

Larvik
kommune

Kommunedirektørens forslag

Strategidokument 2022-2025

Innholdsfortegnelse

Oppbygging av dokumentet	3
Innledning	5
Budsjettpremisser	6
Kommuneplanens samfunnsdel	8
Plangrunnlag og planbehov i perioden	10
Utfordringsbilde	12
Profil og prioriteringer i perioden	16
Klimabudsjett	29
Kommunale begrep	41
Økonomiske hovedtall	42
Sentrale poster i budsjettet	44
Økonomisk utvikling i planperioden	50
Prosjekter som gjenbevilges fra 2021 til 2022	53
Kommunens tjenesteområder	54
Interne funksjoner	54
Felles stab og støtte	64
Fellesutgifter	67
Folkevalgte styringsorganer	68
Revisjon og kontrollutvalg	70
Overføring til kirkelig fellesråd	71
Overføring til andre etter vedtak	72
Helse og mestring	74
Hjemmetjenester	83
Sykehjem	85
Larvik helsehus	88
Funksjonshemmede	90
Psykisk helse og avhengighet	93
Arbeid og Aktivitet	96
Fellesfunksjoner Helse og mestring	100
Akutte helsetjenester	105
Oppvekst og kvalifisering	108
Skole	118

Barnehage	123
Barne- og familietjenester	128
NAV	132
Larvik Læringssenter	135
Barnevernet	138
Fellesfunksjon Oppvekst og kvalifisering	143
Verdiskaping og stedsutvikling	145
Arealplan	153
Byggesak	155
Geodata	156
Kultur og idrett	158
Miljø og stedskaping	162
Næring og ressursforvaltning	166
Fellesfunksjon Værdisaping og stedsutvikling	168
Eiendom og teknisk drift	170
Teknisk	182
Brann og redning	184
Formålsbygg	186
Prosjekt, bygg og anlegg	189
Bolig	190
Fellesfunksjon Eiendom og teknisk drift	191
Renhold	193
Vedlegg	194
§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)	194
§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)	195
§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)	196
§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)	197
Gebyr- og betalingssatser	198
Overføring til Larvik kirkelige fellesråd	198
Helse og mestring	198
Skole og SFO	201
Barnehage	202
Larvik Læringssenter	203
Kultur og Idrett	204
Teknisk	208
Brann og redning	212
Gebyrforskrift for plan-, bygge- og oppmålingssaker	213

Oppbygging av dokumentet

Budsjettpremisser

Her beskrives de mål og premisser budsjettet bygger på. Dette inkluderer føringene vedtatt i rammesaken i juni, og de finansielle styringsmålene.

Kommuneplanens samfunnsdel

Her beskrives Kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt av kommunestyret 13.05.20. Kommuneplanens samfunnsdel er den langsiktige og strategiske planen som skisserer utviklingen innenfor områdene samfunn, areal og tjenestene i Larvik kommune.

Plangrunnlag og planbehov

Her beskrives kommunens planmodell og referanser til gjeldende planstrategi. Oppfølging av vedtatte planer beskrives under de enkelte tjenesteområdene.

Utfordringsbilde

Her beskrives utfordringene vi har i vente og hvilke ressurser vi har til disposisjon.

Profil og prioriteringer

Her beskrives den profilen kommunen ønsker å ha og hva som prioriteres i organisasjons- og samfunnsutviklingen.

Klimabudsjett

Klimabudsjett er et styringsverktøy for å kunne vurdere kostnad og effekt av klimatiltak. Hensikten med et klimabudsjett er å benytte et konkret verktøy for å jobbe så målrettet som mulig for å redusere kommunens klimagassutslipp, og dermed også tilpasse seg kommende klimaendringer.

Økonomiske hovedtall

Dette er en tabell som viser hovedtallene fra forskriftsskjemaene.

Sentrale poster i budsjettet

Her beskrives de sentrale inntektene og utgiftene i budsjettet.

Tjenesteområdene

Tjenesteområdene presenteres hver for seg med følgende informasjon:

- Beskrivelse av tjenesteområdet med utfordringer og veivalg
- Gjeldende planer
- Mål og delmål
- Investeringer med budsjett
- Driftsbudsjett per virksomhet og forslag til endringer

Vedlegg - Betalingssatser og gebyrer

Kommunestyret vedtar betalingssatsene og gebyrer for 2022. Nye satser er listet opp per tjenesteområdet.

Vedlegg - Økonomiske forskriftsrapporter

Etter forskrift i Kommuneloven må kommunen vedta økonomiplanen etter gitte økonomiske

oppstillinger. Disse økonomiske oversiktene viser typer av inntekter, innbetalinger, utgifter, utbetalinger, avsetninger og bruk av avsetninger.

Innledning

«Vi må finansiere dagens velferd. Det koster.»

Våre felles utfordringer med klima, utenforskap, digitalisering og økt polarisering i samfunn og debatt gjør at vi ikke har tid å miste. Raske og store endringer i vår befolkningsutvikling – med fallende barnetall på 21. året, parallelt med en økende andel eldre, forsterker behovet for endring.

Staten har lenge varslet en reduksjon i den oljefinansierte velferden og at vi som kommune i fremtiden må levere mer tjenester samtidig som vi blir færre i arbeid som kan finansiere og løse behovene. Nå skjer det. Det koster.

Larvik kommune har lave inntekter og høy gjeld. Driften vår er effektiv. Vi har økende behov for velferd, spesielt innenfor helse og omsorg. Vi har behov for økt bemanning. Vi trenger penger til investeringer i helsehus, sykehjemsplasser og legevakt, og tiltak som fremmer næringsutvikling, attraktivitet og verdiskaping. Denne kombinasjonen av økonomiske utfordringer og fremtidige behov gjør at vi står foran viktige oppgaver og vanskelige valg.

Jeg har lite tro på at flere statlige tilsynsordninger eller mer rettighetslovgivning gir økt kvalitet i den velferd som skapes i kommunen. Jeg har tro på at ambisiøs folkevalgt ledelse, felles virkelighetsforståelse, gode møteplasser og sterke relasjoner er det som gir den beste lokale prioriteringen, og tar oss videre. Mitt råd er; Strukturtiltak, omstilling og eiendomsskatt for å sikre forsvarlig drift og nødvendige investeringsmuskler.

Fremtidens utfordringer kan ingen løse alene; Byggingen av fremtidens kommuner må ha større oppmerksomhet på samskaping, arbeidsdeling og tillit som konkurransefortrinn, enn på kontroll og rapportering. Tillit gir oss kapasitet til å tro vel, lytte og handle. Tillit gir oss mot til å gi fra oss makt og til å utforske nye måter å løse samfunnsoppdraget vårt på, i dialog med våre innbyggere, næringsliv og gode nabokommuner.

Gro Herheim

Kommunedirektør

27.10.21

Budsjettpremisser

Det følger av den nye kommuneloven fra 2020, §14-4 andre ledd, at årsbudsjettet skal vise de mål og premisser budsjettet bygger på. Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025 følger følgende budsjettpremisser:

- En grundig gjennomgang av kommunens plangrunnlag, de utviklingstrekkene som påvirker planbehovet og hovedprofil/prioriteringer i perioden. Dette er et oppspill til de bevilgningsforslagene som fremmes for hver enkelt virksomhet.
- For tjenesteområdene er det redegjort for samlede økonomiske rammer, veivalg i perioden, planer og oppfølging av planer.
- Det er redegjort for oppfølgingen av gjeldende strategier.
- Det er en gjennomgang av målene for tjenesteområdet og de tilhørende effektindikatorer som adresseres til riktig virksomhet for konkret oppfølging.

Kommunestyret har vedtatt 4 finansielle styringsmål:

- Handlingsregelen for gjeld. Gjelda skal ikke vokse mer enn de frie inntektene. Egenkapital ved investeringer skal være på minst 15 %.
- Netto driftsresultat og utvikling over tid. Budsjett og økonomiplan skal fra 2024 ha et netto driftsresultat på 1,5 %.
- Hovedregel om at regnskapsmessig mindreforbruk skal brukes på å styrke disposisjonsfondet. Den frie delen av disposisjonsfondet skal være på minimum 5 % av frie inntekter
- Nivået på kjernegjeld. Kjernegjelden skal på sikt ikke utgjøre mer enn 70 % av de frie inntektene. Vedtatt 15.09.21, KST 120/21.

I rammesaken juni 2021 ble det vedtatt hvilke føringer som skal styre budsjettarbeidet for Strategidokument 2022-2025. Fra vedtaket KST 096/21 Rammesaken 2022-2025:

1. Skatt og statlig rammetilskudd budsjetteres for 2022 i tråd med de signalene som er gitt i kommuneproposisjonen og ut fra det som kan avledes av de forutsetninger statsbudsjettet har om frie inntekter. For årene 2023- 2025 budsjetteres det med 1 % realvekst.
2. Det er et mål å opprettholde det vedtatte budsjetterte netto driftsresultatet i 2022 på ca 1 %.
3. Netto driftsresultat økes i 2023 og 2024 slik at det stabiliseres på ca 1,5 % fra 2024.
4. Investeringsbudsjettet i Strategidokument for 2022-2025 forlenges med fire år slik at det legges frem og vedtas et investeringsbudsjett for perioden 2022-2029.
5. Rammesaken og vedlegget legges til grunn for det videre arbeidet med Strategidokument 2022 – 2025.
6. Hva som er den mest optimale organisering av Kulturhuset Bølgen utredes.
7. Larvik kommune er medeier i Vestfold og Telemark kommunerevisjon og kommunestyret ber kommunedirektøren om å gå i dialog med ledelsen i VTKR med mål om en reforhandlet avtale og da en avklaring av omfang og pris på revisjonstjenestene som tilbys.
8. Det legges frem egen sak om endring i kommunens finansstrategi.
9. Det gjennomføres en ekstern økonomisk analyse av kommunens tjenesteproduksjon, basert på KOSTRA-data og annen tilgjengelig statistikk. Dette gjennomføres før strategidokument 2022-2025 legges frem, innenfor en kostnadsramme på 500 000 kr. Dekning fra disposisjonsfond.

10. Utgangspunktet for kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025 er behov for et betydelig handlingsrom. Dette dekkes primært inn gjennom strukturtiltak og reduksjon i tjenestenes kvalitet og omfang.
11. Kommunedirektøren fremlegger i forbindelse med behandling av Strategidokumentet en oversikt over alle ikke lovpålagte oppgaver som i dag finansieres av kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommunestyret vedtok [Kommuneplanens samfunnsdel](#) 13.5.20. Planen legger føringer for alle kommunens prioriteringer. Under følger de viktigste avgjørelsene.

Mål

“Larvik skal være et bærekraftig samfunn med fokus på sosial, økonomisk og miljømessig utvikling i samsvar med FNs bærekraftsmål. En vesentlig endring av holdninger og tiltak må til for å oppnå god livskvalitet, verdiskaping og bedring av miljø og klima i samtid og framtid.”

Prioriteringer

FNs definisjon på bærekraftig utvikling: *Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.*

Bærekraftig utvikling omfatter tre dimensjoner. Figuren på neste side illustrerer hvordan disse henger sammen. I Larvik har vi prioritert bærekraftsmål i alle de tre dimensjonene:

Nederste nivå danner et ytre rammeverk som representerer planetens tålegrenser. Prioriterte mål i Larvik:

- Stoppe klimaendringene
- Livet under vann

Nivået i midten illustrerer menneskerettigheter og grunnleggende sosiale behov. Prioriterte mål i Larvik:

- God helse
- God utdanning
- Bærekraftige byer og samfunn.

Det øverste nivået kan ikke eksistere uten de to andre dimensjonene, men er samtidig en betingelse for vekst. Prioritert mål i Larvik:

- Anstendig arbeid og økonomisk vekst.

Mål 17: Samarbeid for å nå målene gjennomsyrrer de tre dimensjonene, og er en forutsetning for bærekraftig utvikling. Dette er også et prioritert mål i Larvik.

Visjon, verdier og filosofi

Visjon: miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende

Verdier: Nysgjerrig - Ærlig - Raus – Engasjert; NÆRE

Filosofi: Vi gjør hverandre gode og vil hverandre vel - Vi finner de beste løsningene sammen

*“Du vet når en tulipan henger med huet,
og så trækker du den inn blant de andre for at den skal stå oppreist.
Et sånt samfunn vil jeg ha.”*

INGRID OVEDIE VOLDEN

Plangrunnlag og planbehov i perioden

Planbehov og gjeldende planer

Hensikten med utarbeidelse av en planstrategi er at kommunen skal ha et bevisst forhold til, og prioritere hvilke planer det er behov for å utarbeide i perioden. [Planstrategien](#) ble vedtatt 24.03.21, KST - sak 033/21. Gjeldende planer og planer som er under utarbeidelse fremkommer under det enkelte tjenesteområde.

Det er en ambisjon at de strategiske planene skal kobles tettere til Strategidokumentet, slik at oppfølging av vedtatte planer med økonomiske konsekvenser for investerings- og driftsbudsjett sees i et helhetlig og lengre perspektiv. Målet er å få økt gjennomføringskraft for realisering av de viktigste tiltakene, som igjen gir størst måloppnåelse for ønsket samfunns- og tjenesteutvikling.

Utviklingsarbeidet er forsinket som følge av prioritering av Covid-19 pandemien og ressursknapphet. Det arbeides videre med utvikling av planmodellen og forankring av styringssystemet, for å sikre felles forståelse og effektiv oppfølging av planer, strategier og øvrige politiske vedtak, herunder systematikk for rapportering.

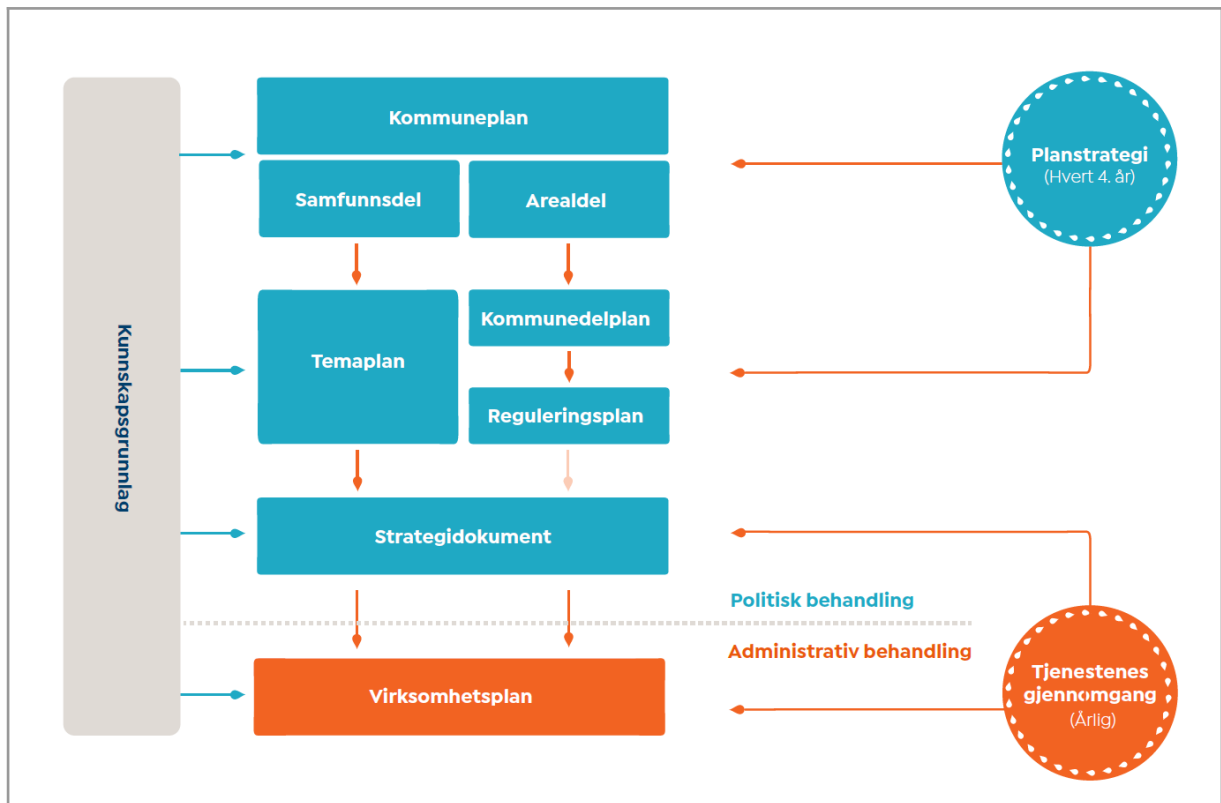
Kommunestyret vedtok i møte 6.10.21 Kommuneplanens arealdel, Kommunedelplan for Larvik by og Kommunedelplan for Stavern by. Etter gjennomført meklings og høring av nye områder og bestemmelser, vil kommunestyret våren 2022 egengodkjenne planene. De fulle konsekvenser som følger av vedtakene er derfor ikke innarbeidet i Strategidokumentet.

Ny kommuneplanens samfunnsdel utløser behov for å gjennomgå målstruktur og oppbygging av Strategidokumentet for å sikre den «røde tråden» i vårt arbeid. Det vises til melding for Kommunestyret i sak 143/21. Arbeidet vil fortsette.

I arbeidet med planstrategien vurderes også hvordan sikre god styring; å organisere og koordinere aktiviteter for å følge opp politiske vedtak, mål og prioriteringer. I modellen under beskrives justert planmodell. Den har til hensikt å tydeliggjøre den røde tråden fra mål til resultat, fra politisk beslutning til gjennomføring. Planmodellen skal i større grad brukes som en meny; vi må velge de planverktøyene som vurderes som hensiktsmessig i den enkelte situasjon.

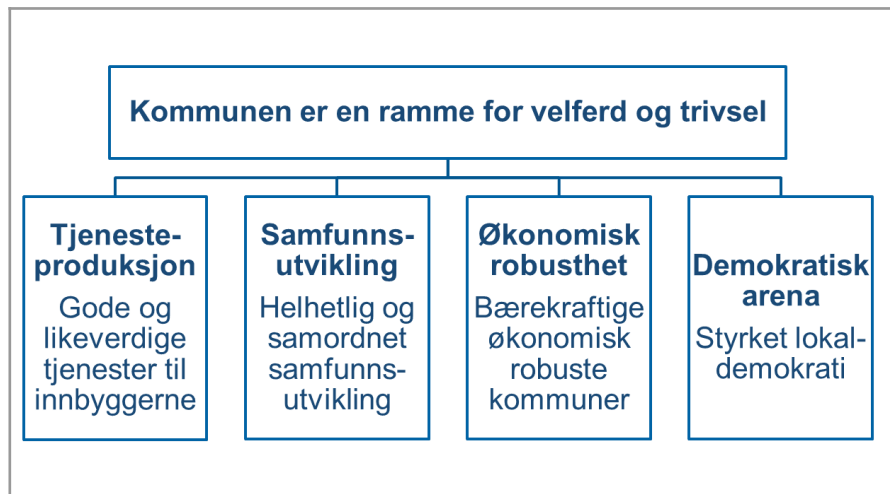
Til høyre i modellen vises de to viktigste prosessene som gjennomføres for å sikre innspill til 1) Behov for nye planer - Planstrategien, og 2) Prioritering av innsats i tråd med vedtatte planer - Tjenestenes gjennomgang. Hensikten med dette årlige arbeidet er å involvere alle i organisasjonen i utviklingsarbeidet, sikre at innsikt om viktige behov for forbedring, utvikling og innovasjon er formidlet til alle ledd i organisasjonen, og synliggjøre nødvendige prioriteringer.

Til venstre i modellen vises hvordan felles kunnskap som utredninger, lovgrunnlag, tidligere politiske vedtak mv. legges til grunn for alt arbeid og alle beslutninger.

Utfordringsbilde

VELFERD - er den forskjellen vi gjør i våre innbyggers liv. Dette er vår hensikt og eksistensberettigelse som kommuneorganisasjon. De ambisjoner kommunereformen beskrev for utvikling av kommunene utover kommunestørrelse og geografisk tilknytning er fortsatt gyldige:

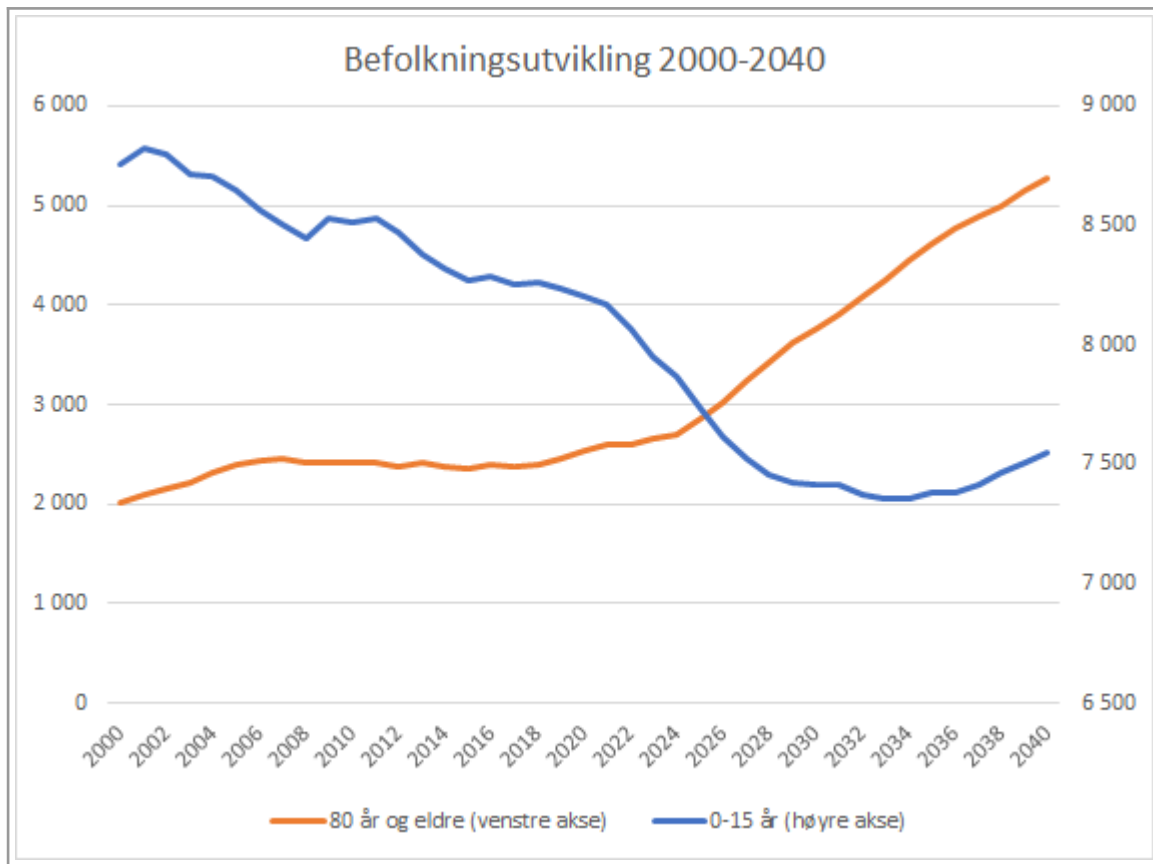

Norge er godt rustet til å møte fremtiden. Mange deltar i arbeidslivet, og vi har store naturressurser, en kompetent arbeidsstyrke og solide statsfinanser. Velstanden er jevnere fordelt enn i de fleste andre land. Vi som bor her har i stor grad ressurser og frihet til å styre våre liv etter egne vurderinger og ønsker. Samtidig har Regjeringen i nylig fremlagt Perspektivmelding vinteren 2021 varslet at:

- Det går mot trangere økonomiske tider, med lite rom for nye offentlige utgifter
- På lang sikt er utfordringene enda større
- Det finnes løsninger, men de vil være upopulære
- Klimapolitikken går i riktig retning, men for sakte

Vi vet også at innbyggerne i Larvik får flere og nye behov, vi vet at befolkningssammensetningen har endret seg så mye at vi må ta konsekvensene av det ved utvikling av våre tjenester. Covid-19 pandemien har ført til store forsinkelser i planlagt utviklingsarbeid og gitt oss et betydelig etterslep som igjen belaster våre driftsbudsjett. Men - pandemien har også lært oss å prioritere strammere, jobbe mer digitalt og invitere flere inn til å skape velferd sammen med oss.

Modellen under viser hvordan barnetallet og antallet eldre over 80 år har utviklet seg i perioden 2000 frem til 2021, og i prognose frem mot 2040. Hvordan vi evner å utløse kraften og kapasiteten til våre eldre, og hvordan vi aktivt jobber med vekststrategier for å balansere befolkningssammensetningen, vil være avgjørende for videre samfunnsutvikling.

Larvik kommunes demografi gjør at vi har lavere inntekter enn sammenlignbare kommuner. Vi har et lavt utdanningsnivå, en økende eldre befolkning og et fallende barnetall på 21. året. Dette bidrar til at vi kun har 90 % av landsgjennomsnittet i inntekter fra staten. Skulle Larvik kommune levert tjenester på tilsvarende nivå som sammenlignbare kommuner, måtte vi ha hatt ca 250 mill kr mer.

Vi har effektiv drift

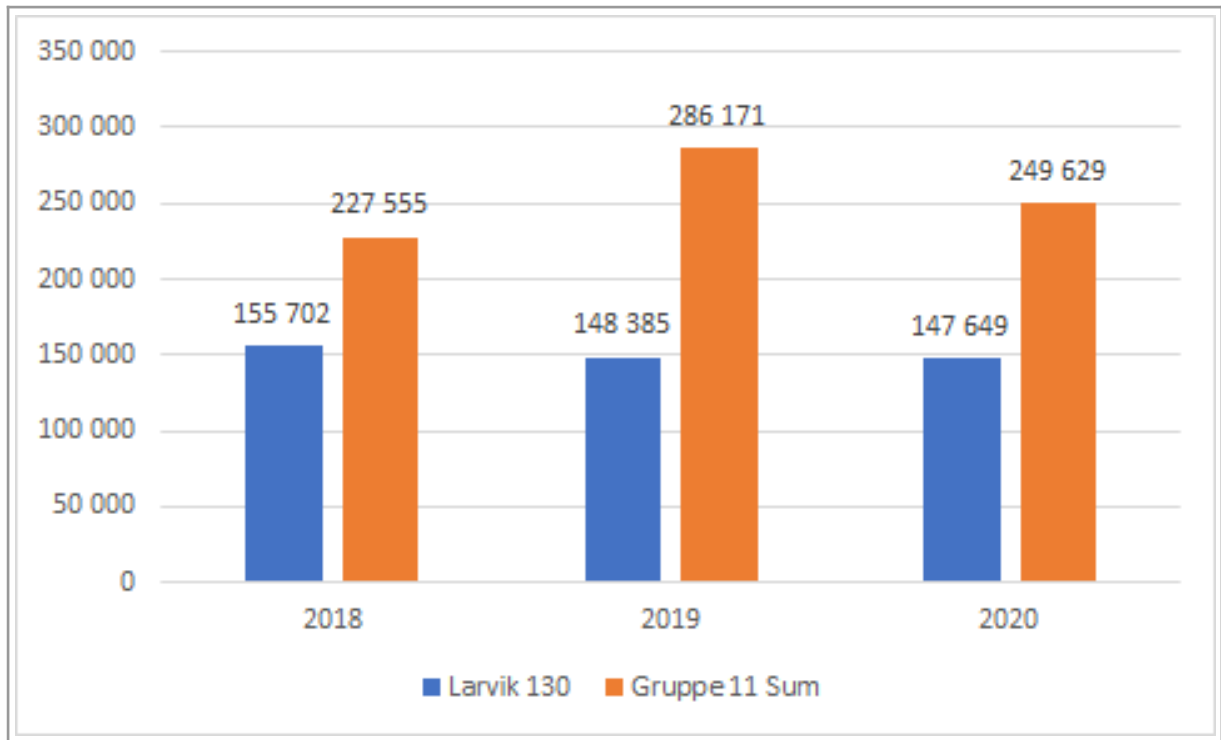
I Kommunebarometeret fra KS dokumenteres det at Larvik kommune har det laveste kostnadsnivået i fylket og er på 7. plass i Norge. De dyreste kommunene driver pleie- og omsorgstjenestene for kr 38 299 pr innbygger. I Larvik bruker vi kun kr 17 156 pr innbygger.

Vi er også av de kommunene i landet som bruker minst per innbygger på administrasjon og styring. I 2020 brukte vi netto ca 55-60 mill kr mindre enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner i vår kommunegruppe 11: Sandefjord, Tønsberg, Skien, Arendal, Ålesund, Bodø, Moss, Sarpsborg og Nordre Follo. Dette betyr ikke at vi ikke skal bli mer effektiv. Vi driver kontinuerlig med forbedring og omstilling, og vi jobber systematisk for å redusere våre driftskostnader. Men, det betyr at marginene for effektivisering på enkelte områder er begrenset.

Tabellen under viser hvor mye Larvik kommune og gjennomsnittet i Kommunegruppe 11 kommune har brukt på kostnader til administrasjon og styring de siste tre årene. Dette omfatter politisk styring, kontroll og revisjon, administrasjon, administrasjonslokaler og forvaltningsutgifter. Tallene er i 1000. For nærmere detaljer anbefales [Ståstedsanalysen 2020](#).

Vi skiller oss særlig ut med hensyn til lave lønnsutgifter til administrasjon, der Larvik kommune bruker ca 29 mill kr mindre enn sammenlignbare kommuner. Og - det er tilsvarende lave kostnader til

administrasjonslokaler og forvaltningsutgifter, der Larvik kommune har under halvparten av driftsutgiftene tilsvarende Kommunegruppe 11.

Vi må finansiere fremtidens behov

En betydelig økning i antallet eldre de nærmeste årene, og økning av antallet yngre som trenger våre helse- og omsorgstjenester, betyr at kommunen må skape velferd til flere i framtida. Vi kan vanskelig finansiere dette gjennom å bli enda strengere i tildelingen til den enkelte innbygger. Så, for å finansiere behovet vil det i tillegg til strukturtiltak (slå sammen skoler, barnehager og sykehjem) i hovedsak innebære at vi må kutte i ikke-lovpålagte tjenester tilknyttet forebygging og nødvendig utviklingsarbeid, noe vi vet vil gi økte kostnader i fremtiden.

Vi må fortsette arbeidet med å effektivisere både tjenestenes innhold og struktur, og vi må redusere i ikke-lovpålagte tjenester. Men til slutt nærmer vi oss et nivå der vi må stille spørsmål om verdighet, forsvarlighet og lovlighet er oppfylt på en måte som vi kan stå inne for. Kommunedirektøren vurderer at dette punktet rykker nærmere. De alvorligste konsekvensene ved nåværende situasjon merkes av de av våre innbyggere som trenger våre tjenester aller mest. Men, det å være en fattig kommune påvirker også våre folkevalgte mulighet til å sette kraft bak ønsket lokalpolitikk og presser arbeidssituasjonen for våre ansatte og vår mulighet til å være en attraktiv arbeidsplass.

Vi har mindre inntekter, økende behov for flere tjenester til våre innbyggere, og vi driver allerede effektivt. Det er kommunedirektørens ansvar å foreslå de tiltak som kan gi best tjenester for våre innbyggere. Det er våre folkevalgte som beslutter om vi skal ta i bruk alle inntektsmuligheter, eller akseptere et tilbud fra kommunen som blir tilsvarende dårligere.

Å øke inntektene kan gjøres gjennom høyere gebyr og økte brukerbetaling for tjenester. Her er potensialet lite. Inntekter ut over dette kan i kommunen komme fra eiendomsskatt, en type skatt over 80 % av landets innbyggere allerede har og nyter godt av. Kommunedirektøren mener at vi derfor må vurdere bruk det siste økonomiske virkemiddelet vi har; å øke inntektene våre ved å innføre eiendomsskatt, fremfor ytterligere kutt og reduksjoner i kvalitet og omfang i dagens tjenester.

Få i Larvik er for eiendomsskatt

Eiendomsskatt betyr betydelig økte inntekter for kommunen og dermed økte muligheter til å møte de behovene våre innbyggere har. Men eiendomsskatt betyr også at innbyggerne i kommunen må være med å betale for en større del av virksomheten. Å foreslå eiendomsskatt er et krevende valg for kommunedirektøren. Det er også et politisk spørsmål som det er lett å se vanskelighetene med. Dersom eiendomsskatt blir innført skal det være med å sikre fortsatt gode tjenester til innbyggerne og gi oss muligheter for nødvendige investeringer, uten økt gjeld som presser driftsbudsjettene våre ytterligere.

Ut fra de kravene som stilles til kommunens økonomiforvaltning i kommuneloven må kommunedirektøren vurdere den ene store inntektsmuligheten som ikke er tatt i bruk. Men som tidligere formidlet til kommunestyret; Eiendomsskatt alene vil ikke være nok til å møte fremtidens behov. Vi må følge kostnadsutviklingen nøye og sørge for at vi har en så effektiv infrastruktur i bygg og anlegg som mulig, og vi må samtidig satse på digitalisering og automatisering, i tillegg til å effektivisere og drøfte reduksjon i kvalitet og omfang i enkelte tjenester.

Debatten og valgene kommunestyret skal ta er krevende. Og uansett valg påvirker det innbyggere og lokalsamfunn. Kommunedirektøren ser også at situasjonen er krevende for våre ansatte, og særlig for de store faggruppene som sykepleiere og lærere, der sykefraværet har vært høyt, over tid.

Kommunedirektøren legger til grunn at alle ønsker å fortsette en forsvarlig drift og gi gode tjenester uten eiendomsskatt. I saksfremlegget til Strategidokumentet 2022 - 2025, forslag til budsjett for perioden, er det derfor også beskrevet alternative løsninger for kommunestyret.

Profil og prioriteringer i perioden

Under beskrives den forståelse og kjennetegn, de valg og satsinger som prioriteres i perioden 2022 - 2025.

Best på å bli bedre

Utfordringsbildet krever det ytterste av oss som kommuneorganisasjon. Vi arbeider systematisk og målrettet for å være:

- **En organisasjon som leverer varene.** Den er effektiv og styrbar både politisk og administrativt.
- **En organisasjon med fokus på demokrati** i form av åpenhet, innsyn og deltagelse i sentrale prosesser.
- **En organisasjon som ligger i forkant** og hele tiden klarer å drive fram nye innovasjoner både når det gjelder demokrati, ledelse, brukerorientering, struktur og kultur, samarbeid og styring
- **En organisasjon som forvalter kunnskap** ved å ta vare på og videreutvikle de ansatte og folkevalgte
- **En nettverksorientert organisasjon**, både internt og med eksterne
- **En organisasjon med evne til å mobilisere samfunnets totale ressurser** i arbeidet med å nå fastlagte mål.

Ref. Prof. Morten Ødegård

Organisasjonsutvikling

Larvik kommune har ny administrativ organisering pr 1.1.20. Hovedoppdraget er nå å få valgt organisering til å virke. Følgende organisasjonsprinsipper er lagt til grunn:

Godt samspill med folkevalgte organer

- Vi har godt samspill og tydelig rolle ovenfor våre folkevalgte
- Vi tar ansvar ved å fremsnakke lokaldemokratiet
- Vår organisasjon gjenspeiler den politiske modellen

Bærekraftig samfunnsutvikling

- FN's bærekraftsmål skal være et rammeverk for Larvik kommune
- Prioriterte bærekraftsmål er forankret i politisk og administrativ organisering
- Vi bidrar til et økonomisk, sosiale og kulturelt sterkt lokalsamfunn
- Målene i kommuneplanens samfunnsdel er synliggjort gjennom roller, oppgaver, ansvar og fullmakter

Medborgerskap

- Sammen med medborgerne, næringsliv og frivillige skal vi styrke fellesskapet og skape verdier og velferd på nye måter

- Innbyggernes engasjement gir muligheter. Det skal vi nyttiggjøre
- Vi ser medborgernes ressurser
- Vi er dynamiske og fleksible slik at vi evner å tilpasse oss andre aktører
- Vi har en lesbar og forståelig organisasjonsmodell

En lærende organisasjon

- Vi utvikler og etablerer arenaer, strukturer og en kultur som fremmer felles læring og kunnskapsoverføring
- Vi er gode på å utvikle, tilegne oss og dele kunnskap, og hvor ny kunnskap og innsikt reflekteres av endret praksis
- Vi lærer å lære sammen.

Effektiv og helhetlig styring

- Vi jobber helhetlig og er effektive
- Vi leverer god kvalitet, er kostnadseffektive og hindrer fragmentert oppgaveløsning.
- Vi skaper bedre resultater med de ressurser vi har til rådighet
- Vi jobber med tydelige prioriteringer av mål

Stabil og dynamisk

- Vi sikrer en stabil kurs mot organisasjonens overordnede mål
- Vi sikrer stabile tjenester av god kvalitet
- Vi har trygg og ansvarlig styring
- Vi skaper rom for å se fremtidens muligheter i god tid – vi er offensive, ambisiøse og skaper innovative løsninger
- Vi ser muligheter og utnytter potensialet
- Vi samordner felles utfordringer gjennom nettverksarbeid

Ledelseskraft

- Våre ledere er mestringsorienterte og gode til å gi retning, mening og individuell oppmerksomhet
- Vi har ledere som er endringsdrivere og har mot til å gå foran
- Vi skaper gode vilkår for ledelse på strategisk, taktisk og operativt nivå
- Våre ledere har ansvar for fag, folk og penger
- Våre ledere har tydelige roller, oppgaver, resultatansvar og fullmakter
- Vi har ledernivåer og lederspenn som ivaretar forutsetningene til ledelse i Larvik kommune og som er hensiktsmessig for utøvelse av lederskap
- Vi oppnår bedre ledelseskraft i utvikling av tjenester og samfunn ved samskaping

Medarbeiderskap

- Vi har medarbeidere som tar ansvar for at virksomhetene fyller sin rolle og når sine mål
- Vi har medarbeidere som er faglig dyktige og engasjerte i oppgavene
- Vi har medarbeidere som involveres i utviklingsarbeid, også på tvers av fag og tjenester
- Vi har medarbeidere som er redelig og konstruktive
- Vi har medarbeidere som gjør at andre blir effektive og utnytter sin kapasitet

- Vi ivaretar medbestemmelse, partssamarbeid og lovverk på en god måte

Kultur

- Vi er verdiskapere
- Vi har helhetsforståelse
- Vi når målene sammen
- Vi setter våre verdier ut i livet
- Vi har en kultur for læring, deling, tilbakemelding, innsats og samarbeid
- Vi står for åpenhet om feil og stolthet over gode tjenester
- Vi har arbeidsglede

Vi arbeider, innenfor eksisterende økonomiske rammer, med å utvikle en organisasjonsmodell som tydeliggjør hvordan vi skal jobbe med helhetlig styring og utvikling - for å sikre gode leveranser til innbyggere, gjester, samfunns- og næringsliv. Økonomi- og virksomhetsstyring, jus, analyse, strategi og utredningskompetanse- og kapasitet vil være viktige funksjoner for kommunedirektøren. Det vurderes som viktig at Kommuneadvokaten beholder sin uavhengige rolle.

Skape velferd sammen

Omstilling, effektivisering og innovasjon er den nye normalen. De viktigste ressursene er:

- De pengene vi har – Realitetsorientering og felles virkelighetsforståelse
- De ansatte vi har – De beste må ønske å jobbe i Larvik kommune
- De ressursene vi har i lokalsamfunnet – Vår samhandlingsevne
- De innbyggerne vi har – Medborgerskap
- De naboene vi har – Regionalt perspektiv og partnerskap

De siste 50 årene har velferd og offentlige tjenester vokst. Samtidig har befolkningens forventninger til kommunen som tjenesteleverandør økt. Den tradisjonelle formynderkommunen (kommune 1.0) ble avløst av servicekommunen (kommune 2.0), og som innbyggere ble vi kunder.

Framtidens oppgaver må i større grad løses gjennom samarbeid. Nye løsninger og modeller må utvikles for å møte velferdsstatens utfordringer. Maktfordelingen er i endring, og vi går mot et samskapende samfunn.

Samskaping handler om likeverdige, samarbeidende partnerskap, der partene bidrar med å definere, designe, drive fram, gjennomføre og dele ansvar. Dette beskrives som kommune 3.0.

Et av de viktigste tiltakene for fortsatt gode tjenester er å invitere innbyggere, lag og foreninger inn til å skape velferd sammen med oss. Frivillige bidrar både når det gjelder forebyggende tjenester som ikke er lovpålagte, men også inn i kjernen av vårt oppdrag som kommune.

Læring og organisasjonsforståelse

Omstilling og effektivisering er stående oppdrag for kommuneorganisasjonen. Vi benytter EFQM-modellen for å sikre arbeidet med kontinuerlig forbedring, organisasjonslæring og organisasjonsforståelse. Modellen bygger på FNs bærekraftsmål og anerkjennelsen av samarbeid, samhandling og samskaping. De tre viktigste spørsmålene er:

- **Hvorfor?** Vi drøfter organisasjonens hensikt, kultur og lederskap, mål og retning.
- **Hvordan?** Vi skaper bevissthet og systematikk omkring hvordan vi driver endringsarbeid, sikrer forankring og sterkest mulig gjennomføringskraft. Vår verktøykasse.
- **Hva?** Vi ser våre resultater i lys av den opplevelse våre innbyggere har, og vår kapasitet til å agere strategisk og operasjonelt.

Strategier for utvikling

Strategier for styrket økonomisk bærekraft

Strategidokumentet 2022 – 2025 preges fortsatt av at det ikke har vært tid til å fullt ut innarbeide ny struktur i tråd med nylig vedtatt Kommuneplanens samfunnsdel. Det forberedes arbeid med overgang til tjenestebasert budsjett innen 2027. Dette skal bidra til:

- Innbyggerfokus, ved at budsjettet bygges opp omkring hvem vi produserer tjenesten for (og ikke hvem som produserer den)
- Samhandling, ved at ulike tjenester må samhandle for å skape resultater, til beste for innbygger
- Sterkere politisk styring, bl.a. gjennom synliggjøring av politiske prioriteringer og større transparens

Det gjennomføres følgende satsinger i perioden:

- Videreutvikle budsjettstyring basert på finansielle måltall, vedtatt av kommunestyret
- Etablere investeringsreglement for å strukturere opprettelse, vedtak og gjennomføring av investeringsprosjekter
- Utvikle langsiktig investeringsplan. Kommunestyret har vedtatt 8 års perspektiv
- Utvikle klarere metodikk for oppfølging av planer og strategier
- Prosess for å involvere innbyggere, folkevalgte, ansatte og partnere
- Koble Strategidokumentet og vedtatte planer sterkere til mål- og resultatstyringssystemet
- Utvikle en mer målstyrt budsjettprosess
- Utvikle gode metoder og rutiner for kost-/nytteanalyser, økonomisk gevinstrealisering
- Systematisk bruk av risiko-, sårbarhetsanalyser og evaluering

Strategier for styrket demokratisk arena

Som folkevalgt styrt organisasjon prioriteres arbeidet med å legge til rette for styrket lokaldemokrati. I perioden prioriteres:

- Etablere og gjennomføre Folkevalgtprogram for hver kommunestyreperiode
- «Slik gjør vi det i Larvik» - Systematisk gjennomgang av kommunens roller og oppdrag, og hva vår visjon og verdier og FNs bærekraftsmål skal bety for hvordan vi jobber. Herunder:
 - o **Ledelse**; ansvar, myndighet, kulturuttrykk og prinsipper for god ledelse
 - o **Helhetlig virksomhetsstyring**, utfordringsbilde, utvikling og drift
 - o **Planlegging**, fastsetting av mål, planmodellen og oppbygging av planene
 - o **Styring**, styringsmodeller, prinsipper og rapportering på resultater
 - o **Verktøy**, for ledelse og utviklingsarbeid
 - o **Årshjulet**, organisering og aktiviteter
- Prioritere ungdomsrådet, demokratiprogram for barn og unge, folkevalgtprogram
- Etablere og videreutvikle møteplasser og debattarenaer
- Etablere modeller for samskaping i nærmiljø/lokalsamfunn
- Tilgjengelighet for og dialog med lokale media
- Tilgjengelig informasjon om viktige prosjekt
- Utvikle og ta i bruk digitale samhandlingsarenaer for innbyggere og nærings- og foreningsliv
- Systematisk bygge og formidle ny kunnskap om lokalsamfunn, samfunnsoppdrag, tjenester og viktige tema
- Fremme sak om tiltak for styrket lokaldemokrati
- Gjennomføre innbyggerundersøkelser

Strategier for styrket samfunnsutvikling

Kommuneplanens samfunnsdel er nylig vedtatt og planstrategien under revisjon. Det vurderes som viktig å sette kraft bak vedtatte ambisjoner. I perioden prioriteres:

- Ferdigstille de store planene
- Systematikk for innbyggerinvolvering og samskaping
- «Midtpunkt Larvik»
- De store samferdselsprosjektene Bypakke Larvik, Intercity og Vestfoldbyen
- Byutvikling; fra plan til resultat – krever kapasitet, kompetanse, fokus og økonomiske muskler
- Gi oppmerksomhet for innovasjoner innen demokrati, innbyggermedvirkning og samskaping
- Etablere forpliktende partnerskap for alle prioriterte innsatsområder
- Ta i bruk klimabudsjett og styringsverktøy for å følge opp kommuneplanens samfunnsdel

Strategier for styrket tjenesteutvikling

Rammebetingelsene fordrer at vi i fremtiden skaper mer for mindre – sammen. I perioden prioriteres:

- Systematisk involvering av innbygger/tjenestemottaker
- Kompetanseutvikling og system for involvering av medarbeidere
- Videreutvikle lederprogram
- I større grad la andre definere hva som er utfordringene, og arbeide sammen om å løse disse i et likeverdig partnerskap
- Avklare om det er politisk interesse for å prøve ut nye metoder i samhandling mellom samfunn og organisasjonen, eks. «Oppgaveutvalg»
- Digitalisere og automatisere prosesser og tjenester
- Ta i bruk felles metodikk for tjenesteutvikling og innovasjon

Krevende, men spennende år i vente - Handlingsrom 2025

Forslaget til Strategidokument indikerer at det blir en periode preget av store krav til omstilling og endring. Det inviteres til å fastlegge politikk i viktige saker for samfunns- og tjenesteutvikling, samt arealpolitikk. Arbeidet beskrives under betegnelsen "Handlingsrom 2025". Arbeidet forankres hos Formannskapet og eies av Kommunedirektøren. I perioden prioriteres:

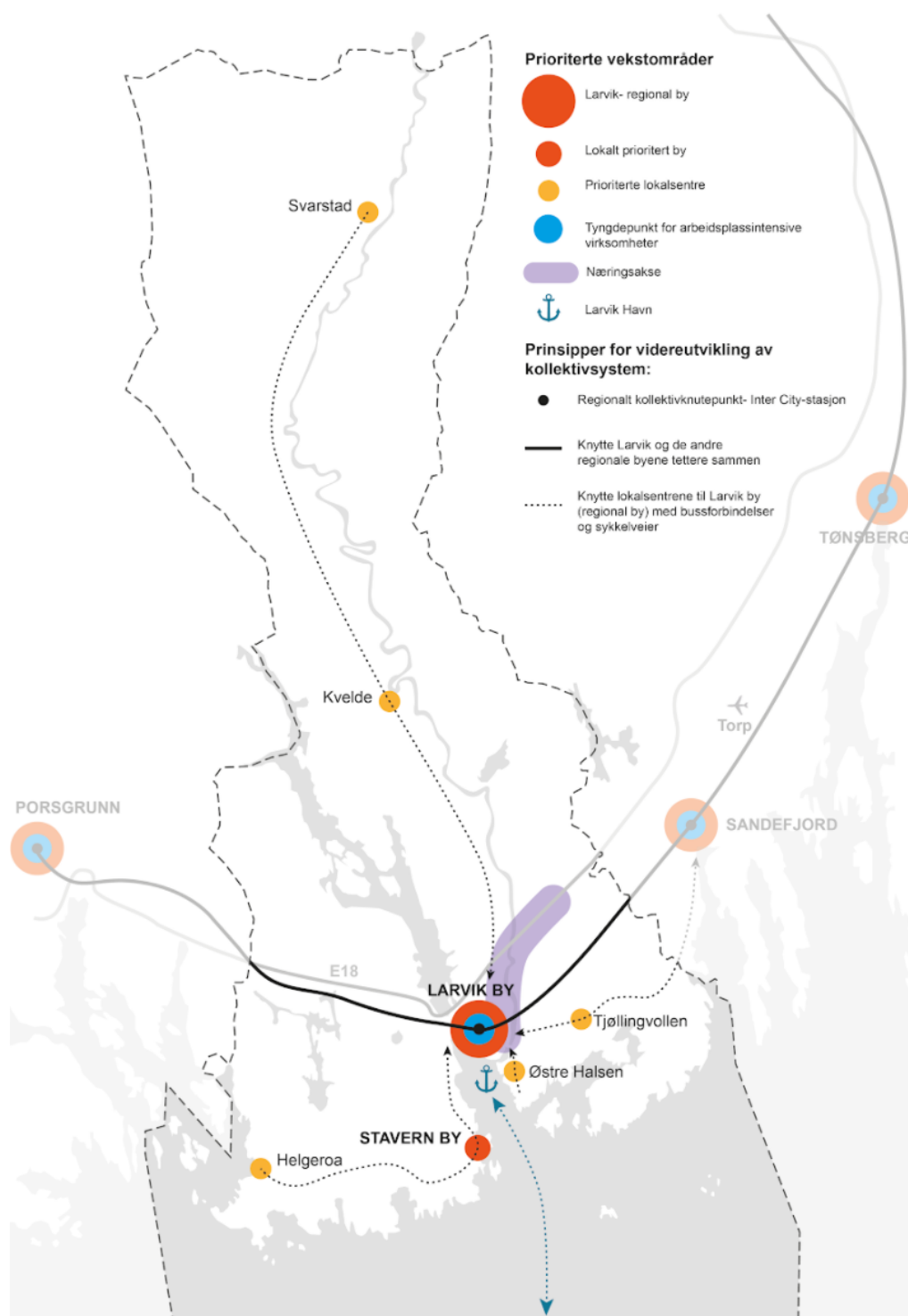
- **Omstilling og effektivisering:** Arbeidet med omstilling og effektivisering i tjenestene pågår kontinuerlig og er å anse som et stående oppdrag for organisasjonen. Nødvendig utviklingsarbeid er betydelig forsinket som følge av pandemien. Det rapporteres fortløpende på oppnådd effekt og konsekvenser for tjeneste, samfunn og organisasjon.
- **Arealeffektivisering:** Vi trenger å minimere vårt arealbehov slik at vi kan selge bygg vi ikke trenger og bruke mindre penger på vedlikehold, renhold, forsikringer og strøm. Det utarbeides behovsanalyser som beslutningsgrunnlag. Arbeidet tar utgangspunkt i vedtatt eiendomsstrategi og arealpolitikk.
- **Strukturtiltak:** Behovsanalyser arealbehov for de større tjenestene legges til grunn for vurderinger av tiltak som kan bidra til en mest mulig effektiv struktur for tjenestene. Dette kan innebære at tjenester blir, flyttet samlokalisert, lagt ned eller omstrukturert. Arbeidet sees i sammenheng med vedtatt arealstrategi for by- og lokalsamfunnsutvikling. Det blir også vurdert behov for nye investeringer, der tilhørende driftsfølggevirkninger blir beskrevet.

Følgende utviklingsprosjekt prioriteres:

Lokalsamfunnsutvikling

Larvik har to byer og 5 utpekte lokalsentrum som er definert i overordnet langsiktig arealstrategi. Det er viktig å styrke disse både med hensyn på stedsattraktivitet og som lokalsamfunn, og gjøre dem tilgjengelige med bærekraftig transport. Arbeidet skal drøfte tema som møteplasser, tjenestetilbud, samskaping og lokaldemokrati.

Finansieres innenfor eksisterende ramme.

Samferdsel

Det er behov for å styrke kommunens innsats innenfor samferdselsområdet i Larvik. Samferdsel er en utfordring som i økende grad påvirker viktige samfunnsoppgaver knyttet til miljø, helse, oppvekst og verdiskaping. Det legger stadig sterkere begrensninger på ønsket steds- og næringsutvikling og er premissgivende for Larviks mulighet til å utvikle sin sentrale posisjon i det folkerike bybeltet i Vestfold og Telemark. Forutsigbarhet og handlingsrom rundt disse spørsmålene er avgjørende for å ivareta overordnede bærekraftmål, langsiktig arealstrategi og skape gjennomføringskraft i samfunnsutviklingen. Gjennom en tydelig avsetning til fond vil kommunen kunne få tilstrekkelig handlingsrom og økt forutsigbarhet inn i samarbeidet med fylkeskommunen og staten.

Sentrale oppgaver vil være knyttet opp mot arbeidet med Bypakke Larvik, Regionbysamarbeidet (de fem byområdene), InterCity, Vestfoldbyen (Tønsberg, Sandefjord og Larvik), de årlige statsbudsjettene og neste Nasjonal Transportplan. Midlene vil skape rom for påvirkningsarbeid inn mot statlige og regionale aktører, kapasitet til plan-, analyse og prosjekteringsarbeid for å utmeisle tiltak og sikre gjennomføring av ønsket utvikling nedfelt i overordnede planer og strategier, samt kapasitet til kommunikasjon og informasjonsarbeid ut mot næringsdrivende og befolkning.

Det foreslås avsatt til sammen 28 mill kr, fra disposisjonsfondet til dette. Midlene skal etter planen benyttes i løpet av inntil 6 år. Det er vanskelig å planlegge aktivitetene i detalj og det er derfor ikke lagt noen konkret plan for bruken av midlene, de benyttes etter behov og i takt med fremdriften i de aktiviteter som er nevnt ovenfor. Kommunedirektøren rapporterer aktiviteter og resultater løpende til kommunestyret i de ordinære kvartalsrapportene. For å kunne ha muligheten til å reagere raskt og benytte ressursene på det tidspunktet det er behov, foreslår kommunedirektøren en fondsavsetning til dette formålet.

Helsekvartalet

Utvikling av Helsekvartalet er Larviks største investering og utviklingsprosjekt de neste årene for å møte morgendagens behov for helse og mestringstjenester - og bygger på Temaplanens strategiske veivalg "spesialiserte tjenester til spesielle behov". Dette er kommunestyrets spenstige satsing - tjenesteutvikling og byutvikling i samarbeid med sykehuset, aktuelle brukergrupper og frivillige organisasjoner.

Prosjektet er et samarbeid med sykehuset og er delt i tre faser:

- 1) bygge nye akutte tjenester (legevakt/øyeblikkelig hjelp senger) starter 2021
- 2) øke kapasitet avklaring og spesialiserte korttidsplasser 2022 - 2024
- 3) ombygge/bygge nye sykehjemsplasser ferdig 2025

Det er satt av 110 mill kr de neste fire år til investeringer i sykehuskvartalet. I tillegg er det foreslått 60 mill kr til bygging av ny legevakt i 2022-23. Det må påregnes ytterligere investeringsbehov etter 2025, avhengig av hvor stor og hva slags utbygging som eventuelt skal gjennomføres.

Våre unge

VÅRE UNGE er et samarbeidsprogram i startfasen, i et partnerskap mellom Larvik Kommune, iFokus AS, Vestfold og Telemark fylkeskommune og NAV Vestfold og Telemark.

Visjon for programmet er: "Gjennom sammen å skape et helhetlig kvalifiseringsløp der flest mulig lykkes, inkluderer vi flere og reduserer utenforskap. Det gir økt mestring for den enkelte og økt verdiskaping for samfunnet - både lokalt og regionalt."

Leder for samarbeidsprogrammet startet i januar og finansieres av avsatte midler etter salget av I-fokus barnehagene til Larvik kommune. Satsingen er styrket med 2,2 mill kr til lærlinger i 2022, 4,4 mill kr i 2023, 6,6 mill kr i 2024 og 6,6 mill kr i 2025. Det innebærer en ytterligere økning av antallet lærlingeplasser, fra dagens 57 til 67 plasser i 2023 og 77 plasser i 2024 og 2025.

Byutviklingsprogram

Kommunedelplan for Larvik By med tilhørende Sentrumsstrategi skal følges opp av et handlingsprogram - Byutviklingsprogrammet.

I tillegg til nøkkelprosjektene definert i Sentrumsstrategien deriblant rådhus, byheis og Herregårdshage skal programmet følge opp utvalgte målsettinger i kommunens Næringsplan og Kulturplan. Det er av stor betydning at forholdet mellom bygninger, byrom og aktivitet sees i en sammenheng, da de innbyrdes påvirker hverandre i et bysentrum. Byutviklingsprogrammet skal danne grunnlag for en prioritering av tiltak over en bestemt tidslinje. Målet med arbeidet er å sikre realisering av utvalgte prosjekter, skape forutsigbarhet og invitere til samskaping. Når byutviklingsprogrammet er vedtatt, skal arbeidet videreføres som delprosjekter.

Det er satt av 31 mill kr fordelt over de 4 kommende årene.

Attraksjonskraft Tollerodden – Herregården

Larvik er rik på kulturarv, noe som gir store muligheter for innbyggere og besøkende. Midt i byen ligger den historiske bydelen Tollerodden – Herregården og venter på å bli løftet fram. DIVE-undersøkelsen for «gamlebyen» som ble laget i forbindelse med rullering av Larviks kommuneplan underbygger den høye verneverdien i bydelen. Undersøkelsen fastslår at Herregården i Larvik med Larvik kirke og Larvik hospital har særlig stor nasjonal og internasjonal verdi, mens bryggeområdet, Tollerodden og gatemiljøet har stor nasjonal verdi. En god utvikling av området må ta hensyn til vern av kulturminneverdiene, men også hvordan de kan brukes og formidles. Vestfoldmuseene har valgt Herregården som satsing innenfor forskning og attraksjonsutvikling de neste årene. Å flytte Larvik Museum til området Tollerodden-Herregården vil være et skritt i riktig retning både for attraksjonskraften og for videre samarbeide med kulturminneforvaltningen, Larvik kommune og frivilligheten. Arbeidet med planer og forpliktende partnerskap prioriteres innenfor eksisterende rammer.

Midtpunkt Larvik

Midtpunkt Larvik er etablert i samarbeid med Larvik næringsforening som et langsiktig omdømmeprojekt med formål om å posisjonere Larvik som et midtpunkt i regionen. Med et fokus på samarbeid skal prosjektet bidra til å stimulere til økt befolknings- og næringsvekst. Midtpunkt Larvik skal være en plattform for samskaping, bidra til realisering av tiltak for attraktiv by- og stedsutvikling, og gjennomføre kommunikasjons- og markedsaktiviteter for å synliggjøre Larviks fortrinn og posisjon. Prosjektets arbeid og aktiviteter vil øke i 2022 og det er avsatt 1 mill kr pr år.

Manglende ressurser til nødvendige utviklingsarbeid

Som organisasjon har vi lagt til rette for å videreutvikle oss som en lærende organisasjon, med gode arenaer for samarbeid, deling og samskaping. Vi beveger oss fra «servicesamfunnet» og mer over til «fellessamfunnet», hvor innbyggere involveres mer aktivt enn tidligere som ressurs og partnere.

Digitalisering av offentlig sektor gir en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor. Økt digitalisering er også et viktig tiltak for å sikre effektiv drift. I denne sammenheng er det viktig å ta på alvor den mengde informasjon som gjøres tilgjengelig og derav behovet for økt oppmerksomhet på personvern og informasjonssikkerhet.

Omfang av tjenester øker. Krav til kvalitet og innhold i tjenestene øker. Risiko for alvorlige feil og svikt i tjenesteproduksjonen øker dersom det ikke er tilstrekkelig ressurser til å drive kontinuerlig og systematisk forbedrings- og utviklingsarbeid. Ny kommunelov og internkontrollforskrift setter høyere krav til kommunedirektøren og ansvaret for forsvarlig drift.

Med kompleksitet og stort omstillings- og endringsbehov øker også behovet for sterk politisk styring. Kommunedirektøren fastholder tidligere vurdering om at det er nødvendig å prioritere ressurser til en budsjettreform, der både arbeidsprosesser, innhold, involvering, beslutningsnivå og struktur drøftes.

Med hovedvekt på digitalisering, som både krever store investeringer i kompetanseløft av våre medarbeidere og kjøp av teknologi, burde innsatsene som beskrevet over blitt finansiert med mellom 5 - 10 mill i året. Kommunedirektøren finner det imidlertid vanskelig å sette av helt nødvendige ressurser til satsingene denne gang. Bakgrunnen er at uten økte inntekter vil satsingen på kort sikt føre til ytterligere reduserte rammer for tjenesteutviklingen det neste året. Kommunedirektøren vurderer at det er skåret til "beinet" allerede, og at ytterligere reduksjoner vil gå ut over forsvarlighet og realisme i budsjettet.

Kommunedirektøren opplever derfor å stå i et vanskelig dilemma, der det på den ene side synes åpenbart at det er viktig å sørge for ressurser til innsatser som kan bedre kvalitet i tjenestene, fremme godt arbeidsmiljø og styrke politisk styring - samtidig som en slik helt nødvendig satsing ikke kan gjøres uten å på kort sikt forverre situasjonen i tjenestene, med mindre det tilføres friske ressurser. Situasjonen er betydelig forverret siste 2 år, grunnet pandemi og reduserte ressurser til kvalitets- og utviklingsarbeid som følge av siste omorganisering. Kommunestyrets valg av løsning mht finansiering av fremtidens velferd vil være avgjørende for valg av strategi for videre arbeid.

På kort sikt skal dette Strategidokumentet og budsjettet som vedtas for 2022 bidra til at driften av de viktigste tjenestene våre er forsvarlig og av god nok kvalitet. For å lykkes med dette må det gjøres tøffe prioriteringer. Så, kanskje spesielt nå, når innbyggernes behov for trygge og gode tjenester er økende og kampen om de kloke hodene, varme hendene og behovet for økte ressurser til kommunene er sterkere enn noen gang, må vi investere i framtida. Kommunestyret har vedtatt flere gode planer for dette. For å finansiere behovene våre, som flere sykehjemsplasser og legevakt, må vi investere i våre byer og tettsteder, i infrastruktur som fremmer næringsutvikling og verdiskaping og som dermed kan gi oss økte inntekter.

I dette forslaget til strategidokument er det derfor valgt å prioritere de områdene som i størst grad ligger etter som følge av pandemien og å styrke grunnlaget for fremtidige inntekter. Dette betyr i praksis at de mest betydelige utvidelsene av budsjett og aktivitet kommer innenfor helse og mestring og verdiskaping og stedsutvikling. Allerede i forslaget til strategidokument for 2023 må kommunedirektøren løfte behovene for digitalisering, automatisering, satsing på kvalitet og nye verktøy for utvikling, for å sikre fortsatt god kvalitet i tjenestene til tross for knappe administrasjons-ressurser. En innsats som beskrevet over vil etter kommunedirektørens vurdering være de viktigste tiltakene for å styrke vår attraktivitet som

arbeidsgiver, øke antall ansatte i heltidsstillinger og redusere sykefraværet. En utgift som vil gi lavere kostnader i fremtiden.

I forslaget til Strategidokument er det derfor valgt å prioritere arbeidet med å utvikle en arbeidsgiverstrategi. Arbeidsgiverstrategiens formål er at kommunen i større grad skal kunne håndtere dagens utfordringer og møte et samfunns- og arbeidsliv i endring, samt å fremstå som en attraktiv og kompetent arbeidsplass som har evne til å beholde og rekruttere kompetente medarbeidere. En god og fremtidsrettet arbeidsgiverstrategi utgjør et felles verdifundament både for folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte. Den vil drøfte de ulike utfordringsbilder vi har i dag, være seg rekruttering, sykefravær, kompetanse, medarbeiderskap, styring og organisering.

Klimabudsjett

Innledning Klimabudsjett

Klimabudsjett er et styringsverktøy for å kunne vurdere kostnad og effekt av klimatiltak. Hensikten med et klimabudsjett er å benytte et konkret verktøy for å jobbe så målrettet som mulig for å redusere kommunens klimagassutslipp, og dermed også tilpasse seg kommende klimaendringer.

Klimabudsjettets styrke er at det er direkte integrert i kommunebudsjettet, og at det dermed følges opp på lik linje med andre budsjettkapittel i kommunen. Klimabudsjettet kan ses på som et prosessverktøy inn i kommunens arbeid med klima- og energiplanlegging.

Med tiden vil vi med stor sannsynlighet klare å sette flere og bedre utslippstall på ulike tiltak.

Klimamål og vurdering av måloppnåelse

Norge meldte i februar 2020 inn et forsterket klimamål til Parisavtalen. Etter Parisavtalen skal alle land melde inn nye eller oppdaterte utslippsmål hvert femte år og 2020 var første gang land meldte inn nye eller oppdaterte utslippsmål. Norges forsterkede klimamål for 2030 er å redusere utslippene med minst 50 % og opp mot 55 % sammenlignet med 1990-nivå. Med utgangspunkt i dette er det i kommunens [klima- og energiplan](#) er det vedtatt følgende mål:

Mål 1: Larvik kommune som samfunn har innen 2030 redusert de direkte utslippene av klimagasser med minst 50 % sett opp mot tidligere sammenlignbare tall.

Mål 2: Larvik kommune skal være et lavutslippssamfunn i 2050

Mål 3: Larvik kommune som bedrift skal være klimanøytral innen 2025, uten kjøp av klimakvoter

Mål 4: Larvik kommune skal forberedes og tilpasses kommende klimaendringer

For å nå disse målene jobbes det med utgangspunkt i seks fokusområder i kommunens klima- og energiplan:

1. Kunnskapsbyggende og holdningsskapende arbeid
2. Areal og transport
3. Stasjonært energiforbruk
4. Forbruk og avfall
5. Tilpasning til klimaendringene
6. Klimabudsjett og klimaregnskap

Det rapporteres i strategidokumentet på følgende indikatorer for å bidra til å vurdere måloppnåelse:

- Innen 2025 skal transportandelen foretatt med kollektiv, sykkel og gange være over 35 % (27 % i 2013/14).
- Innen 2025 skal 70 % av kommunens personbilpark være utslippsfri.
- Andel arealplaner med dokumentert klimaregnskap/klimavurdering skal være 100 % innen 2025
- Larvik kommunes stasjonære energiforbruk fra formålsbygg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018.

- Larvik kommunes stasjonære energiforbruk fra kommunaltekniske anlegg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018.
- Prosentandelen restavfall som kastes fra husholdninger/hytter skal reduseres fra 46 % i 2019 til maks 30 % i 2025.
- Sorteringsgraden på avfall hentet fra Larvik kommunes virksomhetsdrift skal være på over 70 % i 2025 (51 % i 2018).

Direkte, ikke-kvantifiserbare og indirekte utslipp

I dette klimabudsjettet er det gjort et skille mellom klimatiltak som vil påvirke direkte, ikke-kvantifiserbare og indirekte utslipp.

- **Direkte utslipp** er tiltak som påvirker klimagassutslippet innenfor Larvik kommune sine kommunegrenser, og som det har vært mulig å gjøre en teoretisk beregning på.
- **Ikke kvantifiserbare utslipp** er tiltak som vi vet vil kunne ha en effekt på klimagassutslippene, men det er ikke mulig å gjøre beregninger på disse pr. dags dato.
- **Indirekte utslipp** er tiltak som gjennomføres i Larvik kommune, men som påvirker klimagassutslipp utenfor kommunens grenser.

Klimatiltak

Direkte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjon 2021	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025
Utskifting av fossile tjenestebiler til fossilfri tjenestebiler	Veitrafikk	Personbiler	57,5	57,5	57,5	57,5	57,5
Sum			57,5	57,5	57,5	57,5	57,5

Beskrivelse klimatiltak

Utskifting av fossile tjenestebiler til fossilfri tjenestebiler

Oppfølging av tiltak i Larvik kommune sin klima- og energiplan: *Det skal kun kjøpes fossilfrie biler for de årlige investeringsmidlene til kommunens personbilpark. Unntak krever dispensasjon.*

Tiltaket skal bidra til å nå kommunens mål om 70 % fossilfri personbilpark innen 2025.

Finansiering

Tiltaket finansieres innenfor ordinært budsjett.

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjon 2021	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025
Miljømaskoten Miljørn - kunnskap og holdninger	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grønne innkjøp	Innkjøp	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Etablering av gang- og sykkelvei	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Mobilitetsplaner	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Beskrivelse klimatiltak

Etablering av gang- og sykkelvei

Totalt skal det etableres rundt 20 strekninger gang-/sykkelveier og fortau langs kommunale veier. Svarer opp følgende tiltak i klima- og energiplanen:

Larvik kommune skal jobbe mot et helhetlig gang- og sykkelveinett ved å regulere og etablere gs-vei der det mangler pr. 2020. Det skal gjennomføres en vurdering om det er behov for oppdatering av gjeldende planer.

Skal bidra til å nå følgende indikatormål i planen:

Innen 2025 skal transportandelen foretatt med kollektiv, sykkel og gange være over 35 % (27 % i 2013/14).

Grønne innkjøp

Jobbe tett med VOIS-rådgiver for grønne anskaffelser, spesielt rettet mot bygg og anlegg.

Svarer opp følgende tiltak fra klima- og energiplanen:

Det skal settes tydelige krav til miljø på alle anskaffelser, leveransene skal etterprøves på om de leverer som lovet.

Finansiering

Finansieres av VOIS og Klimasatsmidler.

Miljømaskoten Miljørn - kunnskap og holdninger

Svarer opp følgende tiltak i klima- og energiplanen:

Miljørn skal brukes aktivt av Larvik kommune for å synliggjøre klima-, miljø- og energiarbeidet i kommunen.

Eksempler på tiltak for gjennomføring:

- Bruk av Miljømorokort i skole og barnehage
- Bruke Miljørn i forbindelse med arbeid knyttet til Trafikksikker kommune
- Formidle kunnskap og informasjon på Instagram @miljorn_larvik
- Bruke Miljørn i innbyggerkampanjer

Finansiering

Tiltaket finansieres innenfor ordinært budsjett.

Mobilitetsplaner

Kommunens skoler og barnehager skal utarbeide egne mobilitetsplaner for hvordan foreldre, barn, ansatte og andre besøkende skal reise til og fra byggene.

Videreføring av følgende tiltak i klima- og energiplanen:

Det skal utarbeides mal for mobilitetsplaner i Larvik kommune: a. En til bruk i arealplaner. b. En til bruk for kommunens skoler og barnehager.

Finansiering

Finansieres innenfor budsjett.

Indirekte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Klimatiltak	Sektor	Kilde	Reduksjon 2021	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025
Tilrettelegging for kildesortering i alle kommunens formålsbygg	Avfall og avløp	Avfallsforbrenning	24,4	24,4	24,4	24,4	0,0
Gjennomføre energioekonomiske tiltak på kommunens bygg og anlegg	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grønne serverrom	Oppvarming	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Installere sentral driftsstyring i formålsbygg	Oppvarming	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum			24,4	24,4	24,4	24,4	0,0

Beskrivelse klimatiltak

Gjennomføre energioekonomiske tiltak på kommunens bygg og anlegg

Oppfølging av følgende tiltak i klima- og energiplanen:

- *Larvik kommune skal gjennomføre ENØK-analyser og utarbeide en gjennomføringsplan for kommunens bygningsmasse.*
- *Larvik kommune skal gjennomføre ENØK-analyser og utarbeide en gjennomføringsplan for kommunaltekniske anlegg. Stikkord: renseanlegg, vannverk, energibesparende gatelys, tidsstyring m.m.*
- *Det skal gjennomføres ENØK-analyse før oppstart av alle bygg og anlegg i kommunal regi.*

Tiltakene bygger opp under indikatormålene om at Larvik kommunes stasjonære energiforbruk fra kommunens formålsbygg og kommunaltekniske anlegg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018.

Finansiering

Innenfor budsjett, evt. egen sak eller vanlige kanaler for finansiering.

Grønne serverrom

Investere i ny type kjøling som gjør det mulig å gjenbruke varmen til å varme opp resten av bygningsmassen.

Tiltaket svarer opp følgende indikator mål fra klima- og energiplanen:

Larvik kommunes stasjonære energiforbruk fra kommunens formålsbygg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018.

Finansiering

Innenfor budsjett.

Installere sentral driftsstyring i formålsbygg

Tiltaket må sees i sammenheng med tiltaket ang. ENØK. Det er installert til nå 39 sentrale driftsstyringsanlegg (SD-anlegg) i kommunale bygg. Måltall i strategidokumentperioden 2021-2024 var 65 anlegg.

Finansiering

Innenfor budsjett, evt. egen sak eller vanlige kanaler for finansiering.

Tilrettelegging for kildesortering i alle kommunens formålsbygg

Tiltak for å bidra til å nå indikator mål i kommunens klima- og energiplan:

Sorteringsgraden på avfall hentet fra Larvik kommunes virksomhetsdrift skal være på over 70 % i 2025 (51 % i 2018).

Tiltaket inkluderer blant annet:

- Kampanjer for å øke sorteringsgraden
- God skilting/informasjon
- Gode rutiner

Finansiering

Innenfor ordinært budsjett

Klimagassutslipp i Larvik

For å kunne vurdere effekten av ulike klimatiltak benyttes det klimaregnskap så langt det er mulig. Det gjøres ofte et skille mellom klimaregnskap for en bedrift og klimaregnskap for et samfunn. Her blir det presentert regnskap for Larvik kommune som bedrift og Larvik kommune som samfunn.

Klimaregnskapet for Larvik kommune som **bedrift** inkluderer både direkte og indirekte utslipp og er delt opp i tre scope (se forklaring under *Klimaregnskap*). Klimaregnskapet for Larvik kommune som **samfunn** som er utarbeidet av Miljødirektoratet inkluderer kun de direkte utslippene.

Klimaregnskap for Larvik kommune som bedrift

Her presenteres klimaregnskap for Larvik kommune som **bedrift** for perioden 2018-2020.

Klimaregnskapet er utarbeidet etter metodikken beskrevet i GHG-protokollen med Klimaregnskapsmodulen i Gurusoft Report som verktøy. De fleste grunnlagsdata innhentes automatisk på månedlig basis via rapportering fra leverandør (f.eks. for drivstoff, avfallsbehandling osv).

Klimaregnskapsmodulen er kontinuerlig under utvikling, noe som vil føre til at regnskapet hele tiden utvikler seg og blir bedre. For eksempel kan regnskapet for 2021 ha fått inn flere og bedre data enn tidligere regnskap. Dette vil kunne gi inntrykk av at utslippene har økt for samme periode fra ett år til et annet, mens det egentlig er datagrunnlaget for beregningene som har blitt bedre.

Regnskapet er delt inn i direkte og indirekte utslipp fordelt på tre scope:

- **Scope 1 - Direkte utslipp:** direkte utslipp fra kilder som er eid eller kontrollert av den klimaregnskapet gjelder for, f.eks. bedriften, kommunen osv.
Eksempel: Man kjører bil og eksos (utslippet) kommer ut av bilen i Larvik
- **Scope 2 - Indirekte utslipp:** indirekte utslipp som genereres som et resultat av kjøpt energi.
Eksempel: Man lader el-bilen sin i Larvik med strøm produsert i Europa (på Europeisk restmiks).
- **Scope 3 - Indirekte utslipp:** alle indirekte utslipp (unntatt energi) som oppstår i verdikjeden til den regnskapet gjennomføres for som følge av deres handlinger.
Eksempel: Man kaster de slitte vindusviskerne på bilen sin i avfallet som kjøres til en annen kommune for avfallshåndtering. Utslippet fra avfallshåndteringen vil skje i en annen kommune enn der forbruket fant sted.

Scope 1 - direkte utslipp

Utklippet under viser utslipp fra Scope 1 for perioden 2018-2020.

Årlig Klimaregnskap 2018 - 2020					Total Scope 1 Scope 2		
Total	Forklaring	2018	2019	2020			
Total Scope 1	Direkte utslipp	1 146 165,90	936 478,60	652 676,00			
Total Scope 2	Indirekte utslipp	0,00	0,00	0,00			
Total Scope 3	Indirekte utslipp	909 223,90	743 503,40	716 014,70			
Total		2 055 389,80	1 679 981,90	1 368 690,70			
Prosentvis endring			-18,26 %	-18,53 %			
Scope 1 - Direkte utslipp	Forklaring	2018	2019	2020			
Transport		1 036 258,90	841 890,40	652 676,00			
Diesel	Personbiler/l	368 560,30	320 995,00	276 150,30			
Bensin	Personbiler/l	311 113,40	211 104,40	127 332,40			
Miljøbensin	Forbruk miljøbensin/l	1 951,80	1 473,30	1 602,20			
Diesel	Annen mobil forbrenning/l	353 473,00	306 364,50	242 924,50			
Diesel	Diesel forbruk båter/l	1 160,40	1 953,20	4 666,60			
Diesel	Annen mobil forbrenning/l Øya	0,00	0,00	0,00			
Stasjonær forbrenning		109 907,10	94 588,10	0,00			
Fyringsolje	Oppvarming bygg/kWh	2 863,10	3 224,00	0,00			
Biofyringsolje	Oppvarming bygg/kWh Øya	33 383,20	37 591,90	0,00			
Propan	Oppvarming bygg/kWh	73 660,80	53 772,30	0,00			
Total Scope 1	Direkte utslipp	1 146 165,90	936 478,60	652 676,00			

Kommentarer til regnskapet:

- Diesel, annen mobil forbrenning: står oppført med flere linjer pga. endring i metode for datainnhenting f.o.m. 2021. Utslipet skyldes hovedsakelig drivstofforbruk knyttet til bruk av anleggsmaskiner og tyngre kjøretøy.
- Biofyringsolje: Tanken for fyringsolje ble bygget om for å kunne bruke biofyringsolje fra 2020. Utslipet for 2018 og 2019 skyldes vanlig fyringsolje benyttet til oppvarming av verksted. Etter 2020 benyttes kun biofyringsolje. Fra 2021 hentes dette inn automatisk via peilere i selve tanken.

Scope 2 - indirekte utslipp

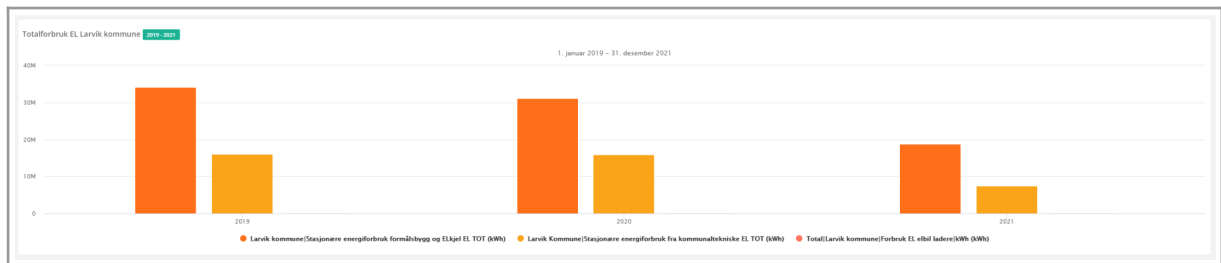
Utklippet under viser utslipp fra Scope 2 for perioden 2018-2020:

Årlig Klimaregnskap 2018 - 2020		Total Scope 1 Scope 2 Scope 3			
Total	Forklaring	2018	2019	2020	% Endring
Total Scope 1	Direkte utslipp	1 146 165,90	936 478,60	652 676,00	-30,31 %
Total Scope 2	Indirekte utslipp	0,00	0,00	0,00	-
Total Scope 3	Indirekte utslipp	909 223,90	743 503,40	716 014,70	-3,70 %
Total		2 055 389,80	1 679 981,90	1 368 690,70	-18,53 %
Prosentvis endring			-18,26 %	-18,53 %	
Scope 2 - Indirekte utslipp	Forklaring	2018	2019	2020	% Endring
Stasjonær energiforbruk		0,00	0,00	0,00	-
Elektrisitet EL	Forbruk EL bygg/kWh	0,00	0,00	0,00	-
Elektrisitet ELK	Forbruk ELK bygg/kWh	0,00	0,00	0,00	-
Elektrisitet - Oppvarming	Oppvarming bygg/kWh	0,00	0,00	0,00	-
Elektrisitet - Fjernvarme	Oppvarming bygg/kWh	0,00	0,00	0,00	-
Elektrisitet - Kjøling	Kjøling bygg/kWh	0,00	0,00	0,00	-
Elektrisitet EL	Forbruk KMT anlegg/kWh	0,00	0,00	0,00	-
Mobilt energiforbruk		0,00	0,00	0,00	-
Elbiler	Forbruk egne kjøretøy/kWh	0,00	0,00	0,00	-
Total Scope 2	Indirekte utslipp	0,00	0,00	0,00	-

Kommentarer til regnskapet:

- Larvik kommune har valgt å følge Miljødirektoratets anbefalinger om å sette utslippsfaktor for elektrisitet til null.

Som en følge av at utslippet for Scope 2 alltid blir null har vi i Klimaregnskapsmodulen i Gurusoft Report et supplerende stolpediagram for el-forbruket i kommunen, se utklippet under for perioden 2019 til mai 2021. Dette for å synliggjøre jobben som gjøres med å redusere og effektivisere energiforbruket i kommunen som bedrift.

Kommentarer til stolpediagrammet:

- Energiforbruket fra 2019 til 2020 er redusert
- Stolpen for energiforbruk på kommunalteknisk anlegg viser ikke totalen av kommunens forbruk da det fremdeles er store deler av anleggene som er uten målere som sender data til Gurusoft Report.
- Stolpen for forbruk av elbilladere er ikke synlig her som følge av at forbruket er så lavt i forhold til formålbygg og kommunaltekniske anlegg.

Scope 3 - indirekte utslipp

Utklippet under viser utslipp fra Scope 3 for perioden 2018-2020:

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Årlig Klimaregnskap 2018 - 2020					Total	Scope 1	Scope 2	Scope 3	
Total	Forklaring	2018	2019	2020	% Endring				
Total Scope 1	Direkte utslipp	1 146 165,90	936 478,60	652 676,00	-30,31 %				
Total Scope 2	Indirekte utslipp	0,00	0,00	0,00	-				
Total Scope 3	Indirekte utslipp	909 223,90	743 503,40	716 014,70	-3,70 %				
Total		2 055 389,80	1 679 981,90	1 368 690,70	-18,53 %				
Prosentvis endring			-18,26 %	-18,53 %					
Scope 3 - Indirekte utslipp	Forklaring	2018	2019	2020	% Endring				
Tjenestereiser		133 450,90	111 150,70	75 961,10	-31,66 %				
Diesel/Bensin	Kjøregodtgjørelse/km	133 450,90	111 150,70	75 961,10	-31,66 %				
Avfallshåndtering - Formålsbygg		166 228,40	165 812,10	170 883,90	3,06 %				
Mataavfall	Samlet mengde avfall/kg	3 998,00	3 979,50	3 715,30	-6,64 %				
Bioavfall og slam	Samlet mengde avfall/kg	383,20	572,80	2 255,60	293,78 %				
Park og Hageavfall	Samlet mengde avfall/kg	383,20	572,80	2 255,60	293,78 %				
Treavfall	Samlet mengde avfall/kg	8,00	13,20	134,00	915,15 %				
EE-avfall	Samlet mengde avfall/kg	0,00	3,70	5,70	53,23 %				
Udefinerte avfallsmasser	Samlet mengde avfall/kg	14,50	0,00	4,70	-				
Person bildekk	Samlet mengde avfall/kg	0,00	0,00	0,00	-				
Smittefarlig avfall	Samlet mengde avfall/kg	874,00	1 300,30	11 255,40	765,57 %				
Farlig avfall	Samlet mengde avfall/kg	4 190,00	3 305,00	2 602,50	-21,26 %				
Spillolje refusjon	Samlet mengde avfall/kg	0,00	0,00	3,20	-				
Blandet næringsavfall	Samlet mengde avfall/kg	151 694,40	152 106,40	143 002,00	-5,99 %				
Glass	Samlet mengde avfall/kg	0,00	0,00	0,00	-				
Papir, papp og kartong	Samlet mengde avfall/kg	3 317,60	3 193,80	3 184,00	-0,307 %				
Plast	Samlet mengde avfall/kg	228,30	408,90	857,40	109,68 %				
Annet behandlet avfall	Samlet mengde avfall/kg	1 137,20	355,60	1 608,40	352,31 %				
Avfallshåndtering - KMT tjenester		24 270,00	40 706,10	35 793,70	-12,07 %				
Totalt utslipp avfall	Samlet mengde avfall/kg	24 270,00	40 706,10	35 793,70	-12,07 %				
Avfallshåndtering - Grinda		585 274,50	425 834,60	433 376,00	1,77 %				
Totalt utslipp avfall	Samlet mengde avfall/kg	585 274,50	425 834,60	433 376,00	1,77 %				
Total Scope 3	Indirekte utslipp	909 223,90	743 503,40	716 014,70	-3,70 %				

Kommentarer til regnskapet:

- Det er gjort et skille mellom avfall de ansatte i Larvik kommune har direkte påvirkningskraft på (Formålsbygg) og avfall som er samlet inn av kommunen som tjenesteyter (tekniske tjenester).
- Avfall som ikke har vært mulig å spore tilbake til et bestemt formålsbygg eller tekniske tjenester er samlet under "Grinda". Det er som følge av dette arbeidet innført nye rutiner for innlevering av avfall på Grinda som gjør at alt som leveres inn i fremtiden kan sorteres inn under "Formålsbygg"/"tekniske tjenester".

Måloppnåelse

Som utklippet over viser har det vært en reduksjon på 18,53 % i perioden 2019 til 2020.

Årlig Klimaregnskap 2018 - 2020					Total	Scope 1	Scope 2	Scope 3	
Total	Forklaring	2018	2019	2020	% Endring				
Total Scope 1	Direkte utslipp	1 146 165,90	936 478,60	652 676,00	-30,31 %				
Total Scope 2	Indirekte utslipp	0,00	0,00	0,00	-				
Total Scope 3	Indirekte utslipp	909 223,90	743 503,40	716 014,70	-3,70 %				
Total		2 055 389,80	1 679 981,90	1 368 690,70	-18,53 %				
Prosentvis endring			-18,26 %	-18,53 %					

Den største utslippsreduksjonen har skjedd i scope 1 med 30,31 % reduksjon. En forklaring på dette kan være den målrettede jobben som er gjort ved utskifting av kommunens personbilpark til fossilfri kjøretøy. Transport som utslippskilde står for 22, 47 % av utslippsreduksjonen. En annen forklaring vil også være at det mangler data for fyringsolje brukt i 2020. Likevel vil det være verdt å merke seg at biofyringsoljen har, ifølge leverandør, 45 % lavere CO₂-utslipp enn vanlig fyringsolje.

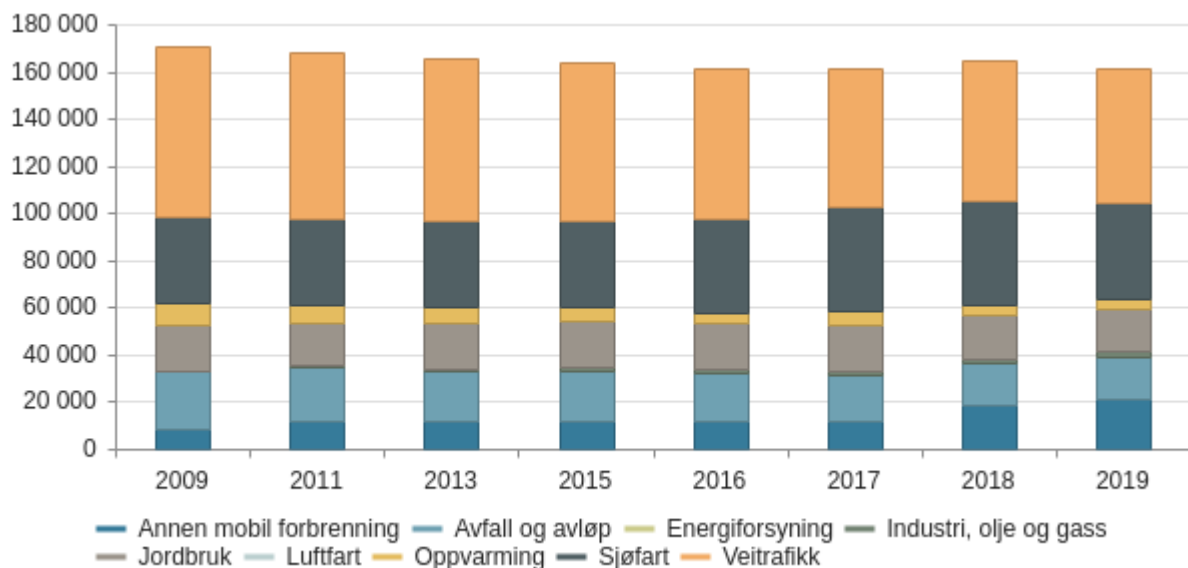
Innen Scope 2 har det også vært en reduksjon i kommunens el-forbruk. Innen Formålsbygg har det vært en nedgang fra 34 101 416 kWh i 2019 til 31 046 268 kWh i 2020, dette tilsvarer en prosent nedgang på 8,96 % på et år. Dette kan forklares med at kommunen kontinuerlig jobber med ENØK-tiltak for å effektivisere kommunens energiforbruk. Det ligger også noe data inne for kommunaltekniske anlegg. Her er det for lite datakilder pr. nå til å si noe om måloppnåelse.

Kjøregodtgjørelse innen Scope 3 har hatt en reduksjon på 31,66 % fra 2019 til 2020. Dette kan med stor sannsynlighet forklares med pågående Covid-19 pandemi. Det samme gjelder reduksjonen av avfall samlet inn fra for eksempel avfallsdunker i by og park, ryddeaksjoner m.m. som har hatt en nedgang på 12,7 % i perioden 2019-2020. Flere ryddeaksjoner har blitt avlyst som følge av pandemien.

Klimastatistikk

Utslipp av klimagasser per år

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

Tabellen under oppgir utslipp pr. år fordelt på sektor oppgitt i CO₂-ekvivalenter. Tallene er avrundet.

Sektor	2009	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019
Industri, olje og gass	213	289	604	2 043	1 814	1 923	2 167	2 537
Energiforsyning	0	0	0	0	0	0	0	0
Oppvarming	9 549	7 863	6 684	5 492	4 227	5 766	4 489	4 030

Veitrafikk	72 343	70 478	68 998	67 430	63 472	58 907	59 997	56 830
Sjøfart	36 607	36 607	36 607	36 607	39 742	44 280	43 736	41 311
Luftfart	0	0	0	0	0	0	0	0
Annen mobil forbrenning	8 613	11 598	12 067	12 191	11 578	12 293	18 256	20 899
Jordbruk	19 272	18 241	19 711	19 432	19 820	19 303	18 202	17 404
Avfall og avløp	24 294	23 407	21 158	20 734	20 326	19 011	18 197	18 406
Totalt	170 890	168 481	165 829	163 928	160 979	161 482	165 043	161 416

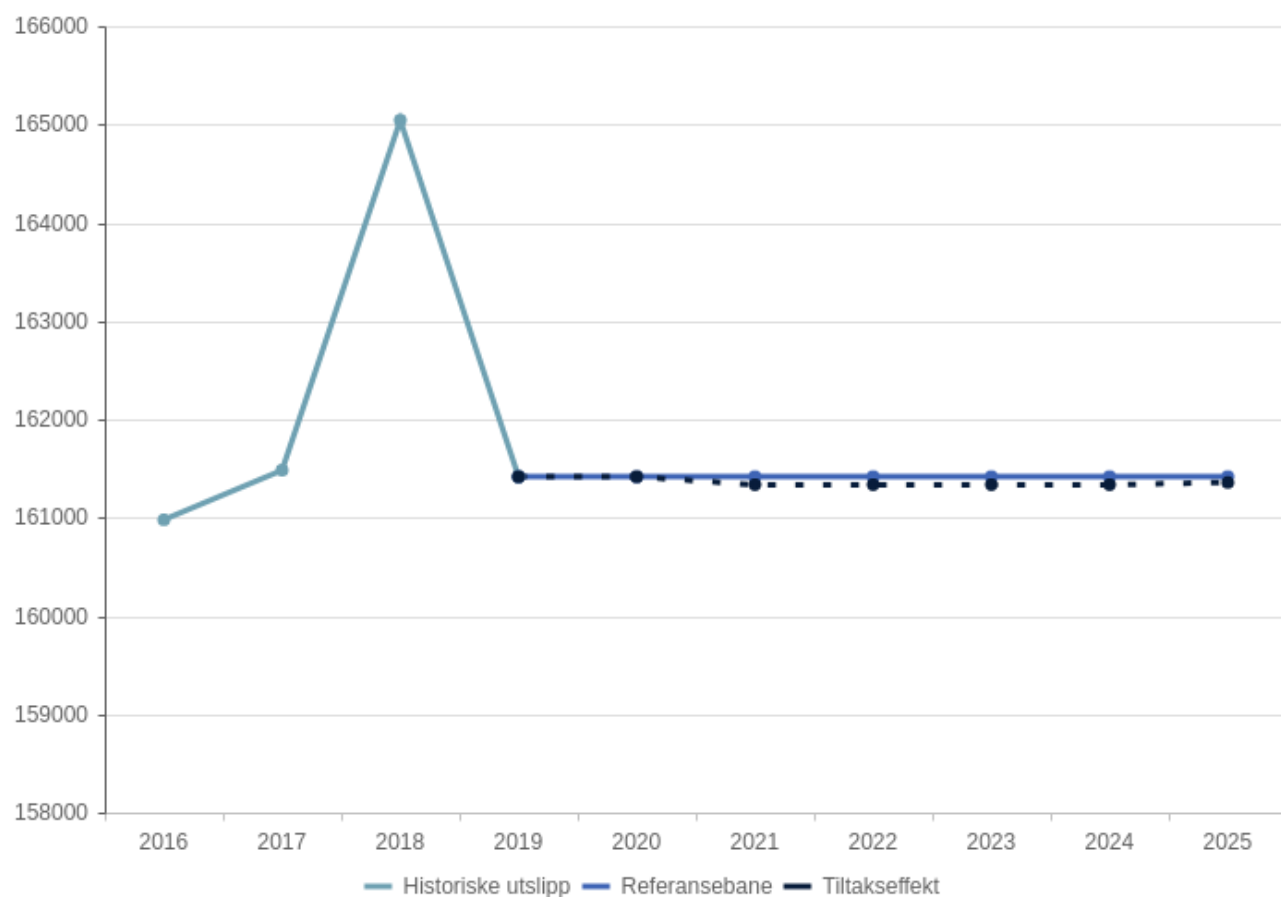
I perioden 2009-2019 har det vært en total nedgang på 5,5 %. *Veitrafikk* er den største utslippskilden og står for omtrent 35 % av de direkte utslippene i 2021. *Sjøfart* er oppgitt som den nest største utslippskilden med 25,5 %. Her er det viktig å merke seg at en del av dette utslippet skyldes gjennomgangstrafikk, og ikke kun utslipp fra skip som legger til kai i Larvik kommune. *Annen mobil forbrenning* står for omtrent 13 % av utslippene i 2021.

Samtlige utslippskilder har en reduksjon i perioden 2009-2019 med unntak av *Sjøfart* som har hatt en økning på ca. 13 %, *Annen mobil forbrenning* med en økning på 143 % og *Industri* med en økning på 1091 %. Den største endringen innen *Annen mobil forbrenning* var fra 2017 til 2018 med en prosentøkning på 48,5 %. Mulige forklaringer på denne økningen kan blant annet være endringer i blandingsforhold av biodrivstoff i drivstoff nevnt tidligere, og at det de siste årene har vært en økning i anleggsarbeid i kommunen. Økningen innen *Industri* skjedde i hovedsak mellom 2013 og 2015 hvor det gikk fra et årlig utslipp på rundt 600 tCO₂e til 2000 tCO₂e. Denne veksten skyldes bedre datafangst og ikke nødvendigvis en økning i faktisk utslipp.

Klimastatistikk for Larvik kommune som **samfunn** er basert på tall og beregninger fra Miljødirektoratets utslippsstatistikk. Disse tallene har sine begrensninger, men er de beste tallene vi pr. dags dato har tilgjengelig. Statistikken går fra perioden 2009-2019, og omhandler kun direkte utslipp innenfor Larvik kommune sine kommunegrenser.

Klimagassutslipp (graf)

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter. Historiske utslipp er hentet fra Miljødirektoratet. Du ser kommunens referansebane og i tillegg effekten av klimatiltakene i den stiplede linjen.

Ordforklaring til klimabudsjettet

Klimabudsjett

Klimabudsjett er et styringsverktøy for å kunne vurdere kostnad og effekt av klimatiltak.

Klimaregnskap

Et klimaregnskap gir en oversikt over hvordan noen/noe påvirker klimaet med klimagassutslipp som følge av konkrete handlinger.

CO2-ekvivalenter

Klimagassutslippet måles i CO2-ekvivalenter (CO2e), dette er en enhet som sammenveier utslipp av forskjellige klimagasser til den globale oppvarmingseffekten som utslipp av 1 tonn CO2 vil ha i løpet av 100 år.

Kommunale begrep

Bruken av ulike mål på kommunalt regnskapsresultat kan være egnet til å forvirre. I Kommunelovens §48 om årsregnskap og årsberetning omtales regnskapsmessig mer- og mindreforbruk, mens det i den obligatoriske hovedoversikten over kommunens drift er innført begrepene brutto og netto driftsresultat. Nedenfor omtales disse og andre begrep som brukes i de kommunale dokumentene.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat utgjør differansen mellom driftsinntekter og driftsutgifter, der driftsutgiftene også inkluderer avskrivninger. Dette er således et mål på om kommunens driftsinntekter over tid bærer driftsutgiftene. Et positivt brutto driftsresultat vil være nødvendig dersom finansutgiftene (renteutgifter og avdrag) er større enn finansinntektene (renteinntekter og utbytte). Begrepet blir relativt lite benyttet.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren og viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Teknisk beregningsutvalg (TBU) betegner netto driftsresultat som hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren og anbefaler at det utgjør minimum 1,75 % av kommunens driftsinntekter. Et positivt netto driftsresultat er en forutsetning for å kunne egenfinansiere investeringer (reducere nye låneopptak) og bygge opp disposisjonsfond (etablere buffere).

Frie inntekter

Frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Rammetilskuddet inkluderer inntekts- og utgiftsutjevning. Kort forklart innebærer inntektsutjevningen at kommuner med høye skatteinntekter gir til kommuner med lave skatteinntekter. Utgiftsutjevningen innebærer at kommuner som har høye utgifter får kompensert dette til fordel for kommuner med lave utgifter. Dette beregnes ut fra faktorer som befolkningssammensetning, ressurskrevende tjenester og avstand til sentrum.

Netto lånegjeld

Netto lånegjeld er all lånegjeld minus lån som videreformidles og utlånes til andre, feks. Startlån.

Kjernegjeld

Kjernegjeld er netto lånegjeld minus VAR gjeld.

VAR gjeld

VAR står for vann, avløp og renovasjon. Renter og avdrag som knytter seg til VAR gjeld er inkludert i gebyrer som dekkes av kommunens innbyggere.

Økonomiske hovedtall

Etter forskrift fra kommuneloven skal kommunen sette opp økonomiplan og budsjett etter obligatoriske forskriftsskjemaer. I drift er det følgende tre skjemaer:

- §5-4 Bevilgningsoversikt drift 1A
- §5-4 Bevilgninger drift 1B
- §5-6 Økonomisk oversikt drift 3.

Skjema 1A viser de sentrale postene som inneholder ikke-tjenesteavhengige utgifter og inntekter. Det som styres hit ligger ikke i budsjettene i drift ute på tjenesteområdene. Skjema 3 inneholder alt, både tjenesteavhengige og ikke-tjenesteavhengige utgifter og inntekter. 1B viser summen av hva som ligger budsjettet ute i drift på tjenesteområdene, og utgjør i hovedsak differansen mellom 1A og 3.

Tabellen under, Økonomiske hovedtall, viser hovedoppsettet av kommunens inntekter og utgifter. Tabellen er utarbeidet for å gi en overordnet oversikt og viser sammenhengen mellom de obligatoriske forskriftsskjemaene. Tjenesteområdene har budsjettet en liten del som også styres sentralt til 1A, dette gjelder avskrivninger og avsetning/bruk av fond. Det er derfor lagt inn en korrigeringslinje for å avstemme rammen per tjenesteområdet til sum driftsutgifter. De obligatoriske forskriftsskjemaene ligger som vedlegg.

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

	Forskrifts-skjem a	Rev. budsjett 2020	Stratdok 2021	Endring rev. bud. 2020 - stratdok 2021	Rev. bud. 2021	Stratdok 2022 Kommunedirekt ørens forslag	Endring rev. budsjett 2021 - Stratdok 2022
tall i 1 000							
Rammetilskudd	3	-1 453 904	-1 451 481	-0,2%	-1 480 512	-1 480 843	0,0%
Inntekts- og formuesskatt	3	-1 287 332	-1 364 961	6,0%	-1 364 961	-1 430 594	4,8%
Eiendomsskatt	3	0	0	0,0%	0	-45 000	
Andre generelle statstilskudd	1A	-12 049	-11 749	-2,5%	-11 749	-11 749	0,0%
Frie disponible inntekter		-2 753 285	-2 828 191	2,7%	-2 857 222	-2 968 186	3,9%
Andre overføringer og tilskudd fra staten	3/1A	-109 165	-93 568	-14,3%	-109 907	-97 279	-11,5%
Overføringer og tilskudd fra andre	3	-199 590	-172 114	-13,8%	-175 103	-146 016	-16,6%
Brukerbetalinger	3	-146 264	-150 625	3,0%	-154 430	-154 702	0,2%
Salgs- og leieinntekter	3	-398 895	-402 606	0,9%	-402 180	-407 731	1,4%
Andre inntekter		-853 914	-818 913	-4,1%	-841 620	-805 728	-4,3%
Sum driftsinntekter	3	-3 607 199	-3 647 104	1,1%	-3 698 842	-3 773 914	2,0%
Sum driftsutgifter	3	3 566 691	3 586 658	0,6%	3 705 142	3 705 714	0,0%
Spesifisering for tjenesteområdene:							
Sum andre inntekter		-853 914	-818 913	-4,1%	-841 620	-805 728	-4,3%
Sum driftsutgifter	3	3 566 691	3 586 658	0,6%	3 705 142	3 705 714	0,0%
Til tjenesteområdene		2 712 777	2 767 745	2,0%	2 863 522	2 899 986	1,3%
herav:							
Sentrale poster	1B	76 551	155 657	103,3%	135 968	168 280	23,8%
Interne funksjoner	1B	171 555	158 044	-7,9%	194 038	196 915	1,5%
Helse og mestring	1B	1 030 288	1 056 776	2,6%	1 092 138	1 085 746	-0,6%
Oppvekst og kvalifisering	1B	1 137 118	1 114 922	-2,0%	1 127 735	1 155 530	2,5%
Verdiskaping og stedsutvikling	1B	133 111	132 968	-0,1%	146 227	126 283	-13,6%
Eiendom og teknisk drift	1B	149 806	143 030	-4,5%	150 943	159 525	5,7%
korrigering finans og avsetninger som spesifiseres under		14 348	6 348		16 473	7 707	
Sum tjenesteområdene drift	1B	2 712 777	2 767 745	2,0%	2 863 522	2 899 986	1,3%
Brutto driftsresultat	3	-40 508	-60 446	49,2%	6 300	-68 200	-1182,5%
Renteinntekter + utbytter	3	-17 329	-17 745	2,4%	-17 745	-17 861	0,7%
Gevinst/tap omløpsmidler	3	0	0	0,0%	0	0	0,0%
Renteutgifter	3	90 936	79 996	-12,0%	80 242	91 109	13,5%
Avdrag på lån	3	144 080	148 407	3,0%	148 407	152 345	2,7%
Netto finansutgifter	3	217 687	210 658	-3,2%	210 904	225 593	7,0%
Resultat før tilbakeføring avskrivninger	3	177 179	150 212	-15,2%	217 204	157 393	-27,5%
Tilbakeføring avskrivninger	3	-181 468	-181 468		-188 932	-188 932	
Netto driftsresultat	3	-4 289	-31 256	628,7%	28 272	-31 539	-211,6%

Kort om de enkelte postene:

Andre generelle statstilskudd: Her ligger statstilskudd som ikke er knyttet direkte til tjenesteproduksjon. Det er i hovedsak kompensasjonstilskudd omsorgsboliger, sykehjem og skolebygg.

Andre overføringer og tilskudd fra staten: Her ligger statstilskudd, refusjoner og prosjektmidler som er knyttet til tjenesteproduksjon. De største ordningene er innenfor barneverntjenesten, integreringstilskudd og skole. Tallet er hentet fra skjema 3 og korrigert for det som spesifiseres over fra 1A.

Overføringer tilskudd fra andre: Her ligger overføringer og tilskudd fra små og store samarbeidsprosjekter.

Brukerbetalinger: Hovedomfanget av brukerbetalinger er knyttet SFO, barnehage og sykehjem.

Salgs- og leieinntekter: Disse inntektene knytter seg i hovedsak til husleie og kommunale avgifter og gebyrer.

Netto driftsresultat: Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren og viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt.

Tjenesteområdet Sentrale poster inneholder i hovedsak alt som ikke er tjenesteavhengig. Men det noen utgifter og inntekter som i forskriftsskjemaene defineres som tjenesteavhengige, men som er felles for driften av alle tjenesteområdene. Det er derfor valgt å samle disse på Sentrale poster. Det som spesifiseres som drift på Sentrale poster er for eksempel den variable pensjonskostnaden, premieavviket, lønnsreserven, internlån og motpost avskrivninger.

Endringer i drift for det enkelte tjenesteområdet fra en periode til en annen vil være beskrevet i de politiske rapporteringene. Under den enkelte virksomhet ligger driftsbudsjettet med spesifiseringer på tiltak som viser oppbygging av rammene.

Sentrale poster i budsjettet

Sentrale poster omfatter de store sentrale inntektene og utgiftene som ikke er budsjettet i drift på tjenesteområdene.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Skatt på inntekt og formue	-1 280 124	-1 364 961	-1 430 594	-1 444 900	-1 459 349	-1 473 942
Ordinært rammetilskudd	-1 435 385	-1 480 512	-1 480 843	-1 495 651	-1 510 608	-1 525 714
Andre generelle statstilskudd	-12 581	-11 749	-11 749	-11 749	-11 749	-11 749
Eiendomsskatt	0	0	-45 000	-90 000	-112 500	-157 500
Sum sentrale inntekter	-2 728 089	-2 857 222	-2 968 186	-3 042 300	-3 094 206	-3 168 905

Skatt på inntekt og formue

Larviks nivå på korrigerte frie inntekter var i 2020 på ca 90 % av landsgjennomsnittet. Gjennomsnittet for Vestfold og Telemark ligger på 97 %. Tallene er hentet fra kommuneproposisjonen for 2022 og viser for Larviks del identisk med tallene for 2021.

Gjennomsnittlig årlig befolkningsendring i perioden juli 2020 til juli 2021 har vært på 0,3 % for Larvik. Gjennomsnitt for Vestfold og Telemark er på 0,6 % og landet som helhet i den samme perioden har en vekst på 0,5 %. I beregningen av skatt og rammetilskudd er det lagt til grunn innbyggertall og forventet vekst i årene fremover i tråd med SSB's middelalternativ. Beregningen av frie inntekter i perioden 2022-2025 for øvrig, baserer seg på de tallene som er gjengitt i statsbudsjettet for 2022 («Grønt hefte»). Larvik budsjetterer skatteutjevningstilskuddene som en del av rammetilskuddet fordi disse tilskuddene betales ut sammen med øvrige deler i rammetilskuddet. Samlet sett betyr dette at Larvik kommune nå har en vekst i folketallet som er under snittet for Vestfold og Telemark og for landet totalt. Dette er ikke spesielt positivt med tanke på fremtidig utvikling og fremtidig sikring av inntektsnivået. Samtidig er den skattbare inntekten per skattyter lav i Larvik og det er lav andel yrkesaktive i prosent av befolkningen. En utvikling som preges av befolkningsvekst under snittet og lave skatteinntekter vil forverre vår posisjon på sikt. Kommunens mål for folketallsutviklingen er at denne skal ligge marginalt (0,15 %) over utviklingen for landet som helhet.

Ordinært rammetilskudd

Rammetilskuddet fra staten beregnes ut fra statistiske data knyttet til befolkning, levekår og geografi. Ut fra disse dataene ender Larvik kommune opp med en kostnadsindikator på 1,0147 i 2022 som er svakt opp fra 2021. Det betyr at Larvik kommune i dette systemet samlet sett er en kommune med et beregnet kostnadsnivå litt over normalen (1,0000) i 2022. Kostnadsindikatoren har totalt sett vært stigende de siste årene. Hovedårsaken til utviklingen er en forholdsvis høyere økning i antallet eldre enn landsgjennomsnittet.

Siden skatteinngangen er lav i forhold til landsgjennomsnittet, vil kommunen motta kompensasjon i form av skatteutjevning i inntektssystemet. Størrelsen på denne kompensasjonen avhenger av de forutsetningene som er tatt i statsbudsjettet om nivået på skatteinntektene totalt sett og Larvik kommunes relative plassering i forhold til dette nivået gjennom 2022. Skatteutjevningen er beregnet i statsbudsjettet og budsjetteres i Larvik sammen med rammetilskuddet. Beregnet beløp er på ca 140 mill kr i 2022, men dette endres i takt med utviklingen i skatteinngang og Larvik kommunes relative plassering i forhold til landsgjennomsnittet.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd er i hovedsak rentekompensasjonsinntekter knyttet til en del investeringer i sykehjem, omsorgsboliger, skolebygg og kirker. Volumet for disse inntektene har nå stabilisert seg på et relativt lavt nivå som følge av det lave rentenivået. Etter hvert vil også disse inntektene falle bort siden dette er ordninger som er tidsbegrenset til for eksempel 15 eller 20 år. Kommunen har de senere årene fått deler av skoleinvesteringene inn under denne ordningen, samt at en del investeringer i kirkene er godkjent som mottakere av rentekompensasjon.

Eiendomsskatt

Kommunedirektøren har i forslaget til strategidokument 2022-2025 også foreslått at eiendomsskatt innføres i Larvik kommune fra og med 2022.

Bakgrunnen for kommunedirektørens forslag er først og fremst en vurdering av oppgavemengden i forhold til tilgjengelige ressurser. Larvik kommune vil ikke ha mulighet til å gjennomføre effektiviseringer og andre endringer som samlet kan dekke opp for den økningen som må legges inn i tjenestene de nærmeste årene. Godt over 80% av kommunene har eiendomsskatt og dette er en inntektsmulighet som også Larvik kommune vil ha betydelige effekter av å ta i bruk.

For de eiendommene som Skattetaten har formuesgrunnlag på, foreslås dette brukt som utgangspunkt for beregning av skatten. Stortinget har vedtatt at grunnlaget skal reduseres med 30%.

Kommunedirektøren foreslår videre et bunnfradrag på 300 000 kr og at skatten skal være på 1 promille i 2022. For en bolig med et formuesgrunnlag på 3 mill kr vil eiendomsskatten utgjøre 1 800 kr totalt første året. I kommunedirektørens forslag er eiendomsskatten økt til 3,5 promille i 2025 og den samme boligen vil da ha en eiendomsskatt på 6 300 kr.

For de eiendommene hvor det ikke finnes et grunnlag fra Skatteetaten, må kommunen taksere eiendommene. Dette er en del av bakgrunnen for de betydelige kostnadene første året.

Det samlede inntekspotensialet fra eiendomsskatt er beregnet til brutto 45 mill kr for hver promille. Dette baserer seg på følgende forutsetninger:

- For boliger er det lagt til grunn et brutto verdianslag på 3,0 mill kr pr boligenhet og for fritidseiendommer 2,0 mill kr.
- Obligatorisk reduksjon 30% for boliger.
- Bunnfradrag kr 300 000 for boliger og fritidseiendommer.

EIENDOMSSKATT - INNTEKTSANSLAG 2022			
Anslag basert på skattesats 1 promille			0,001
Eiendomstype	Antall	Anslag gj.snittsverdi	Skatteinntekt
Boliger (boenheter)	21 500	1 800 000	38 700 000
Fritidsboliger	4 300	1 100 000	4 730 000
Landbrukseiendommer	900	2 000 000	1 800 000
Næringseiendommer inkl verker og bruk	650	1 000 000	650 000
Sum	27 350		45 880 000

I kommunedirektørens beregninger er eiendomsskatten avrundet nedover til 45 mill kr pr promille. Beregningen over er forsiktig og baserer seg på moderate anslag for verdier. Det er i forslaget lagt inn 1 promille eiendomsskatt i 2022, 2 promille i 2023, 2,5 promille i 2024 og 3,5 promille i 2025.

Eiendomsskatt er ytterligere omtalt i saksfremlegget og det er foreslått en rekke vedtakspunkter knyttet til dette.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Pensjon	2 823	155 840	139 158	217 645	202 914	211 409
Premieavvik	38 578	-49 727	-31 164	-102 338	-75 262	-68 090
Lønnsreserve- avsetning	0	30 810	60 286	60 286	60 286	60 286
Motpost avskrivninger	-181 468	-188 932	-188 932	-188 932	-188 932	-188 932
Effektivisering og strukturtiltak	0	0	-7 328	-11 817	-16 611	-16 611
Fellesutgifter/-inntekter	303	-955	0	0	0	0
Forvaltning eiendomsskatt	0	0	15 000	5 000	5 000	5 000
Sum sentrale utgifter	-139 764	-52 964	-12 981	-20 156	-12 605	3 062

Pensjon

Utviklingen i kommunens pensjonsutgifter er styrt av sentrale avtaler og bestemmelser om opptjeningstid og nivå på pensjonsutbetalingene. Dette påvirkes igjen av alder og antall år i arbeid for de som skal ha pensjon i fremtiden. Fremtidig rentenivå og endrede forutsetninger om levealder vil også påvirke hva kommunen må sette av for å dekke det beregnede behovet for pensjonsutbetalinger i fremtiden. Kommunen følger i stor grad de prognosene som kommer fra KLP, som er kommunens største pensjonskasse. Statens pensjonskasse dekker pensjon for lærere.

Innenfor pensjon er det særlig reguleringspremien som hvert år varierer betydelig, som en direkte følge av resultatet og profilen på lønnsoppgjørene. Reguleringspremien skal dekke fremtidige endringer i alle pensjonsforpliktelser som følger av endringer i lønn og øvrige betingelser etter lønnsoppgjøret.

Det er også inntekter knyttet til forvaltningen av kommunens pensjonsmidler i KLP. Disse inntektene er budsjettet i tråd med den observerte avkastningen de siste årene. Disse inntektene kan ikke tas ut av KLP, men kan benyttes til reduksjon av den ordinære premieinnbetalingen.

I kommunens budsjetter fordeles pensjonskostnadene i noen sentrale poster og en andel (grunnpremie) som legges ute på enhetene.

Premieavvik

Beregnet premieavvik er differansen mellom beregnet pensjonskostnad og hva som faktisk er innbetalt til KLP/SPK. Premieavviket er negativt (føres som inntekt) de årene hvor beregnet pensjonskostnad er lavere enn hva kommunen faktisk betaler inn og positivt de årene kommunen har en beregnet pensjonskostnad som er større enn hva som faktisk er betalt til KLP/SPK.

Lønnsreserve-avsetning

Avsetningen til lønnsreserve skal dekke organisasjonens kostnader knyttet til lønnsoppgjøret i 2022. Konsekvensene av lønnsoppgjøret i 2021 for 2022, overhenget, og konsekvensene av 2021-oppgjøret i 2021 fordeles til enhetene når oppgjøret er ferdig. Kommunen har en sentral avsetning for dette fordi profilen i et lønnsoppgjør kan gi betydelige utslag for den enkelte enhet, avhengig av hvilke grupper som får størst uttelling i lønnsoppgjøret. Kommunens avsetning er gjort ut fra de forutsetninger som følger av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022. Forutsetningen her er et lønnsoppgjør på 2,8 % i 2021 og 3,2 % i 2022. Ny avsetning for 2022 er beregnet til ca 60 mill kr.

Effektivisering og strukturtiltak

Kommunedirektøren er i gang med å gjennomgå og effektivisere kommunens samlede arealbruk. Det jobbes løpende med ytterligere strukturtiltak knyttet til både fysiske organisering av tjenestene og mot en rekke andre rutiner og ordinære utgifter i kommunen. Kommunedirektøren ønsker en klar forpliktelse til dette arbeidet og tar opp igjen de prosessene som ble stilt i bero ved utbruddet av Korona-pandemien. Biladministrasjonsprosjektet videreføres slik det ble vedtatt og innsparingene her legges inn mot prosjektet.

Utfordringsbildet fremlagt i Strategidokument 2021-2024 ble vedtatt som et strukturtiltak. Dette skulle utredes gjennom behovs- og tjenesteanalyser gjennom 2021, og det legges fram ny samlet vurdering av resultatnivå, effekter av strukturtiltak og behov for ytterligere inntekter og/eller kostnadskutt i Strategidokument 2022-2025. I Strategidokument 2022-2025 er det tidligere omstillingsprosjektet tatt ut og erstattet av forslaget om eiendomsskatt og det nye forslaget til struktur- og omstillingstiltak. Gjenværende uløste utfordringer er samlet her under "Effektivisering og strukturtiltak".

Fellesutgifter/-inntekter

Under Fellesutgifter/-inntekter ligger diverse små fellesposter som ikke hører til i tjenesteproduksjon. Gjelder blant annet forvaltningskostnadene til primæroppgavefondet og føringene for internlån.

Forvaltningskostnader Eiendomsskatt

Det er knyttet betydelige kostnader til å innføre eiendomsskatt. Kommunedirektøren har grovt beregnet kostnadene første året til 15 mill kr og de årlige driftskostnadene deretter til 5 mill kr hvert år. Det vises til omtale av eiendomsskatt under sentrale inntekter og til saksfremlegget der det er redegjort nærmere for dette.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Renteinntekter og utbytte	-15 387	-17 745	-17 861	-17 978	-18 099	-18 099
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	79 087	75 969	86 916	111 678	125 553	134 171
Tap finansielle instrumenter	16 957	4 027	4 027	4 027	4 027	4 027
Avdrag på lån	143 273	148 407	152 345	168 127	174 462	181 837
Netto finansinntekter/finansutgifter	223 930	210 659	225 427	265 854	285 943	301 936
Finansutgifter i tjenesteområdene	-1 568	246	166	166	166	166
Totale finansutgifter	222 362	210 905	225 593	266 020	286 109	302 102
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0

Renteinntekter og -utgifter

Tallene for renteinntekter og -utgifter inneholder i tillegg til renteinntekter og -utgifter for kommunens bankinnskudd og lån også renteinntekter og utgifter for innlån og utlån av husbankmidler. Det er ikke budsjettrett avkastning av primæroppgavefondet. Finansutgifter i tjenesteområdene dreier seg om sosiallån. Rentesats på innlån er basert på Kommunalbankens forslag til budsjettrenter i samtlige år i økonomiplanen.

Rammer og handlingsregel for lånegjeld

Som et resultat av store lånefinansierte investeringer over tid er den rentebærende gjelden i Larvik fortsatt svært høy sammenlignet med driftsinntekter, netto driftsresultat og egenkapital, både i forhold til tidligere år og sammenlignbare kommuner. Lånegjelden økte også ytterligere gjennom 2021. Samtidig fortsetter presset mot kommunens driftsbudsjett. Risikoen knyttet til økt lånegjeld, både for fremtidige driftsbudsjetter og investeringer, er derfor fortsatt betydelig, spesielt med tanke på økte renteutgifter senere i perioden.

Den historiske veksten i lånegjelden, som har vært langt høyere enn veksten i driftsinntekter og driftsresultater, er grunnen til at en handlingsregel for lånegjeld ble vedtatt i Kommunestyret. Jf rammesaken for 2019-2022 (KST-sak 200/18). Intensjonen bak den vedtatte handlingsregelen er at kommunens gjeldsgrad, dvs netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, skal reduseres over tid. Handlingsregelen forsøker å bidra til at dette målet nås gjennom å begrense den prosentvise veksten i kjernegjelden, dvs netto lånegjeld fratrasket gjeld knyttet til VAR, til den prosentvise veksten i frie inntekter. Gjeldsveksten må derfor over tid være lavere enn veksten i inntekter for å imøtekomme handlingsregelens intensjon. Gjeldsgraden vil forbedre seg raskere dess lavere gjeldsveksten er i forhold til veksten i inntekter. Samtidig er det i kommunens vedtatte finansielle styringsmål bestemt et minimumskrav til egenkapitalandel på 15 % i fremtidige investeringer knyttet til kjernegjelden.

Avdragstiden på lånegjelden er også knyttet til handlingsregelen. Allerede i Strategidokumentet 2019-2022, tok Larvik høyde for de skjerpede kravene til minimumsavdrag i ny kommunelov. I praksis betyr de nye kravene at Larvik kommune må nedbetale lånegjelden hurtigere enn tidligere. I 2015 lå kommunen på en nedbetalingstid på nesten 34 år. Nedbetalingstiden er kortet ned til i overkant av 26 år i forslaget til Strategidokument 2022-2025. Det er endringene som følge av ny kommunelov som medfører at avdragstiden reduseres. Redusert avdragstid er fullt ut innarbeidet i økonomiplanen fra og med 2020. Dette innebærer at kommunens avdragstid på lån er blitt kraftig redusert og at avdrag som belastes driftsbudsjettet øker tilsvarende i forhold til tidligere år. Strategidokument for 2022-2025 kan derfor betraktes som mer robust enn tidligere på dette området. Kommunedirektørens investeringsforslag er innenfor handlingsregelens rammer i økonomiplanen, da årlig gjennomsnittlig vekst i kjernegjelden er budsjettet til 1,0 %. Dette forventes å være lavere enn veksten i driftsinntektene de neste fire årene.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

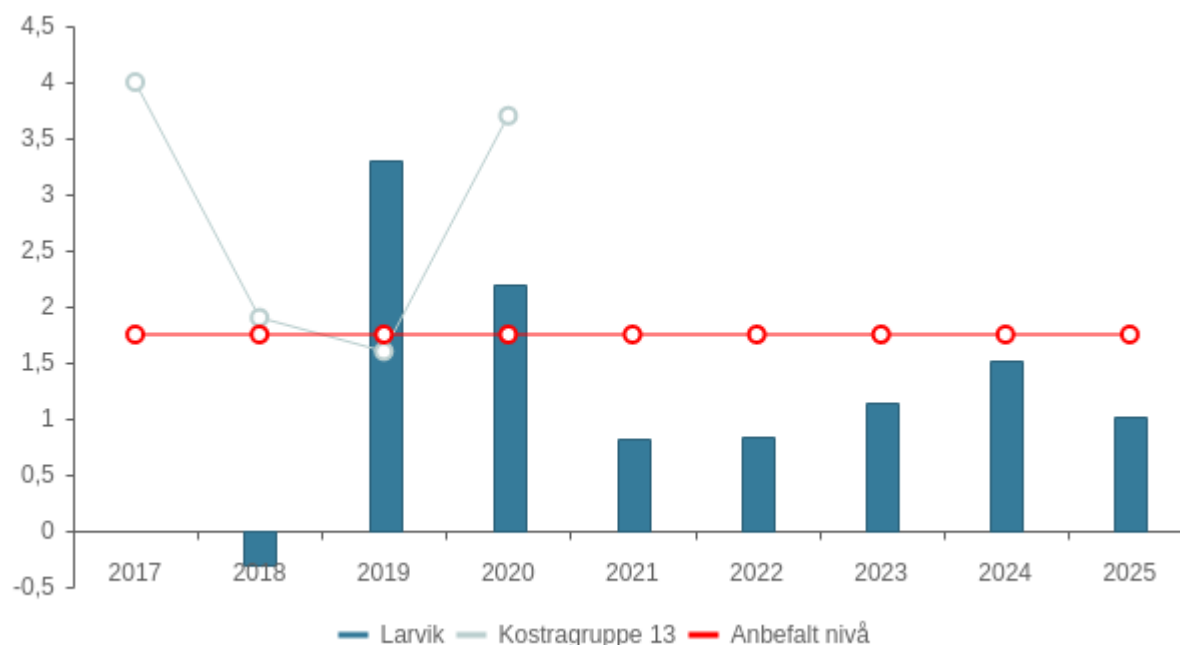
	Regnskap 2020	Rev. bud. 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Til ubundne avsetninger	141 185	42 677	40 076	52 656	67 868	48 965
Til bundne avsetninger	14 867	7	7	7	7	7
Bruk av ubundne avsetninger	5 807	-54 237	-670	-670	-670	-670
Netto avsetninger	161 859	-11 553	39 413	51 993	67 205	48 302
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	3 147	-16 719	-7 874	-7 874	-7 874	-7 874
Totale avsetninger	73 009	-28 272	31 539	44 119	59 331	40 428

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner gjøres i hovedsak for å disponere det budsjetterte netto driftsresultatet, for å dekke inn et negativt resultat eller budsjettere avsetninger og bruk av avsetninger innenfor særlige ordninger og etter særlig regelverk. Til bundne fond avsettes øremerkede midler fra andre, for eksempel stat, fylke, private. Til disposisjonsfond (ubundne fond) avsettes frie disponible driftsmidler. Til ubundne avsetninger inneholder følgende elementer: Til husleiesubsidier omsorgsboliger avsettes årlig kr 1 375 000. Til disposisjonsfond (udisponert) avsettes den frie disponible delen som blir igjen når salderingen av budsjettet medfører et positivt netto driftsresultat. Til bundne avsetninger,

disponeres mindre særformål som følger etter tidligere vedtak og avtaler. Et eksempel her er «Vannmiljøet i Numedalslågen».

Økonomisk utvikling i planperioden

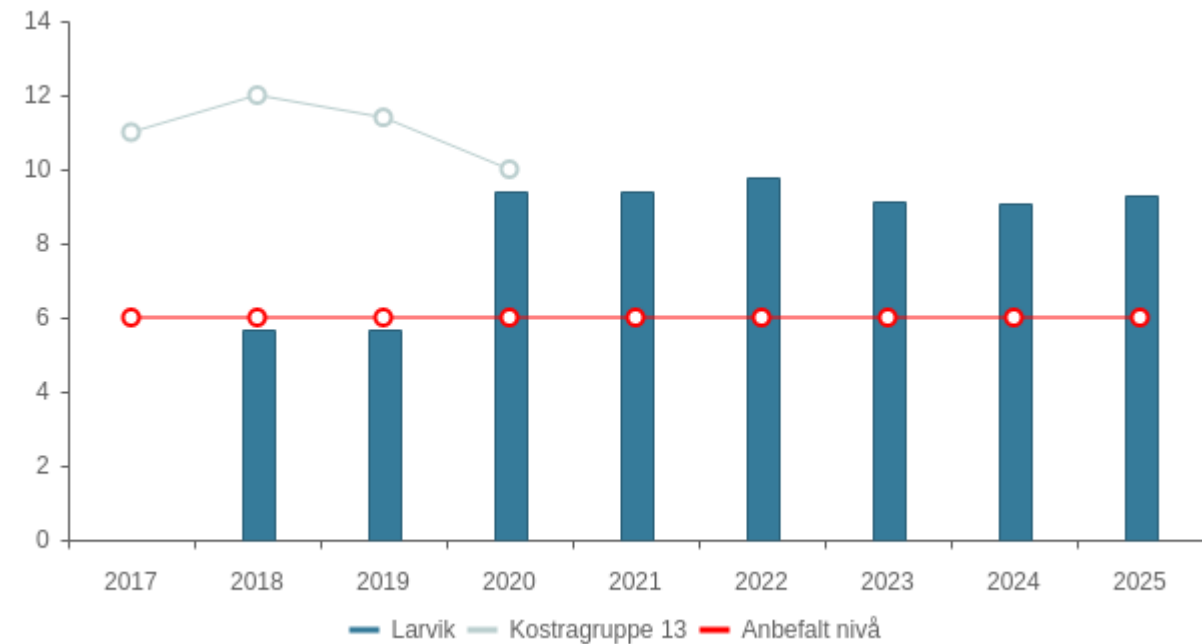
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	KOSTRA 2017	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	Budsjett 2021	Økplan 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025
Larvik	0,0 %	-0,3 %	3,3 %	2,2 %	0,8 %	0,8 %	1,2 %	1,5 %	1,0 %

Driftsresultatet i perioden forutsetter innføring av eiendomsskatt i tråd med kommunedirektørens forslag. Videre ligger det i forslaget inne nye struktur- og effektiviseringstiltak med 5 mill kr i 2022, 10 mill kr i 2023, 15 mill kr i 2024 og 15 mill kr i 2025. Dette er lagt inn sammen med effektiviseringstiltak knyttet til kommunens bilpark slik at den samlede summen bli noe høyere.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

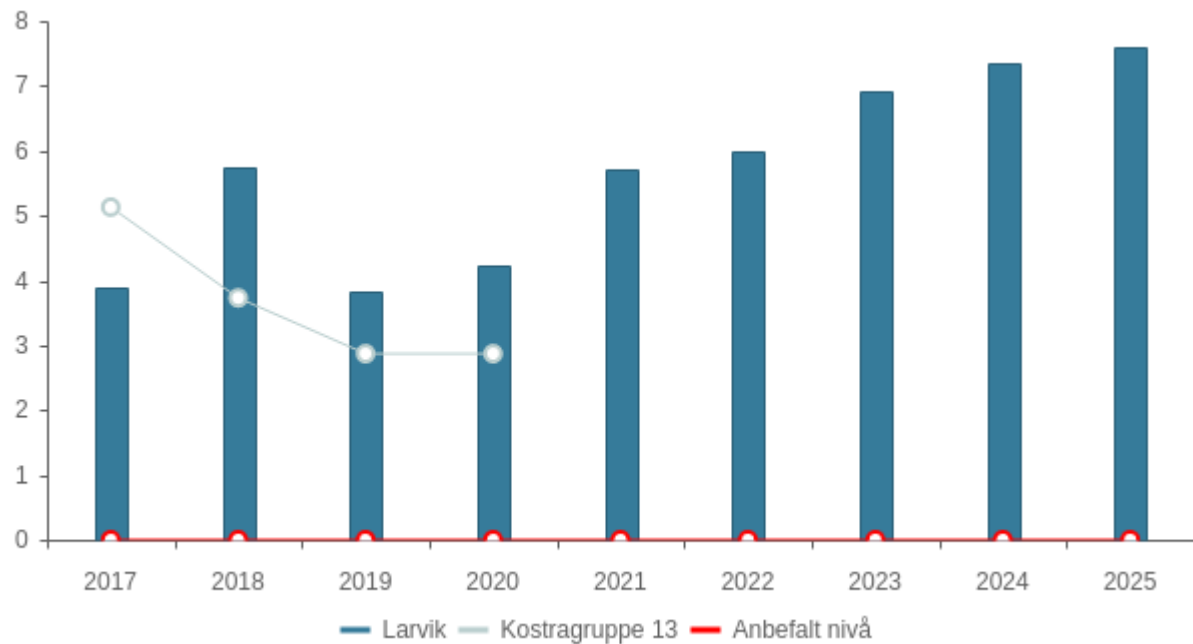

	KOSTRA 2017	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	Budsjett 2021	Økplan 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025
Larvik	0,0 %	5,7 %	5,7 %	9,4 %	9,4 %	9,8 %	9,1 %	9,1 %	9,3 %

Det har de siste årene skjedd en oppbygging av den avsatte reserven på disposisjonsfond. Målet har vært at disposisjonsfondets frie del, dvs den delen som ikke har særlige vedtak knyttet til avsetningene, skal være på minimum 5 % av brutto driftsinntekter. Ved utgangen av 2020 er denne reserven på 275 mill kr, dvs ca 7,5 % av budsjetterte brutto driftsinntekter i 2021. Ved et regnskapsmessig negativt resultat i 2021, må dette dekkes av de avsatte midlene i disposisjonsfondet. Usikkerheten rundt resultatet for 2021 er fortsatt til stede, men kommunedirektøren legger til grunn et resultat i tråd med revidert budsjett (ca 30 mill kr) som utgangspunkt for de vurderingene som er gjort i forslaget til strategidokument.

Ved et resultat i 2021 som budsjettert og en gjennomføring av det opplegget som foreslås i strategidokumentet for 2022-2025, vil de avsatte reservene i disposisjonsfondet i utgangspunktet vokse betydelig. Det er imidlertid viktig å merke seg at store deler av disse reservene etter planen skal benyttes til egenkapital ved investeringer. De store utbyggingsprosjektene som planlegges i f.eks. i helsekvartalet er avhengig av dette. Uten en betydelig bruk av egenkapital vil det ikke være mulig å overholde handlingsregelen for vekst i gjeld. Samlet vil det i årene fra 2024 og fremover være behov for et investeringsvolum som ligger over det handlingsregelen for låneopptak kan gi rom for.

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

	KOSTRA 2017	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	Budsjett 2021	Økplan 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025
Larvik	3,9 %	5,8 %	3,8 %	4,2 %	5,7 %	6,0 %	6,9 %	7,3 %	7,6 %

Larvik kommune har vedtatt en handlingsregel for begrensnig av gjeldsoppbyggingen. Dette er et svært nyttig verktøy og en forutsetning for å holde kontroll på gjeldsutviklingen. Kontroll på gjeldsutviklingen betyr også større grad av kontroll på den fremtidige belastningen på budsjettene med renter og avdrag og den fremtidige renterisikoen. I perioden 2022-2025 øker kommunens avdrags- og renteutgifter betydelig. Årsaken til dette er både en økning av det forventede rentenivået de neste fire årene for all gjeld og en økning i avdrag knyttet til økning i gjeld som ikke er en del av kommunens kjernegjeld og dermed ikke omfattes av handlingsregelen. Dette er gjeld som tas opp for videre utlån innenfor Husbankens ordninger og gjeld som er knyttet til VAR-investeringer og dermed dekkes gjennom tilsvarende økning i gebyrer.

Prosjekter som gjenbevilges fra 2021 til 2022

Tjenesteområde, virksomhet, prosjekt Tall i hele kr	Flytting av midler fra 2021 til 2022	Kommentarer
Tjenesteområde Eiendom og teknisk drift:		
Virksomhet Prosjekt, bygg og anlegg		
Torstvedttunet - Boliger for unge funksjonshemmede	6 000 000	Prosjektet ble forsinket i tilbudsfasen og kontrahering da prosjektet gjennomgikk en omdisponering av arealer og fjerning av kjelleretasje.
Stavern skole - rehabilitering	20 000 000	Kartlegging av tilstand, og beregning av kostnader, har tatt lengre tid enn tidligere antatt.
Halsegata	20 000 000	Prosjektet er utsatt på grunn av regulering før oppstart.
Nanset vest VVA etappe 1	8 000 000	Utsatt oppstart for å avklare arealdisponering i Badeparken.
Sum Prosjekt, bygg og anlegg	54 000 000	
Virksomhet Fellesfunksjon		
Nanset Allè 7 - Nye familieboliger	750 000	Fremdrift er avhengig av utbyggingen av VA anlegg og dette er noe forsinket.
Sum Fellesfunksjon	750 000	
Sum Eiendom og teknisk drift	54 750 000	
Sum investeringer som flyttes fra 2021 til 2022	54 750 000	

Kommunens tjenesteområder

Interne funksjoner

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	106 718	88 445	109 400	113 400	113 801	113 801
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	25 164	31 875	44 123	29 234	24 441	25 941
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 288	11 067	10 462	10 462	10 462	10 462
Overføringsutgifter	58 116	47 376	46 539	46 524	46 524	46 524
Finansutgifter	-3 828	-4 130	-4 214	-4 214	-4 214	-4 214
Sum Driftsutgifter	199 458	174 633	206 311	195 407	191 014	192 514
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 893	-4 056	-4 056	-4 056	-4 056	-4 056
Refusjoner	-13 966	-4 516	-4 516	-4 516	-4 516	-4 516
Overføringsinntekter	-2 040	-1 454	-1 454	-1 454	-1 454	-1 454
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 658	630	630	630	630	630
Sum Driftsinntekter	-24 558	-9 396	-9 396	-9 396	-9 396	-9 396
Sum	174 901	165 237	196 915	186 011	181 618	183 118

Området består av

- Felles stab og støtte
- Fellesutgifter
- Folkevalgte styringsorganer
- Revisjon og kontrollutvalg
- Overføring til kirkelig fellesråd
- Overføring til andre etter vedtak

De viktigste veivalgene for området

De viktigste veivalgene for området

For området Interne funksjoner henvises det til kommunedirektørens innledning knyttet til hovedprofil og prioriteringer. Stab og støtte sin hovedoppgave er å støtte opp under disse prioriteringene mot de enkelte tjenesteområdene. De opprinnelige veivalgene er nå lagt inn som delmål knyttet til oppfølging av vedtatte bærekraftsmål og er synliggjort i den sammenheng.

Videre omstilling og tilpassing

Larvik kommune har vært gjennom en stor omstilling gjennom 2020 og 2021 og arbeidet ble noe forsinket som følge av pandemien. Et viktig prinsipp i denne omstillingen har vært å samorganisere alle stabs- og støttefunksjoner og gi god støtte og rådgivning både inn mot kommunedirektørens ledergruppe og ut til tjenesteområdene. Dette for å sikre mer effektiv drift, digitalisering, robusthet, kvalitet og helhetsperspektiv. Et tiltak pr dato og som videreføres inn i 2022 er knyttet til den valgte organiseringen og hvordan vi kan optimalisere denne, frigjøre tid til ledelse og rigge oss enda bedre for fremtiden. Vår

organisasjon er ikke statisk og vi vil kontinuerlig gjøre større eller mindre endringer for å tilpasse oss utfordringsbildet og være smidige i vår tilnærming til dette. Utfordringsbildet som det jobbes med er å videreutvikle er en organisasjon som er forberedt på:

- å møte fremtidige utfordringer
- å ta i bruk nye arbeidsformer
- å møte hverdagen med helhetlig ledelse, gode ledelsesstrukturer og medarbeiderskap
- å være en lesbar og demokratisk organisasjon

Økende kompleksitet og tempo krever digital transformasjon og at vi investerer i folka våre, i kompetanseoppbygging og relevant utstyr for alle medarbeidere, så vel som nye arbeidsformer, prosesser, teknologi og organisering. Pandemien har påvirket oss betydelig, men har også gitt oss mye læring i forhold til samhandling, brukerfokus, digitalisering, effektive team, smidige beslutninger og arbeidsflyt, samt fremtidig arbeidsplassutforming. Dette tar vi med i videre omstillingsarbeidet.

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 04: I Larvik har alle forutsetninger og motivasjon til å fullføre videregående skole	IF: Larvik kommune har en velfungerende lærlingeordning	Antall lærlinger pr år	47	57	67	77	77
FN 08: I Larvik danner samskaping et godt grunnlag for innovasjon, vekst og verdiskaping	IF: Larvik kommune legger til rette for samskaping med lokalt næringsliv på åpne data	Antall datasett som blir gjort tilgjengelige og tatt i bruk		10	15	20	20
FN 08: I Larvik jobber vi aktivt for å sikre integritet, gode arbeidsforhold og høy grad av inkludering, slik at alle som ønsker det kan være i arbeid	IF: Bruke strategiske anskaffelser som verktøy for inkludering Larvik kommune 2020	Antall inkluderingskontrakter der leverandører engasjerer personer som står utenfor arbeidslivet	3	6	6	6	6
	IF: Gjennomføre stedlig kontroll av lønn og sosiale arbeidsvilkår, jf de kravene som er stilt i strategien	Antall kontroller utført	11	40	50	50	50
FN 17: I Larvik har vi god valgdeltakelse og velfungerende lokaldemokrati	IF: Larvik kommune skal arbeide for å øke interessen for lokaldemokratiet	Antall seere som følger formannskapet digitalt		250	300	350	350
FN 17: I Larvik preges forholdet mellom befolkning og beslutningsmyndigheter av gjensidig tillit	IF: Forståelig informasjon og kommunikasjon med innbyggere, ansatte og folkevalgte	Antall forbedrede tekst- og saksmaler	20	50	50	50	50
		Utarbeide språkprofil for Larvik kommune	Vedtatt				
	IF: Larvik kommune utvikler tjenestene sine ved hjelp av tjenstedesign, teknologi og samskapende prosesser	Antall samskapings prosjekter, der hvor kommune, næringsliv og innbygger samarbeider		15	15	20	20
FN 17: I Larvik samarbeider vi for å bygge et godt samfunn for nåværende og framtidige generasjoner	IF: Larvik kommune er tilgjengelige for innbyggerne gjennom digitale løsninger	Antall unike besøk på larvik.kommune.no		1 560 000	1 680 000	1 800 000	1 800 000

Gjeldende planer for området

Plangrunnlaget:

- Handlingsplan mot korrupsjon K-sak 230/18
- Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse med handlingsprogram K-sak 018/17
- Vedlikeholdsplan for kirker og kulturbygg. Larvik kommune

Strategier:

- Finansstrategi, K-sak 068/18
- Digitaliseringstrategi 2018-2020, K-sak 152/18
- Kommunikasjonsstrategi 2018-2020 K-sak 154/18
- HR strategi 2018-2021, K-sak 153/18
- Innkjøpsstrategi for Larvik kommune, K-sak 077/17

Oppfølging av gjeldende planer

Planer:

Handlingsplan mot korrupsjon

Hensikten med handlingsplanen er å forebygge og gjøre kommunen mer motstandsdyktige mot korrupsjon.

Korrupsjonsforebyggende arbeid foregår både på tvers av og innenfor enheter og fagområder, og skal involvere både folkevalgte, ledere og medarbeidere.

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og handlingsprogram

Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) med handlingsplan ble vedtatt i kommunestyrene Lardal og Larvik våren 2017. Analysen skal revideres i 2021.

Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen skal gi en oversikt over kritiske risiko- og sårbarhetsforhold i kommunen, og hvordan disse kan påvirke kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet.

Analysen er lagt til grunn i kommunens langsiktige plan- og samfunnssikkerhetsarbeid for å redusere risikoen for tap av liv, skade på helse, miljø, viktig infrastruktur og materielle verdier.

Handlingsplanen fokuserer på tverrfaglig og tverrsektoriell innsats innenfor 9 temaområder der årsakene primært finnes innenfor tre hovedgrupper; naturhendelser, uønskede hendelser som er forårsaket av menneskelig aktivitet (utilsiktet), og storulykker.

Strategier :

Finansstrategi

Finansstrategien følges opp løpende og ligger til grunn for forvaltningen av midlene i Primæroppgavefondet, låneopptak og forvaltning av overskuddslikviditet. Strategien bestemmer

hvordan Primæroppgavefondets midler skal investeres, både fordelingen på type investeringer, som aksjer, obligasjoner og eiendom, men også i forhold til risiko, geografisk fordeling og etiske retningslinjer. For låneopptak er det definert hvor mye av kommunens lån som skal rentebindes, løpetiden på lån og forfallsstruktur i porteføljen. Bestemmelsene om overskuddslikviditet gir retningslinjer for hvordan kommunens likvider kan plasseres i de periodene hvor likviditeten er høyere enn nødvendig for å ha en stabil drift. Strategien behandles på nytt i 2021. Da vil gjeldende strategi bli gjennomgått og endringer vil bli foreslått.

Digitaliseringsstrategi

Kommunestyret vedtok gjeldende digitaliseringsstrategi i juni 2018. Strategien inneholder 5 målområder som kommunedirektøren forholder seg til i det daglige digitaliseringsarbeidet.

I strategien skilles det ikke på interne og eksterne brukere av digitale løsninger. Videre sier den at det er sentralt at ansatte i organisasjonene har tilgang til digitale verktøy som bidrar til økt effektivitet og samhandling både internt og eksternt.

Pandemien har lært oss nye måter å samhandle på. Ved budsjettbehandlingen for inneværende år ga kommunestyret en helt nødvendig bevilgning slik at kommunedirektøren kunne implementere en skybasert samhandlingsløsning, Google Workspace. Organisasjonen har med dette fått en teknologisk plattformen hvor alle ansatte kan samhandle digitalt med hverandre og med omverdenen for øvrig. Utfordringen videre ligger på to plan:

- det ene er å investere i kompetanseoppbygging av de ansattes digitale ferdigheter og modenhet
- en andre utfordringen er å legge til rette for at alle ansatte får minimum ett digitalt verktøy som gir hver enkelt ansatt mulighet til å delta digitalt i organisasjonen

I inneværende strategiperiode er det satt av investeringsmidler til oppfølging av gjeldende digitaliseringsstrategi. Prosjektmidlene er bl.a øremerket til nye Webutviklingsprosjekt, Smartbytiltak og tverrgående digitaliseringsprosjekter. Utfra disse bevilgede midlene vil det blir lansert nye Webløsninger, gjort investeringer i infrastruktur for IOT og fokus på god datakvalitet, dataflyt og gjenbruk av data vil fortsette.

Ved økt digitalisering av tjenester og prosesser vil kostnadene til lisenser, drift, vedlikehold og utvikling av systemene øke. På enkelte av de største fagsystemene er det nå en kritisk grense i forhold til å ha tilstrekkelig med ressurser til å drive et forsvarlig vedlikeholds- og utviklingsnivå. Kommunedirektøren vil kommentere at slike budsjettposter vil øke i årene fremover. Samtidig skal resultatet av digitaliseringsarbeidet bidra til mer effektivitet og rimeligere tjenester, slik at totale kostnader vil bli lavere. Dette fordrer at organisasjonen opparbeider seg kompetanse på gevinstrealisering og tar ut de gevinstene som kan oppnås. Fremover vil arbeidet knyttet til omlegging til mer effektive arbeidsprosesser når ny teknologi tas i bruk være et hovedfokus. Som et virkemiddel for å få til endring av våre arbeidsmåter vil vi i enda større grad sette brukeren i sentrum gjennom involverende tjenstedesign prosesser. Dette bidrar til økt eierskap til endringene og vil gi mulighet for raskere omstilling og gevinstrealisering.

Skal Larvik kommune lykkes med å effektivisere tjenestene må arbeidet med digitalisering, automatisering og selvbetjening styrkes parallelt med at det investeres i kompetanseoppbygging og relevant utstyr for medarbeiderne. Vi vil i kommende periode implementere metodikk for porteføljestyling og styrke satsingen med flere digitale løsninger for samhandling (eks. FRIDA som er en digital løsning for samhandling mellom kommunen, frivillige og innbyggere).

Digitaliseringsstrategien vil rulleres og bli en del av temaplan for innovasjon og digitalisering for Larvik kommune 2022-2025.

Kommunikasjonsstrategi

I kommunikasjonsstrategien er det satt opp kommunikasjonsmål som daglig følges opp både av kommunikasjonsavdelingen og resten av organisasjonen.

Larvik kommunes strategiske kommunikasjonsarbeid skal bidra til å:

- gi innbyggerne innsikt i og kunnskap om kommunens tilbud og tjenester
- gi innbyggerne tilgang til og stimulere til medvirkning og deltagelse i den demokratiske prosessen
- synliggjøre aktiviteter og resultater i kommunens ulike virksomheter
- økt kunnskap og forståelse for kommunens fire samfunnsoppdrag blant befolkningen
 - o Kommunen er rammen for lokaldemokratiet
 - o Kommunen som velferdsprodusent
 - o Kommunen som myndighetsutøver
 - o Kommunen som samfunnsutvikler
- styrke kommunens omdømme som et attraktivt sted for å bo, arbeide og starte næringsvirksomhet
- skape trivsel, tilhørighet, stolthet, felles målbilde og kultur blant kommunens medarbeidere

HR -strategi

Ny organisering og behovet for økt fokus på kostnadseffektivitet medfører at organisasjonen har blitt ytterligere utfordret på evnen til effektiv drift og nødvendig og riktig kompetanse på rett tid og sted. Det er i planleggingsfasen en revisjon av gjeldende HR-strategi (2018-2021) og gjennom denne vil kommunedirektøren legge til rette for systematisk utvikling av ledere og medarbeidere.

En revidert HR-strategi skal:

- bidra til at Larvik kommune blir en enda mer attraktiv arbeidsplass, både for nåværende ansatte og ledere, og for fremtidige medarbeidere som ønsker å jobbe i kommunen
- understøtte organisasjonen slik at ansatte og ledere kan realisere kommunens overordnede samfunnsoppdrag
- gjennom strategisk kompetanseledelse legge til rette for riktig rekruttering, oppstart, utvikling og tett oppfølging av medarbeidere
- understøtte virksomhetene i Larvik kommune i driftsoppgaver med selvbetjente ansatt løsninger, automatiserte og standardiserte prosesser, og sørge for systemer og veiledning som bidrar til en enkel og smidig lederhverdag
- ha strategisk evne til å svare opp de utfordringer som oppstår i en organisasjon med mer enn 3 90 medarbeidere innen HR-faglige spørsmål, være seg innen arbeidsgiverpolitikk, personalpolitikk, rekruttering, medbestemmelse, mv.
- det utvikles en arbeidsgiverstrategi for Larvik kommune. Arbeidsgiverstrategien vil drøfte de ulike utfordringsbilder vi har i dag, være seg rekruttering, sykefravær, kompetanse, medarbeiderskap eller styring og organisering. En god og fremtidsrettet arbeidsgiverstrategi skal utgjøre et felles verdifundament både for folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte.

Innkjøpsstrategi for Larvik kommune

Hensikten med en innkjøpsstrategi er at kommunen skal ha fastsatte rutiner for innkjøp, leverandøroppfølging og oppfølging av inngåtte avtaler. Kommunen skal både utnytte sin posisjon som stor innkjøper for å skaffe seg mest mulig kostnadseffektive innkjøp. Samtidig har kommunen som stor

innkjøper et ansvar for å bidra til kvalifisering av lokale leverandører og sikring av et høyt etisk- og miljømessig nivå i de innkjøpene kommunen er involvert i. Kommunen jobber også aktivt for at kommunens innkjøp skal brukes strategisk for å oppnå andre mål i kommunen. Et eksempel på dette kan f.eks. være å knytte krav om arbeidstreningsplasser til de avtalene kommunen inngår. Målet i innkjøpsstrategien er å sikre kvalitativt gode anskaffelser, sørge for god økonomisk forvaltning av felleskapets midler og bidra til effektiv drift. Strategien skal revideres ved utgangen av 2021 eller tidlig i 2022.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Øvrige år		
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Larvik kommune 2020											
Innkjøp av biler - for reduserte leasingkostnader	2028	100 000	100 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	0
Investeringer, Bølgen	2027	11 500	11 500	1 000	1 000	1 000	1 000	0	0	0	0
Oppgradering Tele- og datanettet	2028	23 349	23 349	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	0
Rehabilitering kirkegårder	2027	73 900	73 900	7 700	17 200	0	10 000	25 000	0	0	0
Sikringstiltak ved terrorutsatt anlegg/lokasjoner/bygg	2029	1 600	1 600	400	400	400	0	0	0	0	0
Smartbytiltak	2028	8 000	8 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	0
Tverrgående digitaliseringsprosjekter	2028	35 500	35 500	4 000	5 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	0
Vedlikehold middelalderkirker	2030	44 500	44 500	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	0
Sum Larvik kommune 2020		298 349	298 349	29 100	39 600	21 400	31 000	45 000	20 000	20 000	0

Innkjøp av biler - for reduserte leasingkostnader

Innkjøp av biler for å redusere leasingkostnader.

Oppgradering Tele- og datanettet

Gode og stabile IKT-løsninger er en forutsetning for effektiv tjenesteyting. Investeringsmidler til utskiftning og kontinuerlig oppgradering er nødvendig for å ivareta en forsvarlig drift av de løsningene man har valgt å implementere. Nye teknologiske løsninger krever kontinuerlig modernisering av infrastruktur. Grunnlaget for å lykkes med digitalisering av tjenester, interne og eksterne krever en stadig planlagt fornying av og utvidelse av tilgjengelig kapasitet. Dette gjelder blant annet sentrale servere, backup, katastrofeløsning, kablet nettverk, trådløst nettverk, sikkerhetsløsninger, fiber infrastruktur og overvåking. Stadig flere tjenester blir nå flyttet over til skydrift, men dette stiller igjen høyere og strengere krav til bl.a Internettlinjer, brannmur, backup og arkivløsninger. Når det legges inn midler til dette årlig vil det være enklere å planlegge utskiftingene på et riktig tidspunkt, sikkerhet og stabilitet forbedres og brukerne vil oppleve bedre og mer stabile løsninger.

Sikringstiltak ved terrorutsatt anlegg/lokasjoner/bygg

Etter gjennomgang og risiko/sårbarhetsanalyse av dette tema våren 2018, ble det iverksatt arbeid og tiltak for fysisk å sikre sentrale utvalgte knutepunkt/områder. I 2020 ble sikringstiltak i Bøkeskogen iverksatt. I 2021 er mobile sikringstiltak prioritert og etablert.

Det er behov for å fortsette dette arbeidet etter oppsatt prioriteringsplan. Det påløper vesentlige investeringsutgifter for slik gjennomføring som dermed bør håndteres over et lengre tidsperspektiv.

Smartbytiltak

Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet rundt en Smart by satsning i perioden med inntil 1 mill kr årlig til prosjekter som bygger opp under satsingen. Investeringsmidlene planlegges brukt for å legge grunnlaget for en god infrastruktur IoT (Tingenes internett) og ulike sensorprosjekter blant annet innenfor:

- monitorering av fyllingsgrader på nedgravde søppelcontainere
- støymålinger
- overvåking av overløp

Videre vil deling, tilgjengeliggjøring og presentasjon av åpne offentlige data være sentralt i det videre smartbyarbeidet.

Tverrgående digitaliseringsprosjekter

Digitaliseringsstrategien peker på 5 hovedområder som det skal arbeides med i perioden framover. Hovedområdene er som følgende:

- brukeren i sentrum
- digitalisering som drivkraft for innovasjon og økt effektivitet
- digital kompetanse og deltakelse
- delta i og være i forkant med digitalisering av offentlig sektor
- informasjonssikkerhet, personvern og dokumentasjonsforvaltning

Videre oppfølging av digitaliseringsstrategien vil foregå innenfor de allerede bevilgede driftsrammer og prosjektmidlene som er øremerka til nye Smartbytiltak og Tverrgående digitaliseringsprosjekter. Utfra disse bevilgede midlene vil det bli lansert nye Websider bl.a for barnehagene og biblioteket. Fokus på god datakvalitet og dataflyt innad i organisasjonen vil fortsette. Videre vil midlene bli benyttet til å

utvikle nye og brukervennlige digitale løsninger for innbyggere og næringsliv. I perioden vil følgende gis økt oppmerksomhet:

- bruk av AI (Artificial Inteligens) og robotisering i saksbehandlingsprosesser
- system for flåtestyring og optimalisering av kjøreruter
- utvikling av "Min Side" for kommunens innbyggere

Kommunedirektøren ser for seg at økt satsning på digitalisering vil bidra til nødvendig effektivisering av tjenestene i årene framover. For å sikre framdrift i dette arbeidet foreslår kommunedirektøren å videreføre investeringsrammen til digitaliseringsprosjekter med 1 mill kr årlig i perioden.

Rehabilitering kirkegårder

I forslaget er den årlige investeringen for vedlikehold av middelalderkirker videreført med 3,0 mill. kr for året 2022. Det vises i tillegg til innspill til Strategidokumentet fra Larvik kirkelige Fellesråd for prosjekter kommunedirektøren ikke har funnet plass til for kirkelig fellesråd.

I 2022 er det lagt inn en investering på 7,7 mill kr til etablering av driftsbygg på Undersbo gravplass.

I 2023 er det lagt inn en investering på 17,2 mill kr til etablering av driftsbygg på Undersbo gravplass samt rehabilitering av Undersbos seremonisal (hovedbygget) og det gamle kapellet.

Ferdigstillelse av prosjektet på Undersbo (gravplassen) på 35 mill kr foreslås lagt inn med 10 mill kr i 2025, og 25 mill kr i 2026 som en del av kommunedirektørens forslag til 8-årig investeringsplan.

Vedlikehold middelalderkirker

Bevilgningene til vedlikehold av middelalderkirker opprettholdes på samme nivå.

Investeringer, Bølgen

De siste årene har investeringsrammen vært økt på grunn av økt behov for investeringer for å opprettholde god standard. Fra 2022 reduseres investeringsrammen til 1 mill kr årlig.

Felles stab og støtte

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	92 055	90 657	95 360	97 560	99 760	99 760
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	11 300	16 357	19 418	19 018	19 018	19 018
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 397	1 375	1 375	1 375	1 375	1 375
Overføringsutgifter	4 054	0	0	0	0	0
Finansutgifter	8 420	7 749	7 665	7 665	7 665	7 665
Sum Driftsutgifter	119 227	116 138	123 819	125 619	127 819	127 819
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 805	-3 977	-3 977	-3 977	-3 977	-3 977
Refusjoner	-10 731	-4 185	-4 185	-4 185	-4 185	-4 185
Overføringsinntekter	-1 223	-274	-274	-274	-274	-274
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 029	-550	-550	-550	-550	-550
Sum Driftsinntekter	-18 788	-8 986	-8 986	-8 986	-8 986	-8 986
Sum	100 439	107 153	114 833	116 633	118 833	118 833

Rapporteringsområdet består av

- Kommunedirektør
- Kommuneadvokaten
- Økonomi
- Innkjøp
- Lønn
- Dokumentsenter
- Regnskap
- Digitalisering
- HR
- IT
- Kommunikasjon
- Tjenestedesign og kvalitetsutvikling

Omtale av rapporteringsområdet

Til kommuneadvokaten ligger funksjoner som: alle saker som føres for retten, alle politianmeldelser, juridisk bistand i anskaffelsesprosesser, kvalitetssikring av kontrakter, eierskapsoppfølging, juridisk støtte til ledere i hele organisasjonen.

Til økonomi og virksomhetsstyring ligger ansvaret for styrings- og rapporteringsdokumentene og sekretærfunksjonen for styret i Primæroppgavefondet. Videre inngår økonomiavdelingen, regnskapskontoret, innkjøpsavdelingen og lønningskontoret.

Til IT ligger drift og support av IT- og telefoniløsninger, samt deltagelse i prosjekter knyttet til informasjonsteknologi. I tillegg drifter IT 140 km fiberkabel mellom kommunens 120 lokasjoner fordelt fra Helgeroa i sør til Svarstad sentrum i nord.

Til HR ligger alle funksjoner i «HR-kjeden» fra rekruttering til avvikling. HR forestår alle drøftinger og forhandlinger med fagorganisasjoner som har medlemmer blant kommunens ansatte. HR har også ansvar for bedriftshelsetjeneste for kommunen.

Til digitalisering ligger oppgaver knyttet til digitalisering av fellessystemer for organisasjonen, samt digitalisering innen demokrati og samfunn.

Til dokumentsenteret ligger det samlede ansvaret for alle kommunens arkiver, fysiske som digitale. Ved siden av å føre føre post til de aller fleste fagsystemene blir Innsynsbegjæringer mottatt og behandlet i dokumentsenteret.

Til kommunikasjon ligger politisk sekretariat og kommunikasjonsoppgaver. Kommunikasjon har ansvaret for politiske møter, sakslister og dokumenter, innholdsproduksjon til våre kanaler, rådgivning og profilering.

Til tjenstedesign og kvalitetsutvikling ligger oppgaver knyttet til prosjekt- og prosessledelse ved bruk av blant annet verktøyene Lean og tjenstedesign. Forøvrig har avdelingen ansvaret for å lede kommunens kvalitetsarbeid, porteføljestyling og internkontroll.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	107 153	107 153	107 153	107 153
Endring i år				
Avskrivninger 2021	-84	-84	-84	-84
Biladministrasjon fra 1660 til 1030	732	732	732	732
Flytte prosjekt Nyby fra 1005 til Frida 9611	-100	0	0	0
Korr feil lønnsgrunnlag fra anvar 4605 til 1016	-73	-73	-73	-73
Korr feil lønnsgrunnlag fra anvar 4605 til 1016	-24	-24	-24	-24
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	1 605	1 605	1 605	1 605
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt SPK	78	78	78	78
Omorganisering OK, Fagstøtte - Korr.tidl.tiltak 101683, pga feil beløp	575	575	575	575
Økte lisensutgifter jf Stratdok	-30	-30	-30	-30
Sum Endring i år	2 680	2 780	2 780	2 780
Tiltak forrige år				
Pensjon - justering ordinær premiesats	0	0	0	0
Utbygging av bredbånd i Tveidalen	500	0	0	0
Sum Tiltak forrige år	500	0	0	0
Budsjettekniske justeringer				
Driftsutgifter GAT flyttes fra Helse og mestring til Interne funksjoner	420	420	420	420
Sum Budsjettekniske justeringer	420	420	420	420
Konsekvensjusteringer	3 600	3 200	3 200	3 200
Konsekvensjustert ramme	110 753	110 353	110 353	110 353
Nye tiltak				
Dokumentkontroll	800	800	800	800
Framsikt- Planmodulen	300	300	300	300
Statsbudsjettet. Universell utforming IKT	280	280	280	280
Økt antall lærlingeplasser	2 200	4 400	6 600	6 600
Økte lisensutgifter	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	4 080	6 280	8 480	8 480
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 080	6 280	8 480	8 480

Nye tiltak

Dokumentkontroll

Det er behov for å styrke arbeidet med dokumentasjon for å sikre bedre dokumentkvalitet.

Kommunesammenslåingen medførte behov for økt kapasitet på post/arkiv. Fra og med 2022 er det ikke reformmidler til å ivareta disse oppgavene på en forsvarlig måte.

Funksjonen ble tidligere finansiert med reformmidler.

Framsikt- Planmodulen

Larvik har tatt i bruk planmodulen i Framsikt. Modulen er finansiert i 2021, men ikke i økonomiplanperioden for 2022-2025.

Statsbudsjettet. Universell utforming IKT

I Statsbudsjettet bevilges det midler til universell utforming av IKT, informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Bevilgningen skal gå til omlegging av nettsteder og mobilapplikasjoner og opplæring av ansatte utenom synstolking. Dette er en del av den nasjonale gjennomføringen av EUs direktiv om universell utforming av offentlige virksomheters nettløsninger.

Økt antall lærlingeplasser

I KST 066/21 ble det vedtatt å tilføre 2 mill kr til økt antall lærlingeplasser i 2021. Vedtaket innebar en økning fra 47 til 57 plasser i Larvik kommune.

Det foreslås å videreføre økt ramme til 2022 til lærlingeplasser, slik at 57 plasser fortsatt kan finansieres. Videre i økonomiplanen foreslås en økning med 10 nye plasser både i 2023 og 2024. Deretter må det gjøres en samlet vurdering av kommunens kapasitet til å ta i mot lærlinger før ytterligere økning anbefales.

Økte lisensutgifter

Fellesutgifter

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	6 570	-10 560	5 692	5 692	5 692	5 692
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	9 978	9 036	18 653	4 164	-629	-629
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	633	650	650	650	650	650
Overføringsutgifter	2 253	86	86	86	86	86
Finansutgifter	-12 264	-11 895	-11 895	-11 895	-11 895	-11 895
Sum Driftsutgifter	7 170	-12 682	13 186	-1 302	-6 096	-6 096
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-88	-79	-79	-79	-79	-79
Refusjoner	-3 009	-332	-332	-332	-332	-332
Overføringsinntekter	-817	-1 180	-1 180	-1 180	-1 180	-1 180
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	1 180	1 180	1 180	1 180	1 180
Sum Driftsinntekter	-3 913	-410	-410	-410	-410	-410
Sum	3 257	-13 093	12 776	-1 712	-6 506	-6 506

Rapporteringsområdet består av

- Kommunestyrets tilleggsbevilgningskonto
- Andre fellesutgifter (hovedtillitsvalgte/verneombud, porto, KS-kontingenter, felles lisenser/annonser)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	-13 093	-13 093	-13 093	-13 093
Endring i år				
Flytte Gramo-midler fra ansvar 1893 til 9800	-50	-50	-50	-50
Flytte Tono-midler fra ansvar 1893 til 9800	-35	-35	-35	-35
Økte lisensutgifter jf Stratdok	30	30	30	30
Sum Endring i år	-55	-55	-55	-55
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	-190	-190	-190	-190
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	598	512	512	512
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	0	597	336	336
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	467	467
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	-358	-358	-358	-358
Generelt effektiviseringskrav - Tidligere vedtatt	3 398	-8 424	-8 424	-8 424
KST 002/20 Barnehagebruksplan - endringer	-1 768	-655	-655	-655
KST 293/18 Post 12 Innsparing leasingkostnader	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Tiltak forrige år	678	-9 518	-9 312	-9 312
Budsjettekniske justeringer				
Biladministrasjonsprosjektet legges sentralt	2 328	1 817	1 611	1 611
Innsparingsprosjektet fra 2019 legges sentralt	15 245	25 954	25 954	25 954
Sum Budsjettekniske justeringer	17 574	27 770	27 564	27 564
Konsekvensjusteringer	18 197	18 197	18 197	18 197
Konsekvensjustert ramme	5 105	5 105	5 105	5 105
Ramme 2022-2025	5 105	5 105	5 105	5 105

Folkevalgte styringsorganer

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	8 061	8 348	8 348	10 148	8 348	8 348
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 131	3 151	1 651	1 651	1 651	3 151
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	254	49	49	49	49	49
Finansutgifter	16	16	16	16	16	16
Sum Driftsutgifter	10 472	11 564	10 064	11 864	10 064	11 564
Driftsinntekter						
Refusjoner	-125	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-125	0	0	0	0	0
Sum	10 346	11 564	10 064	11 864	10 064	11 564

Rapporteringsområdet består av

- Godtgjørelser og utgifter i forbindelse kommunestyre, formannskap, komitéer, råd og utvalg.
- Utgifter i forbindelse med valg
- Støtte til kommunestyregruppene
- Æresborgere
- Vennskapskommuner

Omtale av rapporteringsområdet

Omfatter utgifter iht «Godtgjørelse til folkevalgte» med virkning fra 28.10.2015. Faste godtgjørelser, møtegodtgjørelser, ledergodtgjørelser, tapt arbeidsfortjeneste, utgifter omsorgsansvar, dekning av internett og nettbrett, aviser, telefongodtgjørelser og skyssutgifter. I tillegg kommer representasjonsutgifter for ordfører, mindre gaver fra ordfører ved jubileer osv.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	11 564	11 564	11 564	11 564
Tiltak forrige år				
Kommunevalg 2023	0	1 800	0	0
Stortingsvalg 2021	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Sum Tiltak forrige år	-1 500	300	-1 500	-1 500
Konsekvensjusteringer	-1 500	300	-1 500	-1 500
Konsekvensjustert ramme	10 064	11 864	10 064	10 064
Nye tiltak				
Stortingsvalg 2025	0	0	0	1 500
Sum Nye tiltak	0	0	0	1 500
Nye tiltak og realendringer budsjett	0	0	0	1 500
Ramme 2022-2025	10 064	11 864	10 064	11 564

Nye tiltak**Stortingsvalg 2025**

Det bevilges midler til både kommune-/fylkestingsvalg og Stortingsvalg. Altså hvert annet år. Neste valg er i 2023 med kommunevalg, og neste Stortingsvalg er i 2025.

Revisjon og kontrollutvalg

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	132	123	123	123	123	123
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 500	2 730	2 730	2 730	2 730	2 730
Overføringsutgifter	2 024	358	358	358	358	358
Sum Driftsutgifter	4 657	3 211	3 211	3 211	3 211	3 211
Driftsinntekter						
Refusjoner	-1	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 629	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 630	0	0	0	0	0
Sum	3 027	3 211	3 211	3 211	3 211	3 211

Rapporteringsområdet består av

- Godtgjørelser og utgifter til Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat (sekretariat for kontrollutvalget i Larvik kommune)
- Overføring til Telemark kommunerevisjon IKS

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	3 211	3 211	3 211	3 211
Konsekvensjustert ramme	3 211	3 211	3 211	3 211
Ramme 2022-2025	3 211	3 211	3 211	3 211

Overføring til kirkelig fellesråd

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Overføringsutgifter	33 577	32 203	32 146	32 146	32 146	32 146
Sum Driftsutgifter	33 577	32 203	32 146	32 146	32 146	32 146
Sum	33 577	32 203	32 146	32 146	32 146	32 146

Rapporteringsområdet består av

- Overføring til kirkelige fellesråd

Omtale av rapporteringsområdet

Overføringene til kirkelige fellesråd skjer delvis som et resultat av de bestemmelsene i kirkeloven som definerer hva kommunen skal dekke av drift i fellesrådet.

Videre er bevilgningen styrt av de planer og vedtak det lokale fellesrådet gjør og den lokale politiske behandlingen og prioriteringen av disse.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	32 203	32 203	32 203	32 203
Tiltak forrige år				
Komp lønnsoppgjør LKFR 2020	-56	-56	-56	-56
Sum Tiltak forrige år	-56	-56	-56	-56
Konsekvensjusteringer	-56	-56	-56	-56
Konsekvensjustert ramme	32 146	32 146	32 146	32 146
Ramme 2022-2025	32 146	32 146	32 146	32 146

Overføring til andre etter vedtak

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	32	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 622	3 208	4 278	4 278	4 278	4 278
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 748	6 312	5 707	5 707	5 707	5 707
Overføringsutgifter	15 954	14 680	13 900	13 885	13 885	13 885
Sum Driftsutgifter	24 355	24 200	23 885	23 870	23 870	23 870
Driftsinntekter						
Refusjoner	-100	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-100	0	0	0	0	0
Sum	24 255	24 200	23 885	23 870	23 870	23 870

Rapporteringsområdet består av

- Tilskudd for å stimulere til økt nærings- og samfunnsutvikling
- Overføringer til interkommunale selskaper
 - o IKA-Kongsberg
 - o Vestfoldmuseene IKS
 - o Gea Norvegica Geopark IKS
- Kjøp av VTA-plasser
 - o iVekst
- Overføring av driftstilskudd som følge av statlige og interkommunale avtaler
 - o Krisesenteret i Vestfold
 - o Incestsenteret i Vestfold
 - o START-Vestfold
 - o Ungt Entreprenørskap

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	24 200	24 200	24 200	24 200
Endring i år				
Flytte Gramo-midler fra ansvar 1893 til 9800	50	50	50	50
Flytte Tono-midler fra ansvar 1893 til 9800	35	35	35	35
Sum Endring i år	85	85	85	85
Budsjettekniske justeringer				
Sum Budsjettekniske justeringer	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	85	85	85	85
Konsekvensjustert ramme	24 285	24 285	24 285	24 285
Innsparingstiltak				
Opphør av tilskudd til Larvik håndballklubb	-400	-400	-400	-800
Overføring Norges blindforbund videreføres ikke	0	-15	-15	-15
Reduksjon tilskudd Bølgen kulturhus KF	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak	-1 400	-1 415	-1 415	-1 815
Nye tiltak				
KST 048/21 Samarbeidsavtale mellom Larvik kommune og Larvik håndballklubb	0	0	0	400
Økt tilskudd Pasientskadeerstatning, LKs andel	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	1 000	1 000	1 000	1 400
Nye tiltak og realendringer budsjett	-400	-415	-415	-415
Ramme 2022-2025	23 885	23 870	23 870	23 870

Innsparingstiltak**Opphør av tilskudd til Larvik håndballklubb**

En oppsigelse av avtalen vil innebære at Larvik kommune sparer kr 400 000 per år. En oppsigelse av avtalen vil antagelig medføre at Larvik kommune må avskrive det ansvarlige lånet.

Overføring Norges blindforbund videreføres ikke

Tilskudd til Norges Blindforbund (Onsdagskafeen i Larvik) er vedtatt for perioden 2022-2022. Videreføres ikke fra 2023. Det er anledning til å søke om tilskudd til dette tiltaket i kommunens ordinære ordning med *aktivitetstilskudd* f.o.m. 2023.

Reduksjon tilskudd Bølgen kulturhus KF

Reduksjon tilskudd under forutsetning at Kommunedirektørens forslag i sak om Bølgen/Kultur og idrett blir vedtatt. Saken blir behandlet i kommunestyret i desember 2021.

Reduksjonen knytter seg til sakens forutsetninger om økt samarbeid og bedre utnyttelse av ressursene begge steder.

Nye tiltak**KST 048/21 Samarbeidsavtale mellom Larvik kommune og Larvik håndballklubb**

Samarbeidsavtalen ble justert i KST 048/21.

Økt tilskudd Pasientskadeerstatning, LKs andel

Larvik kommunes andel til Pasientskadeerstatning økte fra 2020 til 2021 med 1 mill kr.

Helse og mestring

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	1 016 761	978 951	1 014 777	1 041 727	1 057 227	1 118 227
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	168 348	138 613	137 559	137 103	136 951	136 951
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	87 457	81 568	81 891	81 891	81 891	81 891
Overføringsutgifter	24 968	17 694	17 694	17 694	17 694	17 694
Finansutgifter	36 058	29 305	32 893	32 893	32 893	32 893
Sum Driftsutgifter	1 333 591	1 246 131	1 284 815	1 311 309	1 326 657	1 387 657
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-110 606	-115 269	-117 789	-117 789	-117 789	-117 789
Refusjoner	-144 860	-77 856	-77 856	-77 856	-77 856	-77 856
Overføringsinntekter	-13 389	-3 424	-3 424	-3 424	-3 424	-3 424
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 177	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-272 032	-196 549	-199 069	-199 069	-199 069	-199 069
Sum	1 061 559	1 049 583	1 085 746	1 112 241	1 127 588	1 188 588

Området består av

- Hjemmetjenester
- Sykehjem
- Larvik Helsehus
- Funksjonshemmede
- Psykisk helse og avhengighet
- Arbeid og aktivitet
- Fellesfunksjoner Helse og Mestring
- Akutte helsetjenester

Mandatet til tjenesteområdet framkommer av Helse- og omsorgstjenesteloven. § 1-1 gir klare føringer for tjenesteutøvelse og oppgaver. Lovens formål er særlig å:

1. Forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne
2. Fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer
3. Sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre
4. Sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud
5. Sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov
6. Sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet

7. Bidra til at ressursene utnyttes best mulig

De største utfordringene:

- Beholde og rekruttere fagpersonell
- Tilpasse tjenestetilbudet til demografiutviklingen og til den økonomiske rammen
- Sykefravær, og videreutvikling av heltidskultur
- Yngre tjenestemottakere med ressurskrevende tjenester
- Mennesker med rusavhengighet har dårligere helse og kortere gjennomsnittlig levetid enn befolkningen som helhet, og vil ha behov for tjenester på et tidligere tidspunkt i sitt livsløp
- Antall personer med demens øker i årene fremover. Det er viktig å komme tidlig inn med tjenester og tilbud til pårørende, og samtidig utvikle et differensiert bo- og tjenestetilbud.
- Utbruddet av covid -19 har betydelige konsekvenser for etterspørselen etter tjenester og den samlede ressursbruken i Helse og mestring.
- Inntektsbortfall til ressurskrevende tjenester fortsetter i årene framover samtidig som disse tjenestene er mer kostbare. Dette krever betydelige strukturendringer i organiseringen av tjenestetilbudet

De viktigste veivalgene for området

- Tilrettelegge for mestring
- Nærmest mulig, så lenge som mulig
- Sentraliserte tjenester til spesielle behov
- Trygge overganger mellom institusjoner og hjem
- Redusere ulikhet i helse
 - o Fokus på de som trenger det mest
 - o Styrke den enkeltes muligheter til å koordinere egne helseutfordringer
- Utløse seniorkraft

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 03: I Larvik opplever innbyggerne god livskvalitet, mestring og tilhørighet	HM: Innbyggere som opplever behov, skal få individuell veiledning og bistand, slik at de opplever trygghet i eget hjem med mest mulig selvhjulpenhet og minst mulig inngripen. HM: Kapasitet og kompetanse i tjenestene tilpasses innbyggernes behov	Antall brukere som bruker ulik type velferdsteknologi	1 205	1 300	1 500	1 600	1 600
		Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	81,8 %	82,2 %	82,4 %	82,6 %	82,6 %
		Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	11,2 %	11,0 %	11,0 %	11,0 %	11,0 %
		Heltidskultur, øke gjennomsnittlig stillingsprosent	67,0 %	70,0 %	72,0 %	74,0 %	74,0 %
		Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo	46,0 %	52,0 %	54,0 %	56,0 %	56,0 %
		Årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)	490,0	500,0	505,0	510,0	510,0
		Sikre fastlegedekning					
		Sikre legedekning på institusjon					
		Legetimer pr uke pr beboer i institusjon (i timer)	0,68	0,70			
FN 03: Larvik har livskraftige, rause og inkluderende byer og lokalsentre	HM: Innbyggere har tilgang på gode og givende sosiale fora og benytter disse regelmessig. Dette videreutvikles gjennom samskaping i våre nærmiljø.	Antall frivillige som deltar jevnlig for å supplere kommunens tjenester		300	320	320	320
		Økt besøk på våre nærmiljøsentre		1 150	1 200	1 200	1 200

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

		Økt kapasitet på dagtilbud for eldre og personer med demens	150	160	160	160
	HM: Innbyggere med akutt behov for medisinsk bistand og spesialiserte tjenester blir ivaretatt	Antall overliggerdøgn reduseres	240	230	230	230
		Prosjekt Helsekvartal ferdigstilles	Legevakten er ferdigstilt	Nye senger tas i bruk i Helsekvartalet	Helsekvartalet er ferdig prosjektert	Helsekvartalet er ferdig prosjektert
FN 03: Larviksamfunnet bidrar til god folkehelse og et likeverdig liv for alle	HM: Våre innbyggere opplever å få veiledning og bistand uavhengig av alder og diagnose	Antall barn og unge som får avlastningstilbud	90	95	100	100
		Antall personer som får lavterskeltilbud psykisk helse	500	550	600	600
FN 08: I Larvik jobber vi aktivt for å sikre integritet, gode arbeidsforhold og høy grad av inkludering, slik at alle som ønsker det kan være i arbeid	HM: Tilrettelegge for arbeidstrening som gir grunnlag for jobb og forbereder for videre kompetanseheving	Antall deltagere fagbrev TOPP: Teori, Opplæring, Praksis, perspektiv	25	20	20	20
		Antall deltagere MIKS: Mulighet, Integrering, Kultur, Språk	18	18	18	18
FN 11: Larviksamfunnet utvikler det vekstkraftige, tar vare på det uerstattelige og motvirker det utenkelige	HM: Utløse seniorkraft og innbyggerengasjement	Andel 77 åringer som deltar på "Den beste årgang"	40,0 %	40,0 %	40,0 %	40,0 %
		Økt besøk på våre nærmiljøsentere	1 150	1 200	1 200	1 200

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	HM: Tjenesområdet benytter klimavennlige transportløsninger ned overgang til elektriske/hydrogen biler	Andel av miljøvennlige biler økes i Helse og mestring	37,0 %	67,0 %	80,0 %	82,0 %	82,0 %
FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	HM: Prosjekt matsvinn breddes	Å redusere matavfall på sykehjemmene (i tonn)		45	42,5	40	40
FN 17: I Larvik preges forholdet mellom befolkning og beslutningsmyndigheter av gjensidig tillit	HM: Åpne og transparente tjenester	Brukerråd i alle virksomheter og i avdelinger i fellesfunksjon gjennomføres		9	9	9	9
		Kvalitetsråd med brukerrepresentanter gjennomføres i hht mandat	2	4	4	4	4

Gjeldende planer for området

- Temaplan helse og omsorg 2019 - 2032 (KST 042/19)
- Helseberedskapsplan 2019 - 2022
- Plan for legetjenester 2018 - 2021 (KST 189/19)
- Veteranplan (KST189/18)

Planer i arbeid

- Morgendagens hjemmetjenester
- Utvikling av Helsekvartalet, inkl legevakt
- Strategi for frivillighet og folkehelse
- Rullering av plan for legetjenester

Oppfølging av gjeldende planer

Framtidens akuttmedisinske tjenester

Det fremmes sak om fastlegeordningen og rullering av legeplanen i løpet av høsten 2021

Morgendagens hjemmetjenester

Planperiode er 2021 - 2026. Framdrift som planlagt. Hovedutvalget for Helse, omsorg og mestring orienteres jevnlig

Utvikling av Helsekvartalet

Framdrift som planlagt. Ny legevakt er prioritert i arbeidet.

Folkehelsestrategi

Inkluderer også strategi for frivillighet. Fremmes som temaplan tidlig på nyåret 2022

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan						Øvrige år	
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Larvik kommune 2020											
44 nye heldøgns omsorgsplasser i eksisterende bygningsmasse - innredning	2025	66 000	66 000	18 000	22 500	15 000	10 500	0	0	0	0
Forprosjekt sykehuskvartalet	2024	122 000	122 000	5 000	5 000	55 000	45 000	0	0	0	0
Inventar - utstyr Torstvedtjordet	2022	450	450	450	0	0	0	0	0	0	0
Ny bil vaskeriet	2022	1 000	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0	0
Ny bil vedgruppa AOK	2022	800	800	800	0	0	0	0	0	0	0
Ny buss sykehjem	2022	1 300	1 300	1 300	0	0	0	0	0	0	0
Ny legevakt	2024	60 000	60 000	15 000	45 000	0	0	0	0	0	0
Ny omsorgsteknologi	2029	58 997	58 997	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Utskifting av inventar og medisinsk utstyr	2029	41 000	41 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Helse og mestering											
Sum Larvik kommune 2020		351 547	351 547	50 550	81 500	79 000	64 500	9 000	9 000	9 000	9 000

Ny bil vaskeriet

Dagens bil er utrangert, og det påløper store reparasjonsutgifter på den. Utkjøring av tøy er en kritisk funksjon, og det er nødvendig med ny bil for å ivareta dette.

Ny buss sykehjem

Dette er knyttet til tiltak dagsenter, og transport av brukere til og fra lokasjon. Dersom transporten bortfaller vil det være vanskelig å opprettholde dagtilbudet.

44 nye heldøgns omsorgsplasser i eksisterende bygningsmasse - innredning

Ref KST 089/21. Investeringskostnader inklusive inventar og utstyr knyttet opp mot den enkelte institusjonsplass. Dette inkluderer møterom, skyllerom, fellesarealer osv. Dette er stipulerte utgifter som vil bli justert i forprosjekt.

Forprosjekt sykehuskvartalet

Prosjektering av transformasjonen av Helsekvartalet

Larvik kommune har hatt tre utlysninger for kontrakter på følgende oppgaver:

- Bistand til planlegging og prosjektering av et volum og arealstudie for hele kvartalet med framtidig drift og virksomhet, inkludert reguleringsarbeid for området rundt Helsekvartalet.
- Prosjektering av ny legevakt. Legevakten skal ligge i Helsekvartalet fortrinnsvis på Larvik kommunes eiendom.
- Innenfor Helsekvartalet skal det etableres 64 nye sykehjemsplasser. Disse skal enten tilføres gjennom nybygg eller gjennom ombygging av eksisterende lokaler eller en kombinasjon av dette. Byggene må kartlegges slik de er i dag i kvartalet som helhet, før man starter skisseprosjektet. Her vil innovative løsninger og arealbehov i større perspektiv (tjenester som bør flyttes ut av kvartalet) være en del av utredningen.

En kartlegging av behov- og muligheter i Helsekvartalet og fremdriften for ny legevakt ble presentert for Hovedutvalget 2. juni. Larvik kommune har inngått et samarbeid med Sykehuset i Vestfold (SiV) om *pilot Multisyke*. Larvik samarbeider med SiV om *prosjekt Digital hjemmeoppfølging* (DHO) for oppfølging av felles pasienter. Dette vil innebære samarbeid om somatiske pasienter og rehabilitering.

Styrings-, arbeids- og prosjektgrupper for Helsekvartalet

Det er opprettet Styringsgrupper for Helsekvartalet og for Larvik nye legevakt.

- En egen Arbeidsgruppe for Ny Legevakt leverte i juni en areal- og romflytsplan for ny legevakt. Denne legges til grunn for arbeidet som arkitektressurs skal jobbe med iht utlysningen for prosjektbistand.
- Det er opprettet en prosjektgruppe for samhandling i Helsekvartalet, som har som mandat å styrke samhandlingen mellom aktørene i Helsekvartalet. Det gjelder dagens tjenester, og fremtidens organisering av ambulerende helseteamtjenester, koblet sammen med digital hjemmeoppfølging og implementering av velferdsteknologi. Videre skal prosjektgruppen se på muligheter som ligger i å åpne opp første etasje i Helsekvartalet til innbyggerne, og foreslå hvilke fasiliteter og tilbud etasjen kan romme og hvor de kan plasseres. Prosjektgruppen skal bistå arkitekt- og prosjekteringsressursene som vil kobles på for utarbeidelse av et skisseforslag til ombygging og tilpasninger for Helsekvartalets første etasje.

Ny legevakt

Det er vedtatt bygget ny legevakt, jfr vedtak KST - 229/19. Dette er stipulerte utgifter. Eksakt sum vil fremkomme i prosjektering.

Inventar og utstyr Torstvedtjordet

I sammenheng med etablering av ny bolig på Torstvedtjordet vil det være nødvendig med investeringer til innkjøp av nødvendig utstyr, møbler med videre til personallokaler i dette nybygget som forventes å være i drift medio 2022.

Ny bil vedgruppa AOK

Vi har behov for en nyere og mer driftsikker bil til aktiviteten vi holder på med i vedgruppa. Bilen må være en bil med plan, og dobbel kabin (plass til 5-6 personer). Dette for at vi skal kunne drive effektivt, og få med oss tilstrekkelig antall tjenestemottakere på våre oppdrag. En bil til dette formålet er kostbar, men allikevel det mest effektive med tanke på drift. Bilene vi har til dette formålet i dag er gamle.

Ny omsorgsteknologi

Larvik kommune jobber offensivt med tanke på bruk av omsorgsteknologi, for å minske behov for økt bruk av helse og omsorgstjenester. Erfaringer til nå viser at gode investeringer sammen med omlegging av tjenestene gir god brukerkvalitet med større egenmestring og mindre behov for økte tjenester.

Utskifting av inventar og medisinsk utstyr Helse og mestring

Det er årlig store behov for utskifting av inventar utstyr knyttet til tjenestene i Helse og mestring. Dette gjelder slitt og gammelt utstyr knyttet opp mot ivaretagelse av pasienter og er helt nødvendig for forsvarlig drift.

Hjemmetjenester

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	191 817	179 051	188 425	188 525	189 866	190 866
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	14 180	14 700	16 907	16 731	16 663	16 663
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 654	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	1 953	1 976	1 976	1 976	1 976	1 976
Finansutgifter	2 823	1 963	2 524	2 524	2 524	2 524
Sum Driftsutgifter	214 426	197 690	209 832	209 756	211 029	212 029
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-12 209	-11 352	-11 352	-11 352	-11 352	-11 352
Refusjoner	-17 815	-2 386	-2 386	-2 386	-2 386	-2 386
Overføringsinntekter	-18	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-24	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-30 066	-13 738	-13 738	-13 738	-13 738	-13 738
Sum	184 360	183 952	196 094	196 018	197 291	198 291

Virksomheten består av

- Helsetjenester (hjemmesykepleie) i hjemmet dag, kveld og natt
- Hjelp til egenomsorg som tilrettelegging av måltider og oppfølging av ernæring
- Velferdsteknologi som medisineringsstøtte og digital hjemmeoppfølging/behandling
- Mottak av trygghetsalarmer
- Praktisk bistand som hjelp til rengjøring og sengeskift
- Hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering
- Kreftkoordinator
- Palliativ behandling og omsorg ved livets slutt
- Sykehjem - Søbakken bo – og hjemmetjenester
- Bøkeskogen omsorgsbolig - heldøgns bemanning og dagsenter

Hjemmetjenester består av ca. 235 årsverk og gir tjenester til over 1100 personer.

Omtale av virksomheten

Tjenester for å bo lenger i eget hjem

Hjemmetjenesten er en tjeneste til dem som bor hjemme, og har behov for helsehjelp eller bistand til å mestre daglige aktiviteter på grunn av sykdom eller funksjonsnedsettelse. Tjenesten skal bidra til at man blir mest mulig selvhjulpent og får mulighet til å bo i sitt eget hjem så lenge som mulig.

Tjenesten har fokus å gi hjelp til å opprettholde eller få tilbake evnen til å utføre aktiviteter man kan mestre selv. Hjemmetjenesten bruker velferdsteknologiske løsninger for å styrke muligheten for egenmestring og gi økt trygghet.

Tjenester ved alvorlig sykdom

Kreftkoordinator i hjemmetjenesten kan gi hjelp med å koordinere og tilrettelegge hverdagen for kreftsyke og pårørende på en best mulig måte.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	183 952	183 952	183 952	183 952
Endring i år				
Avskrivninger 2021	560	560	560	560
HM trygghetsalarm, legges til Fellesfunksjon	2 450	2 450	2 450	2 450
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	2 409	2 409	2 409	2 409
Årsverk fra ansvar 7081 til 7300	676	676	676	676
Sum Endring i år	6 095	6 095	6 095	6 095
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	69	69	69	69
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-332	-320	-320	-320
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	0	-212	-21	-21
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-259	-259
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	20	44	44	44
Opprinnelig budsjett	0	0	341	341
Styrking av hjemmetjenester	1 000	2 000	3 000	3 000
Sum Tiltak forrige år	757	1 581	2 854	2 854
Budsjettekniske justeringer				
Endring ramme mellom ansvar HM	390	390	390	390
Sum Budsjettekniske justeringer	390	390	390	390
Konsekvensjusteringer	7 242	8 066	9 339	9 339
Konsekvensjustert ramme	191 194	192 018	193 291	193 291
Nye tiltak				
Arbeidstøy i hjemmetjenesten	1 200	300	300	300
Økt styrking Hjemmetjenester	3 700	3 700	3 700	4 700
Sum Nye tiltak	4 900	4 000	4 000	5 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 900	4 000	4 000	5 000
Ramme 2022-2025	196 094	196 018	197 291	198 291

Nye tiltak**Arbeidstøy i hjemmetjenesten**

Tiltaket skal utjevne ulikheten i tildeling av arbeidstøy i kommunen og gi ansatte i virksomhet hjemmetjenester nødvendig arbeidstøy.

Økt styrking Hjemmetjenester

Grunnet økning av oppgaver som en konsekvens av flere og mer omfattende tjenester til kommunen, samt flere eldre, må hjemmetjenesten styrkes ytterligere for å ivareta innbyggernes behov for forsvarlige tjenester.

Det er et økende behov for kreftomsorg i kommunen. Tiltaket skal sikre tilstrekkelig kapasitet og kvalitet på oppfølgingen til pasienter som blir rammet av kreft og deres pårørende.

Sykehjem

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	300 613	282 216	299 075	299 075	298 394	298 394
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	58 624	57 528	58 980	58 950	58 938	58 938
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	666	40	40	40	40	40
Overføringsutgifter	8 186	8 650	8 650	8 650	8 650	8 650
Finansutgifter	22 797	19 744	22 249	22 249	22 249	22 249
Sum Driftsutgifter	390 887	368 178	388 995	388 965	388 272	388 272
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-71 377	-71 747	-71 747	-71 747	-71 747	-71 747
Refusjoner	-26 610	-11 643	-11 643	-11 643	-11 643	-11 643
Overføringsinntekter	-3 292	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-68	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-101 347	-83 390	-83 390	-83 390	-83 390	-83 390
Sum	289 541	284 788	305 605	305 575	304 882	304 882

Virksomheten består av

Virksomheten består av 8 sykehjem; Yttersølia, Rekkevik, Furuheim, Lardal, Kvelde, Tjølling, Stavern og Greve. I tillegg ligger følgende tilbud innenfor virksomheten:

- Faglig oppfølging av Det Nasjonale aldershjem for sjømenn (DNAS)
- Korttidsplasser i institusjon
- Avlastning i institusjon
- Langtidsplasser i institusjon
- Dagsenter
- Dagaktivitetstilbud «Inn på tunet»
- Dagaktivitetstilbud «Villa kveldssol»
- Hukommelsesteam; utredningsteam demenssykdom
- Felles produksjonskjøkken (LKC)
- Driftsfunksjon alle kommunens sykehjemsavdelinger
- Vaskeri

Virksomheten ivaretar 286 sykehjemsplasser, med differensierte funksjoner. Virksomheten har 371 årsverk, ivaretatt av ca. 700 ansatte

Omtale av virksomheten

Lardal og Kvelde har delt funksjon med hjemmetjenester. Begge sykehjemmene ligger utenfor bykjernen, og en samlokasjon av tjenestene er hensiktsmessig i forhold til fag, rekruttering og videreutvikling av nærmiljøsentre.

Virksomheten har sin kjernetjeneste knyttet opp mot langtidsplasser, men noen av plassene er definert til korttid og avlastningsformål.

Andelen eldre er økende, og mange får etterhvert en demensdiagnose. Flere av virksomhetens tjenester har som mål å komme inn i tidlig fase av sykdommen for å utsette behovet for langtidsplass. Pårørendearbeid og avlastning er viktige stikkord i denne sammenhengen, og her har de ulike dag og aktivitetstilbudene en viktig funksjon. Virksomheten har ansvar for dagsentertilbudene for eldre med demens, dagaktivitetstilbud "Inn på tunet" og "Villa kveldssol". I tillegg har virksomheten ansvar for hukommelsesteamet som bistår tjenestene i Helse og mestring med utredninger i forhold til demenssykdom. Frivillighet og samarbeid med aktører utover egen virksomhet vil være satsningsområde i årene fremover.

Sykehjem korttid/avlastning

Hovedoppdraget i Helse og mestring har som mål å bidra til at den enkelte kan bo hjemme så lenge som mulig. Dette betyr at økt fokus på målrettet kartlegging, oppfølging og mestring er helt nødvendig for å kunne gi mer robuste tjenester for fremtiden. Korttidsplasser og avlastningsplasser for pårørende med ekstra stor omsorgstengde er viktige tiltak for å nå målet, og virksomheten ønsker at dette tilbudet skal få en tydeligere profil. Sammenhengen mot andre støtte/avlastningstjenester som dagtilbud vil være sentralt for å lykkes.

Dagaktivitetstilbud til personer med demenssykdom

Dagtilbud for demente er lovpålagt, og et viktig tilbud til de som har fått en demensdiagnose. Dette er et lavterskeltilbud som bidrar til å forebygge ensomhet, fremme mestring og avlaste pårørende.

Det gis tjenester til hjemmeboende på våre dagsenter, Villa Kveldssol og Inn på tunet, og disse tilbudene er direkte knyttet opp mot demensomsorgen. Tjenesten er etterspurt, og kommunen bør se på muligheten for å iverksette ytterligere tiltak som kan bidra til å imøtese fremtidens krav og behov.

Felles produksjonskjøkken LKC

Kjøkkenet har i sin helhet produksjon av all varmmat, innkjøp og distribusjon av tørrvarer til alle kommunens sykehjem. Leverer istandgjorte middagsporsjoner til hjemmeboende i hele kommunen. Kjøkkenet har godt omdømme også utenfor kommunen, og bistår ved enkelte arrangementer og noe cateringoppdrag.

Drift/vaskeri

Virksomheten har ansvar for vaskeritjenesten som i tillegg ivaretar noe renhold i sykehjemmenes lokaler. Virksomheten har en stor portefølje i forhold til bygg og drift av områdene rundt. Det er godt samarbeid med Eiendom og tekniske drift med tanke på drift av bygg og hva som til enhver tid skal prioriteres.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	284 788	284 788	284 788	284 788
Endring i år				
Avskrivninger 2021	2 506	2 506	2 506	2 506
HM trygghetsalarm, legges til Fellesfunksjon	70	70	70	70
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	4 560	4 560	4 560	4 560
Sum Endring i år	7 135	7 135	7 135	7 135
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	6	6	6	6
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-52	-38	-38	-38
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	0	-36	-17	-17
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-31	-31
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	427	419	419	419
Nye plasser Heldøgns omsorgstjenester	7 500	7 500	7 500	7 500
Opprinnelig budsjett	0	0	-681	-681
Sum Tiltak forrige år	7 882	7 852	7 159	7 159
Konsekvensjusteringer	15 017	14 987	14 294	14 294
Konsekvensjustert ramme	299 805	299 775	299 082	299 082
Nye tiltak				
Drift 44 nye sykehjemsplasser i eksisterende bygningsmasse, jfr. KST 089/21	3 000	3 000	3 000	3 000
Drift medisinsk utstyr og hjelpemidler i sykehjem	1 000	1 000	1 000	1 000
Øke antall avlastningsplasser	1 250	1 250	1 250	1 250
Øke kapasitet dagsentre	550	550	550	550
Sum Nye tiltak	5 800	5 800	5 800	5 800
Nye tiltak og realendringer budsjett	5 800	5 800	5 800	5 800
Ramme 2022-2025	305 605	305 575	304 882	304 882

Nye tiltak**Drift 44 nye sykehjemsplasser i eksisterende bygningsmasse, jfr. KST 089/21**

Det vil ikke være mulig å drifte nye plasser med de personalressursene som ligger i virksomheten i dag, og det vil være nødvendig å opprette nye årsverk for å ivareta forsvarlig drift som vedtatt i kommunestyret.

Drift medisinsk utstyr og hjelpemidler i sykehjem

Pasientene i sykehjem er ofte multisyke med stort behov for medisinsk oppfølging og behandling. Dette krever at medisinsk utstyr og hjelpemidler er oppdatert og tilgjengelig når behovene oppstår.

Øke antall avlastningsplasser

Avlastning for pårørende er et viktig tiltak som bidrar til at den enkelte bruker kan være hjemme. Det er et stort behov for denne type plasser, og tjenesten samlokaliseres derfor og styrkes noe. Pleietyngden i de ordinære avdelingene er stor, i tillegg er det nødvendig å styrke enkeltavdelinger noe for å klare å levere forsvarlige tjenester.

Øke kapasitet dagsentre

Lavterskeltilbud som bidrar til bedre mestring, forebygging av ensomhet og avlastning for pårørende. Godt tiltak som utsetter behovet for tjenester på høyere omsorgsnivå.

Larvik helsehus

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	99 121	92 530	99 834	99 834	100 174	100 174
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	8 749	8 551	8 529	8 513	8 510	8 510
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 893	13 823	13 823	13 823	13 823	13 823
Overføringsutgifter	1 822	1 885	1 885	1 885	1 885	1 885
Finansutgifter	1 521	1 481	1 487	1 487	1 487	1 487
Sum Driftsutgifter	125 104	118 270	125 557	125 542	125 879	125 879
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 390	-4 830	-4 830	-4 830	-4 830	-4 830
Refusjoner	-12 462	-5 601	-5 601	-5 601	-5 601	-5 601
Overføringsinntekter	-46	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-16 899	-10 432	-10 432	-10 432	-10 432	-10 432
Sum	108 206	107 838	115 125	115 110	115 448	115 448

Virksomheten består av

- Kommunal korttids hjelpemiddelformidling, inklusiv hørsels og synskontakt
- Ergoterapitjeneste til barn og voksne
- Fysioterapitjeneste til barn og voksne
- Fysioterapeuter med driftstilskudd
- Hverdagsrehabilitering, tverrfaglig rehabilitering til hjemmeboende
- Døgnerhabilitering på institusjon
- Trygghet og aktivitetstilbud, lavterskeltilbud der bruker selv kan bestille plass ved behov
- Gruppetilbud
- Spesialplasser med Lindrende behandling, avklaringsplasser, korttidsplasser, Øyeblikkelig hjelp døgntilbud og rehabiliteringsplasser.

Larvik helsehus har ca. 120 årsverk fordelt på ca 200 ansatte.

Omtale av virksomheten

Virksomheten tilbyr helsetjenester både på institusjon, i hjemmet, individuelt og i gruppe. Byskogen korttid og Presteløkka rehabilitering tilbyr tjenester til voksne over 18 år, ergo, fysio og hjelpemidler tilbyr tjenester til både barn, ungdom, voksne og eldre.

Virksomheten har

- 77 ulike korttids spesialplasser fordelt på Byskogen korttid og Presteløkka rehabilitering.
- Byskogen korttid har ca 1 400 vedtakstjenester pr år
- Presteløkka har ca 350 opphold pr år. I tillegg kommer gruppetilbudene 2 ganger pr uke
- Ergo-, fysio- og hjelpemiddeltjenesten har i overkant av 8 500 pasienter pr år pluss gruppetilbud
- Fysioterapeuter med driftstilskudd har ca 5 900 pasienter pr år

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	107 838	107 838	107 838	107 838
Endring i år				
Avskrivninger 2021	6	6	6	6
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	1 204	1 204	1 204	1 204
Sum Endring i år	1 209	1 209	1 209	1 209
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	5	5	5	5
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-19	-19	-19	-19
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-3	-3
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	-8	-23	-23	-23
Opprinnelig budsjett	0	0	341	341
Restrukturering og gjennomgang tjenesteprofil - rehabilitering	-650	-650	-650	-650
Sum Tiltak forrige år	-672	-688	-350	-350
Konsekvensjusteringer	537	522	859	859
Konsekvensjustert ramme	108 375	108 360	108 698	108 698
Nye tiltak				
Styrke bemanning Helsehus, Byskogen	6 750	6 750	6 750	6 750
Sum Nye tiltak	6 750	6 750	6 750	6 750
Nye tiltak og realendringer budsjett	6 750	6 750	6 750	6 750
Ramme 2022-2025	115 125	115 110	115 448	115 448

Nye tiltak**Styrke bemanning Helsehus, Byskogen**

Styrke bemanning og fagdekning i avdelingen for å ivareta en stadig økende pasientstrøm. Vil bidra til å redusere overliggerdøgn.

Funksjonshemmede

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	182 721	171 714	188 736	193 336	192 336	192 836
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 460	7 915	7 011	6 889	6 854	6 854
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 491	3 664	3 664	3 664	3 664	3 664
Overføringsutgifter	717	551	551	551	551	551
Finansutgifter	917	861	870	870	870	870
Sum Driftsutgifter	195 305	184 705	200 831	205 309	204 274	204 774
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 011	-3 020	-3 020	-3 020	-3 020	-3 020
Refusjoner	-41 396	-29 935	-29 935	-29 935	-29 935	-29 935
Overføringsinntekter	-35	-263	-263	-263	-263	-263
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 448	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-45 889	-33 217	-33 217	-33 217	-33 217	-33 217
Sum	149 417	151 488	167 614	172 092	171 057	171 557

Virksomheten består av

- Praktisk bistand/opplæring (ambulant eller i samlokalisert bolig)
- Praktisk bistand
- Helsetjenester i hjemmet (ambulant eller i samlokalisert bolig)
- Avlastning (avlastningsbolig eller privat)
- Koordinering av hjelpetiltak, herunder administrasjon av Individuell plan
- Veiledning til pårørende og foreldre
- Støttesamtaler/- veiledning

Omtale av virksomheten

Virksomheten gir tjenester til omlag 420 brukere i aldersgruppen 0-100 år med særskilte behov. De langt fleste har en utviklingshemming. Virksomheten har også en gruppe brukere med dobbeltdiagnoser som inkluderer somatikk og psykiske/fysiske utfordringer. Et fåtall av brukerne har utelukkende fysisk funksjonshemming. Virksomheten har 350 medarbeidere fordelt på omlag 220 årsverk.

Tjenester for barn og unge

Tjenesten omfatter avlastning i bolig, totalt 12 døgnavlastningsplasser som yter tjenester til 37 brukere, i tillegg administrerer tjenesten 28 private avlastningstiltak. Berggata avlastningsbolig for unge voksne yter avlastning til 10 brukere. Det totale omfanget av tjenester til barn og unge er i sum 77 tiltak. Ut over dette har vi koordinatoroppdrag og Individuell plan i mange saker samt lavterskel tiltak for barn og ungdom.

Støttekontakt som tiltak overfor gruppen barn og unge ligger administrativt til tjenestekontoret og ligger utenfor denne porteføljen. Det er pr. i dag omlag 90 brukere under 18 år med støttekontakt.

Ambulante tjenester

Tjenesten utøves i brukernes eget hjem uavhengig av adresse. Denne tjenesten er i all hovedsak organisert omkring tre personalbaser. Det er i overkant 78 voksne brukere som mottar ambulante tjenester.

Tjenester i bolig med døgnbemanning/ delvis døgnbemanning

Virksomheten disponerer 9 samlokaliserte boliger, samt avdeling for eldre psykisk utviklingshemmede med til sammen 98 boenheter som har heldøgns bemanning. Avdelinger er ulikt organisert, med leiligheter i samlokalisert bolig, samt leiligheter i umiddelbar geografisk nærhet som kan nyttiggjøre seg muligheter for hjelp og tilsyn døgnet rundt.

Virksomheten har videre 3 enheter med delvis døgnbemanning samt tilgang til ambulerende nattjeneste. Til disse er det knyttet 48 boenheter.

Virksomheten har nå 29 brukere som omfattes av statlig tilskuddsordning for ressurskrevende tjenester, men ytterligere et 20 talls brukere har betydelige ressurser uten at de omfattes av ordningen. Ordningens karakter medfører at virksomheten får en reduksjon i antallet kontingent på endringer i ordningen, og sammenlignet med 2020 har vi en reduksjon på 6 brukere.

Annet

Tjenesten organiserer totalt 87 koordinatoroppdrag samt 15 Individuelle planer. Larvik kommune benytter kun unntaksvis barnebolig, men virksomheten ser en klar endring i antall brukere som søker barnebolig, og i løpet av de siste årene har det vært nødvendig med flere etableringer.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	151 488	151 488	151 488	151 488
Endring i år				
Avskrivninger 2021	8	8	8	8
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	3 136	3 136	3 136	3 136
Sum Endring i år	3 145	3 145	3 145	3 145
Tiltak forrige år				
Avlasterdom	875	875	875	875
Bemannings Torstvedtjordet	6 000	9 000	9 000	9 000
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	14	14	14	14
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-43	-19	-19	-19
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	0	-146	-139	-139
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-42	-42
Statsbudsjettet 2021. Habilitering, avlastning funksjonshemmede	-875	-875	-875	-875
Strukturendringer tjenesten til funksjonshemmede "Flere under samme tak"	0	-1 500	-3 000	-3 000
Sum Tiltak forrige år	5 971	7 349	5 814	5 814
Budsjettekniske justeringer				
Endring ramme mellom ansvar HM	-390	-390	-390	-390
Sum Budsjettekniske justeringer	-390	-390	-390	-390
Konsekvensjusteringer	8 726	10 104	8 569	8 569
Konsekvensjustert ramme	160 214	161 592	160 057	160 057
Nye tiltak				
Etablere barneboliger	3 400	5 000	5 000	5 000
Etablere ungdommer i avlastning og omsorgsboliger	4 750	6 750	7 250	7 750
Omstrukturere drift for å utnytte handlingsrom, samarbeid mellom virksomhet Arbeid og Aktivitet og Funksjonshemmede	-750	-1 250	-1 250	-1 250
Sum Nye tiltak	7 400	10 500	11 000	11 500
Nye tiltak og realendringer budsjett	7 400	10 500	11 000	11 500
Ramme 2022-2025	167 614	172 092	171 057	171 557

Nye tiltak**Etablere barneboliger**

Det er registrert behov for å etablere flere barneboliger til barn med store og sammensatte behov.

Etablere ungdommer i avlastning og omsorgsboliger

Flere ungdommer som fyller 18 år skal etableres i egen bolig i 2022. Disse krever heldøgns bemannede boliger og styrket fagdekning.

Omstrukturere drift for å utnytte handlingsrom, samarbeid mellom virksomhet Arbeid og Aktivitet og Funksjonshemmede

I handlingsrommet mellom Arbeid og Aktivitet og Funksjonshemmede finnes det et økonomisk handlingsrom ved blant annet sambruk av personell.

Psykisk helse og avhengighet

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	82 849	79 699	82 080	81 880	81 880	81 880
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 880	6 216	6 185	6 073	6 060	6 060
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 229	4 001	4 001	4 001	4 001	4 001
Overføringsutgifter	642	572	572	572	572	572
Finansutgifter	1 073	124	217	217	217	217
Sum Driftsutgifter	96 673	90 612	93 056	92 744	92 730	92 730
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 401	-3 845	-3 845	-3 845	-3 845	-3 845
Refusjoner	-15 212	-10 356	-10 356	-10 356	-10 356	-10 356
Overføringsinntekter	-1 767	-30	-30	-30	-30	-30
Sum Driftsinntekter	-20 380	-14 231	-14 231	-14 231	-14 231	-14 231
Sum	76 293	76 381	78 825	78 513	78 500	78 500

Virksomheten består av

- Forebygging og tidlig intervensjon
 - o Pårørende koordinator
 - o Lærings- og mestringssenteret
 - o Mestringskurs/-program
 - o Korttids kognitiv terapi
 - o Verket – en arena for læring, mestring og tilhørighet
- Rus og psykisk helsehjelp
 - o Praktisk bistand og/eller opplæring
 - o Helsetjenester i hjemmet
 - o Motivasjonssamtaler og koordinering av hjelpetiltak
 - o Lavterskel- og skadereduserende helsetjenester med feltpleie
 - o Støttekontakt
 - o Dagsenter Svarstad
 - o Broen – ettervernstilbud i overgangen fra behandling og inn i ordinært samfunnsliv
- Botiltak med del-/heldøgns bemanning
 - o Praktisk bistand og/eller opplæring
 - o Helsetjenester i hjemmet
 - o Motivasjonssamtaler og koordinering av hjelpetiltak
- Heldøgns omsorgsplasser korttid og langtid i institusjon

Omtale av virksomheten

Virksomheten gir tjenester til ca 1 600 personer med psykiske utfordringer. Av disse er det ca 1 050 som benytter seg av våre lavterskeltibud og har derfor ikke vedtak på tjenester, ca 550 personer har vedtak på

tjenester og av disse 550 er det omlag 150 som i tillegg til psykiske utfordringer også har et alvorlig rusmiddelproblem.

Virksomheten har 120 medarbeidere fordelt på ca 102 årsverk. Tjenestene baseres på tre hovedforløp, i tråd med Helsedirektoratets veileder «*Sammen om mestring*»:

- Hovedforløp 1: Milde og kortvarige problemer
- Hovedforløp 2: Kortvarige, alvorlige problemer/lidelser og langvarige, mildere problemer/lidelser
- Hovedforløp 3: Alvorlige og langvarige problemer/lidelser

Forebygging og tidlig intervensjon

Tjenestene baseres på hovedforløp 1. Eksempler kan være nyoppstått angst, mild til moderat depresjon, enkle traumelidelser, kritiske livshendelser eller bruk av rusmidler uten klar funksjonssvikt. Virksomheten benytter ruskontrakt, hasjavvenningsprogram, Assistert selvhjelp (nettbasert mestringsverktøy), korttids kognitiv terapi, KID-kurs (depresjonsmestring), KIB-kurs (leve med belastning) og KAM-kurs (angstmestring), kostholdsveiledning, trim-/treningsgrupper, råd og veiledning til pårørende, og ulike tilbud innen kunst, kultur og håndverksfag, for at målgruppene raskest mulig skal komme i posisjon til å mestre egen livssituasjon.

Rus og psykisk helsehjelp

Tjenestene tilbys personer med problemer/lidelser i alle tre hovedforløp, enten i deres egne hjem eller på avtalt møtested. Flere ansatte har kompetanse og ansvar spisset mot spesifikke målgrupper, og jobber i team som samarbeider særlig med pårørende, fastlege, spesialisthelsetjenesten og politi. Bolig, helse og aktiviteter er sentrale målområder. Formålet er å bidra til mestring for et mest mulig selvstendig og meningsfylt liv. Rus og psykisk helsehjelp retter seg hovedsakelig mot personer over 18 år, men skal likevel ha et fokus på barn, ungdom og unge voksne for å forebygge utvikling av problemer knyttet til rus og psykisk helse i kommende generasjoner, dette gjøres bla gjennom deltakelse i prosjektet "Se meg".

Botiltak med del-/heldøgns bemanning

Virksomheten disponerer til sammen 30 boenheter i fire samlokaliserte boliger med heldøgns bemanning. Den har i tillegg to sentrumsnære boliger med til sammen 15 boenheter som har bemanning deler av døgnet. Tjenesten er primært rettet mot pasienter/brukere i hovedforløp 3.

Heldøgns omsorgsplasser i institusjon

Virksomheten drifter en avdeling for personer med psykiske lidelser og/eller ruslidelser på Byskogen. Tjenesten rettes primært mot pasienter/bruker i hovedforløp 2 og 3, og omfatter 12 langtidsplasser og 6 korttidsplasser. Korttidsplassene har som hensikt å forebygge unødvendige innleggelser i sykehus, samt for pasienter som skrives ut fra sykehus som fortsatt trenger medisinsk oppfølging og observasjon.

Pårørendearbeid

Tjenestene samarbeider med pårørende i alle pasientforløp. De tilbyr råd og veiledning, og tilstreber å involvere pårørende slik at de opplever å bli delaktig som en ressurs. Virksomheten driver ROM- en møtearena mellom pårørende og fagpersoner, med formål om å skape ny kunnskap og økt brukermedvirkning. Dette betraktes som en viktig læringsarena for virksomhetens ansatte.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	76 381	76 381	76 381	76 381
Endring i år				
Avskrivninger 2021	93	93	93	93
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	1 254	1 254	1 254	1 254
Sum Endring i år	1 347	1 347	1 347	1 347
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	11	11	11	11
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-42	-15	-15	-15
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	0	-139	-139	-139
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-13	-13
Strukturendringer virksomhet Psykisk helse og avhengighet	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Tiltak forrige år	-531	-1 143	-1 156	-1 156
Konsekvensjusteringer	817	204	191	191
Konsekvensjustert ramme	77 198	76 586	76 573	76 573
Nye tiltak				
Sikre lavterskeltilbud Friskliv og mestring, tidligere statsfinansiert	0	300	300	300
Statsbudsjettet. Rusreformen, rådgivende enheter	877	877	877	877
Styrke fagbemanning rus og psykisk helse, institusjon	750	750	750	750
Sum Nye tiltak	1 627	1 927	1 927	1 927
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 627	1 927	1 927	1 927
Ramme 2022-2025	78 825	78 513	78 500	78 500

Nye tiltak**Sikre lavterskeltilbud Friskliv og mestring, tidligere statsfinansiert**

Tilbudet blir i 2022 finansiert fra øremerkede midler. Fra 2023 er det usikkerhet rundt finansieringen.

Det er stort behov for lavterskeltilbudet - Mestringsteamet - på Frisklivssentralen, behovet er økt som følge av pandemien.

Statsbudsjettet. Rusreformen, rådgivende enheter

I Statsbudsjettet bevilges det midler til oppretting av rådgivende enheter i russaker i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Enhetene skal gi kunnskapsbasert informasjon om risiko og skadevirkning ved bruk av narkotika, utredning av behov for tjenester og videre oppfølging og behandling.

Styrke fagbemanning rus og psykisk helse, institusjon

Behov for å utvide grunnbemanning.

Arbeid og Aktivitet

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	52 042	50 357	47 952	44 452	44 452	44 452
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 153	12 567	12 567	12 567	12 553	12 553
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	175	755	755	755	755	755
Finansutgifter	1 550	998	980	980	980	980
Sum Driftsutgifter	66 924	64 677	62 254	58 754	58 740	58 740
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-9 086	-9 921	-9 921	-9 921	-9 921	-9 921
Refusjoner	-6 751	-4 831	-4 831	-4 831	-4 831	-4 831
Overføringsinntekter	-344	-10	-10	-10	-10	-10
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-44	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-16 226	-14 762	-14 762	-14 762	-14 762	-14 762
Sum	50 699	49 915	47 492	43 992	43 978	43 978

Virksomheten består av

- Arbeids-/aktivitetstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne enten ervervet eller medfødt
- Aktivitetstilbud til mennesker med psykiske helseutfordringer og/ eller rusutfordringer
- Kompetanseheving til begge grupper
- Samarbeid med virksomhet for Funksjonshemmede, da store deler av målgruppen er felles tjenestemottakere
- Samarbeid med virksomhet Psykisk helse og avhengighet når det gjelder tilbud til mennesker med utfordringer knyttet til rus/psykiatri
- Sosial arena for eldre og andre (nærmiljøsentrene)
- Veiledning i forhold til aktivitet, kost og håndtering av livsutfordringer

Omtale av virksomheten

Virksomheten gir tjenester og vedtak til omlag 150 brukere med ulike type funksjonshemming både medfødt og ervervet. Virksomheten gir i tillegg tilbud til ca 100 personer med psykiske helseutfordringer. Det er ca 1 000 besøk på nærmiljøsentrene hver uke, i tillegg til andre organiserte aktiviteter i tett samarbeid med frivillige organisasjoner.

Virksomheten er inndelt i 4 avdelinger og har pt ca 75 årsverk.

Arbeid og Kvalifisering

Tjenesten tilbys personer med psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusutfordringer, sosiale utfordringer eller nedsatt funksjonsevne. Tjenesten gis med vedtak i Helse og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 3-2

personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring, og Pasient og brukerrettighetsloven § 2-1a (rett til nødvendig hjelp fra kommunens helse og omsorgstjeneste.)

Virksomheten skal sikre tjenester innenfor arbeid og produksjon som kan bidra til stimulering av egen læring, motivasjon, økt funksjons- og mestringsevne, likeverd og deltakelse. Det gis kurs og opplæring tilpasset den enkelte bruker. Tjenesten er arbeidsrettet for de aller fleste. For de med en multifunksjonshemming er tilbudet mer rettet mot trening, opprettholdelse av ferdigheter og ny innlæring i forhold til dagliglivets ferdigheter (ADL ferdigheter).

Arbeids- og aktivitetstilbudet gis innenfor følgende områder:

- Snekker- og utetjenester
- Interiør og design
- Ved og aktivitet
- Kantine/matlaging
- Hagevedlikehold
- Grafisk design og trykking
- Gressklipping
- Bilreparasjoner og bilpleie
- Matombringing

Huset

Huset er et sosialt møtested for mennesker med psykiske vansker, med fokus på trygghet, økt livskvalitet og mestring. Tjenesten skal drives med stor grad av brukermedvirkning.

Huset definerer seg selv som et lavterskeltilbud uten krav til, men med mulighet for, aktivitet, som for eksempel:

- Forebyggende aktiviteter som turgruppe og svømmegruppe
- Data-kafe
- Musikk-rom med div. instrumenter
- Quiz
- Innendørs aktivitetsgrupper

Det tilbys korte individuelle samtaler ved behov. Målet er at brukeren skal oppleve mestring i dagliglivet og få en bedre hverdag.

Grønn Omsorg

Grønn Omsorg tilbyr aktivitet og arbeid på Langrønningen gård, for mennesker med psykiske problemer, og/ eller rusutfordringer som er tilpasset den enkeltes behov og ferdigheter. Tilbudet omfatter stell av dyr, produksjon av ulike grønnsaker/urter, matlaging samt produksjon av luer, votter, sokker og lignende. Til sammen er det rundt 70 personer som jevnlig benytter seg av disse tilbudene (Huset og Grønn omsorg)

Nærmiljøsentrene

Nærmiljøsentrene skal gi den enkelte opplevelse av sosialt fellesskap, læring, utvikling og glede. Formålet er å gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpen i dagliglivet. Nærmiljøsentrene er egnet til å gi også andre innbyggere mulighet for å delta i de aktiviteter som foregår. Nærmiljøsentrene er i stor grad bygget på frivillighet og lokal tilknytning. Dette utvikles videre og stimuleres aktivt. På tre av

nærmiljøsentrene serveres det middag de aller fleste dagene, også i helgene. Nærmiljøsentrene er lokalisert følgende steder:

- Buktasenteret
- Nalumsenteret
- Bøkesenteret
- Tårngården senter
- Gloppesenteret
- Nansetsenteret

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	49 915	49 915	49 915	49 915
Endring i år				
Avskrivninger 2021	-18	-18	-18	-18
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	1 021	1 021	1 021	1 021
Årsverk fra ansvar 7081 til 7300	-676	-676	-676	-676
Sum Endring i år	327	327	327	327
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-14	-14
Sum Tiltak forrige år	0	0	-14	-14
Konsekvensjusteringer	327	327	313	313
Konsekvensjustert ramme	50 242	50 242	50 228	50 228
Innsparingstiltak				
Omstrukturere drift av lavterskeltilbud i samarbeid med annen virksomhet	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
Omstrukturere drift for å utnytte handlingsrom, samarbeid mellom virksomhet Arbeid og Aktivitet og Funksjonshemmede	-750	-1 250	-1 250	-1 250
Omstrukturere drift på AOK	-500	-500	-500	-500
Sum Innsparingstiltak	-3 250	-5 750	-5 750	-5 750
Nye tiltak				
Digitalisering av ordresystem ved AOK	500	-500	-500	-500
Sum Nye tiltak	500	-500	-500	-500
Nye tiltak og realendringer budsjett	-2 750	-6 250	-6 250	-6 250
Ramme 2022-2025	47 492	43 992	43 978	43 978

Innsparingstiltak

Omstrukturere drift av lavterskeltilbud i samarbeid med annen virksomhet

Vurdere en sammenslåing eller annen måte å drifte lavterskeltilbud på, øke kraften som finnes i brukermidvirkning og samarbeid mellom Larvik Kommune og brukerne av de ulike stedene. Dette i tillegg til at frivilligheten kan gi et mulighetsrom inn i lavterskeltilbudene våre.

Omstrukturere drift for å utnytte handlingsrom, samarbeid mellom virksomhet Arbeid og Aktivitet og Funksjonshemmede

I handlingsrommet mellom Arbeid og Aktivitet og Funksjonshemmede finnes det et økonomisk handlingsrom ved blant annet sambruk av personell.

Omstrukturere drift på AOK

Gjøre om drift på bilverksted

Nye tiltak

Digitalisering av ordresystem ved AOK

Ved å effektivisere prosessen fra ordremottak til fakturering finnes det effektiviseringsmuligheter.

Fellesfunksjoner Helse og mestring

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	57 748	74 801	62 211	84 661	100 161	159 661
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	44 712	18 566	14 810	14 810	14 810	14 810
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	56 246	56 732	57 055	57 055	57 055	57 055
Overføringsutgifter	10 278	2 235	2 235	2 235	2 235	2 235
Finansutgifter	5 324	4 087	4 369	4 369	4 369	4 369
Sum Driftsutgifter	174 308	156 421	140 681	163 131	178 631	238 131
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 069	-5 032	-7 552	-7 552	-7 552	-7 552
Refusjoner	-14 735	-5 363	-5 363	-5 363	-5 363	-5 363
Overføringsinntekter	-7 286	-1 920	-1 920	-1 920	-1 920	-1 920
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 594	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-27 684	-12 314	-14 834	-14 834	-14 834	-14 834
Sum	146 624	144 106	125 846	148 296	163 796	223 296

Virksomheten består av

- Tjenestekontoret
- Miljørettet helsevern
- Koordinering av kommunens folkehelsearbeid
- Kommuneoverlege
- Fastleger
- Lardal legekantor
- Det Nasjonale aldershjem for sjømenn, økonomi og oppfølging
- Fag- og utviklingsprosjekter
- Velferdsteknologi / Helsehjelpen
- Utvikling av helsekvartalet

Rapporteringsområdet dekker fellestjenester for hele tjenesteområdet Helse og mestring. Det er ca. 55 årsverk inkl. BPA i Fellesfunksjoner. I tillegg kommer årsverk som finansieres av øremerkede tilskudd.

Omtale av virksomheten

Tjenestekontoret

Tjenestekontoret har koordinerende funksjon for alle tjenester til brukerne.

Hovedmål:

- Økt fokus på lavterskeltilbud og egenmestring
- Tilpasse forsvarlig tjenestetilbud innenfor eksisterende rammer og lovverk
- Redusere overliggerdøgn på Sykehuset

- Økt kompetanse og kvalitet på saksbehandling

Tjenestekontoret tar i mot henvendelser og søknader om helse- og omsorgstjenester, utreder behov og fatter beslutninger i felles vedtaksmøter.

Avdelingen legger til rette for individuelt tilpassede tjenestetilbud der fokus er å opprettholde funksjon og mestring. I tillegg til skriftlig saksbehandling omfatter arbeidsoppgavene vurdering av funksjonsnivå ved hjemmebesøk, kartleggingssamtaler med bruker og pårørende i samarbeid med virksomhetene, samt samarbeid om tjenestetilbudet med fastleger og andre samarbeidspartnere.

Tjenestekontoret følger opp og koordinerer alle pasientforløp mellom sykehus og kommune. Antall pasientforløp som følges opp øker hvert år, med til sammen 2200 pasientforløp i 2019. Det tilstrebes at alle utskrivningsklare pasienter skal tas i mot den dagen de meldes klare til overføring. Dersom pasienten ikke kan tas i mot, må kommunen dekke kostnaden "overliggerdøgn" ved sykehuset.

Tjenestekontoret ivaretar rollen som koordinerende enhet for rehabilitering og habilitering, som er en lovpålagt tjeneste. I tillegg drifter avdelingen tjenestene omsorgslønn, støttekontakt og ordningen brukerstyrt personlig assistanse (BPA) . Til sammen har Tjenestekontoret 210 oppdragstakere som støttekontakter, og 64 assistenter i BPA ordninger som yter tjenester til brukere og pasienter

Antall ansatte totalt i avdelingen er 21.

Koordinering av kommunens folkehelsearbeid

Folkehelsekoordinatorkfunksjonen for kommunen er tillagt Helse og omsorg og er innplassert i kommunalsjefens fellesfunksjon.

Stillingsens hovedoppgaver er knyttet til å koordinere kommunens arbeid med utarbeidelse og oppdatering av folkehelseoversikter, bidra til tverrsektoriell kompetansebygging, informasjon internt og eksternt samt oppfølging av partnerskapsavtalen om folkehelse med Vestfold Fylkeskommune.

Kommuneoverlege og fastleger

Kommuneoverlege er overordnet medisinsk faglig rådgiver for kommunen.

Innenfor Helse og mestring har kommuneoverlegen ansvar for fastleger og legetjenester tilknyttet institusjoner, psykisk helse, barne- og ungdomstjenester og fengsel. I tillegg kommer ansvar for miljørettet helsevern, smittevern og legemiddelhåndtering.

Kommunen har 39 fastlegehemler, fordelt på 13 legekontorer.

Miljørettet helsevern og helsemessig beredskap

Innenfor miljørettet helsevern er tilsyn, rådgiving, uttalelser og behandling av klagesaker sentrale oppgaver. I Larvik kommune er det ca 500 tilsynsobjekter som skal følges opp.

Folkehelseloven kapittel 3 angir kommunens ansvarsområder og krav til oppgavehåndtering innenfor området. Miljørettet helsevern omfatter de faktorer i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen. Disse omfatter biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale miljøfaktorer.

Utviklingsprosjekter, velferdsteknologi og kompetanseoppbygging

For å styrke kvaliteten på tjenestetilbudet er satsing på kompetanseutvikling samordnet innen Helse og mestring. Virkemiddel er å bidra til økt læring på arbeidsplassen, e-læring, kurs og undervisning i virksomhetene. Det er fokus på samhandling og støtte til utdanning for å møte innbyggernes behov for fremtidens helse- og omsorgstjenester. Satsing på ny kompetanse innovasjon og teknologi som støtter

opp under innbyggernes egenmestring. Det er fokus på tiltak for mennesker med demens, kvalitet i legemiddelhåndtering, bruk av velferdsteknologi og brukervedvirkning. Det gis tilpasset språkopplæring og tilpassing av minoritetsspråklig arbeidskraft via MIKS. Det er egen fagutdanning av ufaglærte i tjenestene som blir helsefagarbeidere via TOPP. Dette er en viktig årsak til at Larvik kommune har en god fagdekning.

Bruk av velferdsteknologi har et særlig fokus på økt trygghet og selvstendighet for hele befolkningen, samt innovasjon av tjenestetilbudet og gevinstrealisering som følge av dette. Dette er en vesentlig satsing for å ha en bærekraftig tjeneste i framtiden.

Trygghetsalarmer, GPS, elektronisk medisindosetter samt utvikling og bruk av elektronisk oppfølging av medisinske data er viktige elementer. Responssenter og Helsehjelpen er nødvendige tiltak, som må videreutvikles.

Fokus for innovasjon og velferdsteknologi må være:

- Forebygge behov for tjenester
- Erstatte behov for tjenester
- Supplere behov for tjenester

Faglig ansvar og oppfølging av:

- Fagsystemene Profil, Infodoc og Norsk Helsenett
- Statistikk og rapportering

Helsehjelpen

Helsehjelpen videreutvikles for å gi innbyggerne råd, informasjon og veiledning ved forebygging og helserelaterte utfordringer, og bidra til at innbyggerne skal mestre livene sine bedre ved i større grad å ta ansvar for egen helse. Helsehjelpen skal ha fokus på tidlig innsats, forebygging og mestring slik at tjenestebehov utsettes eller reduseres.

Avdelingen skal også være drivere for velferdsteknologiske og innovative løsninger. Dette vil gi en mer effektiv ressursutnyttelse til beste for brukeren og bedre kvalitet på tjenestene.

Helsehjelpen har også ansvaret for sporing og avstandsoppfølging.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	144 106	144 106	144 106	144 106
Endring i år				
Avskrivninger 2021	282	282	282	282
HM trygghetsalarm, legges til Fellesfunksjon	-2 520	-2 520	-2 520	-2 520
Korr tilskudd reg premie fra 7400 til 1801	-800	-800	-800	-800
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	397	397	397	397
Sum Endring i år	-2 641	-2 641	-2 641	-2 641
Tiltak forrige år				
Bemanning Torstvedtjordet	3 000	0	0	0
Driftsmidler velferdsteknologi og støttefunksjoner	1 840	1 840	1 840	1 840
Endringer Statsbudsjettet 2021. Korona, kontrolltiltak smittevern 1. halvår 2021	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Endringer Statsbudsjettet 2021. Korona, tilskudd 1. halvår 2021	-28 834	-28 834	-28 834	-28 834
Gevinstrealisering ved innføring av velferdsteknologi	-600	-600	-600	-600
Heldøgns omsorg for ressurskrevende brukere for å erstatte kostnadskrevende enetiltak som kjøpes av private	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Helsehjelpen - Til nå delvis finansiert av statlige prosjektmidler	1 400	1 400	1 400	1 400
Nye plasser Heldøgns omsorgstjenester	0	4 500	11 000	11 000
Opptrapping tjenester i heldøgnsbemannet omsorgsboliger	-50	-50	-50	-50
Samordning av tjenestene på natt i Helse og mestring	-1 650	-1 650	-1 650	-1 650
Strukturendringer i Lavterskeltilbudene	-500	-500	-500	-500
Sum Tiltak forrige år	-27 894	-26 394	-19 894	-19 894
Budsjettekniske justeringer				
Driftsutgifter GAT flyttes fra Helse og mestring til Interne funksjoner	-420	-420	-420	-420
Sum Budsjettekniske justeringer	-420	-420	-420	-420
Konsekvensjusteringer	-30 955	-29 455	-22 955	-22 955
Konsekvensjustert ramme	113 151	114 651	121 151	121 151
Nye tiltak				
BPA - Merkostnad privatisering, jfr kommunestyresak	1 550	1 550	1 550	1 550
Drift 44 nye sykehjemsplasser i eksisterende bygningsmasse, jfr. KST 089/21	1 250	23 500	32 500	44 000
Legeplan fastleger, kostnad avhenger av tiltak	1 000	1 000	1 000	1 000
Ressurskrevende brukere	3 200	3 200	3 200	3 200
Statsbudsjettet. Basistilskudd fastleger	1 123	1 123	1 123	1 123
Statsbudsjettet. Nasjonale e-helseløsninger	2 824	2 824	2 824	2 824
Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester, innstramming	-552	-552	-552	-552
Sykehuskvartalet, nye sykehjemsplasser	0	0	0	48 000
Sykepleierutdanning for fremtiden	500	0	0	0
Tiltak egenmestring og teknikker Helsehjelpen	1 000	1 000	1 000	1 000
Utsette innsparing natttjenesten grunnet pandemi	800	0	0	0
Sum Nye tiltak	12 695	33 645	42 645	102 145
Nye tiltak og realendringer budsjett	12 695	33 645	42 645	102 145
Ramme 2022-2025	125 846	148 296	163 796	223 296

Nye tiltak**BPA - Merkostnad privatisering, jfr kommunestyresak**

Oppfølging av kommunestyresak 135/20. BPA ordningen legges ut på anbud.

Drift 44 nye sykehjemsplasser i eksisterende bygningsmasse, jfr. KST 089/21

Det vil ikke være mulig å drifte nye plasser med de personalressursene som ligger i virksomheten i dag, og det vil være nødvendig å opprette nye årsverk for å ivareta forsvarlig drift som vedtatt i kommunestyret.

Legeplan fastleger, kostnad avhenger av tiltak

Det utarbeides en legeplan som vil lagt frem til politisk behandling høsten 2021. Det har utviklet seg en landsomfattende fastlegekrise, hvor flere kommuner har begynt med delfinansiering av en statsfinansiert ordning. Kommunen er pliktig å skaffe vikar for fastlegehjemmel uten lege, dette blir en kostnad for kommunen. I løpet av 2022 vil det kunne bli minst 3 fastlegehjemler ledig om en ikke klarer å rekruttere nye fastleger.

Det må tas stilling til hvordan Larvik kommune skal løse denne problemstillingen.

Det er foreløpig lagt inn 1 mill kr. i kostnader, men beløpet vil avhenge av legeplanen og politikernes beslutning.

Ressurskrevende brukere

Økt innslagspunkt ressurskrevende tjenester medfører en reduksjon i antall brukere som omfattes av ordningen.

Statsbudsjettet. Basistilskudd fastleger

I Statsbudsjettet bevilges det midler til styrking av basistilskuddet i fastlegeordningen.

Statsbudsjettet. Nasjonale e-helseløsninger

I Statsbudsjettet bevilges det midler til forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger, gjennom investeringer i grunndata- og tillitstjenester, og nasjonal informasjonstjeneste for laboratorie- og radiologisvar i 2022.

Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester, innstramming

I Statsbudsjettet foreslås det en økning i innslagspunktet for tilskudd til ressurskrevende tjenester som følge av økning i utgifter til ordningen. Enkelte små kommuner har spesielt høye utgifter, og for å fange opp dette innføres det en tilleggskompensasjon som må dekkes innad i ordningen.

Sykehuskvartalet, nye sykehjemsplasser

Det er lagt inn et estimat for heldøgnsdrift av 30 omsorgsplasser i 2025. Kostnad vil avhenge av hvilken type plasser som opprettes. I planen ligger det at ytterligere 34 nye plasser vil bli bygget i perioden 2026 - 2030, noe som vil medføre ytterligere kostnad, anslagsvis 55 mill kr pr. år

Sykepleierutdanning for fremtiden

Oppfølging av verbalforslag - sykepleierutdanning av egne ansatte.

Tiltak egenmestring og teknikker Helsehjelpen

Økt satsing på bruk av velferdsteknologi og styrking av helsehjelpen for å bistå til egenmestring.

Utsette innsparing natttjenesten grunnet pandemi

Grunnet pandemien har det ikke vært kapasitet til å igangsette arbeidet med omstrukturering av natttjenesten i Helse og mestring. Oppstart på arbeidet er derfor utsatt til januar 2022.

Akutte helsetjenester

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	49 850	48 584	46 464	49 964	49 964	49 964
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	15 590	12 570	12 570	12 570	12 562	12 562
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 274	3 308	3 308	3 308	3 308	3 308
Overføringsutgifter	1 195	1 070	1 070	1 070	1 070	1 070
Finansutgifter	52	47	198	198	198	198
Sum Driftsutgifter	69 962	65 578	63 610	67 110	67 102	67 102
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 063	-5 523	-5 523	-5 523	-5 523	-5 523
Refusjoner	-9 879	-7 741	-7 741	-7 741	-7 741	-7 741
Overføringsinntekter	-601	-1 202	-1 202	-1 202	-1 202	-1 202
Sum Driftsinntekter	-13 543	-14 465	-14 465	-14 465	-14 465	-14 465
Sum	56 419	51 113	49 145	52 645	52 637	52 637

Virksomheten består av

- Legevakt
 - daglegevakt: Medisinsk tilbud til pasienter uten fastlege som oppholder seg i Larvik kommune
 - legevakt A: 24/7 akuttmedisinsk tjeneste til Larviks Befolkning og personer som oppholder seg i Larvik kommune
 - legevakt B: Medisinske tjeneste til pasienter med luftveissymptomer og/eller Covid under pandemien
 - utrykningsbil: Bemannet med sykepleier og lege som rykker ut i samarbeid med andre nødetater
- Ambulant team
 - bistår hjemmetjeneste og institusjonstjeneste med avansert medisinsk utredning og behandling
- Migrasjon
 - medisinsk tjeneste og screeningprogram for asylsøkende
- Vaksinasjon
 - tilbud om vaksiner av nasjonal anbefalte vaksine og reisevaksine
- Teststasjon
 - testing med PCR eller hurtigtest for å identifisere Covidinfeksjon i Larviks befolkning og ved personer som passerer grensen under pandemien
- Corona-Vaksinasjon
 - massevaksinasjon mot coronavirus under pandemien
- Legetjeneste
 - koordinering og kvalitetsutvikling av legetjeneste i kommunen ved fastlegekontor, legevakt, institusjon, migrasjon, fengsel, familiesenter
 - koordinering av leger under spesialisering i allmennmedisin

Omtale av virksomheten Akutte tjeneste er en blandet tjeneste. På en side ivareta personer med akutte sykdommer hele døgnet og driver deler av pandemi management på andre side er det forebyggende/screening helsetiltak som vaksinasjon og migrasjon og ikke minst koordinering/utvikling av legetjeneste.

Legevakt hjelper personer med akutte sykdommer hele døgnet. Det behandles mellom 30 til 40 personer på hverdager og mellom 50 til 60 personer på helgedager.

Legevakten jobber målrettet med kvalitetsutvikling gjennom fylt digital flyt, bruk av Manchester triageringssystem, jevnlig AHLR- og fascilitatortrening samt samtrening med ambulansen.

Legevakten har 22 sykepleierårsverk og 5,8 årsverk med fast ansatte leger pluss vikarleger og fastleger som bidra i vaktordningen.

Ambulant team drives av 2 intensivsykepleier som bistår hjemmetjeneste og institusjonstjeneste med avansert medisinsk utredning og behandling. En av stillingene er for tiden vakant.

Migrasjon er medisinsk tjeneste og screeningprogram for asylsøkende som varierer i omfanget avhengig av politisk regulert tilstrømming av emigranter. Tjenesten er bemannet med helsesykepleier, helsesekretær og lege.

Vaksinasjon er et tilbud om vaksinerings av nasjonal anbefalte vaksine og reisevaksine. Tilbudet har vært eskalert ned under pandemien men vil straks eskaleres opp igjen. Tjenesten er bemannet med helsesykepleier.

Teststasjon har organisert og gjennomført (masse)testing med PCR eller hurtigtest for å identifisere personer som har vært infisert med Coronaviruset i Larvik kommune og ved grensepassering ved Larvik havn under pandemien. Det har blitt testet mellom 600 og 700 personer daglig i det mest intensive periodene. Tjenesten har 31,35 årsverk som eskaleres ned for tiden.

Corona-vaksinasjons team har koordinert massevaksinasjon mot coronavirus under pandemien. Det ble gjennomført med betydelig hjelp av pensjonerte sykepleier og leger. Dessuten har man hatt tett samarbeid med sanitetskvinnene og Røde Kors. Det ble satt cirka 72121 coronavaksine siden Januar 2021.

Legetjeneste jobber med koordinering og kvalitetsutvikling av legetjeneste i kommunen ved fastlegekontor, legevakt, institusjon, migrasjon, fengsel, familiesenter. Dessuten har er Larvik kommune registrert som utdanningsinstitusjon for leger under spesialisering i allmennmedisin og det legges betydelig jobb i koordinering av selve utdanningsløp.

Legetjenesten er organisert under kommuneoverlege for kliniske tjeneste. Det er ansatt 3 fagoverleger for sykehjem, legevakt og familiesentrene.

Larvik kommune har 42 fastlegehemler hvorav en er med deleliste og en er uten lege. Videre har vi 2 kommunale stillinger til å sikre utdanningsløp av fastansatte leger hvor an en er for tiden vakant.

Legene ved institusjon er fordelt på 8 sykehjem og helsehus samt Presteløkka og familiesentrene samt helsestasjon for unge. Det ligger cirka 7,5 årsverk med leger her. Både Migrasjon og fengsel har små stillinger som tilsvarer henholdsvis 0,1 og 0,2 årsverk.

Larvik kommune koordinerer spesialiseringsløp til 22 leger hvorav 17 er fast ansatt og 5 er selvstendig næringsdrivende.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	51 113	51 113	51 113	51 113
Endring i år				
Avskrivninger 2021	151	151	151	151
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	380	380	380	380
Sum Endring i år	531	531	531	531
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-8	-8
Endringer Statsbudsjettet 2021. Korona, tilskudd 1. halvår 2021	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Tiltak forrige år	-10 000	-10 000	-10 008	-10 008
Konsekvensjusteringer	-9 469	-9 469	-9 476	-9 476
Konsekvensjustert ramme	41 645	41 645	41 637	41 637
Nye tiltak				
Finansiering midlertidig legevakt	3 500	3 500	3 500	3 500
Økt legedekning institusjon, A-LIS-løp	4 000	7 500	7 500	7 500
Sum Nye tiltak	7 500	11 000	11 000	11 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	7 500	11 000	11 000	11 000
Ramme 2022-2025	49 145	52 645	52 637	52 637

Nye tiltak

Finansiering midlertidig legevakt

Legevakt B ble iverksatt som et Koronatiltak, med sykepleierdekning 24/7. Behovet for å opprettholde inngang B vil fortløpende bli vurdert for å ivareta smittevern.

Økt legedekning institusjon, A-LIS-løp

Det er lagt inn økte kostnader med bakgrunn i behov for økt legedekning på institusjon grunnet høyere sykdomsbyrde hos den eldre befolkning. Det er også et nytt lovpålagt krav om at alle leger i kommunehelsetjenesten skal være spesialister i allmenntilleggsmedisin. Kommunen er pålagt finansieringen av dette tiltaket. Dette innebærer behov for tid til veiledning, supervisjon og kurs.

Oppvekst og kvalifisering

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	970 055	883 432	889 029	881 052	879 436	879 136
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	143 092	114 126	116 358	115 501	112 172	112 172
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	185 497	189 284	210 803	220 420	222 993	222 993
Overføringsutgifter	115 936	99 543	102 340	102 048	101 763	101 763
Finansutgifter	54 472	44 972	46 502	46 502	46 502	46 502
Sum Driftsutgifter	1 469 052	1 331 356	1 365 031	1 365 522	1 362 866	1 362 566
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-65 568	-79 793	-79 822	-79 822	-79 822	-79 822
Refusjoner	-128 889	-59 909	-32 547	-32 601	-32 656	-32 656
Overføringsinntekter	-103 363	-72 226	-92 626	-92 626	-92 626	-92 626
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-10 283	-4 507	-4 507	-4 507	-4 507	-4 507
Sum Driftsinntekter	-308 102	-216 434	-209 501	-209 555	-209 610	-209 610
Sum	1 160 950	1 114 922	1 155 530	1 155 967	1 153 255	1 152 955

Området består av

- Skole
- Barnehage
- Barne- og familietjenester (BFT)
- NAV
- Larvik læringssenter (LLS)
- Barnevern
- Fellesfunksjon Oppvekst og kvalifisering

Tjenesteområdet har som overordnet prioritering å sammen arbeide for økt inkludering og forhindre utenforskap. Inkludering i utdanning, arbeid og fritid er viktige forutsetninger for både et godt liv på individnivå, men også fordi samfunnet trenger alle. Fremover vil samfunnet stå foran store utfordringer bl.a. knyttet til demografi og bærekraft. Da trenger vi både kvalifisert arbeidskraft for å dekke de behovene som kommer, men også samfunnsengasjerte borgere som medvirker og tar ansvar både for seg selv og for fellesskapet.

Tjenesteområdet har definert fem veivalg som deles av alle virksomheter og som er førende for satsinger og prioriteringer. Gjennom tidlig innsats og forebygging, kjernetjenester med høy kvalitet og støttesystemer som fanger og opp og bistår de som har behov for det, har vi gode sjanser for å lykkes. Samarbeid og samhandling må sikres gjennom gode systemer. Derfor har Oppvekst og kvalifisering, sammen med andre tjenesteområder som arbeider inn mot barn og unge, utviklet Se Meg (bedre tverrfaglig innsats i Larvik kommune). Vår mulighet til å lykkes vil være avhengig av vår grad av evne til å samarbeide både med brukeren og systemene rundt.

Det skal i økonomiplanperioden:

- arbeides videre med å sikre god kvalitet i kjernetjenestene
- sikres en struktur som både gir god økonomieffektivisering og kvalitet i tjenestene
- implementere i drift Se Meg (bedre tverrfaglig innsats i Larvik kommune)
- sikres tidlig innsats og forebygging, og at tjenesteområdet arbeider i tråd med vedtatte veivalg for området
- utvikle nye tiltak som medvirker til inkludering og forhindrer utenforskap, gjerne også sammen med eksterne aktører
- styrke arbeidet for voksnes læring og kompetanse slik at flere kvalifiseres for arbeidslivet

De viktigste veivalgene for området

Tidlig, tverrfaglig og tilpasset innsats

Forskning er entydig på at forebygging og tidlig innsats er bedre enn reparasjon. Dette gjelder både tidlig i alder og tidlig i forløp. Langsiktig investering i oppvekstmiljø og lokalsamfunn gir positive langtidsvirkninger både i form av god folkehelse, livskvalitet, kompetanse og bærekraftig samfunnsutvikling. Oppvekst og kvalifisering i Larvik legger en bred helhetsforståelse til grunn for all tidlig innsats for barn, unge og voksne. Vårt fremste mål er å sørge for at det enkelte individ får muligheter for utvikling, læring, mestring og overgang til arbeid i tråd med sine forutsetninger. Kommunens mål er å være med på å bygge et robust fundament for livskompetanse og mestring.

Tidlig innsats har tre hoveddimensjoner:

- Forebyggende tiltak som har betydning for og omfatter alle innbyggere
- Forebyggende tiltak spesielt rettet mot grupper som står i fare for å få en negativ utvikling
- Spesifikke støtte og hjelpetiltak for barn, unge og voksne med klart definerte behov

Tidlig innsats er en målrettet og prioritert satsing på tvers av tjenesteområder og enheter, og som kjennetegnes av helhet, kontinuitet og tverrfaglighet. Det må legges vekt på universelle tiltak for å nå mange uten å stigmatisere og sikre en inkludering i et større fellesskap.

Helse og livsmestring

Samfunnets innsats knyttet til folkehelsearbeid dreier seg om å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel. I dette ligger forebygging av psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. De styrkene og ressursene som utvikles i et godt lokalsamfunn tar vi med oss videre i livet. Barns fysiske og psykiske utvikling i tidlige år er utgangspunktet for trivsel, læring og utfoldelse, og danner grunnlaget for individets framtid. En sunn psykososial utvikling og helse gjør barn, unge og voksne robuste til å ta vare på både seg selv og andre.

Psykisk helse refererer til utviklingen av og evnen til å mestre tanker, følelser, atferd og hverdagens krav. En arena er psykisk helsefremmende hvis den gir individet en følelse av:

- *Identitet og selvrespekt:* Følelse av at man er noe, at man er noe verdt
- *Mening i livet:* Følelse av å være del av noe større enn en selv, at det er noen som trenger en
- *Mestring:* Følelse av at man duger til noe, at det er noe man får til
- *Tilhørighet:* Følelse av å høre til hos noen, høre hjemme et sted
- *Trygghet:* Kunne føle, tenke og utfolde seg uten å være redd

- *Deltakelse*: Følelse av at det spiller noen rolle for andre hva man gjør eller ikke gjør
- *Fellesskap*: At man har noen å dele tanker og følelser med, noen som kjenner en, bryr seg om en og vil passe på en når det trengs

Livsmestring handler om å kunne forstå og ha mulighet til å påvirke avgjørende faktorer for mestring av eget liv. Høy livskvalitet forutsetter en god balanse mellom de krav som stilles og de forutsetninger som enkeltmennesket har. Det skal legges til rette for at barn, unge og voksne har en meningsfull hverdag med mestringsopplevelser.

Inkluderende fellesskap

Inkludering er en grunnleggende verdi. For å få til dette må man ha en gjennomgående holdning om menneskers likeverd – uavhengig av etnisitet, funksjonsnivå, status, bakgrunn eller kjønn. Videre må man støtte opp om et miljø der alle får oppleve å være en del av et fellesskap og oppleve å ha en relasjon til andre. Inkluderende fellesskap er preget av anerkjennelse, gjensidighet, toleranse og vennskap.

Barn, unge og voksne skal oppleve et miljø preget av omsorg, tilhørighet og trygghet. Viktige elementer er demokrati, likeverd, anerkjennelse og tilrettelegging. Alle skal oppleve møteplasser der de kan oppdage og utvikle relasjoner og føle seg inkludert.

Inkluderende og bærekraftig fellesskap handler om:

- Inkludering forstås som en tanke - handlemåte som skal prege de valg som gjøres i Oppvekst og kvalifisering
- Inkludering skal bidra til at det utvikles et inkluderende og bærekraftig samfunn der vi deltar i fellesskap med andre
- Alle skal realisere sitt potensial for læring og kvalifisering i inkluderende fellesskap. Dette innebærer både faglig, sosial og personlig inkludering.

Livslang læring og kvalifisering

Begrepet livslang læring favner læring på alle arenaer og for alle aldersgrupper. Det er uttrykk for forventninger og behov for læring og endring gjennom hele livet. Livslang læring gjelder alle tiltak som bidrar til å øke kompetansen fra barnehage, i skoleløpet, arbeidslivet og gjennom voksenlivet i etter- og videreutdanning. Samfunnet endrer seg, arbeidsmarkedet endrer seg, og kommende behov for arbeidskraft og opplæring på arbeidsplasser er i kontinuerlig endring.

Livslang læring med vekt på språkkompetanse og sosiale ferdigheter er en nøkkel til å hindre utenforskap. Den enkelte må oppleve trygghet i egen kompetanse for å være aktiv i arbeids- og samfunnsliv. Å satse på barnehage, grunnskole, kvalifiserende og effektiv utdanning er en nøkkelfaktor. Læring og kvalifisering er et kostnadseffektivt tiltak i et livsløpsperspektiv. Livslang læring er læring gjennom livsløpet som resulterer i økt kunnskap, ferdigheter, kompetanse og kvalifikasjoner. Barn, unge og voksne skal gis en god plattform i et stadig mer globalisert og automatisert samfunn, der endring og omstilling skjer i stadig høyere tempo.

Utjevne sosiale ulikheter

Sosiale forskjeller er komplekse og skyldes mange faktorer. Tidlig innsats i universelle tjenester som barnehage, skole og kommunehelse er et prioritert tiltak. Forskningen viser at fattigdom, sosialhjelpsmottak og uføretrygd overføres mellom generasjoner. Det er derfor viktig å bidra til å redusere overføring av sosiale problemer mellom generasjoner (bryte arverekken) gjennom å fange opp familier som trenger hjelp tidlig. Målet er at foreldrene blir selvhjulpne, samtidig som barna kan fullføre skolegang og delta på sosiale arenaer.

Årsakene bak utviklingen i levekårsutfordringene er meget sammensatte og vil kreve et godt koordinert og samordnet tjenestetilbud. Bruk av arbeidsrettede tjenester og tiltak er det viktigste middelet til å bekjempe fattigdom. Arbeid gir den enkelte økonomisk selvstendighet og er samtidig en viktig arena for sosial inkludering. En trygg og god bosituasjon for alle er også viktig for å kunne delta i arbeid og på sosiale arenaer.

Det må jobbes systematisk for å bekjempe og utjevne sosiale forskjeller på lang sikt, og det er viktig at både de statlige tiltakene, utdanningssystemet og kommunenes innsats samordnes best mulig. Dette vil både kunne hindre at barn og unge blir stående varig utenfor skole, arbeidsliv og sosiale arenaer, samtidig som det gjennomføres målrettede tiltak som kan sikre at foreldre som står langt unna arbeidsmarkedet, blir inkludert. Tiltak som bidrar til at foreldrene kommer i arbeid, vil styrke deres rolle som forbilder og forsørgere.

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 03: I Larvik opplever innbyggerne god livskvalitet, mestring og tilhørighet	OK: Kommunen tilbyr forebyggende og helsefremmende arenaer med fokus på inkludering, relasjoner, mestring og samarbeid med hjemmet	Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	17,3 %	17,3 %	17,4 %	17,4 %	17,5 %
		Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (B)	80,7 %	80,7 %	80,8 %	80,8 %	80,9 %
		Antall blinde og svaksynte som deltar i bruk av smartteknologi		10	10	10	10
		Foreldreundersøkelse i barnehagen; totalt		4,6	4,7	4,7	4,7
		Elevundersøkelsen 7. trinn - Trivsel på skolen (Skala 1-5)	4,3	4,3	4,4	4,5	4,6
		Elevundersøkelsen 10. trinn - Trivsel på skolen (skala 1-5)	4,2	4,2	4,3	4,4	4,5
		Mobbing i skolen 7.trinn; Mobbing av barn og unge i skolen	9,1 %	6,0 %	5,5 %	5,0 %	4,5 %
		Mobbing i skolen 10.trinn; Mobbing av barn og unge i skolen	6,9 %	5,8 %	5,5 %	5,0 %	4,5 %
	OK: Kommunen tilbyr tjenester som fremmer trivsel og sosial utvikling, og bidrar til å bygge god fysisk og psykisk helse gjennom hele livsløpet	Andel unge som er fornøyd med egen helse	70,0 %	70,0 %	70,0 %	70,0 %	70,0 %
		Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder (B)	90,0 %	97,0 %	97,0 %	97,0 %	97,0 %
		Foreldreundersøkelse i barnehagen; Kvalitet: Barnets trivsel	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 04: Larvik har gode arenaer for livslang læring	OK: Kommunens arenaer er sentrale arenaer for tidlig, tverrfaglig og tilpasset innsats	Andelen barn og unge som får hjelp på de arenaer hvor de oppholder seg	500	450	400	400	400
		Økt fokus på samarbeid; Andel av fosterhjemstiltak i familie og nære nettverk (nettverksplasseringer) økes	43,0 %	45,0 %	50,0 %	50,0 %	50,0 %
		Foreldreundersøkelse i barnehagen; Kvalitet: Barnets utvikling	4,6	4,6	4,7	4,7	4,7
		Foreldreundersøkelse i barnehagen; Kvalitet: Relasjon mellom barn og voksen	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6
		Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	7,0 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %
		Antall elever som gjennomfører Kombinasjonsklassen	0	90	90	90	90
		Antall elever som avlegger eksamen i grunnskoleopplæring for voksne		20	20	20	20
	OK: Læringsresultater på eller over nasjonalt gjennomsnitt	Elever på 1. trinn lærer å lese; Andel elever under bekymringsgrensen på kartleggingsprøver 1. trinn	26,00	21,00	20,00	20,00	20,00
		Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing	48,0	51,0	51,0	51,0	51,0
		Nasjonale prøver 8. trinn: Lesing	49,0	51,0	51,0	51,0	51,0
		Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	42,1	43,0	43,0	43,0	43,0
FN 04: Larviksamfunnet bidrar til at familiene er rustet for å gi barna trygghet og motivasjon til å lære	OK: Kommunen tilbyr familiene veiledning og hjelpetiltak	Antall deltakere på veiledningskurs		260	260	260	260
		Rett hjelp; Andel hjelpetiltak mottatt i hjemmet har god måloppnåelse		60,0 %	65,0 %	70,0 %	70,0 %
	OK: Kommunen inkluderer familie og nettverk i hjelpetiltak	Forebyggende; Antall fosterhjem- og institusjonsplasseringer reduseres		108	100	90	90
		Antall familieråd i OK		50	50	50	50

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 08: I Larvik jobber vi aktivt for å sikre integritet, gode arbeidsforhold og høy grad av inkludering, slik at alle som ønsker det kan være i arbeid	OK: Kommunen har en aktiv rolle for å utvikle et inkluderende arbeidsliv	Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid	43,0 %	45,0 %	45,0 %	45,0 %	45,0 %
		Antall ordinære arbeidssøkere med overgang til arbeid	67,0 %	67,0 %	67,0 %	67,0 %	67,0 %
	OK: Kommunen tilbyr programmer som kvalifiserer ungdom og voksne til arbeidslivet	Ungdom med tiltak fra barnevernstjenesten er i aktivt dagtilbud (utdanning eller arbeid)		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel deltagere i kvalifiseringsprogram (KVP) med overgang til arbeid eller utdanning	70,0 %	61,0 %	62,0 %	63,0 %	63,0 %
		Andel deltagere i introduksjonsprogram med overgang til arbeid eller utdanning	59,0 %	60,0 %	60,0 %	60,0 %	60,0 %

Gjeldende planer for området

- Kvalitet i Larvikskolen
- Kvalitet i Barnehagen
- Handlingsplan mot radikaliserings og hatkriminalitet
- Program for levekårsforskjeller og barnefattigdom Larvik kommune

Oppfølging av gjeldende planer

- Kvalitet i Larvikskolen: Oppfølging er i tråd med planen
- Kvalitet i Barnehagen: Ny kvalitetsplan implementeres i 2021
- Handlingsplan mot radikaliserings og hatkriminalitet: Planen følges opp med Politirådet som styringsgruppe
- Program for levekårsforskjeller og barnefattigdom Larvik kommune: Økonomiske midler fordeles til virksomheter/tjenester etter søknad

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan						Øvrige år	
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Larvik kommune 2020											
Grunnskole – opprettholde IKT standard	2027	5 500	5 500	500	500	500	500	500	500	500	0
Inventar og utstyr til nye lokaler i 2024	2024	1 500	1 500	0	750	750	0	0	0	0	0
Inventar til barnehagene	2026	1 500	1 500	300	300	300	300	300	0	0	0
IKT utstyr barnehage	2025	1 150	1 150	250	250	250	250	0	0	0	0
Strat.dok.2022-2025: BFT: Konsekvens av driftsendring: Tilpasninger Fagerli familiesenter	2022	300	300	300	0	0	0	0	0	0	0
Sum Larvik kommune 2020		9 950	9 950	1 350	1 800	1 800	1 050	800	500	500	0

Grunnskole - opprettholde IKT standard

Opprettholdelse av IKT standard brukes til fornyelse av bærbart kontorutstyr til lærerne.

Inventar og utstyr til nye lokaler i 2024

NAV skal flytte i nye lokaler fra mai 2024, grunnet endring av dagens leieavtale. Virksomheten søker å gjenbruke mest mulig av dagens utstyr, men anser at det likevel vil være behov for noe nytt inventar, utstyr og digitale løsninger tilpasset til nye lokaler.

Inventar til barnehagene

Flere av kommunes barnehager er eldre, og av dårlig standard. Møbler og inventar benyttes daglig, og er utsatt for hard bruk. De fleste barnehagene har et stort behov for å erstatte møbler og inventar, da de ikke har ramme til å prioritere dette. Tilbud og trivsel, samt sikkerhet vil øke for både barn og ansatte, samt barnehagenes omtale. Riktig inventar og tilpassede arbeidsplassløsninger vil virke forebyggende på sykefravær.

IKT utstyr barnehage

Barnehagene har behov for ytterligere investering i digitale arbeidsverktøy, slik at forventet digitalisering kan realiseres. Barnehagene har fremdeles for få arbeids Pcer og iPader til bruk i opplæringsøyemed, samt at mobiler må være tilgjengelig på alle avdelinger. Det meste av digitalt utstyr er av eldre standard. Det ønskes derfor en økning av rammen, da tildelt ramme kun ivaretar et fåtall av barnehagene årlig.

Strat.dok.2022-2025: BFT: Konsekvens av driftsendring: Tilpasninger Fagerli familiesenter

Det foreslås avvikling av Tjølling familiesenter, for å samle dette på Fagerli. Da kreves noen tilpasninger på Fagerli familiesenter for å kunne implementere endringen.

Skole

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	506 611	458 608	459 487	457 988	456 672	456 672
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	82 080	80 011	79 173	78 340	76 326	76 326
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	17 615	15 221	15 221	15 221	15 221	15 221
Overføringsutgifter	11 086	6 756	7 052	7 052	7 052	7 052
Finansutgifter	37 769	36 067	37 176	37 176	37 176	37 176
Sum Driftsutgifter	655 163	596 663	598 109	595 777	592 446	592 446
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-23 444	-28 930	-28 930	-28 930	-28 930	-28 930
Refusjoner	-62 949	-29 765	-29 765	-29 765	-29 765	-29 765
Overføringsinntekter	-10 337	-9 548	-9 548	-9 548	-9 548	-9 548
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 546	-279	-279	-279	-279	-279
Sum Driftsinntekter	-98 277	-68 522	-68 522	-68 522	-68 522	-68 522
Sum	556 886	528 142	529 587	527 255	523 925	523 925

Virksomheten består av

Virksomheten består av

- 10 barneskoler, 1. til 7. trinn
 - Berg skole
 - Fagerli skole
 - Hedrum barneskole
 - Hvarnes skole
 - Jordet skole
 - Langestrand skole
 - Sky skole
 - Stavern skole
 - Valby skole
 - Østre Halsen skole
- 5 barne- og ungdomsskoler, 1. til 10. trinn
 - Frøy skole
 - Kvelde skole
 - Lardal skole
 - Mesterfjellet skole
 - Tjodalyng skole
- 4 ungdomsskoler, 8. til 10. trinn
 - Brunla ungdomsskole
 - Hedrum ungdomsskole
 - Mellomhagen ungdomsskole
 - Ra ungdomsskole

- Fagerli skole, Hedrum ungdomsskole og Mesterfjellet skole har mottaksgrupper for nyankomne barn i grunnskolealder.
- 15 skolefritidsordninger, lokalisert til skoler med barnetrinn.
- Farris naturskole
- Newtonrommet Larvik

Omtale av virksomheten

Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20) er tatt i bruk og det er endringer i undervisningsmetoder i klasserommet jf. overordnet del og fagfornyelsen. Implementeringsarbeid tar 3 til 5 år. Larvikskolen er godt i gang med arbeidet. Desentraliserte kompetansemidler er et nyttig tilskudd til implementering og utviklingsarbeidet ved å hente ekstern kompetanse fra Universitet- og høyskole miljøer. Nye arbeidsmetoder og nye muligheter tas i bruk. Det legges opp til dybde, bredde og forståelse i temabaserte emner som tar opp i seg kompetansemål. Elevmedvirkning skal vektlegges og de tre tverrfaglige temaene "demokrati og medborgerskap", "folkehelse og livsmestring", "bærekraftig utvikling" med stikkord demokrati, livsmestring og bærekraft er gjennomgripende.

Å lede læreres læring i de nye rammene som fagfornyelsen utgjør vil fortsatt ha stort fokus. Det profesjonelle samarbeidet ved skolene forutsetter god ledelse. Profesjonelle læringsfellesskap som involverer alle lærere skal ta opp i seg de nye føringene og mulighetene som LK20 gir.

Kvalitet i Larvikskolen vedtatt i HOK 002/19 er helt i tråd med LK20 og gir et godt grunnlag for arbeidet. Hovedstrategien for progresjon i læringsutbytte og trivsel er «Tettere og tidligere på elevens læring og trivsel». Larvikskolen må sikre at alle barn kan lese og skrive, for språket er inngangen til læring i alle fag, sosial mestring og nøkkelen til videre utdanning og deltakelse i arbeid- og samfunnsliv.

Digitale ferdigheter - bruk av teknologi i skolen

Digitale ferdigheter er en av de fem grunnleggende ferdighetene. Alle de grunnleggende ferdighetene er viktige for utviklingen av elevenes identitet og sosiale relasjoner, og for å kunne delta i utdanning, arbeid og samfunnsliv. En moden digital skole er med på å skape et relevant innhold i skoledagen og elevene lærer arbeidsprosesser og metoder de trenger videre i skole og arbeid.

Digitale ferdigheter vil si å innhente og behandle informasjon, være kreativ og skapende med digitale ressurser, og å kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser. Det innebærer å kunne bruke digitale ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske oppgaver. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk.

Digitale ferdigheter er en viktig forutsetning for videre læring og for aktiv deltakelse i et arbeidsliv og et samfunn i stadig endring. Den digitale utviklingen har endret mange av premissene for lesing, skriving, regning og muntlige uttryksformer. Derfor er digitale ferdigheter en naturlig del av grunnlaget for læringsarbeid både i og på tvers av faglige emner. Dette gir muligheter for nye og endrede læringsprosesser og arbeidsmetoder, men stiller også økte krav til dømmekraft.

Skolemiljø

Alle lærere i Larvikskolen skal oppleve å være en del av et sterkt profesjonsfellesskap med gode relasjoner til elevene. Samtidig stilles høye forventninger til skoleledelsen. De skal utvikle til gode læringsfellesskap på skolene hvor alle elever skal oppleve å høre til. Alle elever i Larvikskolen har rett til et godt skolemiljø.

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer, helse, trivsel og læring for alle og det er nulltoleranse for mobbing. Tydelig klasseledelse med avklarte rutiner, dvs omsorg og kontroll i riktig kombinasjon er en av de viktigste faktorene for å forebygge mobbing.

Handlingsplan og veileder for et godt skolemiljø, utviklet og implementert i Larvikskolen, legger til rette for dette arbeidet.

Elevmedvirkning er viktig, skal gjennomføres og elevrådet har en sentral plass i arbeidet. Elevrådene deltar på en storsamling en gang i året hvor det legges et godt grunnlag for videre elevrådsarbeid ute på skolene. Elevrådene utarbeider en handlingsplan med tiltak som har vennskap og inkludering som mål for alle elevene på skolene. Skolemiljøutvalget på den enkelte skole har også en viktig rolle i arbeidet med skolemiljøet.

Larvikskolens system for kvalitetsvurdering og utvikling

I Larvikskolen er systemet gradvis bygget opp til å omfatte 9 områder. Det må kontinuerlig arbeides videre med å vinne erfaringer med systemet i alle ledd, slik at det kan sies å fremme kvalitet i skoletilbudet til elevene.

Kvalitet i Larvikskolen	Krav og forventninger til skoleledelse	Skolebasert vurdering
Fagsystemer for oppfølging av elevers læring og trivsel	Hendelsesbehandling Risikovurdering	Oppfølging av skoler
Kompetanseutvikling	Tilstandsrapport med kvalitetsmelding	Beskrivelser i kvalitetssystemet

«Tilstandsrapport med kvalitetsmelding for Larvikskolen», inngår i grunnlaget for skoleeiers oppfølgingsansvar i tråd med Opplæringsloven § 13-10. Tilstandsrapporten er skoleeiers verktøy og legges fram for Hovedutvalget hver høst. Den viser en status på skoleåret som har gått og gir i kvalitetsmeldingen signaler om videre utvikling.

Den skolebaserte vurderingen er skolens arbeidsmåte i utvikling og kvalitetsvurderingen. Skolebasert vurdering er skolens virksomhetsplan som følger opp skolens satsningsområder. Kravet til vurderingen følger forskrift til opplæringsloven § 2-1. Arbeidsmåten er kunnskapsbaserte metoder i utviklings- og forbedringsarbeid som er bestemt for Larvikskolen. Skoleeier og skolene følger elevenes læringsresultater tett. Det foregår både gjennom den enkelte skoles vurdering, oppfølging av resultatene og gjennom skoleeiers fortløpende analyser og årlige skolebesøk. Arbeidet følges på skolene i profesjonelle fellesskap, kollektivt lærersamarbeid med fokus på kontinuerlig forbedring av elevenes læringsresultater og læringsmiljø. Felles retningslinjer for kvalitet i undervisning og bruk av elevdata for refleksjon på egen undervisningspraksis vil sikre både den enkelte lærer utvikling og kollektiv utvikling av skolen. Fokus er elevenes læringsutbytte og trivsel.

SFO - skolefritidsordning

Kvalitetsutvikling av SFO har pågått noen år. I august 2021 fikk SFO for første gang en Rammeplan for arbeidet. Rammeplanen implementeres i SFO-leder gruppen som igjen tar det i sine personalgrupper. Arbeidet med "ledelse", "aktiv SFO", "Bra mat" og "Gode relasjoner" videreføres i tråd med ny rammeplan. SFO-leder er i skolens ledergruppe og det vektlegges å se en helhet i barnets skolehverdag selv om skole og sfo ikke skal være det samme

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	528 142	528 142	528 142	528 142
Endring i år				
Avskrivninger 2021	1 108	1 108	1 108	1 108
Korr feil lønnsgrunnlag fra anvar 4605 til 1016	73	73	73	73
Korr feil lønnsgrunnlag fra anvar 4605 til 1016	24	24	24	24
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	735	735	735	735
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt SPK	2 127	2 127	2 127	2 127
Omorganisering OK, Fagstøtte - Korr.tidl.tiltak 101683, pga feil beløp	330	330	330	330
Sum Endring i år	4 396	4 396	4 396	4 396
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	68	68	68	68
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-71	-71	-71	-71
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	-126	-139	-139	-139
KST 249/19 Hvarnes skole opprettholdes	0	0	0	0
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	22	270	-960	-960
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Skole: Bemanning SFO	-375	-375	-375	-375
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Skole: Leirskole reduseres fra 4 til 3 overnattinger	-200	-200	-200	-200
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Skole: Verdensmesteren - fra mottaksskole til mottaksklasser	-140	-140	-140	-140
Sum Tiltak forrige år	-822	-587	-1 817	-1 817
Konsekvensjusteringer	3 574	3 809	2 579	2 579
Konsekvensjustert ramme	531 715	531 951	530 721	530 721
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2022-2025: SKO: Reduserte utgifter brakkeleie	-1 333	-1 600	-1 600	-1 600
Strat.dok.2022-2025: SKO: Tilbakeføre fysisk aktivitet KST-188/20, dekkes innenfor eksisterende tilbud	-200	-200	-200	-200
Strat.dok.2022-2025: SKO: Tilbakeføre KST-188/20 Svømmekurs; dekkes innenfor eksisterende tilbud	-300	-300	-300	-300
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Hvarnes skole og SFO	-442	-1 250	-1 250	-1 250
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Langestrand skole og SFO	0	-913	-2 193	-2 193
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Newtonrommet	0	-580	-1 400	-1 400
Sum Innsparingstiltak	-2 275	-4 843	-6 943	-6 943
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Ekstra skoletime naturfag i grunnskolen	824	824	824	824
Statsbudsjettet. Endring elevtall statlig/privat	-973	-973	-973	-973
Statsbudsjettet. Inntektsgradert foreldrebetaling SFO 3. og 4. trinn	296	296	296	296
Sum Nye tiltak	147	147	147	147
Nye tiltak og realendringer budsjett	-2 128	-4 696	-6 796	-6 796
Ramme 2022-2025	529 587	527 255	523 925	523 925

Innsparingstiltak

Strat.dok.2022-2025: SKO: Reduserte utgifter brakkeleie

Brakkene på Sky avsluttes.

Strat.dok.2022-2025: SKO: Tilbakeføre fysisk aktivitet KST-188/20, dekkes innenfor eksisterende tilbud

Tilbud om fysisk aktivitet i skolene er ivaretatt i henhold til opplæringsloven, og dekkes innenfor eksisterende tilbud.

Strat.dok.2022-2025: SKO: Tilbakeføre KST-188/20 Svømmekurs; dekkes innenfor eksisterende tilbud

Livredningskurs for lærere er ivaretatt fra Farris naturskole. Med livredningskurs kan lærere sørge for utendørs og innendørs svømmeopplæring for sine elever innenfor skolens ordinære tilbud. Inneværende år er bevilget beløp brukt til utstyr bla. våtdrakter for å kunne gjennomføre utendørs svømme- og livredningskurs på Farris naturskole.

Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Hvarnes skole og SFO

Hvarnes skole legges ned og elevene får skoletilbud på Kvelde skole. Konsekvenser for elevene er lengre skolevei til sin nærscole. Det organiseres skoleskyss til alle elevene.

Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Langestrand skole og SFO

Langestrand skole legges ned og elevene får skoletilbud på andre skoler. Konsekvenser for elevene er lengre skolevei til sin nærscole.

Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Newtonrommet

Newtonrommet ble overført fra Stiftelsen Realvag Larvik til Larvik kommune 01.01.2020. Det ble høsten 2020 opprettet kontrakt med Fritzøe Eiendom om leie av areal til Newtonrom. Newtonrommet er et virkemiddel til gode og kreative læringsarenaer basert i realvag- og vitenskapelig tenkning. Tiltaket er ikke lovpålagt. Leiekontrakten har 18 måneders oppsigelse og kan sies opp fra 01.01.2022. Tiltaket avvikles fra 01.08.2023.

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Ekstra skoletime naturvag i grunnskolen

I Statsbudsjettet 2022 bevilges det midler til utvidet timetall i grunnskole med en ekstra time i naturvag. Halvårseffekt fra 2022.

Statsbudsjettet. Endring elevtall statlig/privat

Antall elever i statlige og private skoler justeres i rammetilskuddet hvert år.

Statsbudsjettet. Inntektsgradert foreldrebetaling SFO 3. og 4. trinn

I Statsbudsjettet 2022 bevilges det midler til inntektsgradert foreldrebetaling SFO på 3. og 4. trinn. Helårseffekt fra 2022.

Barnehage

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	215 399	199 714	212 006	211 279	210 979	210 679
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 747	6 972	7 017	6 879	6 124	6 124
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	152 540	158 451	159 220	163 577	166 150	166 150
Overføringsutgifter	17 640	15 994	15 390	15 598	15 813	15 813
Finansutgifter	9 689	8 436	8 643	8 643	8 643	8 643
Sum Driftsutgifter	413 015	389 567	402 277	405 977	407 710	407 410
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-39 298	-48 113	-48 142	-48 142	-48 142	-48 142
Refusjoner	-23 702	-3 507	-3 559	-3 613	-3 668	-3 668
Overføringsinntekter	-1 638	-52	-52	-52	-52	-52
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-385	-623	-623	-623	-623	-623
Sum Driftsinntekter	-65 023	-52 295	-52 376	-52 430	-52 485	-52 485
Sum	347 992	337 272	349 901	353 547	355 225	354 925

Virksomheten består av

18 Kommunale barnehager:

- Bergeskogen
- Borgejordet
- Byskogen
- Fagerli
- Grevle
- Helgeroa
- Jegersborg
- Lysheim
- Rødbøl
- Solstad
- Styrvoll
- Svarstad
- Tjølling
- Torpeløkka
- Torstrand
- Tun
- Valby
- Veldre

Felles:

- Spesialpedagogiske tiltak

- Språktilbud til minoritetsspråklige barn
- @pi-parken - felles realfaglig avdeling

Tilskudd:

- Tilskudd til 18 private barnehager
- Tilskudd til 2 private familiebarnehager
- Tilskudd til 1 Åpen barnehage

Omtale av virksomheten

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven, og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver ligger til grunn for all virksomhet i barnehagen. Planen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver, og redegjør for barnehagens samfunnsmandat. Hensikten med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

De syv fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, læring, omsorg og dannelse skal ses i sammenheng.

I tillegg til Rammeplanen er "Kvalitet i barnehagen" en helhetlig plan som skal sikre felles kvalitetstandarder og hvordan vi skal utvikle de kommunale barnehagene i Larvik. Barnehagene har utover kvalitetstandardene ulike profiler og satsningsområder og er derfor mangfoldige og forskjellige i sitt uttrykk.

Våre Veivalg:

- **Tidlig, tverrfaglig og tilpasset innsats:** Barnehagene har som mål å fange opp, og hjelpe barn og familie så tidlig som mulig. Hjelpen skal være helhetlig, tverrfaglig og koordinert på tvers av tjenestoområder og enheter. Innsatsen består av: • forebyggende tiltak som omfatter alle barn • forebyggende tiltak spesielt rettet mot barn som står i fare for å få en negativ utvikling • spesifikke støtte og hjelpetiltak for barn med klart definerte behov.
- **Helse og Livsmestring:** Barnehagen har en helsefremmende og forebyggende funksjon og skal i særlig grad bidra til at barn opplever kontroll og oversikt, selvstendighet, og at de opplever seg sterke med optimisme og Kvalitet i barnehagen 8 motstandskraft. Kraft til å bære seg selv, men også kraft til å se seg selv i en større helhet hvor forvaltning av naturens ressurser og bærekraft er viktig. Barnehagen skal tilby et variert og sunt kosthold. Sammen med fysisk aktivitet danner dette et godt grunnlag for god helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de får være i

bevegelse, lek og sosial samhandling, og hvor de opplever motivasjon og mestring ut ifra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

- **Inkluderende fellesskap:** Barn og foreldre skal oppleve et miljø preget av omsorg, tilhørighet og trygghet. Barnehagen skal fremme demokratiske verdier og normer og være et inkluderende fellesskap der alle får ytre seg, bli hørt, delta og kjenne mestring uavhengig av etnisitet, funksjonsnivå, status eller kjønn. I barnehagen skal barna oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på, og få erfare gleden av å være en del av et fellesskap med ansatte som har tid til å lytte og være delaktige.
- **Livslang læring og kvalifisering:** Barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling der lek, omsorg, læring og danning ses i sammenheng. Barnehagen skal gi barna erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som ligger til grunn for senere skoleløp. Barnehagen skal forberede til aktiv deltakelse i samfunnet og bidra til å legge grunnlaget for et godt. Livslang læring med vekt på språkkompetanse og sosiale ferdigheter er en nøkkel til å hindre utenforskap.
- **Utjevne sosiale forskjeller:** Sosiale forskjeller er komplekse og skyldes mange faktorer. At alle barn går i barnehagen er i seg selv sosialt utjevnende. Det er bra for barn å være i barnehagen. I barnehagen har barna like rammer, møter de samme forventningene og får lik omsorg, lekemuligheter, frisk luft, fysiske utfordringer og de spiser den samme maten. Barnehagene har som mål å fange opp og hjelpe barn og familier så tidlig som mulig og at hjelpen som gis skal være koordinert.

Dette arbeidet betinger kvalifiserte, profesjonelle og motiverte ansatte som skaper et godt læringsmiljø for alle barn.

Larvik kommune som barnehageeier har det overordnede ansvaret for at barnehagene drives i samsvar med gjeldende lover og regler, jf. barnehageloven § 7 første ledd, og dermed det juridiske ansvaret for kvaliteten på barnehage tilbudet, både for barna, men også for foreldrene som overlater sine barn til andres omsorg hver dag.

Det er ca 1220 barn som mottar tilbud om barnehageplass i kommunale barnehager, og det er ca 330 årsverk.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	337 272	337 272	337 272	337 272
Endring i år				
Avskrivninger 2021	207	207	207	207
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	2 884	2 884	2 884	2 884
Omorganisering OK, Fagstøtte - Korr.tidl.tiltak 101683, pga feil beløp	65	65	65	65
Sum Endring i år	3 156	3 156	3 156	3 156
Tiltak forrige år				
Endringer Statsbudsjettet 2021. Pensjonspåslaget private barnehager reduseres ikke	617	617	617	617
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	-3	-14	-14	-14
KST - 057/19 iFokus barnehagene, drift	-1 155	-1 155	-1 155	-1 155
KST 002/20 Barnehagebruksplan. Varden barnehage avvikles.	-658	150	150	150
KST 293/18 Post 22 Redusert overføring private barnehager	-200	-200	-200	-200
Strat.dok. 2019-2021 Tilskudd til private barnehager, estimat, korrigeres 1. rapportering 2019	4 573	4 573	4 573	4 573
Strat.dok. 2020-2023: Tilskudd til private barnehager, estimat, korrigeres 1. rapportering 2020	2 308	7 005	7 005	7 005
Strat.dok. 2021 - 2024: Barnehage: Økte lisenskostnader Visma	200	200	390	390
Strat.dok. 2021 - 2024: Økning tilskudd private barnehager - korrigeres 1. rapportering 2021	-662	-1 176	1 367	1 367
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Barnehage: Avtalen om kjøkkenhjelp i barnehage videreføres ikke.	0	-530	-530	-530
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	13	165	-590	-590
Øk.innsparing 2021-2024 (Strat.dok 2021-2024) Barnehage: justering graderte satser barnehage - følge nasjonalt krav 6%	-805	-805	-805	-805
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Tiltak forrige år	4 229	8 830	10 808	10 808
Konsekvensjusteringer	7 385	11 986	13 964	13 964
Konsekvensjustert ramme	344 657	349 258	351 236	351 236
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2022-2025: BHG Avslutte bruk av @pi-parken	-304	-734	-734	-734
Strat.dok.2022-2025: BHG Avvikle Tun barnehage avd. Hvarnes	-127	-352	-352	-352
Strat.dok.2022-2025: BHG Tilbakeføre vedtak om kommunal andel til tospråklig assistanse	-465	-465	-465	-465
Sum Innsparingstiltak	-896	-1 551	-1 551	-1 551
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Flere barnehagelærere i grunnbemanning	811	811	811	811
Statsbudsjettet. Redusert kapitaltilskudd private barnehager	-2 253	-2 253	-2 253	-2 253
Statsbudsjettet. Redusert pensjonstilskudd private barnehager	-1 677	-1 677	-1 677	-1 677
Statsbudsjettet. Økonomisk tilsyn private barnehager overføres til staten	-41	-41	-41	-41
Strat.dok.2022-2025: BHG Inndekning spesialpedagogiske tiltak	9 300	9 000	8 700	8 400
Sum Nye tiltak	6 140	5 840	5 540	5 240
Nye tiltak og realendringer budsjett	5 244	4 289	3 989	3 689
Ramme 2022-2025	349 901	353 547	355 225	354 925

Innsparingstiltak**Strat.dok.2022-2025: BHG Avslutte bruk av @pi-parken**

Pi-parken er barnehagens felles avdeling for realfagssatsning, og gir et tilbud til alle skolestartere i de kommunale barnehagene. Tilbudet støtter opp under mål om Tidlig innsats og Livslang læring, men er ikke et lovpålagt tilbud. Pi-parken støtter opp under Rammeplanens krav, og er en arena for felles Kompetanseheving for barnehagene. Konsekvens av nedleggelse vil påvirke tilbudet til skolestartere og

felles kompetanseheving for ansatte, samt grunnlaget som tidligere er lagt i forbindelse med kommunens Real FAGssatsning. Tilbudet kan ivaretas lovmessig i den enkelte barnehage.

Husleieavtalen til Pi-parken utløper i 2024. Ved nedleggelse av Pi-parken reduseres driftskostnader, samt lønn. Husleie og utgifter til bygg må håndteres ut leieperioden 2024. (Eiendom)

Strat.dok.2022-2025: BHG Avvikle Tun barnehage avd. Hvarnes

Øk.innsparing 2022 - 2025 (Strat.dok. 2022 - 2025). Besparelse på renhold, strøm, FDV kostnader og tilskudd til private barnehager. Konsekvens av nedleggelse: Foresatte må søke/ få tildelt barnehageplass i andre barnehager, enten kommunal eller privat.

Strat.dok.2022-2025: BHG Tilbakeføre vedtak om kommunal andel til tospråklig assistanse

Jf. tiltak fra strat.dok. 2015-2018 om økonomisk økning i ramme for å ivareta og heve barnehagens tospråklige kompetanse, utover eksisterende tilskudd. For å kunne spare inn, må stillinger tilknyttet denne satsningen reduseres. Eksternt tilskudd består.

Konsekvenser vil ha betydning for satsningsområdene Tidlig tverrfaglig og tilpasset innsats, Inkluderende felleskap og Utjevning av Sosiale ulikheter, og vil ramme sårbare grupper. Tilbudet vil ivaretas lovmessig.

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Flere barnehagelærere i grunnbemanning

I Statsbudsjettet 2022 er det lagt inn bindinger på veksten i frie inntekter på 100 mill. kr for å legge til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen.

Statsbudsjettet. Redusert kapitaltilskudd private barnehager

I Statsbudsjettet 2022 nedjusteres kapitaltilskuddet til private barnehager. Endringen innebærer en reduksjon i rammetilskuddet.

Statsbudsjettet. Redusert pensjonstilskudd private barnehager

I Statsbudsjettet 2022 nedjusteres pensjonspåslaget fra 13 til 11 prosent for barnehager som ikke er enkeltstående. Endringen innebærer en reduksjon i rammetilskuddet.

Statsbudsjettet. Økonomisk tilsyn private barnehager overføres til staten

Fra 01.01.22 overtar Utdanningsdirektoratet ansvar for økonomisk tilsyn med private barnehager.

Strat.dok.2022-2025: BHG Inndekning spesialpedagogiske tiltak

Spesialpedagogiske tiltak i barnehagene (kommunale/private) er en lovpålagt rettighet til hjelpetiltak kommunen må innfri. Om ikke inndekning kompenseres, kan dette føre til lovbrudd. Barnehagene tilstreber å øke den allmennpedagogiske kompetansen, samtidig med at barn med behov for spesialpedagogisk hjelp må ivaretas.

Barne- og familietjenester

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	56 560	62 820	61 600	61 109	61 109	61 109
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 295	5 086	5 058	5 086	4 952	4 952
Overføringsutgifter	731	0	0	0	0	0
Finansutgifter	1 966	117	117	117	117	117
Sum Driftsutgifter	65 552	68 024	66 776	66 313	66 179	66 179
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-916	-900	-900	-900	-900	-900
Refusjoner	-4 935	-1 280	-1 280	-1 280	-1 280	-1 280
Overføringsinntekter	-5 633	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-495	-833	-833	-833	-833	-833
Sum Driftsinntekter	-11 979	-7 514	-7 514	-7 514	-7 514	-7 514
Sum	53 574	60 510	59 262	58 799	58 665	58 665

Virksomheten består av

- Forebyggende og universelle tiltak:
 - Jordmortjenester
 - Helsestasjon
 - Skolehelsetjeneste
 - Helsestasjon for ungdom
 - Ung Arena
 - Foreldrekurs
 - Kompetansehevingstiltak i barnehage og skole
 - Merkantile tjenester
- Tidlig intervensjon og selekterte tiltak:
 - Tverrfaglige konsultasjon/ vurdering i barnehage og på familiesenter
 - TPO-team i skole
 - Home Start
 - Foreldreveiledning
 - Gruppetilbud til barn og unge med psykisk stress
 - Familieråd
 - Familiesenterråd
 - Grupper til sårbare gravide og foreldre
 - Korttids individuell oppfølging
 - Veiledning til ansatte i barnehage og skole
- Omfattende intervensjon og indikerte tiltak:
 - Utredning av komplekse og sammensatte utfordringer
 - Sakkyndig vurdering spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning
 - Tverrfaglig individuell oppfølging over tid

- o Individuell Plan-koordinering
- o Tilsynføring fosterhjem

Omtale av virksomheten

Virksomheten har fem avdelinger; pedagogisk-psykologiske tjenester, tiltak og familieveiledning, fagstøtte og to avdelinger for helsetjenester og familiesenter. Det er 125 medarbeidere fordelt på ca 90 årsverk

Vi har flere ulike profesjoner i vår virksomhet: psykolog, PP-rådgiver, logoped, helsesykepleier, sykepleier, jordmor, sekretær, konsulent, miljøterapeut, vernepleier, barnevernspedagog, pedagog, spesialpedagog, terapeut.

Virksomheten gir tjenester til barn, unge og deres familier. Målgruppen er fra det ufødte barnet til den unge voksne. Felles oppdrag for alle våre tjenester er å gi tilpasset støtte til målgruppen slik at barn, unge og deres familier opplever økt grad av mestring, inkludering og livskvalitet.

Forebyggende og universelle tiltak

De forebyggende og universelle tiltakene retter seg mot hele målgruppen. Alle barn og unge møter helsesykepleier på fastsatte tidspunkt, og alle foreldre får tilbud om foreldrekurs. Videre gis flere av våre tjenester som kompetansehevingstiltak i barnehage og skole. Denne kompetansehevingen har som mål å øke kvaliteten på det universelle skole- og barnehetilbudet og skal ha effekt for alle barn og unge.

Tidlig intervensjon og selekterte tiltak

Målet med tidlig intervensjon er å gripe inn så tidlig som mulig når en bekymring rundt et barn eller ungdom oppstår. Dette handler om å identifisere og starte håndtering av en utfordring på et tidligst mulig tidspunkt slik at utfordringen reduseres eller forsvinner. Eksempler på disse tjenestene fra vår virksomhet er tverrfaglige drøftinger sammen med foreldre i familiesenter, skole og barnehage med målsetting å finne gode tiltak for barnet, gruppetilbud eller korttids individuelle samtaler med barn og unge med lettere psykisk strev og veiledning av ansatte i barnehage og skole knyttet til hvordan ivareta enkeltbarn. Disse tiltakene vil noen barn og unge ha behov for, anslagsvis 10-20 % av målgruppen.

Omfattende intervensjon og indikerte tiltak

Disse tiltakene er for barn og unge med sammensatte og langvarige behov. Eksempler på disse tjenestene fra vår virksomhet er omfattende utredninger, sakkyndig vurdering av behovet for spesialpedagogisk hjelp og koordinering av Individuell Plan. Disse tiltakene vil få barn og unge ha behov for, anslagsvis 1-8 % av målgruppen.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	60 510	60 510	60 510	60 510
Endring i år				
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	351	351	351	351
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt SPK	297	297	297	297
Omorganisering OK, Fagstøtte - Korr.tidl.tiltak 101683, pga feil beløp	-1 345	-1 345	-1 345	-1 345
Sum Endring i år	-696	-696	-696	-696
Tiltak forrige år				
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Barne- og familietjenester: Redusert tjenestefomfang	-1 070	-1 350	-1 350	-1 350
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	2	30	-104	-104
Sum Tiltak forrige år	-1 068	-1 320	-1 454	-1 454
Konsekvensjusteringer	-1 764	-2 016	-2 150	-2 150
Konsekvensjustert ramme	58 746	58 494	58 360	58 360
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2022-2025: BFT: Avvikle Kvelde helse- og familiesenter	-45	-110	-110	-110
Strat.dok.2022-2025: BFT: Avvikle Tjølling familiesenter	-104	-250	-250	-250
Strat.dok.2022-2025: BFT: Redusere stillinger fagstøtte	-840	-840	-840	-840
Sum Innsparingstiltak	-989	-1 200	-1 200	-1 200
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Helsestasjon- og skolehelsetjeneste	148	148	148	148
Statsbudsjettet. Psykisk helse barn og unge	657	657	657	657
Strat.dok.2022-2025: BFT: LOS-stilling, KST 046/21	700	700	700	700
Sum Nye tiltak	1 505	1 505	1 505	1 505
Nye tiltak og realendringer budsjett	516	305	305	305
Ramme 2022-2025	59 262	58 799	58 665	58 665

Innsparingstiltak**Strat.dok.2022-2025: BFT: Avvikle Kvelde helse- og familiesenter**

Kvelde familiesenter legges ned og tjenestene dekkes av Fagerli familiesenter. Innbyggerne vil få det samme tilbudet, men på en annen lokasjon.

Strat.dok.2022-2025: BFT: Avvikle Tjølling familiesenter

Tjølling familiesenter legges ned, og tjenestene dekkes av Fagerli familiesenter. Innbyggerne vil få det samme tilbudet men på en annen lokasjon. Tiltaket vil føre til et investeringsbehov iht behov for flere kontorer etc på Fagerli familiesenter.

Strat.dok.2022-2025: BFT: Redusere stillinger fagstøtte

Inkl. post Omorganisering OK, Fagstøtte - Korr.tidl.tiltak 101683, pga feil beløp utgjør samlede kutt for Fagstøtte tilsvarende 450% stilling. Dette kuttet fører til betraktelig reduksjon av tilstedeværelse av merkantil støtte ut i bl.a. skole og familiesenter. Oppgavene må da løses på annen måte.

Nye tiltak**Statsbudsjettet. Helsestasjon- og skolehelsetjeneste**

Midler i rammetilskuddet med særskilt fordeling til til helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Statsbudsjettet. Psykisk helse barn og unge

I Statsbudsjettet 2022 er det lagt inn binding på 100 mill. kr (hvorav 75 mill. kr for kommunene) til satsing på barn og unges psykiske helse.

Strat.dok.2022-2025: BFT: LOS-stilling, KST 046/21

I KST 046/21 er det vedtatt å styrke LOS-funksjonen med ett årsverk. Finansieringen innarbeides i Strategidokument 2022-2025.

NAV

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	62 708	53 478	50 774	50 774	50 774	50 774
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	14 792	6 259	9 719	9 755	9 577	9 577
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 021	1 225	1 225	1 225	1 225	1 225
Overføringsutgifter	73 826	69 202	73 307	72 807	72 307	72 307
Finansutgifter	1 571	100	100	100	100	100
Sum Driftsutgifter	153 918	130 264	135 125	134 661	133 983	133 983
Driftsinntekter						
Refusjoner	-8 672	-5 011	-5 011	-5 011	-5 011	-5 011
Overføringsinntekter	-51 298	-37 300	-37 300	-37 300	-37 300	-37 300
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 235	-1 574	-1 574	-1 574	-1 574	-1 574
Sum Driftsinntekter	-63 205	-43 884	-43 884	-43 884	-43 884	-43 884
Sum	90 713	86 379	91 240	90 776	90 098	90 098

Virksomheten består av

- Avdeling rådgivning og økonomi
 - Opplysning, råd og veiledning
 - Gjeldsrådgivning
 - Dokumentsenter
 - Utbetalinger
- Avdeling oppfølging økonomi
 - Økonomisk sosialhjelp
 - Nødhjelp
 - Midlertidig botilbud
 - Veiledningssenter
- Avdeling oppfølging flyktning
 - Bosetting av flyktninger
 - Oppfølging av flyktninger
- Avdeling oppfølging over 30 år
 - Oppfølging og avklaring mot arbeid
 - Kvalifiseringsprogram
- Avdeling oppfølging unge og familier
 - Oppfølging og avklaring mot arbeid
 - Familieprogram
 - Kvalifiseringsprogram
 - Aktivitetsplikt
- Avdeling marked
 - Oppfølging av bedrifter
 - Jobbspesialister

Omtale av virksomheten

NAV Larvik yter kommunale tjenester etter NAV loven, lov om sosiale tjenester i NAV, og introduksjonsloven. Enheten skal kvalifisere til arbeid og utdanning ved å bruke kommunale og statlige virkemidler, i samarbeid med tiliggende enheter. Formålet er å gjøre den enkelte selvforsørget og gi bedre levekår i befolkningen.

Enheten skal gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer til brukere som har behov for det, videre har kontoret tilbud om gjeldsrådgiving. De som ikke kan sørge for livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, kan ha krav på økonomisk sosialhjelp. Enheten skal også yte økonomisk hjelp til personer som trenger det for å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon.

NAV skal finne et midlertidig botilbud i akutte situasjoner til de som ikke klarer å finne bolig selv.

Kvalifiseringsprogrammet gjelder for personer i yrkesaktiv alder med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne, og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold etter folketrygdloven eller arbeidsmarkedsloven. Programmet kan gis til brukere som er, eller står i fare for å bli, langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp. Programmet skal være arbeidsrettet og kvalifisere for arbeid eller utdanning. Programmet er ettårig, men kan forlenges med inntil ett år når særlige og hensiktsmessige grunner tilsier dette. Brukeren mottar kvalifiseringsstønad.

Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger gis til brukere som bosettes i kommunen etter avtale med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), og som i henhold til introduksjonsloven vurderes til rett og plikt til deltagelse. Programmet er 2-årig, men kan forlenges med inntil 1 år. Bruker skal kvalifiseres for arbeid eller videre utdanning. Brukeren mottar introduksjonsstønad.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	86 379	86 379	86 379	86 379
Endring i år				
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	753	753	753	753
Sum Endring i år	753	753	753	753
Tiltak forrige år				
Strat.dok. 2021 - 2024: NAV: Økt ramme økonomisk sosialhjelp 2021 - 2024	-500	-1 000	-1 500	-1 500
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	3	39	-139	-139
Andre tiltak	0	0	0	0
Sum Tiltak forrige år	-497	-961	-1 639	-1 639
Konsekvensjusteringer	256	-208	-886	-886
Konsekvensjustert ramme	86 635	86 171	85 493	85 493
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Dagsats tiltakspenger	605	605	605	605
Strat.dok. 2022-2025: NAV Økt ramme økonomisk sosialhjelp	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum Nye tiltak	4 605	4 605	4 605	4 605
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 605	4 605	4 605	4 605
Ramme 2022-2025	91 240	90 776	90 098	90 098

Nye tiltak**Statsbudsjettet. Dagsats tiltakspenger**

I Statsbudsjettet bevilges det midler til endringer i dagsatsen for tiltakspenger.

Strat.dok. 2022-2025: NAV Økt ramme økonomisk sosialhjelp

NAV har i 2021 og tidligere år hatt en økning i antall mottakere av sosialhjelp samtidig med flere søknader pr mottaker. Det er fra Arbeids - og velferdsdirektoratet varslet en mulig økning av mottakere av økonomisk sosialhjelp som en konsekvens av pandemien, når de midlertidig regelendringene for dagpenger, arbeidsavklaringspenger, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram avsluttes den 01.10.21.

Det jobbes med tiltak for å tilpasse seg til rammen. Blant annet rutiner, samarbeidsformer og kvalitet i saksbehandlingen, samt ulike prosjekter man vet kan ha en effekt, bl.a. prosjekt rettighetsavklaring og familieprogrammet. Det jobbes med tiltak for å øke andelen med overgang til arbeid for mottakere av økonomisk sosialhjelp.

Larvik Læringscenter

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	39 404	35 287	39 072	39 072	39 072	39 072
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-838	-2 436	-2 435	-2 427	-2 468	-2 468
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	200	355	355	355	355	355
Overføringsutgifter	1 162	0	0	0	0	0
Finansutgifter	579	164	164	164	164	164
Sum Driftsutgifter	40 507	33 370	37 155	37 163	37 122	37 122
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 896	-1 850	-1 850	-1 850	-1 850	-1 850
Refusjoner	-12 257	-11 328	-11 328	-11 328	-11 328	-11 328
Overføringsinntekter	-7 503	-7 494	-7 494	-7 494	-7 494	-7 494
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-307	-773	-773	-773	-773	-773
Sum Driftsinntekter	-21 964	-21 445	-21 445	-21 445	-21 445	-21 445
Sum	18 543	11 925	15 710	15 718	15 677	15 677

Virksomheten består av

- Norskskolen
 - Norskurs på dagtid og nettbasert
 - 50-timer samfunnskunnskap
 - Testsenter: Norskprøver, samfunnsfagsprøver og statsborgerprøven.
 - MIKS, i samarbeid med Helse og mestring- et opplæringsløp for minoritetsspråklige med undervisning og arbeidspraksis.
 - Ulike prosjekter finansiert fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
- Voksenopplæringen
 - Kombinasjonsklassen
 - Grunnskole for voksne
 - Spesialundervisning for voksne
 - Kompetansepluss
 - Prosjekt, Jobbsjansen for hjemmевærende innvandrerkvinner
- Tolketjenester
 - Muntlig og skriftlig tolkning
- Migrasjon og kultur
 - Foreldreveiledning på ulike språk
 - Flexid - bevisstgjøring for ungdommer med krysskulturell oppvekst
 - Migrasjonsrådgiver
 - Oppfølging av prosjekter tilknyttet forebyggende arbeid og mot radikaliserings og ekstremisme
 - Kurs, internt og eksternt, i migrasjonskompetanse og interkulturell kommunikasjon

Omtale av virksomheten

Larvik Læringssenter (LLS) er et kompetansesenter som tilbyr et bredt utvalg av utdanning, kurs og tjenester og består av fire avdelinger, Norskskolen, Voksenopplæring/Kombinasjonsklassen, Tolketjenesten og Migrasjon og Kultur. I tillegg tilbyr vi gratis karriereveiledningstjenester til alle våre deltakere.

Norskskolen

Avdeling Norskskolen gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap til voksne innvandrere og flyktninger etter Integreringsloven. Norskopplæring gis til personer som har rett og plikt til slik opplæring, bare rett, bare plikt eller ingen av delene. Norskskolen plasserer årlig ut elever i arbeidstrening i ulike kommunale enheter og private virksomheter. Deltakerne avlegger digitale norsksprøver på ulike nivåer, og resultatet av denne viser hvilket språknivå deltakeren befinner seg på ut fra en skala fra A1, A2, B1 og B2. I tillegg må alle ha 50 /75 timer med samfunnskunnskap hvor det også må avlegges prøve. Disse prøvene avlegges elektronisk og gjennom en muntlig prøve i tillegg. Det er nå opprettet et testsenter hvor det kommer personer fra hele landet for å avlegge både norsk og samfunnskunnskapsprøver.

Voksenopplæring med Kombinasjonsklassen

Avdeling Voksenopplæring gir opplæring til voksne som etter Opplæringslova har rett til fornyet grunnskoleopplæring. Voksne med slik rett har også rett til rådgivning for å kartlegge sitt opplæringsbehov, og rett til en opplæring som er tilpasset sin kompetanse og behov for progresjon. Voksenopplæringa gir også spesialundervisning til de som ikke har, eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet for voksne. Dette inkluderer også de som har rett til logopedtjenester.

Larvik Læringssenter og Thor Heyerdahl videregående skole (THVGS) har siden 2007 hatt et samarbeid om Kombinasjonsklassen. Tilbudet gis til minoritetsspråklige ungdommer mellom 16 og 24 som ikke har faglig og/eller norskspråklig kompetanse til å følge et ordinært studieprogram i den videregående skole. Dette er ofte elever som har kommet til Norge i sen ungdomsskolealder. I Kombinasjonsklassen får elevene opplæring i fem fag samt kroppsøving, og elevene avlegger grunnskoleeksamen for voksne når de er klare for det. Det er kontinuerlig inntak hele året. Resultater og erfaringer fra Kombinasjonsklassen har bidratt til at innføringstilbudet ble hjemlet i opplæringsloven fra august 2016.

Tolketjenesten

Tolketjenesten i Larvik ble etablert i 2004, og er eid av Larvik kommune. Våre tjenester er rettet mot alle kommunale, fylkeskommunale og statlige instanser som har juridisk ansvar for å sikre en forsvarlig kommunikasjon. Vi tilbyr også tjenester til private oppdragsgivere. Tolketjenesten i Larvik formidler skjerm-, fremmøte- og telefontolker, samt skriftlig oversettelser av dokumenter og informasjonsmateriale. Fra januar 2022 innføres den nye tolkeloven som skal bidra til å sikre rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste for personer som ikke kan kommunisere forsvarlig med offentlige organer uten tolk. Den skal også sikre at tolker holder en forsvarlig standard.

Migrasjon og kultur

Avdeling Migrasjon og kultur består av Migrasjonsrådgiver, Fargespill Larvik, foreldreveiledning på ulike språk, Flexid og ulike aktiviteter for ungdom. Våre tilbud gis både på Larvik Læringssenter og i samarbeid med andre tjenester i Larvik kommune og andre offentlige samarbeidspartnere, i næringslivet og til frivillige lag og foreninger i Larvik. Avdelingen gir også tilbud om kurs i migrasjon og interkulturell kommunikasjon og veiledning til brukere og samarbeidspartnere.

Vi har også ansvar for oppfølging av prosjektet knyttet til kommunens arbeid mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	11 925	11 925	11 925	11 925
Endring i år				
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	297	297	297	297
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt SPK	6	6	6	6
Omorganisering OK, Fagstøtte - Korr.tidl.tiltak 101683, pga feil beløp	311	311	311	311
Sum Endring i år	615	615	615	615
Tiltak forrige år				
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	1	9	-32	-32
Sum Tiltak forrige år	1	9	-32	-32
Konsekvensjusteringer	616	624	583	583
Konsekvensjustert ramme	12 540	12 548	12 507	12 507
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Tolkeloven	170	170	170	170
Strat.dok.2022-2025: LLS Tolketjenesten	3 000	3 000	3 000	3 000
Sum Nye tiltak	3 170	3 170	3 170	3 170
Nye tiltak og realendringer budsjett	3 170	3 170	3 170	3 170
Ramme 2022-2025	15 710	15 718	15 677	15 677

Nye tiltak**Statsbudsjettet. Tolkeloven**

I Statsbudsjettet bevilges det midler til innføring av tolkeloven. Loven skal sikre rettssikkerheten og forsvarlig hjelp og tjenester gjennom regulering av offentlige organers ansvar for å bruke tolk. Loven skal også sikre at tolker holder en faglig forsvarlig standard.

Strat.dok.2022-2025: LLS Tolketjenesten

Det er behov for ny finansieringsmodell for Tolketjenesten . I januar 2022 innføres det en ny Tolkelov som vil sette strengere krav til offentlige virksomheter om bruk av tolk, og strengere krav til tolker.

I modellen var det opprinnelig lagt opp til å dekke de nye kravene kommunen står overfor. Det var da inkludert å kunne håndtere en økning i antall bosatte flyktninger og innvandrere. Finansieringsbehovet for dette var beregnet til 5,3 mill kr. Det er nå lagt inn kr 3 mill kr som et minimum. Dette er et minimum av bemanning og et maksimum av inntekter. Men tjenesten er per i dag ikke på det nivået så det må omstilles for å redusere tilbudet. Tjenesten må for eksempel redusere tilgjengeligheten på kvelds- og nattestid og holde feriestengt på sommeren.

Tidligere finansiert av integreringstilskuddet 2,5 - 3 mill kr og barnevern kr 400 000.

Integreringstilskuddet har dekket det som er igjen etter utgifter og salgsinntekter. Lavere bosetting og lavere integreringstilskudd har medført manglende finansiering av tolkeutgiftene. Behovet for tolketjenester knytter seg ikke direkte til ett enkelt års bosettningsnivået men et jevnere og mer langsiktig behov fra tidligere bosatte.

Tolkeloven sikrer faget og kvaliteten, men begrenser kommunens muligheter til å forhandle på pris:

- krav om kompetanse til tolker som gir økte lønnsutgifter
- maksgrænse for priser ved salg av tolketjenester

Barnevernet

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	87 042	70 796	63 343	58 083	58 083	58 083
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	18 252	15 902	15 493	15 532	15 338	15 338
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	14 119	14 032	34 782	40 042	40 042	40 042
Overføringsutgifter	11 457	6 590	6 590	6 590	6 590	6 590
Finansutgifter	161	88	303	303	303	303
Sum Driftsutgifter	131 031	107 407	120 511	120 550	120 356	120 356
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-14	0	0	0	0	0
Refusjoner	-16 342	-9 018	18 396	18 396	18 396	18 396
Overføringsinntekter	-22 324	-13 331	-33 731	-33 731	-33 731	-33 731
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 116	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-42 796	-22 350	-15 336	-15 336	-15 336	-15 336
Sum	88 234	85 058	105 176	105 215	105 021	105 021

Virksomheten består av

- Avdeling mottak/undersøkelse
- Avdeling oppfølging
- Avdeling Familieteam
- Avdeling omsorg
- Avdeling EM
- Avdeling Gyda

Omtale av virksomheten

Barneverntjenesten har ca 70 ansatte organisert i 6 avdelinger, hvor 4 avdelinger jobber i hovedsak med saksbehandling og 2 avdelinger jobber med tiltak rettet mot foreldre, barn og ungdom. Det er i dag 223 barn som mottar hjelpetiltak og 110 barn som bor utenfor hjemmet.

Barneverntjenesten er en lovpålagt tjeneste med rettighetsfestede tiltak til barn og unge.

Samfunnsoppdrag, mandat, ansvar og oppgaver er nedfelt i lov om barneverntjenester.

Barneverntjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barneverntjenesten skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår (jf. lov om barneverntjenester § 1-1).

Samordning og samarbeid er essensielt for å gi barn og familier rett hjelp til rett tid. Alle tjenestene har et selvstendig ansvar for å gi den hjelpen de er pliktige til etter regelverket. Et av barnevernets nasjonale kvalitetsmål er at innsatsen skal være samordnet og preget av kontinuitet. Samordning og samarbeid

innebærer å koordinere «hvem som gjør hva», sørge for at de ulike tjenestene jobber mot samme mål og at nødvendig og tilstrekkelig informasjon deles mellom tjenestene for å hjelpe barnet best mulig.

Avdeling mottak/undersøkelse

- Mottak og gjennomgang av bekymringsmeldinger
- Informasjon, opplæring og veiledning til samarbeidspartnere og innbyggerne før det meldes bekymring.
- Familiesenterråd
- Gjennomføre undersøkelser.
- Fatte vedtak om videre arbeid

Avdeling oppfølging

- Iverksetting og oppfølging av hjelpetiltak
- Ettervernoppfølging

Avdeling Familieteam

- Miljøterapeutisk oppfølging
- Kompenserende tiltak i hjemmet
- Foreldreveiledning individuelt og i grupper
- Veiledning til fosterhjem
- Tilsyn på samvær

Avdeling omsorg

- Oppfølging av barn og unge som bor i fosterhjem/institusjon.
- Rekruttering og godkjenning av fosterhjem og ressurspersoner
- Veiledning til fosterhjem

Avdeling EM

- Oppfølging av enslige mindreårige
- Iverksetting og oppfølging av hjelpetiltak
- Ettervernoppfølging

Avdeling Gyda

- Institusjon for ungdom som ikke kan bo hjemme
- Ambulerende tjenester
- Foreldreveiledning
- Ungdomsoppfølging

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	85 058	85 058	85 058	85 058
Endring i år				
Avskrivninger 2021	215	215	215	215
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	809	809	809	809
Omorganisering OK, Fagstøtte - Korr.tidl.tiltak 101683, pga feil beløp	64	64	64	64
Sum Endring i år	1 088	1 088	1 088	1 088
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	10	10	10	10
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-23	-23	-23	-23
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-1	-1
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Barnevernet: Redusert tjenesteomfang	-175	-175	-175	-175
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	4	43	-150	-150
Sum Tiltak forrige år	-184	-145	-339	-339
Konsekvensjusteringer	904	943	749	749
Konsekvensjustert ramme	85 962	86 001	85 807	85 807
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2022-2025: BVT Oppvekstreform - barnevernsreform dekkes innenfor virksomheten	-14 350	-19 610	-19 610	-19 610
Sum Innsparingstiltak	-14 350	-19 610	-19 610	-19 610
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Barnekoordinator	876	876	876	876
Statsbudsjettet. Barnevern, innlemming av tilskudd til stillinger	7 476	7 476	7 476	7 476
Statsbudsjettet. Barnevernsreformen	10 795	10 795	10 795	10 795
Statsbudsjettet. Kompetansekrav statlig og kommunalt barnevern	467	467	467	467
Strat.dok.2022-2025: BVT Oppvekstreform - barnevernsreform 01.01.2022	14 350	19 610	19 610	19 610
Strat.dok.2022-2025: LLS Tolketjenesten	-400	-400	-400	-400
Sum Nye tiltak	33 564	38 824	38 824	38 824
Nye tiltak og realendringer budsjett	19 214	19 214	19 214	19 214
Ramme 2022-2025	105 176	105 215	105 021	105 021

Innsparingstiltak**Strat.dok.2022-2025: BVT Oppvekstreform - barnevernsreform dekkes innenfor virksomheten**

Tiltaket medfører at virksomheten må løse oppgavene innenfor egen ramme. Det kan medføre at virksomheten vil få utfordringer med å jobbe kraftfullt, målrettet og virksomt nok til å hindre plasseringer av barn og unge. Virksomheten vil måtte redusere andre tiltak for å gjøre nødvendige omdisponeringer rettet mot familier som står i fare for å miste omsorgen.

Nye tiltak**Statsbudsjettet. Barnekoordinator**

I Statsbudsjettet bevilges det midler til merutgifter knyttet til lovfesting av rett til barnekoordinator. Mange familier strever med å finne frem i velferdstilbudene og trenger hjelp og avlastning i hverdagen. Det foreslås at lovendringen, som er en del av likeverdsreformen, trer i kraft fra 1. august 2022.

Statsbudsjettet. Barnevern, innlemming av tilskudd til stillinger

Tilskudd fra statsforvalteren til stillinger i barnevern innlemmes i rammetilskuddet fra 2022.

Statsbudsjettet. Barnevernsreformen

Barnevernsreformen trer i kraft fra 01.01.22. Økning i rammetilskuddet skal kompensere for kommunenes økte egenandeler for statlige tiltak. Reformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Bevilgningen gis både etter fordeling etter delkostnadsnøkkel barnevern og setter særskilt fordeling.

Statsbudsjettet. Kompetansekrav statlig og kommunalt barnevern

Med barnevernsreformen innføres det krav om at ansatte med visse kjerneoppgaver i barnevernet skal ha relevant masterutdanning,

Strat.dok.2022-2025: BVT Oppvekstreform - barnevernsreform 01.01.2022

Barnevernsreformen, også kalt oppvekstreformen, trer i kraft 1. januar 2022. Kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet.

Disse tallene er foreløpige og kan i følge KS endre seg enten opp eller ned. Det endelige beløp fastsettes i statsbudsjettet for 2022.

Det vil for 2022 og 2023 ikke være full effekt av endringene som er beregnet over. Det vil være en overgangsordning hvor hver enkelt kommune får en rammeøkning som tildeles

50% gjennom inntektssystemet og 50% gjennom en overgangsordning som baserer seg på kommunens faktiske bruk av bufetat sine tiltak knyttet til faktiske refusjoner og betalte egenandeler.

Dette er som sagt ikke en reform bare for barnevernet men for hele kommunens oppvekstfelt. Det er en reform som legger opp til at det forebyggende arbeidet skal styrkes

og kommuner som klarer å forebygge at det blir behov for institusjon, fosterhjem eller familiehjem "belønnes" ved kostnadene til barnevern da blir kraftig redusert.

Det er lagt inn et behov for nye stillinger knyttet nettopp til dette arbeidet med å jobbe med kraftfullt, målrettet og virkningsfullt endringsarbeid inn i de familiene som trenger det mest.

Lykkes vi ikke med dette arbeidet vil antall plasseringer fort opprettholdes på dagens høye nivå eller økes.

På lang sikt vil man med godt målrettet arbeid kunne forvente en merkbar nedgang i antall plasseringer utenfor hjemmet slik at disse kostnadene da forhåpentligvis blir betydelig redusert.

Det må også sees nærmere på hvordan plassene på Gyda disponeres i dag og om det er behov for å gjøre endringer her som gjør at færre ungdommer blir plassert i Bufetat tiltak og flere bor på Gyda.

Det bør også gjøres en evaluering om det forebyggende arbeidet som gjøres før familier blir overført til barnevernet faktisk bidrar til å forhindre videre skjevutvikling i de familiene som trenger kommunens hjelp mest.

Strat.dok.2022-2025: LLS Tolketjenesten

Det er behov for ny finansieringsmodell for Tolketjenesten. I januar 2022 innføres det en ny Tolkelov som vil sette strengere krav til offentlige virksomheter om bruk av tolk, og strengere krav til tolker.

I modellen var det opprinnelig lagt opp til å dekke de nye kravene kommunen står overfor. Det var da inkludert å kunne håndtere en økning i antall bosatte flyktninger og innvandrere. Finansieringsbehovet for dette var beregnet til 5,3 mill kr. Det er nå lagt inn kr 3 mill kr som et minimum. Dette er et minimum av bemanning og et maksimum av inntekter. Men tjenesten er per i dag ikke på det nivået så det må

omstilles for å redusere tilbudet. Tjenesten må for eksempel redusere tilgjengeligheten på kvelds- og nattestid og holde feriestengt på sommeren.

Tidligere finansiert av integreringstilskuddet 2,5 - 3 mill kr og barnevern kr 400 000.

Integreringstilskuddet har dekket det som er igjen etter utgifter og salgsinntekter. Lavere bosetting og lavere integreringstilskudd har medført manglende finansiering av tolkeutgiftene. Behovet for tolketjenester knytter seg ikke direkte til ett enkelt års bosettingsnivået men et jevnere og mer langsiktig behov fra tidligere bosatte.

Tolkeloven sikrer faget og kvaliteten, men begrenser kommunens muligheter til å forhandle på pris:

- krav om kompetanse til tolker som gir økte lønnsutgifter
- maksgrense for priser ved salg av tolketjenester

Fellesfunksjon Oppvekst og kvalifisering

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	2 329	2 729	2 746	2 746	2 746	2 746
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 763	2 332	2 332	2 335	2 323	2 323
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	34	1 000	0	0	0	0
Finansutgifter	2 738	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	9 865	6 062	5 079	5 082	5 070	5 070
Driftsinntekter						
Refusjoner	-30	0	0	0	0	0
Overføringsinntekter	-4 630	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-199	-425	-425	-425	-425	-425
Sum Driftsinntekter	-4 859	-425	-425	-425	-425	-425
Sum	5 006	5 637	4 654	4 657	4 645	4 645

Virksomheten består av

- Kommunalsjef
- Barnehagemyndighet
- Representant til politisk sekretariat

Omtale av virksomheten

Etter at en rekke fellesfunksjoner som tidligere lå under tjenesteområdene ble flyttet over til stab- og støtteorganisasjonene Organisasjon og innovasjon og Økonomi- og virksomhetsstyring, er det kun disse funksjonene som fortsatt ligger i tjenesteområdet og som rapporterer direkte til kommunalsjef:

Barnehagemyndigheten

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og har ansvar som myndighetsutøvelse regulert av Barnehageloven med forskrifter. Det innebærer bla å påse at barnehagene, både kommunale og private, drives i samsvar med regelverket. Barnehagemyndigheten har tre virkemidler til disposisjon i dette arbeidet, og det er veiledning, tilsyn og godkjenning for totalt 36 barnehager.

Andre oppgaver, for eksempel tildeling av midler til barn med nedsatt funksjonsevne, tilskudd til minoritetsspråklige barn, redusert foreldrebetaling, samordnet opptak, kompetanseheving og tilskudd til private barnehager er også en del av Larvik kommunes myndighetsoppgaver. Barnehagemyndighet rapporterer til Kommunalsjef i Oppvekst og kvalifisering.

Politisk sekretariat

En rådgiver fra tjenesteområdet er en del av det felles politiske sekretariatet, men følger i hovedsak opp Oppvekst og kvalifisering.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	5 637	5 637	5 637	5 637
Endring i år				
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	17	17	17	17
Sum Endring i år	17	17	17	17
Tiltak forrige år				
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	0	3	-9	-9
Sum Tiltak forrige år	0	3	-9	-9
Budsjettekniske justeringer				
Tilskuddsordning flyttes fra Oppvekst til Kultur	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Budsjettekniske justeringer	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Konsekvensjusteringer	-983	-980	-992	-992
Konsekvensjustert ramme	4 654	4 657	4 645	4 645
Ramme 2022-2025	4 654	4 657	4 645	4 645

Verdiskaping og stedsutvikling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	95 458	94 777	96 362	96 362	96 362	96 362
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	46 180	40 961	34 875	33 244	33 244	33 244
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 937	3 327	3 077	3 077	3 077	3 077
Overføringsutgifter	37 737	24 709	22 437	21 907	21 907	21 907
Finansutgifter	12 398	7 858	8 197	8 197	8 197	8 197
Sum Driftsutgifter	194 711	171 631	164 947	162 786	162 786	162 786
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-32 336	-30 318	-30 518	-30 518	-30 518	-30 518
Refusjoner	-13 818	-6 282	-6 082	-6 082	-6 082	-6 082
Overføringsinntekter	-8 995	-1 857	-1 857	-1 857	-1 857	-1 857
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 587	-207	-207	-207	-207	-207
Sum Driftsinntekter	-59 736	-38 663	-38 663	-38 663	-38 663	-38 663
Sum	134 974	132 968	126 283	124 123	124 123	124 123

Området består av

- Arealplan
- Byggesak
- Geodata
- Kultur og idrett
- Miljø og stedskaping
- Næring og ressursforvaltning
- Fellesfunksjon for Verdiskaping og stedsutvikling

De viktigste veivalgene for området

For at Larvik-samfunnet skal være robust for framtida må flere velge å bosette seg, drive næringsutvikling, skape nye idéer og realisere dem, verne om miljøet og bidra til økt attraktivitet og livsglede gjennom samskaping. Verdiskaping og stedsutvikling vil fokusere på å skape merverdi i samfunnsutviklingen gjennom aktiv tilstedeværelse, økt samarbeid og bedre dialog slik at ressursene i Larvik-samfunnet som helhet kan utløses til samfunnets beste. Sammenhengen mellom aktivitet og sted vektlegges, og hensikten er å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling til beste både for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner i Larvik kommune.

De viktigste veivalgene for Verdiskaping og stedsutvikling er

1. Løse utfordringer i fellesskap med andre:
Vi utvikler samfunnet sammen med næringsliv, frivillighet, lag og foreninger.

2. Fremme bærekraftig verdiskaping for framtidens velferd:
Vi fokuserer på økt verdiskaping basert på økonomiske, miljømessig, kulturelle og sosiale prinsipper i tråd med bærekraftsmålene.
3. Styrke stedene i samfunnet der folk møtes:
Vi legger til rette for byliv og møteplasser i nærmiljøene.
4. Gjøre det lett å leve miljøvennlig:
Vi legger til rette for at Norge innfrir sine miljøforpliktelser.

For budsjettperioden 2022-2025 vil følgende vektlegges

1. Løfte Larviks posisjon og attraktivitet som regionby:
Innta en tydeligere regional posisjon gjennom omdømmeprojektet "Midtpunkt Larvik» og byutviklingsprogrammet, samt styrke Larvik som foretrukket samarbeidspartner, regional møteplass og attraktivt sted for arrangementer, etableringer og investeringer.

Gjennom dette bidrar tjenesteområdet til at flere ser Larviks potensial innen næringsliv, kultur- og idrettsaktivitet, forskning og utvikling. Flere ønsker å flytte til, bidra inn i, jobbe i, drive virksomhet i eller besøke Larvik.
2. Fremme innbyggerinitiert lokalsamfunnsutvikling og utvikle samskaping som metode sammen med næringsliv og frivillige:
I sterkere grad støtte opp om lokale innbyggerinitiativ som kan bidra til økt lokal stedsattraktivitet, et rikt aktivitetstilbud og livskraftige nærmiljøfunksjoner.

Gjennom dette bidrar tjenesteområdet til gode, bærekraftige og inkluderende lokalsamfunn og møteplasser med engasjerte innbyggere som bygger stolthet for eget nærmiljø.

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 04: Larviksamfunnet bidrar til at familiene er rustet for å gi barna trygghet og motivasjon til å lære	VS: Sikre bred tilgang og god kvalitet på kulturopplevelser og fritidsaktivitet for barn og unge	Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al (B)	12,0 %	17,0 %	17,0 %	17,0 %	17,0 %
		Prosentandel ungdomsskoleelever som er med i en organisasjon, klubb eller lag (ungdata)	59,0 %			65,0 %	
FN 08: I Larvik danner samskaping et godt grunnlag for innovasjon, vekst og verdiskaping	VS: Larvik kommune legger til rette for økt samskaping i prosjekter og tjenester	Antall samskapings prosjekter som inkluderer næringsliv, frivilligheten og/eller forskning som kommunen er engasjert i årlig	1	>4	>5	>6	>6
FN 08: I Larvik er det attraktivt å drive næring: Eksisterende virksomheter finner rom for vekst, og nye næringsaktører ønsker å etablere seg	VS: Larvik har et bærekraftig og konkurransedyktig næringsliv som sikrer vekst og utvikling, ivaretar miljøet og menneskene	Andel sysselsatte med høyere utdanning	32,0 %	31,0 %	31,5 %	32,0 %	32,0 %
		Årlig vekst i antall arbeidsplasser i kommunen	61	200	200	200	200
FN 11: Larvik by fungerer samlende, er det naturlige valg for handel, kulturopplevelser, kafe- og uteliv, og bidrar til å skape en felles identitet for kommunens innbyggere	VS: Gode møteplasser og arenaer ute og inne som er i aktiv bruk av innbyggere i alle aldre og livssituasjoner	Opphold i utpekte byrom i Larvik by (Parker/Plasser/Gater) Byrom undersøkelsen hvert annet år.	0 %	>17 %, >6 %, >5 %	>17 %, >6 %, >5 %	>17 %, >6 %, >5 %	>17 %, >6 %, >5 %
	VS: Larvik investerer i opplevelsrike byrom og bruker offentlige funksjoner som motor i byutviklingen.	Realisering av prioriterte nøkkelprosjekter gjennomføres innenfor avsatte ressurser og planlagt framdrift	Oppstart byutviklingsprogram	I tråd med byutviklingsprogram	I tråd med byutviklingsprogram	I tråd med byutviklingsprogram	I tråd med byutviklingsprogram

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Larvik kommune skal foreberedes og tilpasses kommende klimaendringer	Andel arealplaner med dokumentert klimaregnskap/klimavurdering	60,0 %	80,0 %	90,0 %	100,0 %	100,0 %
FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	VS: Boligutbygging skjer innenfor tettstedsavgrensningene for Larvik by, Stavern by og prioriterte lokalsentra med nærmiljøfunksjoner	Boligbygging 70% i Larvik by, 20% i Stavern by og 10% i utpekte lokalsentra		70/20/10	70/20/10	70/20/10	70/20/10
	VS: Larvik kommune som samfunn har innen 2030 redusert de direkte utslippene av klimagasser med minst 50 % sett opp mot tidligere sammenlignbare tall.	Transportmiddelfordeling: Øke transportandelen innen kollektiv, sykkel og gange til 35% innen 2025 (27 % 2013/2014)		31,0 %	32,0 %	33,0 %	34,0 %
FN 14: I Larvik arbeider vi systematisk og målrettet for å sikre at vannforekomstene skal ha en god økologisk og kjemisk tilstand	VS: Økologisk og kjemisk tilstand i vannområdene skal oppfylle miljømålene iht regional vannforvaltningsplan.	Økologisk og kjemisk tilstand i de fire vannområdene Larvik inngår i forbedres		Dokumentert god/svært økologisk tilstand og god kjemisk tilstand	Dokumentert god/svært økologisk tilstand og god kjemisk tilstand	Dokumentert god/svært økologisk tilstand og god kjemisk tilstand	Dokumentert god/svært økologisk tilstand og god kjemisk tilstand
FN 17: I Larvik preges forholdet mellom befolkning og beslutningsmyndigheter av gjensidig tillit	VS: God dialog og forståelse, forutsigbare rammevilkår og effektive prosesser, og aktiv samhandling mellom kommune og næringsliv	Antall gjennomførte dialogmøter med næringslivet		5	5	5	5
		Redusert antall dispensasjonssaker	167	<125	<100	<75	<75

Gjeldende planer for området

Kommuneplanen

- Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 med overordnet arealstrategi
- Kommuneplanens arealdel 2022-2033
- Kommunedelplan for Larvik by 2022-2033
- Kommunedelplan for Stavern by 2022-2033

Overordnede strategier og temaplaner som følger opp Kommuneplanens samfunnsdel

- Klima- og energiplan med handlingsprogram 2021 – 2024
- Næringsplanen og næringsplanens handlingsprogram for 2021
- Kulturplanen 2018-2028
- Plan for fysisk aktivitet, folkehelse og frivillighet (vedtas i 2022)
- Alkoholpolitisk handlingsplan 2020-2024
- Handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme
- Plan for kulturminner og stedskaping (vedtas i 2022)

Kommunedelplaner og reguleringsplaner som følger opp Kommuneplanens arealdel

- Kommunedelplan for Steinressurser
- Kommunedelplan for InterCity gjennom Larvik kommune
- Kommunedelplan for Camping
- Kommunedelplan for sykkel i Larvik og Stavern by
- Områdereguleringer for Nordby/Faret, Kaupang, Tenvik og Martineåsen

Regionale planer

- Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)
- Bibliotekplan Vestfold
- Regional plan for kystsonen i Vestfold
- Regional transportplan (RTP)
- Regional plan for vannforvaltning
- Regional plan for klima og energi

Oppfølging av gjeldende planer

Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 følges opp med spesielt ansvar for overordnet arealstrategi og tema knyttet til FN's bærekraftsmål 8,11, 13, 14 og 17.

Kulturplanen 2018-2028 følges i tråd med vedtatt plan og handlingsprogram (KST 159/18) i den grad tiltakene har vist seg mulige å iverksette innenfor vedtatte økonomiske rammer gitt i vedtatte budsjett.

Næringsplanen (KST 193/19) og vedtatt handlingsprogram for 2021 (HMK 087/20) følges opp, og nytt handlingsprogram legges fram årlig senhøstes for kommende år.

Kommuneplanens arealplan 2021-2033, Kommunedelplan for Larvik by med tilhørende strategier, og Kommunedelplan for Stavern by er i vedtatt. Planene følges opp i tråd med vedtak.

Reguleringsplan for Nevlunghavn var i forrige strategidokument foreslått med oppstart i 2022. Planen vil bli vurdert opp mot andre prioriterte planoppgaver gitt i Planstrategi 2021-2024.

Kommunedelplan for sykkeltrafikk i Larvik og Stavern er gammel (KST125/11) og bør rulleres i sammenheng med arbeidet med omlegging til bærekraftig transport inn i et bypakkesamarbeid.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan						Øvrige år	
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Larvik kommune 2020											
Ny kunstgressbane Kaken	2026	3 656	3 656	0	0	0	3 656	0	0	0	0
Tiltak i oppfølgingsplan KDP Larvik by	2023	37 550	37 550	8 000	10 000	15 000	0	0	0	0	0
Sum Larvik kommune 2020		41 206	41 206	8 000	10 000	15 000	3 656	0	0	0	0

Ny kunstgressbane Kaken

Kunstgressdekket på Kaken idrettsanlegg er nå er 10 år gammelt. Dette er normal levetid for slike kaldbaneanlegg. Vi ser nå at slitasjen er så stor og bruken så omfattende at dekket må byttes. Dette er også spilt inn fra Idrettslaget Stag. Nytt banedekke vil også medføre at nye løsninger hva gjelder mer miljøvennlige baneløsninger er mulig.

Tiltak i oppfølgingsplan KDP Larvik by

Sentrumsstrategien er vedtatt og det er allerede igangsatt utredninger knyttet til Herregårdshagen, Fiskerhavna og Byheisen i 2021. Byutviklingsprogrammet som vedtas samtidig med strategidokumentet åpner for å ta valg for veien videre.

Innenfor investeringsrammen for 2022 er det særlig følgende nøkkelprosjekter som er viktig å utrede for raskt å realisere eller komme videre til realisering:

1. Herregården og Herregårdshagen: Vestfoldmuseene har for 2022 søkt kulturdepartementet om 3 millioner i årlig støtte til utviklingen av etablering av Herregården og Herregårdshagen som nasjonalt kompetansesenter for tidlig moderne tid og helårs kulturattraksjon med grønt fokus som prioritet. I tillegg ønsker Vestfoldmuseene å sette av egne utredningsmidler for å se på mulighetene for å flytte Museet når leieavtalen går ut, til nærområde til Herregården. Det er viktig at Larvik kommune viser tilsvarende handling og deler av investeringsrammen skal gå til å støtte opp under denne satsningen, som har både nasjonal og internasjonal verdi. Dette har stor betydning også for den interesse Riksantikvaren nå har vist for Larviks unike skatt.
2. Rådhus: Det er ønskelig å utrede ett eller flere alternativer for lokasjon av fremtidig rådhus og følge opp med nødvendig regulering/prosjektering med tanke på å sikre rask realisering. En avklaring av lokasjon vil gi næringsliv og gårdeiere i sentrum forutsigbare rammer for fremtidige investeringer og satsing.

Arealplan

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	10 483	9 891	10 389	10 389	10 389	10 389
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 193	2 254	2 154	604	604	604
Overføringsutgifter	1 004	50	50	50	50	50
Finansutgifter	1 603	1 320	1 320	1 320	1 320	1 320
Sum Driftsutgifter	17 284	13 515	13 914	12 364	12 364	12 364
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 428	-2 750	-2 750	-2 750	-2 750	-2 750
Refusjoner	-1 407	-50	-50	-50	-50	-50
Overføringsinntekter	-325	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 389	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-7 548	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Sum	9 735	10 715	11 114	9 564	9 564	9 564

Virksomheten består av

- Utarbeider kommuneplanens arealdel og kommunedelplanene for Larvik by og Stavern by
- Utarbeider kommunens egne områdeplaner
- Saksbehandler private og offentlige detaljerte reguleringsplaner, endringer av reguleringsplaner og planinitiativ
- Saksbehandler og deltar i arbeidet med kommunedelplaner for større samferdselstiltak og regionale planer for fylkets arealbruk og transportarbeid

Virksomhet Arealplan vil fra 2022 bestå av 13 årsverk.

Omtale av virksomheten

Arealplans oppgaveportefølje er bestemt av

- private og offentlige tiltakshaveres behov for reguleringsplaner eller endringer av disse,
- bestilling av planer i vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2021 - 2024 (kommunens eget planbehov),
- andre bestilte utredninger og oppgaver gjennom politiske vedtak,
- behovet for løpende avklaringer av handlingsrom i enkeltsaker.

Arealplan jobber tett mot private eiendomsutviklere, grunneiere og det offentlige for å legge det nødvendige plangrunnlaget før realisering av større og mindre utbyggingsprosjekter innenfor næring, bolig, fritidsbebyggelse, camping og samferdsel.

Arealplan jobber i tråd med vedtatt overordnet arealstrategi i kommuneplanens samfunnsdel. Overordnet arealstrategi er et viktig verktøy for å sikre langsiktig forvaltning av arealer i kommunen i tråd

med Plan- og bygningslovens formål om å «fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner». Gjennom arealstrategien skal kommunen:

- Utvikle det vekstkraftige
- Ta vare på det uerstattelige
- Motvirke det utenkelige

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	10 715	10 715	10 715	10 715
Tiltak forrige år				
Endring KLP 2020-23	-2	-2	-2	-2
Ferdigstillelse Kommuneplanens arealdel, kommunedelplanene og områdereguleringene	-250	-250	-250	-250
Nye planinitiativ for å planlegge raskere og bedre i store områdeutviklinger	0	-1 000	-1 000	-1 000
Oppfølging Gamlebyen etter KDP Larvik by	-100	-300	-300	-300
Pensjon - justering ordinær premiesats	0	0	0	0
Plan for bærekraftig mobilitet	300	0	0	0
Reguleringsplan Øyakrysset	-50	-100	-100	-100
Sum Tiltak forrige år	-102	-1 652	-1 652	-1 652
Konsekvensjusteringer	-102	-1 652	-1 652	-1 652
Konsekvensjustert ramme	10 614	9 064	9 064	9 064
Nye tiltak				
50 % stilling Arealplan	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	500	500	500	500
Nye tiltak og realendringer budsjett	500	500	500	500
Ramme 2022-2025	11 114	9 564	9 564	9 564

Nye tiltak

50 % stilling Arealplan

Økningen med 50 % stillingsressurs kombinert med intern omrokking i tjenesteområdet vil bidra til at Arealplan får ett nytt årsverk fra 2022.

Byggesak

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	11 796	12 490	12 549	12 549	12 549	12 549
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 468	1 186	1 186	1 186	1 186	1 186
Overføringsutgifter	876	300	300	300	300	300
Sum Driftsutgifter	15 141	13 975	14 034	14 034	14 034	14 034
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-12 978	-13 045	-13 045	-13 045	-13 045	-13 045
Refusjoner	-1 018	-50	-50	-50	-50	-50
Sum Driftsinntekter	-13 996	-13 095	-13 095	-13 095	-13 095	-13 095
Sum	1 144	880	939	939	939	939

Virksomheten består av

- Saksbehandling etter plan- og bygningsloven
- Saksbehandling etter friluftsløven
- Saksbehandling etter forurensningsloven

Virksomhet byggesak har i dag 17 årsverk.

Omtale av virksomheten

Virksomhet byggesak sin arbeidshverdag består av omfattende kundekontakt og saksbehandling.

Virksomhetens rammer ligger i lovverket og i de ulike arealplanene som vedtas lokalt.

Byggesaksbehandlingen skal være effektiv, uten at det går på bekostning av kvalitet.

Byggesaksbehandling omfatter også avklaring av viktige samfunnsspørsmål knyttet til eksempelvis utslipp og allemannsretten.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	880	880	880	880
Endring i år				
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	59	59	59	59
Sum Endring i år	59	59	59	59
Konsekvensjusteringer	59	59	59	59
Konsekvensjustert ramme	939	939	939	939
Ramme 2022-2025	939	939	939	939

Geodata

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	8 939	8 917	8 960	8 960	8 960	8 960
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 490	1 732	1 732	1 732	1 732	1 732
Overføringsutgifter	373	135	135	135	135	135
Finansutgifter	271	271	145	145	145	145
Sum Driftsutgifter	12 073	11 055	10 972	10 972	10 972	10 972
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-8 569	-5 751	-5 951	-5 951	-5 951	-5 951
Refusjoner	-565	-335	-135	-135	-135	-135
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-200	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-9 334	-6 086	-6 086	-6 086	-6 086	-6 086
Sum	2 739	4 969	4 885	4 885	4 885	4 885

Virksomheten består av

11,5 årsverk fordelt på 12 ansatte og har ansvar for følgende områder:

- Landmålingstjenester - herunder kundeveiledning
- Lokal matrikkelmyndighet
- Eierseksjonering
- Sammenslåing
- Adressering
- Distribuering av eiendomsinformasjon og kart
- Geografiske informasjonssystemer

Omtale av virksomheten

- Landmålingstjenester og kundeveiledning - utfører saksbehandling etter plan- og bygningsloven, lov om eiendomsregistrering (matrikkelloven) og eierseksjonsloven.
- Det avholdes oppmålingsforretninger og utarbeides matrikkelbrev.
- I tillegg til ren saksbehandling er det en høy grad av service til kunder og brukere i form av råd og veiledning, herunder en del rettslige spørsmål vedrørende eiendom og tinglysning.
- Lokal matrikkelmyndighet - fører Matrikkelen, med oppdaterte opplysninger om eiendommer, adresser og bygninger.
- Eierseksjonering - ansvar for eierseksjonering.
- Sammenslåing – ansvarlig for kontroll og tinglysning av krav om sammenslåing av eiendommer i kommunen.
- Adressering – sørger for tildeling av veinavn, husnummer og stedsnavn.
- Distribuering av eiendomsinformasjon og kart – ansvarlig for utlevering av eiendomsinformasjon fra matrikkel og avgiftsregister samt elektroniske kart til meglere, advokater og konsulenter gjennom Meglerportalen.

- Geografiske informasjonssystemer - innsamling, forvaltning og distribusjon av geografiske data. Dette gir administrasjonen, kommunens innbyggere og næringsliv informasjon til støtte for en bærekraftig utvikling og en effektiv tjenesteproduksjon.
- Har ansvaret for kommunens kartverk, og administrerer kart på nett. Bidragsyter til kommunens beredskapsarbeid.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	4 969	4 969	4 969	4 969
Endring i år				
Avskrivninger 2021	-126	-126	-126	-126
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	42	42	42	42
Sum Endring i år	-84	-84	-84	-84
Konsekvensjusteringer	-84	-84	-84	-84
Konsekvensjustert ramme	4 885	4 885	4 885	4 885
Innsparingstiltak				
Økning gebyrinntekter fom 2022	-200	-200	-200	-200
Sum Innsparingstiltak	-200	-200	-200	-200
Nye tiltak				
Reversering av inntekter på prosjekt 08690	200	200	200	200
Sum Nye tiltak	200	200	200	200
Ramme 2022-2025	4 885	4 885	4 885	4 885

Innsparingstiltak

Økning gebyrinntekter fom 2022

Økning i budsjetterte gebyrinntekter fom 2022.

Nye tiltak

Reversering av inntekter på prosjekt 08690

Reversering av inntekter prosjekt 08690. Prosjektet er ferdig og inntektene ligger feilaktig i økonomiplanen.

Kultur og idrett

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	41 824	39 966	40 643	40 643	40 643	40 643
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	31 633	27 629	21 277	21 297	21 296	21 296
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 097	610	360	360	360	360
Overføringsutgifter	34 128	23 352	21 080	20 550	20 550	20 550
Finansutgifter	6 475	5 850	6 674	6 674	6 674	6 674
Sum Driftsutgifter	115 157	97 406	90 034	89 524	89 523	89 523
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-6 893	-7 162	-7 162	-7 162	-7 162	-7 162
Refusjoner	-8 823	-3 481	-3 481	-3 481	-3 481	-3 481
Overføringsinntekter	-4 673	-1 857	-1 857	-1 857	-1 857	-1 857
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-761	-207	-207	-207	-207	-207
Sum Driftsinntekter	-21 150	-12 706	-12 706	-12 706	-12 706	-12 706
Sum	94 007	84 701	77 329	76 818	76 818	76 818

Virksomheten består av

- Bibliotek
- Kulturskole
- Idrett
- Fritid
- Kulturavdeling

Virksomheten har 58 årsverk fordelt på 95 ansatte.

Omtale av virksomheten

Bibliotekets virksomhet har et stort og bredt tilbud til satsingsområdet barn og unge. Gjennom skole- og barnehagebesøk samt faste og enkelte aktiviteter, som feks Etter skoletid, Endelig lørdag og Ungdomsøndag når de et betydelig antall i denne målgruppa. Det legges her vekt på lett tilgjengelighet, slik at mye av dette er gratis og uten påmelding. Slik når man også de som ikke er organisert eller knyttet opp til andre tilbud. Biblioteket knytter stadig til seg nye samarbeidspartnere og har god åpningstid og lett tilgjengelighet slik at man åpner opp for alle innbyggerne og deres ønsker og behov.

Larvik Kulturskole bygger på grunnskoleloven, hvor kommunene i 1997 ble pålagt å ha et offentlig musikk- og kulturskoletilbud i kommunen. Kulturskolen fikk ny rammeplan høsten 2014 med den overordnede hensikt å konsolidere kulturskolen som skoleslag. Undervisningen på Larvik kulturskole er fordelt på musikk, visuelle kunsthøgskole, kulturlab, småbarnsgrupper, samt gruppebasert undervisning i barnehager og innenfor pleie og omsorg. Det gis tilbud til elever med spesielle behov. Larvik kulturskole ønsker å legge vekt på et mangfoldig tilbud som treffer godt i barne- og ungdomskulturen. Kulturskolen vil gi et kunstfaglig opplæringstilbud som så mange barn og unge i Larvik som mulig vil benytte seg av. Kulturskolen ønsker å ta vare på de tradisjonelle kunsthøgskolene samtidig som skolen er innovativ og

nyskapende i forhold til andre tilbud. Dette i forhold til uttrykk, sjangre, kunstformer og digitale kunstfaglige verktøy. Kulturskolen samhandler bredt med andre avdelinger i kommunen, samt en rekke lag og foreninger. Samtidig skal Larvik kulturskole som sosial møteplass videreutvikles. Etterspørselen fra barn og unge i Larvik kommune som ønsker å benytte seg av tilbudene til Larvik kulturskole er stor og økende. Det ses derfor fortløpende på alternative organiseringsformer for å gi så mange som mulig en plass ved skolen. Det er imidlertid en utfordring å gi alle et faglig og pedagogisk forsvarlig tilbud, noe som medfører venteliste på enkelte av aktivitetene ved skolen.

Fargespill, i samarbeid med Larvik Læringssenter, er et flerkulturelt kunstnerisk prosjekt der 160 barn og unge fra over 28 forskjellige land, inkludert Norge, medvirker. De representerer flere religiøse retninger, og har svært ulik alder og bakgrunn. Det settes opp en forestilling med høyt kunstnerisk nivå årlig i Kulturhuset Bølgen.

Innenfor avdeling idrett og friluftsliv er Kommunedelplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2013-2020, retningsgivende og sentral. Handlingsplanen i denne inneholder visjon, mål og tiltak samt handlingsprogram for de kommende år, i tillegg til retningslinjer for tildeling av tid i kommunale idrettsanlegg og tilskuddsordninger. I handlingsplanen forsøkes det å balansere behovet for forutsigbare gode rammebetingelser for idretts- og friluftslivsforeningene med utviklingstiltak innenfor frivillighet, anlegg, arrangement, talentutvikling, kompetanse, samhandling, folkehelse samt barn og unge sin fysiske aktivitet. Planen er nå under revidering og blir lagt frem for politisk behandling i 1.kvartal 2022.

Et overordnet mål i idrettsavdelingen er å tilrettelegge for at flere er i fysisk aktivitet, med fokus på barn og unge under 20 år, gjennom tilrettelegging av anlegg, tilskuddsordninger både knyttet opp til medlemmer og aktivitet, samt håndtere anleggsfond og kommunal medfinansiering som til rehabilitering og etablering av nye idrettsanlegg. Idrettsavdelingen ivaretar også saksbehandler-oppgaven knyttet til den statlige spillemiddelordningen. Idrettsavdelingen drifter Aktiv Larvik; et gratis aktivitetstilbud for barn og unge, i tett samarbeid med de frivillige foreningene i kommunen. Idrettsavdelingen drifter også BUA, utstyrsordningen som ble etablert i Larvik i 2020. Avdelingen håndterer også en rekke offentlig bad-tilbud, samt utleie og drift av de kommunale idrettsanleggene.

Kulturavdelingen har et vidt spenn av arbeidsoppgaver innen kulturfeltet. Avdelingen organiserer og programmerer innhold til Den kulturelle skolesekken/Kulturskrinet i Larvik som er en nasjonal satsing som skal bidra til at alle skoleelever i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Den kulturelle spaserstokken administreres av kulturavdelingen i samarbeid med omsorgstjenesten. Målet er at de eldre skal få oppleve kunst og kultur av høy kvalitet tilpasset de arenaer de eldre befinner seg på. Tilskuddsfordeling til lag og foreninger er en kjerneoppgave for kulturavdelingen. Tilskudd til kulturformål fordeles på bakgrunn av kommunens vedtatte retningslinjer for tildeling. Avdelingen fordeler tilskudd til de lokale 17. mai-komiteene, forvalter budsjettet for sentrumskomiteen og arrangerer sentrumsarrangementet 17.mai. Avdelingen forvalter kommunens kunstordning for nye kommunale bygg, anlegg og uterom gjennom vedtatte retningslinjer. Kommunens fire honnørpriser administreres av Kulturavdelingen.

Drift og utleie av øvingsrom, møterom og arrangementssaler i Sliperiet ligger også til Kulturavdelingen, i tillegg til utleie av paviljongen i Bøkeskogen. Avdelingen arrangerer og deltar i en rekke arrangementer: Utflytterdagen, Larvik Kulturnatt, Ung kultur møtes, Folkehelseuka, Marked for Musikk, Feiring av St.Hans på Tollerodden, Nærmiljøkonserter og korpskonserter i Bøkeskogen.

Avdeling Fritid består også av områdene tilrettelagt fritid og ungdomshuset Fabrikken. Tilrettelagt fritid består av 6 ulike fritidsgrupper for barn og voksne, her tilbys det fysisk aktivitet, musikk, kunst og sosiale møteplasser. Gruppene er åpne med assistenter som veileder, og noen av gruppene er i samarbeid med Kulturskolen. Fabrikken er et åpent og gratis tilbud for ungdom mellom 12-25 år. Ungdomshuset har to

åpningskvelder i uken. Tilknyttet Fabrikken er også Musikkhuset som består av øvingsrom for band hvor man må være medlem. På Fabrikken tilbys det ulike kulturaktiviteter, åpen cafe, utflukter og ferieaktiviteter for ungdom når skoleferien starter. Ungdommens medvirkning og evne til å påvirke det som tilbys på ungdomshuset er viktig og helt avgjørende for driften. Fritid drifter også fritidsklubben i Lardal hvor det er to åpningskvelder per uke, en for aldersgruppa 5.-7 trinn og en kveld for 8.trinn til VGS.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	84 701	84 701	84 701	84 701
Endring i år				
Avskrivninger 2021	824	824	824	824
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	678	678	678	678
Sum Endring i år	1 502	1 502	1 502	1 502
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	4	4	4	4
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-8	-4	-4	-4
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	0	-8	-4	-4
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-4	-4
Bibliotekstilbud - endring i tjenesteprofil	-600	-600	-600	-600
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	48	72	72	72
Innsparing - reforhandle vaktholdsavtalene ved idrettsanlegg	-300	-300	-300	-300
KST 030/20 Byjubileum	-4 410	-4 410	-4 410	-4 410
KST 188/20 Badeplass i Svarstad	-250	-250	-250	-250
KST 188/20 Colin Archer senter/Utviklingstilskudd Tollerodden	-300	-300	-300	-300
KST 188/20 Larvik Barokkfestival tilskudd	-150	-150	-150	-150
KST 188/20 Medfinansiering idrettsanlegg	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
KST 188/20 Nesjarspelet tilskudd	-100	-100	-100	-100
KST 188/20 Spetakelfestivalen tilskudd	-300	-300	-300	-300
KST 188/20 Stiftelsen Barakke 4, Stavern tilskudd	-200	-200	-200	-200
KST 188/20 Tidsvitner 2. verdenskrig tilskudd	-50	-50	-50	-50
Nedjustering av tilskudd til Arena jf. FT 38/09 og FT 57/11	-272	-272	-272	-272
Sum Tiltak forrige år	-8 289	-8 269	-8 270	-8 270
Budsjettekniske justeringer				
Flytting av utgifter Lardal bibliotek til Frivillighetssentralen	-85	-85	-85	-85
Tilskuddsordning flyttes fra Oppvekst til Kultur	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Budsjettekniske justeringer	915	915	915	915
Konsekvensjusteringer	-5 872	-5 853	-5 853	-5 853
Konsekvensjustert ramme	78 829	78 848	78 848	78 848
Innsparingstiltak				
Overføring Gatefotball videreføres ikke	-500	-500	-500	-500
Overføring Kystkultursenter videreføres ikke	0	-400	-400	-400
Overføring Larvik Barokk videreføres ikke	0	-100	-100	-100
Overføring Stavern Båtforening videreføres ikke	0	-30	-30	-30
Reduksjon driftskostnader Kultur og idrett	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak	-1 500	-2 030	-2 030	-2 030
Nye tiltak og realendringer budsjett	-1 500	-2 030	-2 030	-2 030
Ramme 2022-2025	77 329	76 818	76 818	76 818

Overføringer som ikke videreføres

I lys av kommunens økonomiske situasjon, og som oppfølging av [KST-111/21 Oppfølging av ekstraordinære tilskuddstildelinger](#), har kommunedirektøren foretatt en gjennomgang av alle tidligere ekstraordinære tilskuddsvedtak som gjelder flerårige overføringer. Kommunedirektøren foreslår at disse flerårige bevilgningene fortsetter ut den periode mottakerne er innforstått med at de har fått midler for. Dette betyr følgende:

- For aktører med vedtak kun for en enkelt periode, foreslår kommunedirektøren at bevilgningen ikke videreføres etter endt fireårsperiode. Dette gjelder IF Fram og Frelsesarmeens to separate gatefotball-tiltak (2018-2021), Larvik Barokk (2019-2022), Kystkultursenter (2019-2022) og Stavern Båtforening (2019-2022). Under Interne funksjoner gjelder det samme for overføring til Blindeforbundet (2019-2022). Tilskuddsmottakere har fått informasjon om at overføringene ikke videreføres utover perioden de ble vedtatt i. Videre er det gitt informasjon om kommunens ordinære tilskuddsordninger.
- Tilskuddsoverføringer som har vært videreført i flere perioder, sist i Strategidokument 2021-2024, vil også vurderes avsluttet, men dette vil kommunedirektøren komme tilbake til i 2022. Gjelder Stiftelsen Tollerodden 500 000 kr per år, Kaupangprosjektet 100 000 kr per år og Stiftelsen Gurvika 200 000 kr per år.

Innsparingstiltak

Overføring Gatefotball videreføres ikke

Tilskudd til Fram IF og Frelsesarmeen for to separate gatefotball-tiltak er vedtatt i Strategidokument 2018-2021. Overføringen videreføres ikke fra 2022.

Overføring Kystkultursenter videreføres ikke

Tilskudd til Kystkultursenteret er vedtatt i Strategidokument 2019-2022. Overføringen videreføres ikke fra 2023.

Overføring Larvik Barokk videreføres ikke

Tilskudd til Larvik Barokk er vedtatt i Strategidokument 2019-2022 for perioden 2020-2022. Overføringen videreføres ikke fra 2023. Larvik Barokk oppfyller vilkårene for å søke om kulturtilskudd i kommunens nye ordning med *prosjekt- og arrangementstilskudd* f.o.m. 2022, jf. KST-111/21.

Overføring Stavern Båtforening videreføres ikke

Tilskudd til Stavern Båtforening er vedtatt i Strategidokument 2019-2022. Overføringen videreføres ikke fra 2023.

Reduksjon driftskostnader Kultur og idrett

Reduksjon driftskostnader Kultur og idrett under forutsetning at Kommunedirektørens forslag i sak om Bølgen/Kultur og idrett blir vedtatt. Saken blir behandlet i kommunestyret i desember 2021.

Reduksjonen knytter seg til sakens forutsetninger om økt samarbeid og bedre utnyttelse av ressursene begge steder.

Miljø og stedskaping

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	12 382	13 830	14 122	14 122	14 122	14 122
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 059	4 748	4 913	4 813	4 813	4 813
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	245	879	879	879	879	879
Overføringsutgifter	448	384	384	384	384	384
Finansutgifter	907	57	57	57	57	57
Sum Driftsutgifter	17 042	19 898	20 355	20 255	20 255	20 255
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-527	-715	-715	-715	-715	-715
Refusjoner	-771	-1 224	-1 224	-1 224	-1 224	-1 224
Overføringsinntekter	-300	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-18	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 616	-1 939	-1 939	-1 939	-1 939	-1 939
Sum	15 425	17 959	18 416	18 316	18 316	18 316

Virksomheten består av

- Frivillighet
- Servicetorget
- Alkoholbevilling og kontroll
- SLT-koordinator
- Kulturminner og stedsutvikling
- Miljøforvaltning
- Koordinering ungdomsråd

Den er organisert med en avdeling og flere enkeltfunksjoner. Totalt består Miljø og stedskaping av 19,6 årsverk.

Omtale av virksomheten

Frivillighet

Frivillig sektor er av stor betydning for utvikling av et godt lokalsamfunn. Den bidrar helsefremmede med å skape livskraftige og robuste nærmiljøer, gode oppvekstvilkår, inkludering og livskvalitet.

Frivilligheten i Larvik er mangfoldig. Larvik kommune skal jobbe målrettet for å bli en brobygger mellom frivillig sektor, offentlig sektor og næringsliv samt en god tilrettelegger og støttespiller for en levende, mangfoldig og uavhengig frivillig sektor.

Fremtidens oppgaver må i større grad løses gjennom samarbeid. Sammensatte samfunnsutfordringer krever en ny tilnærming.

Frivillige aktiviteter skal være et supplement til offentlige tjenester. Samarbeid utløser et bredere tilbud og kan bidra til en høyere kvalitet i tilbudene. Frivillighet kan ikke bestilles, men Larvik kommune kan legge til rette for likeverdige og samarbeidende partnerskap, der partene bidrar med å definere, designe, drive frem, gjennomføre og dele ansvar.

Larvik kommune må prioritere kompetansebygging internt i organisasjonen og etablere strukturelle linjer som setter organisasjonen i stand til å benytte seg av mulighetsrommet som befinner seg i samarbeid med frivilligheten.

Under området frivillighet ligger Larvik frivilligsentral, Lardal frivilligsentral og overordnet frivilligkoordinator.

Servicetorget

Servicetorget leverer informasjon, råd og veiledning til innbyggere og besøkende på alle kommunens tjenester. Hovedfokus er på de mest etterspurte tjenestene. Funksjonen samhandler mye med mange virksomheter på tvers av alle tjenesteområder og er kommunens førstelinje for mottak av henvendelser på telefon og Chat. Det er mulighet for fysisk kundebesøk både i Larvik sentrum og i Svarstad.

Alkoholbevilling og kontroll

Alle saker etter alkoholloven og serveringsloven er delegert til kommunedirektøren, med unntak av prinsipielle saker, klage over vedtak om avslag på søknad om salgs –og skjenkebevillinger, høringer innen disse to lovene og «Alkoholpolitisk handlingsplan»

Alkoholloven setter rammene for hvordan alkoholpolitikken skal forvaltes. Innenfor disse rammene er kommunene tillagt et betydelig ansvar og stor frihet til å utforme egen alkoholpolitikk, med den konsekvens at norsk alkoholpolitikk i stor grad avhenger av den politikk som føres på kommunalt nivå. Kommunene har etter alkoholloven § 1 - 7d plikt til å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan. Planen vedtas for fire år (bevillingsperiode 2020-2024). Bevillingsperioden er satt til maksimalt fire år for å gi hvert kommunestyre frihet til å avgjøre hva slags bevillingspolitikk de ønsker.

Larvik kommune tilbyr veiledning og opplæring innen alkoholloven og alkoholforskriften til de som jobber med salg og skjenking av alkohol.

Kommunene skal gjennomføre tre ganger så mange kontroller som det er salgs -og skjenkesteder.

Kommunene er også pålagt å føre tilsyn med alle som selger tobakkvarer. Hensikten er å bedre salgsstedenes overholdelse av tobakksskadeloven, og særlig hindre salg av tobakkvarer og tobakkssurrogater til mindreårige (jf. [tobakksskadeloven kapittel 2](#)).

Alkoholbevilling og kontroll har ansvaret for oppfølging av dette området.

SLT-koordinator

SLT står for Samordning av Lokale rus og kriminalitetsforebyggende Tiltak. SLT bidrar til å koordinere informasjon, kunnskap og ressurser mellom kommunale aktører og politi, samt næringsliv og frivillige organisasjoner når dette er naturlig.

SLT koordinator sitter som sekretær i Politiråd. Politirådet er et formalisert samarbeid mellom øverste ledelse i kommunen og lokalt politi. Politirådet er et samarbeid på strategisk nivå, mens SLT-samarbeidet foregår på både *strategisk, koordinerende og utførende* nivå. SLT jobber tett sammen med politiet i det forebyggende arbeidet for barn og unge.

SLT har ansvaret for oppfølging av Handlingsplanen mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme som ble rullert i 2020.

Kulturminner og stedsutvikling

Det offentlige kulturminnevernet i Norge er underlagt Miljøverndepartementet, ikke Kulturdepartementet som i mange andre land, og i *Meld. St. 16 (2019–2020) Nye mål i kulturmiljøpolitikken — Engasjement, bærekraft og mangfold* vektlegges nettopp kulturminnenes mulige bidrag i bærekraftarbeidet. Larvik kommune har fulgt opp dette ved å opprette arbeidsområdet “Kulturminner og stedskaping” der kulturminnenes betydning sees i direkte sammenheng med stedsutviklingen. En egen stillingsressurs er tilegnet arbeidet og det ble i oppstarten i 2020 vektlagt at ressursen er uavhengig og ikke underlagt Arealplan, Byggesak, Kultur, Eiendom eller Næring.

Det er et mål at kommunens arbeid med forvaltning og utvikling av kulturminner og -miljøer integreres i de ulike virksomhetsområdene med identifisering av mål og rapportering for disse. Kommunen utarbeider nå en temaplan for Kulturminner og stedskaping. Direktoratet for kulturminneforvaltning (Riksantikvaren) oppfordrer alle kommuner til å utarbeide slik plan. Denne viser hvilke områder kommunen skal arbeide med og hvilke av disse områdene som skal prioriteres høyest.

Et viktig innsatsområde er å gi kunnskap i organisasjonen til forvaltning iht. Plan- og bygningsloven, Kulturminneloven og andre særlover.

Kulturminner og stedskaping deltar i miljønettverket, deltar i flere prosjekter og er ansvarlig for faglig rådgivning i kommunens dialog med Vestfoldmuseene hvor Larvik kommune er en av deleierne.

Miljøforvaltning

Klima- og energiplanen fastlegger kommunens ambisjon i klima- og energiarbeidet og legger føringer for hvilke virkemidler kommunen skal benytte seg av for å realisere denne ambisjonen. Miljøarbeidet i kommunen er en del av alle tjenesteområder. Et hovedfokus miljøforvaltningen er å være katalysator i de ulike tjenesteområdene for å bidra til gjennomføring av tiltak for å nå målene i planen. Et annet hovedfokus er å bidra og gi bistand i organisasjonen til forvaltning av særlovverket og annen oppfølgingen innen miljøarbeidet.

Miljøforvaltning har ansvar for forvaltning og saksbehandling etter særlovverket der dette ikke er delegert til andre virksomhetsområder.

Miljøforvaltning deltar i flere prosjekter samt nettverkssamarbeid og leder kommunenes miljønettverk og er hovedkontakt for det regionale klimanettverket.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	17 959	17 959	17 959	17 959
Endring i år				
Flytte prosjekt Nyby fra 1005 til Frida 9611	100	0	0	0
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	232	232	232	232
Sum Endring i år	332	232	232	232
Tiltak forrige år				
Effektivisering av arbeid knyttet til oppfølging av kontroll av tobakk, alkohol og bevilling.	-100	-100	-100	-100
Sum Tiltak forrige år	-100	-100	-100	-100
Budsjettekniske justeringer				
Flytting av utgifter Lardal bibliotek til Frivillighetssentralen	85	85	85	85
Sum Budsjettekniske justeringer	85	85	85	85
Konsekvensjusteringer	317	217	217	217
Konsekvensjustert ramme	18 276	18 176	18 176	18 176
Innsparingstiltak				
KOM-INN kino avsluttes	-100	-100	-100	-100
Sum Innsparingstiltak	-100	-100	-100	-100
Nye tiltak				
Leder ungdomsråd	160	160	160	160
Samhandling frivillighet (FRIDA)	80	80	80	80
Sum Nye tiltak	240	240	240	240
Nye tiltak og realendringer budsjett	140	140	140	140
Ramme 2022-2025	18 416	18 316	18 316	18 316

Nye tiltak**Leder ungdomsråd**

Leder ungdomsråd. For å lykkes med arbeidet knyttet til ungdomsråd er det avgjørende at det er avsatt ressurs til ledelse og koordinering av dette arbeidet.

Samhandling frivillighet (FRIDA)

FRivilligsentralenes Data Adminstrasjonsverktøy (FRIDA) er en skreddersydd applikasjon for effektivisering og optimalisering av virkeområdet i frivilligsentralene.

Systemet inneholder egne moduler for organisasjonen, den frivillige og tjenestemottakeren, noe som forenkler administrasjonen og sikrer kvaliteten. Applikasjonen er tilgjengelig fra PC, nettbrett og mobil

Næring og ressursforvaltning

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	7 425	7 292	7 292	7 292	7 292	7 292
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 696	2 440	2 640	2 640	2 640	2 640
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 595	1 837	1 837	1 837	1 837	1 837
Overføringsutgifter	824	288	288	288	288	288
Finansutgifter	2 647	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	14 186	11 857	12 057	12 057	12 057	12 057
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-931	-895	-895	-895	-895	-895
Refusjoner	-1 151	-942	-942	-942	-942	-942
Overføringsinntekter	-3 497	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-220	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-5 798	-1 837	-1 837	-1 837	-1 837	-1 837
Sum	8 388	10 020	10 220	10 220	10 220	10 220

Virksomheten består av

- Næringsutvikling
- Colab og entreprenørskap
- Jordbruksforvaltning
- Skogforvaltning
- Viltforvaltning
- Vannforvaltning

Virksomheten består av 8 årsverk fordelt på 8 ansatte.

Omtale av virksomheten

Virksomhetsområde Næring og ressursforvaltning favner bredt fra lovpålagte forvaltningsoppgaver knyttet til landbruk til næringsutvikling. Virksomheten er ansvarlig for; gjennomføring av næringsplanens handlingsplan, kommunens engasjement i Colab, etablererveiledning, landbruksforvaltning inkludert tilskuddsordninger til jordbruk, skogforvaltning, viltforvaltning, samt en koordinerende rolle innen vannforvaltning.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	10 020	10 020	10 020	10 020
Tiltak forrige år				
KST 188/20 Retro magasin	-300	-300	-300	-300
Oppfølging Midtpunkt Larvik	500	500	500	500
Sum Tiltak forrige år	200	200	200	200
Konsekvensjusteringer	200	200	200	200
Konsekvensjustert ramme	10 220	10 220	10 220	10 220
Ramme 2022-2025	10 220	10 220	10 220	10 220

Fellesfunksjon Verdiskaping og stedsutvikling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	2 609	2 392	2 408	2 408	2 408	2 408
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	639	972	972	972	972	972
Overføringsutgifter	83	200	200	200	200	200
Finansutgifter	496	359	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	3 828	3 923	3 581	3 581	3 581	3 581
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-10	0	0	0	0	0
Refusjoner	-83	-200	-200	-200	-200	-200
Overføringsinntekter	-200	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-293	-200	-200	-200	-200	-200
Sum	3 534	3 723	3 381	3 381	3 381	3 381

Virksomheten består av

- Kommunalsjef
- Prosjektoppfølgning av investeringer for hele tjenesteområdet
- Representant til politisk sekretariat
- Byutviklingsprogrammet

Fellesfunksjon består av 3 årsverk fordelt på 3 ansatte.

Omtale av virksomheten

Larvik kommune har igangsatt arbeid med et Byutviklingsprogram. Programmet har til hensikt å følge opp nylig vedtatt Sentrumsstrategi samt gjeldende Kulturplan og Næringsplan. Programmets viktigste funksjon er å sørge for **gjennomføring** av utvalgte tiltak over en gitt tidsramme.

I sentrumsstrategien er det lansert en rekke nøkkelprosjekter som har til hensikt å styrke Larviks bysentrum og skape attraksjonsverdi. Nøkkelprosjektene omfatter i hovedsak **Byrom** og **Bygninger**. I kulturplanen og Næringsplanen er det angitt ulike tiltak for å styrke byens **Aktivitet**.

I Byutviklingsprogrammet ønsker Larvik Kommune å se disse 3 driverne i sammenheng - analysere virkningen av lokasjon, samskapingspotensiale, kostnader og bærekraft. For å lykkes i arbeidet vil det være av stor betydning å ha tett dialog med næringsliv, grunneiere og gårdeiere underveis, i tillegg til viktige kulturinstitusjoner i sentrum. Ulike samarbeidsmodeller ønskes vurdert og- om ønskelig, på sikt implementert.

Dive-analysen gjennomført i rulleringen av KDP Larvik By definerer Herregården- og opprinnelig Herregårdshage samt deler av Tollerodden som historiske verdier av Nasjonal- og internasjonal verdi. Dette er historiske kvaliteter som kan gi Larvik By attraksjonskraft om det forvaltes riktig.

I forbindelse med Byjubileet, ble det etablert en midlertidig hage i samarbeid med Vestfoldmuseene, NTNU, Sparebankstiftelsen DnB og frivilligheten. Erfaringene fra prosjektet synliggjorde kraften et fremtidig anlegg i denne bydelen kan ha.

Det er blitt gjennomført hagearkeologiske utgravninger i samarbeid med VTFK og NMBU nå i høst, med svært lovende funn. Vestfoldmuseene har søkt staten om støtte over kulturbudsjettet for 2022 for å videreutvikle prosjektet.

I tillegg til å kunne fungere som turist- og opplevelsesnæring, ønsker kommunen å se på anleggets potensiale for etablering av nyskapende helseforebyggende virksomhet samt aktivitet knyttet til lokalmat- og matkultur i samarbeid med kommunens landbruks- og grønnsaksnæring.

Sentrumsstrategien vektlegger betydningen av hvordan kommunens investeringer i bygg/byrom/funksjoner kan gi positive ringvirkninger for andre aktører i sentrum. All usikkerhet rundt trasevalg og fremdrift av InterCity har vært lammende både for kommune og næringsliv i mange år. Det er en målsetting i byutviklingsprogrammet å synliggjøre hvordan kommunen kan møte problematikken med avbøtende tiltak og bidra til å gi sentrum et løft – på kort og på lang sikt.

Programmering og lokasjon av rådhus, bibliotek, byheis, læringscenter etc. er eksempler som ønskes drøftet i byutviklingsprogrammet. Kostnadsberegning av byromstiltak som åpning av den gamle fiskerbrygga, etablering av gjestehavn, sjøbad, oppgradering av strandpromenaden vil inngå i en samlet prosjektportefølje.

Forutsigbarhet rundt kommunens fremtidige investeringer vil i seg selv kunne gi positiv effekt på sentrumsutviklingen og aktivt samarbeid med andre sentrumsaktører er tenkt å kunne gi merverdi og kraft.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	3 723	3 723	3 723	3 723
Endring i år				
Avskrivninger 2021	-359	-359	-359	-359
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	16	16	16	16
Sum Endring i år	-343	-343	-343	-343
Konsekvensjusteringer	-343	-343	-343	-343
Konsekvensjustert ramme	3 381	3 381	3 381	3 381
Ramme 2022-2025	3 381	3 381	3 381	3 381

Eiendom og teknisk drift

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	170 335	164 168	166 191	166 191	166 191	166 191
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	127 651	129 748	145 507	144 011	140 118	139 860
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	69 196	67 933	70 433	73 033	73 033	73 033
Overføringsutgifter	37 549	27 545	28 545	27 545	27 545	27 545
Finansutgifter	106 498	103 487	105 820	105 820	105 820	105 820
Sum Driftsutgifter	511 229	492 881	516 497	516 600	512 707	512 449
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-313 312	-323 129	-330 249	-330 426	-330 515	-330 515
Refusjoner	-44 231	-21 848	-21 848	-21 848	-21 848	-21 848
Overføringsinntekter	-2 092	-875	-875	-875	-875	-875
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-993	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Driftsinntekter	-360 628	-349 852	-356 972	-357 149	-357 238	-357 238
Sum	150 601	143 030	159 525	159 451	155 469	155 211

Området består av

- Teknisk
 - Vei og trafikk
 - Vann, avløp og renovasjon
 - Teknisk drift
 - Park- og friområder
- Brann og redning
 - Beredskap
 - Forebyggende
- Formålsbygg
- Prosjekt, bygg og anlegg
- Bolig
- Renhold
- Fellesfunksjon Eiendom og teknisk drift

De største utfordringene

Vedlikeholdsetterslep på:

- kommunale formålsbygg
- vann- og avløpsledninger
- kommunale veier og gang- og sykkelveier
- lekeplassutstyr i parker, friområder, boligfelt og på skoler/barnehager
- kommunale boliger, særlig utvendig

Sikkerhet og kapasitet på vannforsyningen i Larvik

Tilpasning til klimaendringene

De viktigste veivalgene for området

- Beredskap, risikoreduksjon og tilpasning til klima
- Tilrettelegging, forvaltning og beredskap bidrar til god helse
- Bygg og veier bidrar til trygg oppvekst, trivsel og læring
- Vedlikehold, oppgradering og infrastruktur bidrar til ønsket stedsutvikling
- Verdibevaring og tilrettelegging bidrar til lokal verdiskaping
- Samarbeidspartner i fag- og samfunnsutvikling

Klima, miljø og energi som vårt felles ansvar – nå og i framtida

Eiendom og teknisk drift har ansvar for å ivareta kvalitet, sikkerhet og kapasitet på vannforsyningen i Larvik. God vannforsyning og høy kvalitet på drikkevannet er avgjørende for befolkningens helse.

Klimaendringene utløser behov for å minimere risiko for flomskader. Tjenesteområdet jobber kontinuerlig for å redusere faren for flomskader ved å infiltrere, fordrøye og avklare flomveier.

- Nye anlegg dimensjoneres med 40 % klimapåslag for økt nedbørsintensitet.

Vann og avløpsledninger med dårlig funksjon skiftes systematisk, blant annet for å redusere lekkasjer. I tillegg er det avsatt et årlig beløp slik at man kan skifte ut vann- og avløpsnettets dersom det er private utbyggingsprosjekter i sentrum.

Tjenesteområdet skal bidra til transport, innkjøp, materialbruk og –forvaltning som holder en miljøvennlig profil.

Det er bevilget betydelige midler til å bygge nye gang- og sykkelveier de siste årene. Trygg ferdsel med gode sykkel- og gangveier stimulerer befolkningen til å velge sykkel og gange framfor bil. Den intensiverte innsatsen knyttet til utskifting av gatelys til LED-armatur bidrar til økt trafiksikkerhet og reduserte strømkostnader.

God livskvalitet, innovative læringsarenaer og inkluderende lokalsamfunn

Inneklimate og bygningers ytre og indre tilstand har vesentlig betydning for helse, trivsel og læring.

Gode og tilgjengelige aktivitets-, leke- og friluftsområder fungerer som sosiale møteplasser og utgjør samtidig en arena for rekreasjon både for den enkelte og fellesskapet. Lekeplasser i Larvik kommunes parker og friområder skal være sikre og av god kvalitet.

Bolig er en grunnleggende menneskerettighet, og alle skal ha mulighet til verdige boforhold. Boliger og nabolag skal gi grunnlag for trygghet og minimalt behov for bistand. Tjenesteområdet skal bidra til at flest mulig kommer i posisjon for å eie egen bolig for å ta del i verdøkning som grunnlag for bedre levekår, og til at så mange som mulig kan bo lengst mulig i sin egen bolig.

Tjenesteområdet skal bidra til at lokalsentre og byer utvikles som bærekraftige samfunn, med boliger som er tilrettelagt for mangfold. Formålsbygg skal være gode nok til å ivareta tiltenkte funksjoner, og områder skal stimulerer til lek, fysisk aktivitet, rekreasjon og sosial omgang. Trygg ferdsel innen og mellom de ulike områdene utgjør en viktig forutsetning for levende lokalsamfunn med tilgang til arbeid og andre samfunns-goder.

Det brannforebyggende arbeid i Larvik retter seg særlig mot de innbyggerne som statistisk sett er mest utsatt for brann.

Vekst og utvikling som ivaretar miljøet og menneskene

Eiendom og teknisk drift tar medansvar for at flest mulig skal delta i arbeidslivet, blant annet gjennom å tilby praksis- og jobbmuligheter til lærlinger, og andre som har behov for tilpasning eller arbeidstrening.

Verdibevarende vedlikehold av kommunale bygninger, veier og annen infrastruktur bidra til å styrke kommunens attraktivitet.

Ved behov for kjøp av eksterne tjenester benyttes lokale aktører så langt det er mulig.

Smartbytenkning og digitalisering effektiviserer tjenester og reduserer skader på klima og miljø.

Vi finner de beste løsningene sammen

Innhenting og deling av kunnskap er en forutsetning for å skape gode og effektive tjenester.

Tjenesteområdet har hovedansvar for Bolignettverk og inngår i andre interne og eksterne nettverk for å bidra til helhetlig innsats og utvikling.

Den enkelte medarbeider, avdeling og virksomhet oppfordres til å invitere til samarbeid for å finne varige og gode løsninger som fungerer både for leverandør og mottaker.

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 03: I Larvik opplever innbyggerne god livskvalitet, mestring og tilhørighet	EIE: 1-2 turveg traséer og/eller leke-/møteplasser rustes opp og tilrettelegges	Antall turveg traséer og/eller leke-/møteplasser opparbeidet		2	2	2	2
	EIE: Boligbehov imøtekommes de som ikke selv kan skaffe bolig.	Avslag på søknad om bolig	0	0	0	0	0
FN 11: Larviksamfunnet utvikler det vekstkraftige, tar vare på det uerstattelige og motvirker det utenkelige	EIE: Antall bygningsbranner reduseres med 5 - 7% i perioden.	Antall bygningsbranner pr år, i forhold til Bris		25	24	23	22
FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	EIE: Antall formålsbygg med sentral driftsstyring	Antall formålsbygg med intern driftsstyring	37,0	49,0	52,0	60,0	60,0
	EIE: Redusere antall m2 formålsbygg pr innbygger til 3,8 m2	Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger (B)	4,2	3,9	3,9	3,8	3,8
FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	EIE: Gjennomføre prioriterte tiltak for økt gang- og sykkelbruk (2020, 2021)	Bygge antall fortaus- og GS-veilenker		10	2	2	2
	EIE: Larvik kommune skal være et lavutslippssamfunn i 2050	Innen 2025 skal 70 % av kommunens personbilpark være utslippsfri		58,0 %	68,0 %	70,0 %	70,0 %
		Prosentandelen restavfall som kastes fra husholdninger/hytter skal reduseres fra 46 % i 2019 til maks 30 % i 2025	45,5 %	40,0 %	35,0 %	30,0 %	30,0 %
		Sorteringsgraden på avfallet hentet fra Larvik kommunes virksomhetsdrift skal være på over 70 % i 2025	49,0 %	55,0 %	60,0 %	70,0 %	70,0 %

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

	Stasjonære energiforbruk fra formålsbygg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018	25 598 539 kwh	24 750 404 kwh	23 375 381 kwh	22 000 359 kwh	22 000 359 kwh
	Stasjonært energiforbruk fra komm.tek.anl. skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018 (reduseres med 5% pr år)		10,0 %	15,0 %	20,0 %	20,0 %
EIE: Redusere energikostnader pr. m2	Herav energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	125	154	149	131	131
	Redusere energiforbruket i byggene med 30 % i perioden. Tar utgangspunkt i 2014 tall på 180 kWh pr m2.	180	160	150	145	145
EIE: Verdibevarende vedlikehold. Redusere vedlikeholdsetterslepet med 4-5 % pr år	Utgifter til vedlikeholds aktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	113	145	150	150	150
	Vedlikeholdsbehov i tidsrommet 0-5 år	1 000 000	880 000	840 000	800 000	800 000

Hovedmål	Delmål	Indikator	Siste måling 2020	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
FN 14: I Larvik arbeider vi systematisk og målrettet for å sikre at vannforekomstene skal ha en god økologisk og kjemisk tilstand	EIE: Trygt drikkevann til abonnentene	Alle prøver av drikkevannet skal oppfylle krav til vannkvalitet		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
	EIE: Utslippskrav for avløpsvann overholdes	Lillevik renseanlegg skal overholde utslippskrav om 90 % rensing av fosfor.		90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %

Gjeldende planer for området

Tjenesteområdet har hovedansvar for oppfølging av følgende planer

- Eiendomsstrategi
Eiendomsstrategiens handlingplaner:
 - Boligplan 2022-25
 - Vedlikeholdsplan - kommunale bygg 2022-25
 - Forvaltning og utvikling av eiendommer og kommunalt eide bygg (utarbeides som del av handlingsrom 2025)
- Kommunalteknisk plan 2022- 29
- Trafikksikkerhetsplan 2022-25

Oppfølging av gjeldende planer

Følgende temaplaner følges opp gjennom konkrete handlingsplaner:

- Boligplan med handlingsprogram 2022-25
- Vedlikeholdsplan - kommunale bygg 2022-25
- Forvaltning og utvikling av eiendommer og kommunalt eide bygg (utarbeides som del av handlingsrom 2025)
- Kommunalteknisk plan 2022- 29 med handlingsprogram
- Trafikksikkerhetsplan 2022-25 med handlingsprogram

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Øvrige år		
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Larvik kommune 2020											
Brygger i friområder	2030	3 000	3 000	0	500	0	500	0	500	0	500
Bølgevern Risøya	2025	6 700	6 700	0	0	3 500	0	0	0	0	0
Dypavfallsbeholdere - etablere	2025	2 000	2 000	0	1 000	1 000	0	0	0	0	0
Guriskogen Vest - kjøp og regulering av tomter	2023	32 783	-18 217	10	10	0	0	0	0	0	0
Jule/vinterlys i Larvik og Svarstad	2029	800	800	400	0	0	0	0	400	0	0
Kaupang - investering ifm formidlingsopplevelse	2020	2 225	2 225	100	0	0	0	0	0	0	0
Kommunaltekniske anlegg Øya 57	2026	29 100	29 100	1 200	11 900	11 600	4 400	0	0	0	0
Kvartalslekeplasser	2030	24 450	24 450	2 000	2 000	2 000	2 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Kvelde RA og Berganmoen RA med ledninger	2026	192 000	192 000	60 000	49 000	44 000	39 000	0	0	0	0
Kyststi Tjølling	2022	5 200	5 200	100	0	0	0	0	0	0	0
Nanset Allè 7 - Nye familieboliger	2022	14 110	9 610	8 000	0	0	0	0	0	0	0
Nedgravde containere for hytterrenovasjon	2030	18 000	18 000	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
Nye Led gatelys og oppgradering fortau	2030	40 840	40 840	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Nytt rensetrinn Lillevik RA	2027	135 000	135 000	2 000	4 000	8 000	59 000	62 000	0	0	0
Nytt vannverk (eget)	2031	460 800	460 800	0	10 500	43 100	176 600	211 600	0	9 000	10 000
Nødstrøm sykehjem	2023	8 500	8 500	2 425	1 700	0	0	0	0	0	0
Områdeløft Torstrand	2028	32 000	32 000	0	0	8 000	8 000	8 000	8 000	0	0
Oppgradering av veier i ifm. VA prosjekter	2026	28 000	28 000	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	0	0
Opprusting av nærlekeplasser for overføring til velforeninger.	2024	2 000	2 000	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0
Prinsegarasjen - salg av eiendom	2022	10	-12 990	10	0	0	0	0	0	0	0
Prosjekt skolegård, fysisk aktivitet	2024	20 000	20 000	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0
Rammebevilgning - investeringer Eiendom	2028	153 973	153 973	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	0
Rammebevilgning - kjøp av kommunale utleieboliger	2028	130 886	111 111	25 000	25 000	25 000	0	0	0	0	0
Rammebevilgning - Nye ladepunkter som ikke dekkes av Grønt fond	2029	10 300	10 300	2 500	1 800	1 000	500	500	500	500	0
Rammebevilgning - oppgradering skolebygg	2029	153 366	153 366	10 000	10 000	24 000	24 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Rehabilitering av øvrige bygninger i parker og friområder.	2024	200	200	0	200	0	0	0	0	0	0

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Rehabilitering avløp	2030	544 185	544 185	70 200	60 500	69 800	66 800	64 000	66 500	66 500	67 700
Rehabilitering vann	2030	475 965	475 965	55 800	55 800	55 400	56 400	67 400	58 500	59 500	60 500
Salg av eiendom	2029	80	-56 920	10	10	10	10	10	10	10	10
Sogn gjenvinningsstasjon - oppgradering	2023	9 100	9 100	2 000	0	0	0	0	0	0	0
Stavern skole - rehabilitering	2023	50 000	50 000	5 000	20 000	0	0	0	0	0	0
Tiltak park- og friområder i forbindelse med rehabiliteringsplaner.	2030	16 000	16 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Toaletter bytte ut/rehabiliter to pr. år	2030	9 600	9 600	800	800	800	800	1 000	1 000	1 000	1 000
Torstvedttunet - Boliger for unge funksjonshemmede	2022	59 015	15 853	5 265	0	0	0	0	0	0	0
Totalrehabilitering av lekeområdet i Bøkeskogen.	2025	1 500	1 500	0	0	0	1 500	0	0	0	0
Tursti på nedlagt jernbane Larvik - Porsgrunn inkl undergang ved Puttland	2025	8 000	8 000	1 000	1 000	3 000	3 000	0	0	0	0
Universell utforming - ledelinjer i Larvik sentrum	2025	1 000	1 000	0	0	0	1 000	0	0	0	0
Utplassering av brannsikkert renovasjonsutstyr	2030	3 600	3 600	300	300	300	300	300	300	300	300
Utskifting av biler, Brann- og redning	2032	32 425	32 425	7 440	500	0	8 945	4 000	2 625	8 375	0
Utskifting av råtne veistolper	2026	13 000	13 000	0	0	5 000	5 000	3 000	0	0	0
Utskifting av utstyr, Brann og redning	2032	2 120	2 120	0	530	0	530	0	530	0	0
Veiformål	2030	164 637	164 637	19 000	19 000	19 000	19 000	19 000	19 000	19 000	19 000
Sum Larvik kommune 2020		2 896 470	2 708 033	318 260	315 750	358 210	510 985	497 510	214 565	215 885	190 710

Brygger i friområder

Etablering og utbedring av brygger i friområder.

Dypavfallsbeholdere - etablere

Det anslås å være ønske om/behov for dypavfallsbeholdere på ca. femten områder.

Jule/vinterlys i Larvik og Svarstad

Innkjøp av nye lys.

Kommunaltekniske anlegg Øya 57

Tiltaket består av flere etapper for utbedring av bygg og få en mer effektiv drift på Øya.

Etappe 1: Ivaretagelse av maskiner og utstyr.

Etappe 2: Spiserom og rent verksted for lekkasjesøk aktivitet mv.

Etappe 3: Garderobeanlegg med ren og uren sone iht. arbeidsplassforskriften.

Kvartalslekeplasser

Opprusting/renovering av kvartalslekeplasser.

Kvelde RA og Berganmoen RA med ledninger

Det er valgt å utrede nytt renseanlegg for Kvelde på et område vest for Kvelde sentrum. Det er utarbeidet et forprosjekt for dette. I forprosjektet er renseanlegget kostnadsberegnet til 86 mill. kr.

Nødvendige ledningsanlegg er beregnet til 16 mill. kr.

Nytt felles renseanlegg for Hvarnes, Steinsholt og Berganmoen industriområde legges på Berganmoen. Det er behov for oppgradering av både Hvarnes renseanlegg og Steinsholt renseanlegg. I stedet for oppgradering av eksisterende renseanlegg bygges nytt felles renseanlegg på Berganmoen (beregnet til 57 mill. kr.)

Overføringsanlegg for avløp fra eksisterende Hvarnes renseanlegg til nytt renseanlegg på Berganmoen er beregnet 13 mill. kr.

Overføringsanlegg for avløp fra eksisterende Steinsholt renseanlegg til nytt renseanlegg på Berganmoen er beregnet 20 mill. kr.

Nye Led gatelys og oppgradering fortau

Videreføring av investeringen i hele perioden.

Nytt rensetrinn Lillevik renseanlegg

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har kommet med krav til Lillevik renseanlegg om at avløpsvannet skal renses for organisk stoff (sekundærrensing). Dette er et nytt krav (02.02.2021), og det må bygges et nytt rensetrinn. Fristen er 31.12.2027.

Bygging av anlegget må i hovedsak gjøres i 2025 og 2026 slik at det meste av 2027 kan benyttes til prøvedrift og innkjøring. Det settes av 135 mill. kr i planperioden for utvidelse av Lillevik renseanlegg

som omfatter nytt rensetrinn for organisk stoff (sekundærrensing).

Nytt vannverk (eget)

Bygge nytt vannverk i egen regi.

Områdeløft Torstrand

I forbindelse med vann- og avløpsprosjekt på Torstrand er det ønskelig å gjennomføre et områdeløft lignende områdeløftet på Langestrand som ble gjennomført i 2002-2005. Dette vil f.eks. omfatte trafiksikkerhetstiltak, skoleveier, veilys, parker, lekeplasser, møteplasser, gateutstyr, trær, brannsikker renovasjonsløsning osv.

Oppgradering av veier ifm. VA prosjekter

I perioden 2022-2025 skal det gjennomføres mange store vann- og avløpsprosjekter hvor det er behov for vesentlige oppgraderinger av kommunale veier, gang- og sykkelveier og fortau. Dette omfatter bl.a. Halsegata-Iver Hesselbergs vei, Nanset vest (etappe 1-4), Solstad-Varden etappe 5, Tjøllingvollen, Storgata-Indre havn, Gloppeskogen, Farriseidet og Ausrød. Pga. omfanget av VA-prosjekter i kommende perioden anbefaler Teknisk virksomhet at det avsettes 3 mill. kr ekstra i 2022 og deretter 5 mill årlig i perioden 23 - 25 til oppgradering av veier i forbindelse med disse.

Opprusting av nærlekeplasser for overføring til velforeninger.

Opprusting av nærlekeplasser for overføring til velforeninger i 2022 og 2023.

Prosjekt skolegård, fysisk aktivitet

Strategidokument 2022-25: Rammen reduseres med kr 5 mill pr år i 2022 og 2023.

Rehabilitering av øvrige bygninger i parker og friområder.

Tilstandsvurdering gjennomføres i 2022 for å avdekke behov. Deretter legges aktuelle tiltak inn i økonomiplanen.

Rehabilitering avløp

Oppdatert med tall fra Kommunalteknisk plan 2022 - 2029

Rehabilitering vann

Oppdatert i henhold til Kommunalteknisk plan 2022 - 2029

Tiltak park- og friområder i forbindelse med rehabiliteringsplaner.

Tiltak i prioriterte parker, Bøkeskogen, Kjærra m.fl.

Toaletter bytte ut/rehabiliterer to pr. år

Toaletter byttes ut etter en rehabiliteringsplan

Totalrehabilitering av lekeområdet i Bøkeskogen.

Lekeområdet i Bøkeskogen etableres på nytt.

Universell utforming - ledelinjer i Larvik sentrum

Det er utarbeidet et skisseprosjekt for etablering av ledelinjer i Larvik sentrum i samarbeide med bl.a. Blindeforbundet og fylkeskommunen. Første område for etablering av ledelinjer er i gågatene (Nansetgata og Sigurds gate) fra Torget og opp til kollektivterminalen i Jegersborgsgate, samt fra Torget

og videre til taxiholdeplassene i Øvre Torggate. Det vil også være aktuelt å arbeide videre med aksene mot Feyers gate og f.eks. videre mot Indre havn og Bøkeskogen.

Utskifting av råtne veistolper

I 2022 skal det gjennomføres en lovpålagt råtekontroll, som vil avdekke veilstolper som må byttes ut. I 2024 og 2025 anbefales det å sette av 5 mill. kr. hvert år til å skifte ut alle stolper i områder med dårlig standard eller enkeltstolper.

Veiformål

Investeringer gjelder hele perioden.

Rammebevilgning - oppgradering skolebygg

Nærmere halvparten av registrert vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg er pr i dag knyttet til skoler. Rammebevilgning til skolebygg er pr. idag på 16 mill. For å ivareta et godt inneklima og et godt læringsmiljø på skolene fremover, så bør det fortsettes med investeringer i ventilasjon og varmeanlegg. På grunn av kommunens økonomiske situasjon reduseres rammen med kr 6 mill i 2022 og 2023. Deretter økes den til 24 mill i 2024 og 2025.

Tursti på nedlagt jernbane Larvik - Porsgrunn inklusiv overgang på Puttland

Proessen rundt overdragelsen av denne eiendommen har tatt svært lang tid. Tilbudet fra BaneNor er per i dag på 5 millioner kroner til fordeling mellom Larvik og Porsgrunn kommune. Det er inngått en avtale med Sparebank stiftelsen og Statens vegvesen om kvalitetssikring av kostnader som ble gjennomført høsten 2021. Når dette er avklart vil det på nytt forhandles med BaneNor om overdragelsens vederlag, Sparebankstiftelsens deltagelse og andre bidragsytere for å sette sammen en helhetlig pakke for opparbeidelse til tursti. Larvik kommune må bidra økonomisk for å få realisert prosjektet. Det bevilges 8.000.000,- i strategiperioden som bidrag til etablering av ny tursti.

Nødstrøm sykehjem

Strategidokument 2022-25:

Det er tidligere bevilget tilsammen kr 6 mill for utbedring/oppsett av reservekraft/nødstrøm på sykehjemmene. I forbindelse med denne etableringen av reservekraft på sykehjemmene har det fremkommet at eksisterende installasjoner er i dårligere stand enn tidligere kartlegging viser. Det fremkommer også et behov for avbruddsfri strømforsyning (UPS) på enkelte sykehjemmene da aggregatene har en oppstartstid som er ugunstig for elektrisk- og medisinsk utstyr. Vi har også aggregat som er underdimensjonert iht. hva som forventes av en slik installasjon i dag, og disse må derfor skiftes ut for å kunne opprettholde ønsket beredskap. Budsjettet økes med 800.000,- kr i 2022 og at det bevilges 1.700.000,- kr for 2023.

Stavern skole

Strategidokument 2022-25:

Det er øremerket 50 mill til ta igjen vedlikeholdsetterslepet ved Stavern skole. Bygget er utdatert både teknisk og arealmessig. Kartlegging har synliggjort at behovet for investeringer i dagens bygningsmasse er ca 97 mill, dersom skolen skal få gode pedagogiske rammebetingelser.

Kommunedirektøren skal i løpet av våren 2022 kartlegge alternativ bruk av investeringsmidler for ett trinns barneskole i Stavern. Hovedfokus skal være å vurdere langsiktige investerings- og utvidelsesmuligheter med kostnadsramme på 68 millioner kroner, sett opp mot investeringsbehovet i dagens bygningsmasse på 97 millioner kroner. Det skal også utredes alternativ plassering av skole i Stavern. Av aktuelle lokaliteter er dagens plassering, ved Brunla ungdomsskole og ved Kaken idrettsplass.

Videre vil kommunedirektøren avklare forhold omkring ny støyfløy/ spesialrom og ny gymsal ved Brunla ungdomsskole, med kostnadsramme på ca. 60 millioner kroner.

Rammebevilgning - kjøp av kommunale utleieboliger

Strategidokument 2022-25: Etterspørselen etter boliger er noe synkende så rammen reduseres brutto med 5 mill i 2022, 2023 og 2024.

Teknisk

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	59 522	58 759	59 217	59 217	59 217	59 217
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	71 327	88 538	88 538	88 538	88 538	88 538
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	63 803	62 549	65 049	67 649	67 649	67 649
Overføringsutgifter	13 387	6 705	7 705	6 705	6 705	6 705
Finansutgifter	79 235	75 354	75 509	75 509	75 509	75 509
Sum Driftsutgifter	287 273	291 905	296 018	297 618	297 618	297 618
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-224 266	-232 376	-239 320	-239 320	-239 320	-239 320
Refusjoner	-11 351	-6 585	-6 585	-6 585	-6 585	-6 585
Overføringsinntekter	-1 644	-875	-875	-875	-875	-875
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-516	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Driftsinntekter	-237 778	-243 836	-250 780	-250 780	-250 780	-250 780
Sum	49 495	48 069	45 238	46 838	46 838	46 838

Virksomheten består av

85 ansatte fordelt på fire avdelinger:

- Vann, avløp og renovasjon (VAR)
- Vei og trafikk
- Park og friområder
- Teknisk drift

Omtale av virksomheten

Teknisk har ansvaret for å drifte og vedlikeholde 300 km med kommunale veier, 60 km med gang- og sykkelveier, samt en rekke private veier og 10.000 gatelys.

Kommunen har over 1 200 km med ledninger, hvorav ca. 535 km vannledninger, 405 km avløpsledninger og 260 km overvannsledninger. Virksomheten har i tillegg ansvar for ca. 100 kloakkpumpestasjoner, tre renseanlegg for avløp og to hovedvannverk (Gopledal og Naugfoss).

Virksomheten har ansvar for å tilrettelegge, vedlikeholde og drifte 9 800 dekar friområder, 300 dekar parker og 215 lekeplasser. Dette inkluderer offentlige toaletter i parker og friområder, samt brygger i skjærgården. Det legges også betydelige ressurser i å bekjempe ugress og svartelistede planter.

Tilpasning til klimaendringene

Larvik kommune jobber kontinuerlig for å redusere faren for flomskader ved å infiltrere, fordrøye og avklare flomveier. Nye anlegg dimensjoneres med 40% klimapåslag for økt nedbørsintensitet.

Larvik kommune jobber kontinuerlig med å redusere lekkasjer/fremmedvann fra/til vann- og avløpsnett, blant annet ved å skifte ut VA-ledninger med dårlig funksjon.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	48 069	48 069	48 069	48 069
Endring i år				
Avskrivninger 2021	155	155	155	155
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	457	457	457	457
Sum Endring i år	613	613	613	613
Tiltak forrige år				
KST 188/20 Fylkesvei 221, egenandel	500	0	0	0
KST 188/20 GS vei Hem-Santra kommunal egenandel	500	0	0	0
KST 188/20 Kyststi Tjølling, reduserte kostnader	0	100	100	100
Vedlikehold av kommunale veier	2 500	5 000	5 000	5 000
Sum Tiltak forrige år	3 500	5 100	5 100	5 100
Konsekvensjusteringer	4 113	5 713	5 713	5 713
Konsekvensjustert ramme	52 182	53 782	53 782	53 782
Nye tiltak				
Avløpsgebyr, regulering 2022	-1 220	-1 220	-1 220	-1 220
Vanngebyr, regulering 2022	-5 724	-5 724	-5 724	-5 724
Sum Nye tiltak	-6 944	-6 944	-6 944	-6 944
Nye tiltak og realendringer budsjett	-6 944	-6 944	-6 944	-6 944
Ramme 2022-2025	45 238	46 838	46 838	46 838

Nye tiltak

Avløpsgebyr, regulering 2022

Teknisk justering av avløpsgebyr for 2022.

Vanngebyr, regulering 2022

Teknisk justering av vanngebyr for 2022.

Brann og redning

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	32 275	30 579	30 561	30 561	30 561	30 561
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 025	6 493	6 489	6 478	6 471	6 471
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 078	5 384	5 384	5 384	5 384	5 384
Overføringsutgifter	1 315	468	468	468	468	468
Finansutgifter	2 845	2 645	2 558	2 558	2 558	2 558
Sum Driftsutgifter	46 539	45 569	45 460	45 449	45 441	45 441
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-9 151	-9 460	-9 460	-9 460	-9 460	-9 460
Refusjoner	-2 406	-578	-578	-578	-578	-578
Overføringsinntekter	-190	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-11 747	-10 038	-10 038	-10 038	-10 038	-10 038
Sum	34 792	35 531	35 422	35 411	35 403	35 403

Virksomheten består av

40 ansatte fordelt på

- administrasjon
- forebyggende avdeling
- beredskapsavdeling.

Omtale av virksomheten

Forebyggende avdeling har som hovedoppgaver å utføre feiing og tilsyn av bygg og fyringsanlegg. Satsning på "Trygg hjemme" og oppfølging av sikkerhet for utsatte grupper gjøres i nært samarbeid med andre kommunale virksomheter.

Beredskapsavdelingen har 4 vaktlag i døgnturnus. Utover det som reguleres av brannloven inngår redningsdykkerberedskap, pågående livstruende vold (PLIVO), helserelaterte oppgaver og avtale med staten om redningsinnsats til sjøs (Rits-avtale) som ett av 7 brannvesen i Norge. For å dekke krav til innsatstid i tidligere Lardal kommune har virksomheten avtale med Kongsberg om beredskap fra Hvittingfoss brannstasjon. Avdelingen har tett samarbeid med Sandefjord gjennom felles overordnet vakt, samt små og store hendelser.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	35 531	35 531	35 531	35 531
Endring i år				
Avskrivninger 2021	-87	-87	-87	-87
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	582	582	582	582
Sum Endring i år	495	495	495	495
Tiltak forrige år				
Avvikle redningsdykkerberedskap	-435	-435	-435	-435
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-4	0	0	0
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	0	-15	-15	-15
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-8	-8
KST 188/20 Dykkerberedskap	-165	-165	-165	-165
Sum Tiltak forrige år	-604	-615	-622	-622
Konsekvensjusteringer	-109	-120	-128	-128
Konsekvensjustert ramme	35 422	35 411	35 403	35 403
Ramme 2022-2025	35 422	35 411	35 403	35 403

Formålsbygg

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	20 020	18 920	19 464	19 464	19 464	19 464
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20 744	9 841	21 840	20 355	18 654	18 654
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	28	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	7 333	5 675	5 675	5 675	5 675	5 675
Finansutgifter	3 110	3 148	3 869	3 869	3 869	3 869
Sum Driftsutgifter	51 236	37 584	50 848	49 363	47 662	47 662
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-32	-25	-25	-25	-25	-25
Refusjoner	-12 072	-5 675	-5 675	-5 675	-5 675	-5 675
Overføringsinntekter	-257	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-185	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-12 546	-5 700	-5 700	-5 700	-5 700	-5 700
Sum	38 690	31 884	45 148	43 663	41 962	41 962

Virksomheten består av

41 ansatte fordelt på

- teknisk byggdriфт
- byggdriфт
- bygningsvedlikehold.

Omtale av virksomheten

Virksomhet Formålsbygg har det totale drifts- og vedlikeholdsansvar for alle kommunalt eide bygg, totalt ca. 240 000 m2 bygningsmasse. Disse spenner fra gamle kulturbygg og skoler med forskjellige byggetrinn til topp moderne skoler og barnehager. Det leies også inn ca. 22 000 m2 med formålsbygg.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	31 884	31 884	31 884	31 884
Endring i år				
Avskrivninger 2021	721	721	721	721
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	544	544	544	544
Sum Endring i år	1 265	1 265	1 265	1 265
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2021	4	4	4	4
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	-4	-4	-4	-4
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	0	-40	0	0
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-85	-85
Endring KLP 2020-23	0	0	0	0
Pensjon - justering ordinær premiesats	0	0	0	0
Sum Tiltak forrige år	-1	-41	-85	-85
Konsekvensjusteringer	1 264	1 223	1 179	1 179
Konsekvensjustert ramme	33 148	33 108	33 064	33 064
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Hvarnes skole og SFO	0	-42	-42	-42
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Langestrand skole og SFO	0	-1 403	-1 310	-1 310
Sum Innsparingstiltak	0	-1 445	-1 352	-1 352
Nye tiltak				
Risøya - Overvåkning og sikring av forurensede masser 2022 - 2025	10 000	10 000	250	250
Tilstandskartlegging av sentrale bygg	2 000	2 000	0	0
Økning av vedlikeholdsbudsjettet for å kunne gjennomføre mer planlagt vedlikehold	0	0	10 000	10 000
Sum Nye tiltak	12 000	12 000	10 250	10 250
Nye tiltak og realendringer budsjett	12 000	10 555	8 898	8 898
Ramme 2022-2025	45 148	43 663	41 962	41 962

Innsparingstiltak**Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Hvarnes skole og SFO**

Hvarnes skole legges ned og elevene får skoletilbud på Kvelde skole. Konsekvenser for elevene er lengre skolevei til sin nærscole. Det organiseres skoleskyss til alle elevene.

Nye tiltak**Risøya - Overvåkning og sikring av forurensede masser 2022 - 2025**

Larvik kommune har mottatt varsel om pålegg fra Statsforvalteren datert 01.10.21. Varselet er knyttet til gamle Stavern fyllplass. Som en konsekvens av innsendt tiltaksplan for gamle Stavern fyllplass, varsler Statsforvalteren tiltak knyttet til overvåkning av forurensing og sikring mot utlekking. Norconsult har gjort en grov estimering av kostnader og anslår en kostnad på ca 25,6 mill kr inkl. mva og prosjektledelse, fordelt over strategidokumentets 4-års periode for varslede tiltak. Kostnadsoverslaget er svært usikkert, så det skal igangsettes en detaljprosjektering. Kostnadene avhenger av endelig vedtak, men antas å i hovedsak være til kjøp av tjenester for å utarbeide prøveprogram og igangsetting av overvåkingsprogrammet, avklaring avgrensning av deponiet i sørvest samt kartlegging av ledningsnett og kjøp av tjeneste for å utarbeide detaljplan for arbeidet. Kostnadene for selve gjennomføringen av tiltakene kommer etter dette. Det antas en kostnad på omlag 10 mill kr eks moms og inkl. prosjektledelse pr år i 2022 og 2023. For årene 24 og 25 anslås kostnaden å bli kr 250 000,- eks. moms

pr år. Kommunedirektøren kommer tilbake med en egen sak om de konkrete tiltakene og kostnadene når dette foreligger.

Tilstandskartlegging av sentrale bygg

Mange kommunale bygg har fått kartlagt sin vedlikeholdstilstand, men det mangler ca 40 bygg. Det bevilges totalt 4 mill kr til å gjennomføre kartleggingen av ca 40 bygg, slik at en kan få laget en komplett vedlikeholdsplan for hele kommunens bygningsmasse.

Prosjekt, bygg og anlegg

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	-2 388	-3 404	-3 360	-3 360	-3 360	-3 360
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 370	414	414	414	414	414
Overføringsutgifter	1 215	90	90	90	90	90
Finansutgifter	833	833	1 037	1 037	1 037	1 037
Sum Driftsutgifter	5 031	-2 066	-1 818	-1 818	-1 818	-1 818
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-6 990	-90	-90	-90	-90	-90
Sum Driftsinntekter	-6 990	-90	-90	-90	-90	-90
Sum	-1 959	-2 156	-1 908	-1 908	-1 908	-1 908

Virksomheten består av

12 prosjektledere med ansvar for prosjekter knyttet til bygg/bolig, vann, vei og avløp.

Omtale av virksomheten

Virksomhetens hovedoppgave er å lede prosjekter etter bestilling fra virksomhetene Formålsbygg og Teknisk. Virksomheten innehar byggherrefunksjon og er tiltakshaver etter reglene i plan- og bygningsloven.

Prosjektlederne skal sørge for at hensyn til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygg- og anleggsplasser ivaretas.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	-2 156	-2 156	-2 156	-2 156
Endring i år				
Avskrivninger 2021	204	204	204	204
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	44	44	44	44
Sum Endring i år	249	249	249	249
Tiltak forrige år				
Avskrivninger 2020 justering	0	0	0	0
Sum Tiltak forrige år	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	249	249	249	249
Konsekvensjustert ramme	-1 908	-1 908	-1 908	-1 908
Ramme 2022-2025	-1 908	-1 908	-1 908	-1 908

Bolig

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	11 088	11 036	11 260	11 260	11 260	11 260
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	48 279	50 144	50 144	50 144	50 144	50 144
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	286	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	11 590	12 028	12 028	12 028	12 028	12 028
Finansutgifter	19 877	20 877	21 515	21 515	21 515	21 515
Sum Driftsutgifter	91 120	94 085	94 946	94 946	94 946	94 946
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-66 805	-68 860	-68 860	-68 860	-68 860	-68 860
Refusjoner	-6 110	-6 275	-6 275	-6 275	-6 275	-6 275
Sum Driftsinntekter	-72 915	-75 135	-75 135	-75 135	-75 135	-75 135
Sum	18 206	18 950	19 811	19 811	19 811	19 811

Virksomheten består av

13 ansatte og har ansvar for:

- Tildeling, forvaltning, drift og vedlikehold av ca. 1100 boliger
- Husbankens startlån og tilskuddsordninger
- Boveiledning, boligrådgiving og befaringer
- Vedlikehold i boligene i hht. vedtatt minstestandard

Omtale av virksomheten

Boligkontoret behandler ca. 500 boligsøknader, ca. 20 søknader om tilskudd til etablering og ca. 35 søknader om «Kommunal bostøtte i omsorgsbolig». Virksomheten registrerer ca. 1100 søknader om bostøtte til Husbanken og administrerer en samlet låneportefølje på 120 mill. pr år. Husbankens låne- og tilskuddsordninger benyttes aktivt for å gi flere mulighet til å gå fra leie til eie.

Boligporteføljen vurderes kontinuerlig opp mot aktuelle behov og prognoser for fremtiden.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	18 950	18 950	18 950	18 950
Endring i år				
Avskrivninger 2021	638	638	638	638
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	224	224	224	224
Sum Endring i år	861	861	861	861
Konsekvensjusteringer	861	861	861	861
Konsekvensjustert ramme	19 811	19 811	19 811	19 811
Ramme 2022-2025	19 811	19 811	19 811	19 811

Fellesfunksjon Eiendom og teknisk drift

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	7 533	6 351	5 650	5 650	5 650	5 650
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	19 074	19 860	24 017	24 017	21 833	21 575
Overføringsutgifter	2 029	1 980	1 980	1 980	1 980	1 980
Finansutgifter	529	529	1 201	1 201	1 201	1 201
Sum Driftsutgifter	29 165	28 720	32 848	32 848	30 664	30 406
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-11 156	-10 700	-10 876	-11 053	-11 142	-11 142
Refusjoner	-2 031	-1 980	-1 980	-1 980	-1 980	-1 980
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-291	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-13 479	-12 680	-12 856	-13 033	-13 122	-13 122
Sum	15 686	16 040	19 992	19 815	17 542	17 284

Virksomheten består av

7 ansatte og har ansvar for følgende områder:

- prosjektutvikling, mulighetsstudier og strategi i tidlig fase i utviklingsprosjekter
- generell juridisk rådgivning innenfor tjenesteområdets ansvarsområder
- strategisk vurdering av kortsiktige- og langsiktige behov for eiendom
- forhandling og inngåelse av utbyggingsavtaler
- bolignettverk, prosjekt og plan
- digitalisering og kvalitetsarbeid

Omtale av virksomheten

Områdets hovedformål er å utvikle gode systemer og rutiner slik at man oppnår de strategiske målene som tjenesteområdet har satt seg på kort og lang sikt.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	16 040	16 040	16 040	16 040
Endring i år				
Avskrivninger 2021	672	672	672	672
Biladministrasjon fra 1660 til 1030	-732	-732	-732	-732
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	32	32	32	32
Sum Endring i år	-29	-29	-29	-29
Tiltak forrige år				
Avskrivninger 2020 justering	0	0	0	0
Sum Tiltak forrige år	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	-29	-29	-29	-29
Konsekvensjustert ramme	16 011	16 011	16 011	16 011
Driftskonsekvens				
Etablere fyllestasjon for biogasskjøretøy	-126	-303	-392	-392
Sum Driftskonsekvens	-126	-303	-392	-392
Innsparingstiltak				
Nedleggelse av Pi-parken	0	0	-184	-442
Sum Innsparingstiltak	0	0	-184	-442
Nye tiltak				
Leie av brakkerigg som midlertidige lokaler til skoledrift	2 000	2 000	0	0
Økte forsikringskostnader bygg.	407	407	407	407
Økte leiekostnader F7	1 700	1 700	1 700	1 700
Sum Nye tiltak	4 107	4 107	2 107	2 107
Nye tiltak og realendringer budsjett	3 981	3 804	1 531	1 273
Ramme 2022-2025	19 992	19 815	17 542	17 284

Innsparingstiltak**Nedleggelse av Pi-parken**

Pi-parken er barnehagens felles avdeling for realfagssatsning. Tilbudet støtter opp under mål om Tidlig innsats og Livslang læring, men er ikke et lovpålagt tilbud. Pi-parken støtter opp under Rammeplanens krav, og er en arena for felles Kompetanseheving for barnehagene.

Husleieavtalen til Pi-parken utløper i 2024. Husleie og utgifter til bygg må håndteres ut leieperioden 2024. (Eiendom)

Nye tiltak**Leie av brakkerigg som midlertidige lokaler til skoledrift**

Leie av brakkerigg som midlertidige lokaler til skoledrift.

Økte forsikringskostnader bygg.

På grunn av økt risiko har forsikringskostnadene på bygg fått en kraftig økning. Det er derfor behov for økt rammen på området.

Økte leiekostnader F7

Det er inngått ny leiekontrakt for F7. Dette medfører en økt leiekostnad på 1,7 mill pr. år.

Renhold

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan			
			2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter						
Lønn	42 285	41 926	43 399	43 399	43 399	43 399
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-42 169	-45 542	-45 935	-45 935	-45 936	-45 936
Overføringsutgifter	680	600	600	600	600	600
Finansutgifter	69	101	131	131	131	131
Sum Driftsutgifter	865	-2 915	-1 806	-1 806	-1 807	-1 807
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 902	-1 708	-1 708	-1 708	-1 708	-1 708
Refusjoner	-3 271	-665	-665	-665	-665	-665
Sum Driftsinntekter	-5 174	-2 373	-2 373	-2 373	-2 373	-2 373
Sum	-4 308	-5 288	-4 179	-4 179	-4 180	-4 180

Virksomheten består av

75 årsverk fordelt på ca 100 ansatte og ca 15 vikarer. Virksomheten har ansvar for:

- daglig og periodisk renhold av egne og innleide bygg
- verdibevarende renhold/vedlikehold
- hovedrent
- byggvask
- samarbeid med andre virksomheter i Larvik kommune for å finne nye leveransealternativer

Omtale av virksomheten

Totalt renholdes ca. 175 000 m2 bygg fordelt på skoler, barnehager, familiesentra, idrettshaller, kulturbygg og administrasjonsbygg. I tillegg håndteres bestillinger og sesongoppdrag, tjenester som vindus-/fasadevask, tømning og vask av leiligheter og diverse enklere driftsoppgaver.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	-5 288	-5 288	-5 288	-5 288
Endring i år				
Avskrivninger 2021	30	30	30	30
Lønnsoppgjør kap 4 sentralt KLP	1 079	1 079	1 079	1 079
Sum Endring i år	1 109	1 109	1 109	1 109
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	0	-1	-1
Sum Tiltak forrige år	0	0	-1	-1
Konsekvensjusteringer	1 109	1 109	1 109	1 109
Konsekvensjustert ramme	-4 179	-4 179	-4 180	-4 180
Ramme 2022-2025	-4 179	-4 179	-4 180	-4 180

Vedlegg

§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Rev. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Rammetilskudd	-1 435 385	-1 451 481	-1 480 512	-1 480 843	-1 495 651	-1 510 608	-1 525 714
Inntekts- og formuesskatt	-1 280 124	-1 364 961	-1 364 961	-1 430 594	-1 444 900	-1 459 349	-1 473 942
Eiendomsskatt	0	0	0	-45 000	-90 000	-112 500	-157 500
Andre generelle driftsinntekter	-12 581	-11 749	-11 749	-11 749	-11 749	-11 749	-11 749
Sum generelle driftsinntekter	-2 728 089	-2 828 191	-2 857 222	-2 968 186	-3 042 300	-3 094 206	-3 168 905
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 512 180	2 587 880	2 674 590	2 711 055	2 732 162	2 748 766	2 826 375
Avskrivninger	181 468	181 225	188 932	188 932	188 932	188 932	188 932
Sum netto driftsutgifter	2 693 648	2 769 105	2 863 522	2 899 987	2 921 094	2 937 699	3 015 308
Brutto driftsresultat	-34 441	-59 087	6 300	-68 200	-121 206	-156 508	-153 598
Renteinntekter	-15 079	-17 745	-17 745	-17 861	-17 978	-18 099	-18 099
Utbytter	-1 940	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-62 505	4 027	4 027	4 027	4 027	4 027	4 027
Renteutgifter	79 151	76 135	76 215	87 082	111 844	125 719	134 337
Avdrag på lån	143 273	148 407	148 407	152 345	168 127	174 462	181 837
Netto finansutgifter	142 900	210 825	210 905	225 593	266 020	286 109	302 102
Motpost avskrivninger	-181 468	-181 468	-188 932	-188 932	-188 932	-188 932	-188 932
Netto driftsresultat	-73 009	-29 730	28 272	-31 539	-44 119	-59 331	-40 428
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	13 997	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	23 821	-7 867	-15 536	-7 867	-7 867	-7 867	-7 867
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	35 191	37 597	-12 736	39 406	51 986	67 198	48 295
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	73 009	29 730	-28 272	31 539	44 119	59 331	40 428
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Rev. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Sentrale poster	12 243	155 657	135 968	168 280	175 593	187 938	203 605
Interne funksjoner	176 530	165 237	194 038	196 915	186 011	181 618	183 118
Helse og mestring	1 061 559	1 049 583	1 092 138	1 085 746	1 112 241	1 127 588	1 188 588
Oppvekst og kvalifisering	1 160 950	1 114 922	1 127 735	1 155 530	1 155 967	1 153 255	1 152 955
Verdiskaping og stedsutvikling	134 974	132 968	146 227	126 283	124 123	124 123	124 123
Eiendom og teknisk drift	150 601	143 030	150 943	159 525	159 451	155 469	155 211
Sum bevilgninger drift, netto	2 696 857	2 761 397	2 847 049	2 892 279	2 913 386	2 929 991	3 007 600
Herav:							
Avskrivninger	181 468	181 225	188 932	188 932	188 932	188 932	188 932
Netto renteutgifter og -inntekter	62	166	246	166	166	166	166
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	8 954	-7 874	-15 543	-7 874	-7 874	-7 874	-7 874
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-5 807	0	-1 176	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 512 180	2 587 880	2 674 590	2 711 055	2 732 162	2 748 766	2 826 375

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Investeringer i varige driftsmidler	441 909	567 537	395 560	427 450	471 410	597 191
Tilskudd til andres investeringer	13 299	11 000	11 700	21 200	4 000	14 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	16 345	9 152	9 701	10 284	10 808	10 808
Utlån av egne midler	138 927	150 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Avdrag på lån	53 636	52 000	52 000	52 000	52 000	52 000
Sum investeringsutgifter	664 115	789 689	588 961	630 934	658 218	793 999
Kompensasjon for merverdiavgift	-36 389	-64 215	-34 271	-34 996	-39 792	-31 983
Tilskudd fra andre	-25 218	-4 700	-23 204	-9 500	-5 000	0
Salg av varige driftsmidler	-32 885	-64 502	-56 659	-22 284	-15 808	-15 808
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-58 964	-52 000	-52 000	-52 000	-52 000	-52 000
Bruk av lån	-475 573	-566 846	-401 356	-443 460	-481 156	-661 056
Sum investeringsinntekter	-629 030	-752 263	-567 490	-562 240	-593 756	-760 847
Overføring fra drift	-13 997	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-5 023	-427	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-16 065	-37 000	-21 471	-68 694	-64 462	-33 152
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-35 085	-37 427	-21 471	-68 694	-64 462	-33 152
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Rev. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Rammetilskudd	-1 435 385	-1 451 481	-1 480 512	-1 480 843	-1 495 651	-1 510 608	-1 525 714
Inntekts- og formuesskatt	-1 280 124	-1 364 961	-1 364 961	-1 430 594	-1 444 900	-1 459 349	-1 473 942
Eiendomsskatt	0	0	0	-45 000	-90 000	-112 500	-157 500
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-127 235	-88 628	-121 656	-109 028	-109 028	-109 028	-109 028
Overføringer og tilskudd fra andre	-376 184	-173 578	-175 103	-146 016	-146 070	-146 125	-146 125
Brukerbetalinger	-134 509	-152 153	-154 430	-154 702	-154 702	-154 702	-154 702
Salgs- og leieinntekter	-392 208	-400 411	-402 180	-407 731	-407 908	-407 997	-407 997
Sum driftsinntekter	-3 745 645	-3 631 211	-3 698 842	-3 773 913	-3 848 258	-3 900 308	-3 975 007
Lønnsutgifter	1 916 040	1 846 965	1 867 995	1 917 123	1 940 096	1 954 380	2 015 080
Sosiale utgifter	494 316	540 313	545 466	549 006	556 320	568 664	584 331
Kjøp av varer og tjenester	844 884	786 655	853 121	832 996	825 886	816 290	817 532
Overføringer og tilskudd til andre	274 495	216 967	249 628	217 656	215 819	215 534	215 534
Avskrivninger	181 468	181 225	188 932	188 932	188 932	188 932	188 932
Sum driftsutgifter	3 711 204	3 572 124	3 705 142	3 705 714	3 727 052	3 743 800	3 821 409
Brutto driftsresultat	-34 441	-59 087	6 300	-68 200	-121 206	-156 508	-153 598
Renteinntekter	-15 079	-17 745	-17 745	-17 861	-17 978	-18 099	-18 099
Utbytter	-1 940	0	0	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-62 505	4 027	4 027	4 027	4 027	4 027	4 027
Renteutgifter	79 151	76 135	76 215	87 082	111 844	125 719	134 337
Avdrag på lån	143 273	148 407	148 407	152 345	168 127	174 462	181 837
Netto finansutgifter	142 900	210 825	210 905	225 593	266 020	286 109	302 102
Motpost avskrivninger	-181 468	-181 468	-188 932	-188 932	-188 932	-188 932	-188 932
Netto driftsresultat	-73 009	-29 730	28 272	-31 539	-44 119	-59 331	-40 428
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	13 997	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	23 821	-7 867	-15 536	-7 867	-7 867	-7 867	-7 867
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	35 191	37 597	-12 736	39 406	51 986	67 198	48 295
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	73 009	29 730	-28 272	31 539	44 119	59 331	40 428
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Gebyr- og betalingssatser

Innledning

Oversikten viser satser for Larvik kommune i 2021, sist vedtatt i strategidokument 2021-2024, samt forslag til nye satser i 2022.

Nye satser gjelder fra 1.1.2022, med mindre annet er nevnt.
Grunnbeløp (G) fra 1.5.2021 er kr 106 399.

Gebyr- og betalingssatser

Overføring til Larvik kirkelige fellesråd

Feste- og kremasjonsavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
Enkel kistegrav	Kr/år	340	350	10	2,9 %		
Urnegrav	Kr/år	340	350	10	2,9 %		
Kremasjonsavgift for kommunens innbyggere	Kr/stk	3355	3555	200	6,0 %		

Helse og mestring

Praktisk bistand

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
Inntekt 0-1 G	Kr/mnd	96	98	2	2,1 %		Maks sats i hht forskrift er 215 kr.
Inntekt 1-2 G	Kr/mnd	210	215	5	2,4 %		I hht forskrift
Inntekt 2-3 G	Kr/mnd	364	385	21	5,8 %		Selvkost - maks 770 pr. mnd
Inntekt over 3 G	Kr/mnd	364	385	21	5,8 %		Selvkost - maks 1 925 pr. mnd
Tøyvask	Kr/kg	82	84	2	2,4 %		

Trygghetsalarm

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
-------	-------	-----------	-----------	--------------	-------------	--	---------

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Analog; Inntekt 0-2 G	Kr/mnd	143	147	4	2,8 %	
Analog; Inntekt 2-3 G	Kr/mnd	272	279	7	2,6 %	
Analog; Inntekt 3-4 G	Kr/mnd	518	531	13	2,5 %	
Analog; Inntekt over 4 G	Kr/mnd	583	598	15	2,6 %	
Digital; Inntekt 0-2 G	Kr/mnd	225	231	6	2,7 %	
Digital; Inntekt 2-3 G	Kr/mnd	353	362	9	2,5 %	
Digital; Inntekt 3-4 G	Kr/mnd	600	615	15	2,5 %	
Digital; Inntekt over 4 G	Kr/mnd	664	681	17	2,6 %	
Røykvarsler tilknyttet trygghetsalarm	Kr/mnd	23	24	1	4,3 %	

Kursavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Kursavgift gruppe/aktivitetstilbud Presteløkka	Kr/kurs	859	880	21	2,4 %	
Kursavgift Friskliv og Mestring	Kr/kurs	457	468	11	2,4 %	
Betaling for ulike treningsgrupper ved Friskliv og Mestring	Kr/kurs		Økes med 2,5 %			

Catering

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Middag til oppvarming for hjemmeboende	Kr/porsjon	72	74	2	2,8 %	Tidl.Larvik
Varm middag inkl. dessert til hjemmeboende	Kr/porsjon	88	90	2	2,3 %	Tidl.Lardal
Middag i kafeteria inkl. dessert	Kr/porsjon	92	94	2	2,2 %	
Cateringstjenester	Kr/porsjon		Økes med 2,5 %			

Oppholdsbetaling

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Korttidsopphold	Kr/døgn	175	180	5	2,9 %	Styres av forskrift
Langtidsopphold		Avhenger av inntekt	Avhenger av inntekt			Styres av forskrift
Korttidsopphold dag/natt	Kr/døgn	95	100	5	5,3 %	Styres av forskrift

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Trygghetsopphold	Kr/døgn	333	341	8	2,4 %	
Opphold i midlertidig bolig (utredning)	Kr/døgn	112	115	3	2,7 %	

Skole og SFO

For leie av skolelokaler: Alle utleiepriser er med forbehold om ekstra kostnader ved behov for vaktmestertjenester, ekstra vask og skade og ødeleggelse ved utlån.

*) leie av klasserom/spesialrom inkluderer strøm og sluttrenhold, samt tilgang til toalett

**) leie av gymsal og svømmehall inkluderer strøm og sluttrenhold, samt tilgang til dusj og toalett

Oppholdsbetaling

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %		Merknad
5 dager per uke	Kr/mnd	3047	3500	453	14,9 %		Økning gjelder fra 1.8.22. SFO gebyrer økes utover deflator, for å sikre full foreldrebetaling av SFO-ordningene.
4 dager per uke	Kr/mnd	2438	2800	362	14,8 %		Økning gjelder fra 1.8.22. SFO gebyrer økes utover deflator, for å sikre full foreldrebetaling av SFO-ordningene.
3 dager per uke (eller annen hver uke)	Kr/mnd	1981	2275	294	14,8 %		Økning gjelder fra 1.8.22. SFO gebyrer økes utover deflator, for å sikre full foreldrebetaling av SFO-ordningene.
Barn med særskilt behov 5.-7.trinn	Kr/mnd	0	0	0	0,0 %		Jf.Opplæringslova §1-B3
Søskenmoderasjon for barn nummer 2	Prosent	30%	30%				
Søskenmoderasjon for barn nummer 3+	Prosent	50%	50%				
Tilfeldig opphold; ekstra opphold	Kr/dag	227	233	6	2,6 %		
Tilfeldig opphold; gjentatt forsinket henting	Kr/gang	227	233	6	2,6 %		
SommerSFO, inkl. kost- og aktivitetspenger	Kr/uke	1376	1450	74	5,4 %		Økning utover deflator for å sikre full foreldrebetaling.
Graderte satser, maks andel av inntekt til foreldrebetaling	Prosent	6%	6%				Jf.Opplæringslova §1-B1. Graderte satser basert på vedtak etter søknad (§1-B2).

Kost-/aktivitetspenger

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
5/4/3 dager per uke	Kr/mnd	Varierer	Varierer			Individuelle priser per enhet

Leie av skolelokaler for lokale lag/foreninger fra Larvik

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Leie av klasserom*) u/overnatting	Kr/rom	205	210	5	2,4 %	++++
Leie av klasserom*) m/overnatting	Kr/rom/døgn	720	738	18	2,5 %	++++
Leie av gymsal**) u/overnatting	Kr/rom	410	420	10	2,4 %	++++
Leie av gymsal**) m/overnatting	Kr/rom/døgn	1650	1690	40	2,4 %	++++
Leie av spesialrom*) u/overnatting	Kr/rom	820	840	20	2,4 %	++++
Leie av svømmehall **)	Kr/gang	615	630	15	2,4 %	++++

Leie av skolelokaler for lokale lag/foreninger utenfor Larvik, samt privatpersoner/kommersielle leietakere, statlige og fylkeskommunale institusjoner/etater

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Leie av klasserom*) u/overnatting	Kr/rom	515	530	15	2,9 %	++++
Leie av klasserom*) m/overnatting	Kr/rom/døgn	1800	1845	45	2,5 %	++++
Leie av gymsal**) u/overnatting	Kr/rom	1030	1055	25	2,4 %	++++
Leie av gymsal**) m/overnatting	Kr/rom/døgn	4100	4200	100	2,4 %	++++
Leie av spesialrom*) u/overnatting	Kr/rom	2050	2100	50	2,4 %	++++
Leie av svømmehall **)	Kr/gang	1550	1590	40	2,6 %	++++

Barnehage**Oppholdsbetaling**

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Barnehage 5 dager per uke	Kr/mnd	3230	3315	85	2,6 %	++++ Økningen gjelder fra 1.1.2022, jf.makspris.
Barnehage 4 dager per uke	Kr/mnd	2584	2652	68	2,6 %	++++ Økningen gjelder fra 1.1.2022, jf.makspris.
Barnehage 3 dager per uke (eller annen hver uke)	Kr/mnd	1938	1989	51	2,6 %	++++ Økningen gjelder fra 1.1.2022, jf.makspris.
Søskenmoderasjon for barn nummer 2	Prosent	30%	30%			Jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage §3a.
Søskenmoderasjon for barn nummer 3+	Prosent	50%	50%			Jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage §3a.

Graderte satser, maks andel av inntekt til foreldrebetaling	Prosent	6%	6%				Jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage §3b. Graderte satser basert på vedtak etter søknad.
Graderte satser, Inntekt under 2G	Kr/mnd	0	0	0	0,0 %		Graderte satser basert på vedtak etter søknad.
Graderte satser; gratis kjernetid (20 t/uke)	Kr/mnd	0	0	0	0,0 %		Jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage §3c. Graderte satser basert på vedtak etter søknad.

Kost-/aktivitetspenger

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
5/4/3 dager per uke	Kr/mnd	Varierer	Varierer			Individuelle priser per enhet

Larvik Læringscenter

Introduksjonsloven regulerer hvem som får gratis opplæring, dvs. deltakere med rett og plikt, eller bare rett til norskopplæring. Øvrige deltagere er betalingsdeltakere.

Norskskolen/Norskopplæring

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Kurs; Dagskurs 280 timer; 14 timer per uke	Kr/kurs	13000	13330	330	2,5 %	
Kurs; Kveldskurs 100 timer; 5 timer per uke	Kr/kurs	8000	8200	200	2,5 %	
Kurs; Nettkurs	Kr/mnd	1800	1845	45	2,5 %	
Samfunnskunnskap	Kr/kurs	2200	2255	55	2,5 %	
Prøve; Norsk	Kr/prøve	900	925	25	2,8 %	
Prøve; Samfunnskunnskap	Kr/prøve	600	615	15	2,5 %	
Prøve; Statsborger	Kr/prøve	900	925	25	2,8 %	

Kultur og Idrett

For leie av Sliperiet kulturverksted gjelder følgende: Personalutgifter kommer i tillegg til leieprisen. Tilstedeværelse av husvert er obligatorisk. Bruk av teknikker, teknisk utstyr og riggehjelp avtales etter behov, bekostes av leietaker og faktureres i henhold til faste takster.

For leie av Kongegata, Ungdomshuset, gjelder følgende: Personalkostnader kan komme i tillegg til leieprisen, og timeprisen tilsvarer Sliperiets satser.

Idrettshaller/anlegg; Leie av lokaler for lokale lag/foreninger

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Trening i idrettshall/svømmehall	Kr/time	215	220	5	2,3 %	++++
Trening i atlettsal/skytehall	Kr/time	145	150	5	3,4 %	↗
Trening i bryterom Farrishallen	Kr/time	120	125	5	4,2 %	↗
Trening på hel fotball-naturgressbane	Kr/time	170	175	5	2,9 %	++++
Trening på hel fotball-kunstgressbane	Kr/time	210	215	5	2,4 %	++++
Skateparken	Kr/time	135	140	5	3,7 %	↗
Arrangement i idrettshall/svømmehall	Kr/time	400	410	10	2,5 %	++++
Arrangement i atlettsal/skytehall	Kr/time	220	225	5	2,3 %	↗
Arrangement på hel fotball-naturgressbane	Kr/time	250	255	5	2,0 %	↗
Arrangement på hel fotball-kunstgressbane	Kr/time	330	340	10	3,0 %	++++
Kafeteria ved arrangement	Kr/gang	975	1000	25	2,6 %	++++
Garderobebruk u/hall til arrangement	Kr/gang	80	85	5	6,3 %	↗
Arrangement Skateparken	Kr/time	210	215	5	2,4 %	++++

Idrettshaller/anlegg; Leie av lokaler for lag/forening fra andre kommuner, samt andre leietakere

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Trening i idrettshall/svømmehall	Kr/time	410	420	10	2,4 %	++++
Trening i atlettsal/skytehall	Kr/time	230	235	5	2,2 %	↗
Trening i bryterom Farrishallen	Kr/time	185	190	5	2,7 %	++++
Trening på hel fotball-naturgressbane	Kr/time	305	315	10	3,3 %	↗
Trening på hel fotball-kunstgressbane	Kr/time	410	420	10	2,4 %	++++

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Skateparken	Kr/time	210	215	5	2,4 %	++++
Arrangement i idrettshall/svømmehall	Kr/time	955	980	25	2,6 %	++++
Arrangement i atlethall/skytehall	Kr/time	410	420	10	2,4 %	++++
Arrangement på hel fotball-naturgressbane	Kr/time	480	490	10	2,1 %	✓
Arrangement på hel fotball-kunstgressbane	Kr/time	540	554	14	2,6 %	++++
Garderobebruk u/hall til arrangement	Kr/gang	125	128	3	2,4 %	++++
Arrangement Skateparken	Kr/time	400	410	10	2,5 %	++++
Kafeteria ved arrangement	Kr/gang	1985	2035	50	2,5 %	++++

Svømmehall

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Enkeltbillett, barn (under 15 år)	Kr/billett	40	40	0	0,0 %	✓
Enkeltbillett, voksne (over 15 år)	Kr/billett	70	70	0	0,0 %	✓
Enkeltbillett, pensjonist, student, militær	Kr/billett	50	50	0	0,0 %	✓
Klippekort, pensjonist, student, militær, 20 klipp	Kr/20 klipp	670	670	0	0,0 %	✓
Klippekort, voksne, 10 klipp	Kr/10 klipp	570	570	0	0,0 %	✓

Kulturskolen

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Elevkontingent, ordinær plass	Kr/plass	1870	1920	50	2,7 %	++++
Elevkontingent, gruppe	Kr/plass	1300	1335	35	2,7 %	++++
Materiellavgift	Kr/plass	290	300	10	3,4 %	↗
Instrumentleie	Kr/plass	175	180	5	2,9 %	++++

Sliperiet kulturverksted - Pressverksalen arrangement

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Intern, Larvik kommune (1)	Kr/dag	3740	3835	95	2,5 %	++++
Lokale lag/foreninger (2)	Kr/dag	3670	3760	90	2,5 %	++++
Lag/foreninger fra andre kommuner (3)	Kr/dag	7660	7850	190	2,5 %	++++

Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-3) (4)		11155	11435	280	2,5 %	
Andre arrangementer (5)	Kr/dag	15860	16260	400	2,5 %	

Sliperiet kulturverksted - Pressverksalen øvelse/produksjon

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Intern, Larvik kommune (1)	Kr/dag	1180	1210	30	2,5 %	
Lokale lag/foreninger (2)	Kr/dag	760	780	20	2,6 %	
Lag/foreninger fra andre kommuner (3)	Kr/dag	2790	2860	70	2,5 %	
Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-3) (4)	Kr/dag	2790	2860	70	2,5 %	
Andre arrangementer (5)	Kr/dag	4825	4945	120	2,5 %	

Sliperiet kulturverksted - Konferanserom/orkestersal

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Intern, Larvik kommune (1)	Kr/dag	940	965	25	2,7 %	
Lokale lag/foreninger (2)	Kr/dag	0	0	0	0,0 %	
Lag/foreninger fra andre kommuner (3)	Kr/dag	2235	2290	55	2,5 %	
Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-3) (4)	Kr/dag	2235	2290	55	2,5 %	
Andre arrangementer (5)	Kr/dag	4825	4945	120	2,5 %	

Sliperiet kulturverksted - Aula/foajé

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Intern, Larvik kommune (1)	Kr/dag	0	0	0	0,0 %	
Lag/foreninger (2)	Kr/dag	0	0	0	0,0 %	
Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-2) (3)	Kr/dag	0	0	0	0,0 %	
Andre arrangementer (4)	Kr/dag	2415	2475	60	2,5 %	

Sliperiet kulturverksted - Øvelsesrom

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Intern, Larvik kommune (1)	Kr/time	470	485	15	3,2 %	
Lokale lag/foreninger (2)	Kr/time	0	0	0	0,0 %	
Lag/foreninger fra andre kommuner (3)	Kr/time	515	530	15	2,9 %	
Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-3) (4)	Kr/time	530	545	15	2,8 %	
Andre arrangementer (5)	Kr/time	530	545	15	2,8 %	

Kongegata 1, Fabrikken ungdomshus; Leie av Ungdomshuset

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Ungdom og ungdomsgrupper (13-25 år) som er utenfor lag/foreninger (selvstyrt aktivitet), skoleklasser/elevaktivitet (1)	Kr/dag	0	0	0	0,0 %	
Intern, Larvik kommune (2)	Kr/dag	0	0	0	0,0 %	
Lokale lag/foreninger (3)	Kr/dag	0	0	0	0,0 %	
Lag/foreninger fra andre kommuner (4)	Kr/dag	1885	1932	47	2,5 %	
Private aktører, og statlige og fylkeskommunale instanser (5)	Kr/dag	3770	3865	95	2,5 %	

Kongegata 1, Fabrikken ungdomshus; Leie av øvingslokaler i Musikkhuset

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Ungdom fra 13 år	Kr/semester/medlem	260	270	10	3,8 %	

Teaterhuset Munken

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Leie for lokale lag/foreninger (1)	Kr/dag	3945	4045	100	2,5 %	
Leie for lag/foreninger fra andre kommuner (2)	Kr/dag	6590	6755	165	2,5 %	
Leie for andre (3)	Kr/dag	6490	6650	160	2,5 %	

Teknisk

Det foreslås en reduksjon i gebyrene for vann på 3 % og avløp på 3 % fra 2021 til 2022.

Renovasjonsgebyrene økes med 12,4 % i forhold til satsene for 2021. Den totale gebyr økningen fra 2021 til 2022 for en normalbolig i Larvik er på 1,6 %, som utgjør 144 kr. For mindre boliger er økningen på 191 kr, som utgjør en prosentvis økning på 2,5 %.

Slamgebyrene, som dekker kommunens utgifter til tømning av tanker ved boliger og hytter, endres ikke i forhold til 2021.

Tilknytningsgebyrene for vann og avløp foreslås uendret i forhold til 2021.

Det er budsjettet med inntektsføringer fra fond i 2022, vann 9,3 mill. kr og avløp 7,9 mill. kr Dette er overdekning fra tidligere år som tilbakeføres abonnentene. Fondsavsetningene tilbakebetales i hovedsak i 2022. På renovasjon var det underdekning i gebyrene i 2018 og 2019, underdekningen tas inn fra abonnentene i perioden 2022 - 2023.

Den store økningen i renovasjonsgebyrene har følgende årsaker: Økte utgifter til innsamling og økte avfallsmengder, særlig i sommerhalvåret.

Innen 01.01.2026 skal det være vannmåler på alle vannfontener. Disse er i hovedsak eid av det offentlige.

Alle beløp uten m.v.a

Abonnement	Larvik 2021	Larvik 2022
Vann bolig over 70 m2	2.688	2.607
Avløp bolig over 70 m2	3.722	3.611
Renovasjon	2.712	3.048
Sum bolig over 70 m2	9.122	9.266
Vann bolig under 70 m2	1.942	1.884
Avløp bolig under 70 m2	2.930	2.843
Renovasjon	2.712	3.048
Sum bolig under 70 m2	7.584	7.775
Vann pr. m3	9,32	9,04
Avløp pr. m3	9,90	9,60
Bolig slam mest brukte størrelse	757	757
Vann tilknytning	6.000	6.000
Avløp tilknytning	10.000	10.000
Forslag til ny sats gjelder fra: 1.1.2022		
Hjemmel for vedtak: Lov av 1.7.2012 om kommunale vann- og avløpsgebyr.		
Forrige (siste) vedtak om endring: Strategidokument 2021 - 2024		

Investeringer

Kommunalteknisk plan 2022-2029 legges til grunn for de investeringer som foretas i perioden. Investeringene i rehabilitering av vann og avløp utgjør tilsammen 104 mill. i 2022 og økes med 2 mill. pr. år i perioden. Samlet er VA investeringene noe større enn tidligere år. På avløp er den største enkeltinvesteringen avløp Bommestad – Hølen og bygging av renseanlegg i Kvelde. Også på renovasjonsområdet foreslås det investeringer tilsvarende det som er beskrevet i kommunalteknisk plan i 2022.

Vannmåler private basseng

Lekkasjeandelen i vannledningsnettets er beregnet til 39 %. Det går fram av Kommunalteknisk plan (vedtatt av Kommunestyret 16.06.2021):

En målsetting er å redusere vannlekkasjene fra dagens 39 % til 30 % innen 31.12.2026. Etter dette vil det være aktuelt å redusere vannlekkasjene ytterligere. På sikt bør lekkasjeandelen være maksimalt ca. 20 %.

Sløsing og uregistrert forbruk kan være en del av det som betegnes som lekkasjer. Det er viktig å redusere uregistrert forbruk og sløsing. Det settes krav om vannmåler for alle boliger og hytter med innvendig eller utvendig basseng.

Ut fra dette innføres krav om vannmåler for alle boliger og hytter med innvendig eller utvendig basseng større enn 3 m3. Ut fra den oversikten som nå foreligger gjelder dette ca. 300 eiendommer.

Private virksomheter, offentlige virksomheter, institusjoner, etc. har fra før krav om at vannforbruket skal måles.

Blant annet følgende kommuner har krav om vannmåler for alle abonnenter eller for abonnenter med basseng: Trondheim, Stavanger, Fredrikstad, Skien, Tønsberg, Hamar, Holmestrand, Harstad, Nordre Follo, Grimstad.

Boliger over 70 m2 VAR

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1290,00	1251,00	-39,00	-3,0 %	
Vanngebyr 150 m3 stipulert forbruk	Kr/år	1398,00	1356,00	-42,00	-3,0 %	
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2237,00	2171,00	-66,00	-3,0 %	
Avløpsgebyr 150 m3 stipulert forbruk	Kr/år	1485,00	1440,00	-45,00	-3,0 %	
Renovasjonsgebyr standard	Kr/år	2712,00	3048,00	336,00	12,4 %	

Boliger under 70 m2 VAR

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1290,00	1251,00	-39,00	-3,0 %	

Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2022-2025

Vanngebyr 70 m3 stipulert forbruk	Kr/år	652,00	633,00	-19,00	-2,9 %	
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2237,00	2171,00	-66,00	-3,0 %	
Avløpsgebyr 70 m3 stipulert forbruk	Kr/år	693,00	672,00	-21,00	-3,0 %	
Renovasjonsgebyr standard	Kr/år	2712,00	3048,00	336,00	12,4 %	

Hytter VAR

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1290,00	1251,00	-39,00	-3,0 %	
Vanngebyr 70 m3 stipulert forbruk	Kr/år	652,00	633,00	-19,00	-2,9 %	
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2237,00	2171,00	-66,00	-3,0 %	
Avløpsgebyr 70 m3 stipulert forbruk	Kr/år	693,00	672,00	-21,00	-3,0 %	
Vanngebyr 50 m3 stipulert forbruk (vann fra utvendig vannpost)	Kr/år	466,00	452,00	-14,00	-3,0 %	
Renovasjon hytter	Kr/år	1235,00	1388,00	153,00	12,4 %	

Andre bygg VAR, stipulert forbruk 500 m3

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1290,00	1251,00	-39,00	-3,0 %	
Vanngebyr 500 m3 stipulert forbruk	Kr/år	4660,00	4520,00	-140,00	-3,0 %	
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2237,00	2171,00	-66,00	-3,0 %	
Avløpsgebyr 500 m3 stipulert forbruk	Kr/år	4950,00	4800,00	-150,00	-3,0 %	

Vanngebyr etter målt forbruk

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1290,00	1251,00	-39,00	-3,0 %	
Vanngebyr pr. m3	Kr/m3	9,32	9,04	-0,28	-3,0 %	

Avløpsgebyr etter målt forbruk

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2237,00	2171,00	-66,00	-3,0 %	

Avløpsgebyr pr. m3	Kr/m3	9,90	9,60	-0,30	-3,0 %	
--------------------	-------	------	------	-------	--------	---

Måleravlesning/stenge gebyr VA

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Fast gebyr måleravlesning	Kr/gang	600,00	600,00	0,00	0,0 %	
Fast gebyr vannavstenging	Kr/gang	500,00	500,00	0,00	0,0 %	

Slamgebyrer

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Boliger slamavskillere tømming hvert 2. år	Kr/år	757,00	757,00	0,00	0,0 %	
Boliger slamavskillere tømming hvert år 3 m3	Kr/år	1512,00	1512,00	0,00	0,0 %	
Boliger tette tanker tømming hvert 2. år 3 m3	Kr/år	689,00	689,00	0,00	0,0 %	
Boliger tette tanker tømming hvert 2. år 6 m3	Kr/år	1113,00	1113,00	0,00	0,0 %	
Boliger tette tanker tømming 2 ganger hvert år 3 m3	Kr/år	2753,00	2753,00	0,00	0,0 %	
Boliger tette tanker tømming hvert år 6 m3	Kr/år	2228,00	2228,00	0,00	0,0 %	
Boliger minirensanlegg	Kr/år	1512,00	1512,00	0,00	0,0 %	
Hytter slamavskillere tømming hvert 4. år	Kr/år	394,00	394,00	0,00	0,0 %	
Hytter slamavskillere tømming hvert år 3 m3	Kr/år	1573,00	1573,00	0,00	0,0 %	
Hytter tette tanker tømming hvert 2. år 3 m3	Kr/år	787,00	787,00	0,00	0,0 %	
Hytter tette tanker tømming hvert 2. år 6 m3	Kr/år	1213,00	1213,00	0,00	0,0 %	
Hytter tette tanker tømming hvert 2. år 9 m3	Kr/år	1821,00	1821,00	0,00	0,0 %	
Hytter minirensanlegg	Kr/år	1512,00	1512,00	0,00	0,0 %	
Deponagebyr slam pr m3	Kr/m3	146,00	146,00	0,00	0,0 %	
Ikke klargjort tanklokk, utsatt tømming	Kr/gang	874,00	874,00	0,00	0,0 %	

Avfallsgebyrer

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Renovasjon standard	Kr/år	2712,00	3048,00	336,00	12,4 %	
Renovasjon standard delt	Kr/år	1358,00	1526,00	168,00	12,4 %	
Renovasjon standard ekstra	Kr/år	3585,00	4030,00	445,00	12,4 %	
Renovasjon standard ekstra delt	Kr/år	1794,00	2016,00	222,00	12,4 %	
Renovasjon standard ekstra +	Kr/år	4633,00	5207,00	574,00	12,4 %	
Hytterenovasjon halvårs	Kr/år	1235,00	1388,00	153,00	12,4 %	
Hytterenovasjon helårs	Kr/år	2712,00	3048,00	336,00	12,4 %	
Renovasjon kompostering	Kr/år	-731,00	-822,00	-91,00	12,4 %	
Renovasjon ekstra sekk restavfall	Kr/stk.	80,00	80,00	0,00	0,0 %	
Renovasjon fellesløsning mat, papir, plast	Kr/år	1345,00	1512,00	167,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning mat, papir, plast halvt volum	Kr/år	671,00	754,00	83,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning restavfall 140 liter	Kr/år	1098,00	1234,00	136,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning restavfall 240 liter	Kr/år	1884,00	2118,00	234,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning restavfall 360 liter	Kr/år	2826,00	3176,00	350,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning restavfall 500 liter	Kr/år	3926,00	4413,00	487,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning restavfall 660 liter	Kr/år	5180,00	5822,00	642,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning restavfall 770 liter	Kr/år	6046,00	6796,00	750,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning restavfall 1000 liter	Kr/år	7849,00	8822,00	973,00	12,4 %	
Renovasjon fellesløsning nedgravd kontainer restavfall 5000 liter	Kr/år	2443,00	2746,00	303,00	12,4 %	

Brann og redning**Feie- og tilsynsgebyr**

Gebyr	Enhet	Sats 2021	Sats 2022	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Feie- og tilsynsgebyr bolig	Kr/pipeløp/år	349	358	9	2,6 %	
Feie- og tilsynsgebyr fritidsbolig	Kr/gang	1104	1132	28	2,5 %	

Gebyrforskrift for plan-, bygge- og oppmålingssaker

Gebyrregulativ for Larvik kommune, gjeldende fra 1.1.2022.

Dersom ikke annet er omtalt i regulativet er alle gebyrer inkludert timepris, økt med 2,5 % fra 2020 til 2021.

Endringer i tekst og endringer utover 2,5 % økning i gebyrene er beskrevet i et eget kapittel under tabelloversiktene til gebyrforskriften for plan-, bygge- og oppmålingssaker.

Gebyrene er vedtatt med hjemmel i følgende lover/paragrafer:

- Bygge - og delingssøknader samt plansaker etter plan og bygningsloven av 27.06.08, jf. § 33-1.
- Oppmålingssaker etter lov om eiendomsregistrering

(matrikkellova) av 17.06.05, jf. §§ 30 og 32, samt forskrift av 26.06.09, § 16.

- Arbeider etter lov om eierseksjoner av 23.05.97, jf. § 7.
- Forurensningsloven av 13.03.81, samt forskrift av 01.06.04, §§ 2-12 og 11-4.

GENERELL DEL

1.1 Alle gebyrer betales til Larvik kommune etter oppgave fra virksomhetene. Behandlingsgebyr sendes tiltakshaver eller rekvirent. Behandlingsgebyr for reguleringsplaner sendes tiltakshaver før 1. gangs behandling i Det faste utvalg for plansaker (planutvalget).

1.2 Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages da dette kun er oppfølging av regulativet. Gebyret fastsettes etter de satser som gjelder på tidspunkt for mottak av fullstendig søknad.

Tiltakshaver/rekvirent/part/søker som mener at det ilagte gebyret er uriktig, kan søke om reduksjon av gebyr, jf. pkt. 1.3. Kommunens avgjørelser av søknad om reduksjon av gebyr for saker etter plan- og bygningsloven og matrikkelloven er å regne som enkeltvedtak og kan påklages til fylkesmannen.

1.3 Kommunen kan etter søknad, eller på eget initiativ, ettergi gebyret helt eller delvis dersom gebyret anses som åpenbart urimelig i forhold til arbeid og kostnader kommunen har hatt med saken, eller dersom gebyret anses som åpenbart urimelig av andre grunner. Personlige eller sosiale forhold kan ikke hensyntas i en slik vurdering. Søknad om nedsettelse av gebyr må innsendes innen 3 uker etter at faktura er mottatt. Søknad om nedsettelse av gebyr utsetter ikke betalingsfristen.

1.4 I særskilte tilfeller kan gebyret beregnes etter medgått tid. Dette gjelder ikke for reguleringsplan behandling. Timesatsen er fastsatt til kr 1 300.

1.5 Dersom gebyret er fastsatt etter punkt 1.3 eller 1.5, er dette enkeltvedtak som kan påklages til Fylkesmannen.

1.6 Gebyrer må betales selv om søknaden trekkes eller avslås.

Presisering:

Dersom søknaden trekkes før virksomheten har påbegynt saksbehandlingen betales ikke gebyr.

1.7 Der hvor betalingssatsene er knyttet til bygningers størrelse, skal det benyttes bruksareal (BRA) for bygningen(e). BRA beregnes etter NS 3940. Dersom tiltaket ikke har noe bruksareal, beregnes gebyret etter bebygd areal (BYA).

1.8 Merverdiavgift beregnes ikke ved innkreving av gebyrene, unntatt merkemateriell på oppmåling, regulativets punkt 4.20.

1.9 Gebyrene skal beregnes etter det regulativet som gjelder den dato kommunen mottar komplett planforslag, søknad eller begjæring/rekvisisjon.

1.10 Kommunen er ansvarlig overfor tinglysingsmyndigheten for at eventuelle tinglysingsgebyr blir betalt. Det samme gjelder evt. dokumentavgift ved arealoverføring. Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretning, viderefaktureres til rekvirenten. Utskriving og innkreving av statlige og kommunale gebyrer skal skje samordnet.

1.11 I gebyrene for behandling byggesaker, oppmåling og eierseksjonerings inngår utlevering av situasjonskart.

1.12 Behandlingsfristen for oppmålingssaker løper ikke i perioden 15. november til 31. mars påfølgende år, på grunn av blant annet snø og mørketid, jf. Matrikkelforskriften § 18 del 3.

1.13 Paragrafhenvisninger kan bli endret som følge av varslet lovendring.

1.14 Der matrikkelbrevet er resultat av en oppmålingssak er dette iberegnet i oppmålingsgebyret. Matrikkelbrev som en eget forespørsel faktureres etter satsene i pkt. 4.19 som er regulert av Kartverket. Dersom Kartverket endrer disse satsene vil kommunen benytte de endrede satsene.

2.0 Gebyrregulativ byggesaker

		2021	2022
201	Helårsboliger og fritidsboliger (pbl. § 20-1)		
	a) Eneboliger/fritidsboliger, pr. boenhet	Kr. 23 290	Kr. 23 870
	b) Enebolig med sekundærleilighet (inntil 50 m ²)	Kr. 30 550	Kr. 31 300
	c) Enebolig med sekundærleilighet (over 50 m ²) gebyrlegges etter pkt. 202 a).		
202	Flerbolighus og andre boligbygg, pr. bygg (pbl. § 20-1)		
	a) 1. - 4. boenhet, pr. boenhet	Kr. 18 280	Kr. 18 750
	b) 5. - 8. boenhet, pr. boenhet	Kr. 9 140	Kr. 9 350
	c) 9. boenhet og over pr. boenhet	Kr. 4 570	Kr. 4 700
	d) Parkeringsareal i bygg (parkeringskjeller eller på tak), pr påbegynte 200 m ²	Kr. 5 135	Kr. 5 250
	e) Oppdeling (pr bruksenhet)		Kr. 18 750
203	Andre søknadspliktige tiltak med ansvarsrett (pbl. § 20-3)		
	a) 0-50 m ² BRA	Kr. 6 780	Kr. 6 950
	b) 51-100 m ² BRA	Kr. 11 650	Kr. 11 950
	c) 101-200 m ² BRA	Kr. 17 510	Kr. 17 950
	d) 201-500 m ² BRA	Kr. 20 490	Kr. 21 000
	e) 501 m ² - 1000 m ² BRA	Kr. 29 270	Kr. 30 000
	f) 1001 m ² og større, for de første 1000 m ² BRA	Kr. 35 950	Kr. 36 850
	g) Deretter pr. m ² BRA	Kr. 36	Kr. 36
	h) For enkle lagerbygg uten innlagt vann og faste arbeidsplasser, og landbruksbygg over 1000 m ² beregnes gebyr etter 50 % av satsene over.		
204	Søknad om tiltak uten ansvarsrett (pbl. § 20-4)		
	a) Garasjer og uthus inntil 70 m ² bruksareal (pr. enhet)	Kr. 5 030	Kr. 5 150
	b) Boder inntil 15 m ² bruksareal (pr. enhet)	Kr. 1 850	Kr. 1 900
205	Andre søknader om tiltak uten ansvarsrett (pbl. § 20-4) For andre tiltak uten krav til ansvarsrett etter PBL § 20-2 beregnes gebyr etter BRA:		
	a) Til og med 30 m ²	Kr. 2 720	Kr. 2 800
	b) 31-100 m ²	Kr. 5 340	Kr. 5 450
	c) 101 m ² –	Kr. 10 530	Kr. 10 800
	d) Bruksendring for tiltak uten ansvar gebyrlegges etter satsene over		
206	Brygger (tillegg for båtplasser)		

	Oppføring av ny brygge/erstatning for eksisterende brygge	Kr. 5 135	Kr. 5 250
	Tillegg for båtplasser:		
	a) 5-15	Kr. 3 950	Kr. 4 050
	b) 16-30	Kr. 6 260	Kr. 6 400
	c) Over 30	Kr. 10 200	Kr. 10 450
	d) Brygge, endring	Kr. 3 950	Kr. 4 050
	e) Andre tiltak i marine områder	Kr. 5 135	Kr. 5 250
207	Andre søknadspliktige tiltak		
	a) Nye piper/rehabilitering av piper	Kr. 1 540	Kr. 1 600
	b) Søknad om trappeheis	Kr. 1 540	Kr. 1 600
	c) Godkjenning av en enkelt ansvarsrett	Kr. 2 050	Kr. 2 100
	d) Fravik fra TEK (pr. bestemmelse det søkes fravik fra)	Kr. 7 200	Kr. 7 400
	e) Søknad om flere like tiltak, f.eks. rehabilitering av bad, innglassing av balkonger mv. (det beregnes gebyr for maksimalt 15 like tiltak)	Kr. 4 050	Kr. 4 150
	f) Igangsettingstillatelse utover den første	Kr. 3 130	Kr. 3 200
	g) Midlertidig brukstillatelse	Kr. 3 130	Kr. 3 200
	h) Forlengelse av midlertidig brukstillatelse	Kr. 2 050	Kr. 2 100
	i) Ferdigattest for tiltak godkjent før 2010	Kr. 3 130	Kr. 3 200
	j) Rivning av bygning under 100 m ² BRA	Kr. 3 130	Kr. 3 200
	k) Rivning av bygning 101 m ² – 1000 m ² BRA		Kr. 4 200
	l) Rivning av bygning 1001 m ² BRA og større		Kr. 5 200
	k) For rivning av tiltak som under oppføring faller inn under regulativets pkt. 204 og 205 (tiltak uten ansvarsrett) betales et gebyr tilsvarende 50 % av byggesaksgebyret i pkt. 204 og 205.		
	l) For øvrige tiltak som krever behandling etter plan- og bygningsloven betales et gebyr på: Dette kan eksempelvis være skilt, sammenføyning av bruksenheter, nettstasjoner, konstruksjoner og anlegg (både sjø og land), tekniske installasjoner, fasadeendring, endring av tidligere vedtak. Det kan her bli behov for å beregne noen saker etter medgått tid (pkt. 1.5) hvor gebyret vil bli vesentlig urimelig.	Kr. 4 050	Kr. 4 150
208	Reviderte søknader og tegninger/endingssøknader Med revidert søknad/endingssøknad menes endringer det søkes om etter at rammetillatelse eller ett-trinns tillatelse er gitt, men før bygget eller tiltaket er tatt i bruk. Slikt gebyr beregnes likevel ikke dersom endringen er fremmet for å imøtekomme naboprottest eller naboklage. Etter at tiltaket er tatt i bruk betales fullt gebyr for søknad om endring. Medfører endringen at bruksareal eller flateinnholdet (grunnarealet) øker, eller endringen innebærer en oppdeling av	Kr. 4 050	Kr. 4 150

	enheter e.l., beregnes gebyr etter §§ 202, 203 og 204, ev. som tillegg til gebyr for andre endringer.		
209	Dispensasjoner (pbl. § 19-2)		
	a) For dispensasjoner betales gebyr pr. dispensasjon.	Kr. 12 320	Kr. 12 600
	b) Ved dispensasjon der andre myndigheter er høringspart betales pr. dispensasjon.	Kr. 14 380	Kr. 14 750
	c) For saker som har særskilt enkel karakter og det foreligger lang praksis i tilsvarende saker, kan rådmannen etter en skjønnsmessig vurdering redusere gebyret med inntil 50 %.		
	d) Dispensasjonssøknad store trær, jf. KPA og KDP Larvik og Stavern by § 2-13 pkt. 3.	Kr. 3 000	Kr. 3 100
210	Forhåndskonferanser		
	a) Saker etter pbl § 20-3	Kr. 5 135	Kr. 5 250
	b) Saker etter pbl § 20-4 og 20-5	Kr. 3 100	Kr. 3 200
211	Søknad om personlig ansvarsrett for selvbygger Gebyr pr. søknad	Kr. 3 750	Kr. 3 850
212	Mangelfull søknad/avvisning av søknad		
	a) Der kommunen må etterspørre ansvarlig søker skriftlig om vedlegg som manglet til søknaden (gjelder for eksempel situasjonsplan, ansvarsrett søknad, tegninger som snitt, plan og fasader tas et tilleggsgebyr på:	Kr. 3 130	Kr. 3 200
	b) Der søknaden avvises ilegges et gebyr på:	Kr. 4 050	Kr. 4 150
213	Søknad om deling (pbl § 20-1, bokstav m) (Det kommer gebyr i tillegg for oppmålingssaken)		
	a) Pr. enhet i regulert område	Kr. 12 170	Kr. 12 450
	b) Pr. enhet, bebygd	Kr. 8 880	Kr. 9 100
	c) Pr. enhet utenfor regulert område, ubebygd	Kr. 16 070	Kr. 16 450
	d) Tilleggsparsell/grensejustering/arealoverføring	Kr. 3 130	Kr. 3 200
214	Søknad om deling – feltutbygging (pbl. § 20-1, bokstav m) For saker hvor det fattes vedtak som gjelder enkelttomter i felt som søkes fradelt samtidig, betales etter samlet tomteareal:		
	a) 0-5 daa	Kr. 23 100	Kr. 23 700
	b) 5-10 daa	Kr. 34 500	Kr. 35 350
	c) 10 daa og mer	Kr. 52 680	Kr. 54 000

215	Ekstern sakkyndig bistand Kommunen kan rekvirere sakkyndig bistand etter PBL § 25-2 2. ledd for tiltakshavers regning.		
216	Saksbehandlingsgebyret på rammesøknader og søknad om tiltak med eller uten ansvarsrett innsendt som ebyggesøknad, reduseres med 500 kr.		
217	Behandling av tiltaksplaner for forurenset grunn, jf. forurensningsforskriften § 2-12.		
	a) Behandling og godkjenning av tiltaksplaner	Kr. 3 235	Kr. 3 300
218	Utslippstillatelse for private avløpsanlegg Forskrift om begrensnig av forurensning (jf. forurensningsloven § 52 a) Utgifter til annonsering dekkes av tiltakshaver		
	a) Utslippstillatelse inntil 15 pe	Kr. 4 210	Kr. 4 300
	b) Utslippstillatelse 16-50 pe	Kr. 5 950	Kr. 6 100
	c) Utslippstillatelse 51-100 pr	Kr. 7 650	Kr. 7 850
	d) Utslippstillatelse over 100 pr	Kr. 10 730	Kr. 11 000
219	Utslippstillatelse, tillegg per boenhet.		
	a) Inntil tre boenheter	Kr. 1 030 pr boenhet	Kr. 1 050 pr boenhet
	b) Inntil 10 boenheter	Kr. 870 pr boenhet	Kr. 890 pr boenhet
	c) Inntil 20 boenheter	Kr. 710 pr boenhet	Kr. 730 pr boenhet
	d) Over 20 boenheter	Kr. 595 pr boenhet	Kr. 610 pr boenhet
220	Endring eller utvidelse av eksisterende anlegg		
	a) Søknad om utslippstillatelse etter pålegg om utbedring	Kr. 2 875	Kr. 2 950
	b) Søknad om utvidelse av eksisterende anlegg etter pålegg om utbedring	Kr. 2 875	Kr. 2 950
221	Behandling av ulovlig utslipp		
	a) Faktureres etter medgått tid med minimumsbeløp	Kr. 6 050	Kr. 6 200
	b) Faktureres etter medgått tid med maksimumsbeløp	Kr. 21 200	Kr. 21 700

222	Årsgebyr for kontroll av eldre og nye separate avløpsanlegg: Gjelder ikke anlegg med krav om serviceavtale/årlig rapportering til kommunen.	Kr. 160	
-----	--	---------	--

3.0 Gebyrregulativ arealplansaker

		2021	2022
3.1	Politisk avklaring av privat planinitiativ Sak til politisk behandling for å få en avklaring av om initiativet kan jobbes videre med eller om det skal stoppes.	Kr. 10 300	Kr. 10 550
3.2	Behandlingsgebyr reguleringsplaner (rødt er nytt for 2022)		
a)	<u>Oppstartsmøte</u> Gebyr for oppstartsmøte godskrives ved fastsettelse av gebyr for plansaksbehandling (b + c) dersom komplett planforslag sendes kommunen innen ett år etter avholdt oppstartsmøte		Kr. 20.000
b)	<u>Fast gebyr (b) + arealgebyr (c) faktureres når komplett planmateriale mottas til behandling</u> <u>Fast gebyr</u> for å fremme reguleringssak til politisk behandling Det kreves ikke fast gebyr for regulering av campingplasser.	Kr. 49 950	Kr. 51 200
c)	<u>Arealgebyr:</u> 0 – 5 daa 5 - 10 daa 10 – 20 daa Fra 21 daa betales kr. 101.850,- pluss gebyr pr. påbegynt daa: For campingplasser gjelder følgende arealgebyr: 0 – 50 daa 50 – 100 daa 100 daa og mer	Kr. 55 350 Kr. 69 200 Kr. 104 600 Kr. 1 100 pr daa Kr. 22 200 Kr. 55 600 Kr. 77 750	Kr. 56 750 Kr. 70 950 Kr. 107 200 Kr. 1 150 pr daa Kr. 22 750 Kr. 57 000 Kr. 79 700
d)	<u>Bearbeidingsgebyr</u> Gebyr for bearbeiding av planforslag i henhold til gjeldende SOSI-standard for reguleringsplaner. Blir fakturert hvis planen ikke er utarbeidet i henhold til denne, og etter kommunens dokumenterte utgifter.	Faktureres etter medgått tid jf. pkt. 1.4, dog ikke mindre enn kr. 16.650,-	Faktureres etter medgått tid jf. pkt. 1.4, dog ikke mindre enn kr. 17 100,-
e)	<u>Tillegg for bebyggelse (utnyttelsesgrad):</u>		

	For detaljerte reguleringsplaner betales også gebyr for bebyggelse (utnyttelsesgrad). Bare ny bebyggelse og omdisponering av eksisterende bebyggelse skal regnes med. Gebyr beregnes av bruksareal (BRA) med: For industriformål/lager beregnes gebyr av bruksareal (BRA) med:	Kr. 10 pr. m ²	Kr. 10 pr m ²
		Kr. 3 pr. m ²	Kr. 3 pr. m ²
f)	<u>Unntak fra gebyrer under 3.2 c)</u> Følgende formål blir ikke gebyrbelagt: • Idrettsanlegg • Grav- og urnelund • Grønnstruktur • Eksisterende samferdselsanlegg • LNF-formål: eksisterende jord- og skogbruksområder, naturformål, friluftformål, naturvern, jordvern, vern av kulturmiljø eller kulturminne, særlige landskapshensyn. • Bruk og vern av sjø og vassdrag: friluftsområde i sjø og vassdrag, badeområde, skipsled, havneområde i sjø, naturområde i sjø og vassdrag, regattabane. • Hensynssoner: når arealet innenfor en hensynssone ikke kan benyttes i prosjektet.		
g)	Ved reguleringsendring hvor deler av temaene er vurdert tidligere og gjelder fortsatt, beregnes 70 % av arealgebyr etter reglene i 3.2 c). <u>For campingplasser gjelder følgende:</u> Ved reguleringsendring hvor deler av temaene er vurdert tidligere og gjelder fortsatt, beregnes 70 % av arealgebyr etter reglene i 3.2 c).		
h)	<u>Endringer av reguleringsplan</u> Endringer av reguleringsplan, jf. pbl § 12-14. Små endringer som gjennomføres administrativt uten politisk behandling	Kr. 27 900 Kr. 7 800	Kr. 28 600 Kr. 8 000
i)	<u>Planprogram</u> For planer der det er krav om planprogram (jf. pbl § 4-1 og vedlegg I og II i forskrift om konsekvensutredning) beregnes det et behandlingsgebyr når materialet er mottatt til behandling.	Kr. 34 900	Kr. 35 800

j)	<u>Konsekvensutredning</u> Det beregnes et behandlingsgebyr pålydende: Dette kommer i tillegg til gebyret under pkt. 3.2 b) og c).	Kr. 34 900	Kr. 35 800
3.3	Tilbaketrekking av plan og planer som ikke vedtas lagt ut til offentlig ettersyn Dersom tiltakshaver trekker plansaken før politisk behandling, betales 50 % av beregnet gebyr etter 3. 2. Dersom planutvalget/kommunestyret vedtar at reguleringsplanen ikke skal legges ut til offentlig ettersyn betales 75 % av beregnet gebyr etter 3.2.		
3.4	Andre bestemmelser Kommunens egne reguleringsplaner fremmet av andre kommunale tjenesteområder, virksomheter og foretak, faktureres i tråd med vedtatt gebyrregulativ.		

4.0 Oppmålingssaker

		2021	2022
	Oppretting av matrikkelenhet		
4.01	Oppretting av grunneiendom og festegrunn <i>Ved samtidig fradeling av tilgrensende tomter, er gebyret 75 % av gebyret f.o.m. tomt nr. 6.</i>		
	a) Areal fra 0 – 500 m ²	Kr. 26.495	Kr. 27.160
	b) Areal fra 501 – 2000 m ²	Kr. 29.570	Kr. 30.300
	c) Tillegg pr. påbegynt 1000 m ² , fra 2001 m ² til 5000 m ²	Kr. 4.280	Kr. 4.390
	d) Tillegg pr. påbegynt 1000 m ² , fra 5001 m ² til 10 000 m ²	Kr. 2.565	Kr. 2.630
	e) Tillegg pr. påbegynt 1000 m ² , fra 10 001 til 20 000 m ²	Kr. 1.335	Kr. 1.370
	f) Over 20 000 m ² , etter medgått tid <i>Likevel ikke mindre enn satsen for inntil 20 000 m²</i>		
	g) Punktfeste der merking/ måling ikke er nødvendig	Kr. 6.335	Kr. 6.490
	h) Punktfeste der merking/ måling er nødvendig	Kr. 11.400	Kr. 11.685
4.02	Oppretting av grunneiendom/arealoverføring i LNF og offentlig veigrunn <i>Oppretting av grunneiendom eller arealoverføring av større sammenhengende LNF-arealer, samt offentlig veigrunn mindre enn 100 000 m².</i> <i>LNF-arealer skal være tilleggsareal til nabobruk, og eiendommen/ tilleggsarealet må ikke ha påstående boliger, våningshus, kårboliger eller fritidsboliger.</i> Gebyret for slike saker faktureres etter medgått tid, jf. gebyrregulativet pkt. 1.5, dog ikke mindre enn kr. 30.300		
4.03	Ny matrikkelenhet eller arealoverføring større enn 100 000 m² <i>jf. Matrikkelforskriften § 42, faktureres etter medgått tid jf. pkt. 1.5.</i>		
4.04	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn <i>Ønskes klarlegging av matrikkelenhetens grenser faktureres saken istedenfor etter pkt. 4.01.</i>	Kr. 6.335	Kr. 6.490

4.05	Oppmåling av seksjonert uteareal		
	a) Areal fra 0 – 250 m ²	Kr. 12.015	Kr. 12.315
	b) Areal fra 251 – 1000 m ²	Kr. 19.000	Kr. 19.475
	c) Areal fra 1001 m ² – økning pr. påbegynt daa.	Kr. 1.750	Kr. 1.795
	d) Kontorforretning <i>I saker der en eller flere av partene krever oppmålingsforretning i marka faktureres dette etter pkt. 4.05 a,b,c.</i>	Kr. 6.335	Kr. 6.490
4.06	Oppretting av anleggseiendom:		
	a) Volum fra 0 – 2000 m ³	Kr. 26.805	Kr. 27.475
	b) Volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000m ³	Kr. 2.640	Kr. 2.705
4.07	Registrering av uregistrert jordsameie: Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid, jf.pkt. 1.5.		
4.08	Oppretting av matrikkelenhet med utsatt oppmålingsforretning: <i>I tillegg kommer gebyr for å utføre oppmålingsforretning, basert på gjennomføringstidspunktet. Det vises til pkt. 4.01 og 4.05.</i> <i>For landbrukseiendommer gjelder pkt. 4.02 og 4.03</i>	Kr. 6.335	Kr. 6.490
4.09	Matrikulering av tidligere koordinatbestemt matrikkelenhet: <i>Gjelder kontorforretning og matrikkelføring.</i>	Kr. 6.335	Kr. 6.490
4.10	Avbrutt oppmålingsforretning eller matrikulering <i>Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, eller må avvises, eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, eller av andre grunner ikke kan fullføres.</i>		
	a) Før beramming av forretning	Kr. 945	Kr. 970
	b) Etter beramming av forretning	Kr. 5.290	Kr. 5.425
	c) Etter avholdt forretning betales det 80 % av gebyret.		
	d) Dersom måling er påbegynt, betales 100 % av gebyret.		
	Grensejustering: (jf. Matrikkelloven §16 og matrikkelforskriften §34)		

4.11	Grensejustering av grunneiendom, festegrunn eller jordsameie:		
	a) Samlet areal fra 0 – 250 m ²	Kr. 9.450	Kr. 9.690
	b) Samlet areal fra 251 – 500 m ²	Kr. 14.070	Kr. 14.420
	c) For arealer fra 501 m ² økning pr. påbegynt 500 m ²	Kr. 2.640	Kr. 2.705
4.12	Grensejustering av anleggseiendom: <i>For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³.</i>		
	a) Samlet volum fra 0 – 250 m ³	Kr. 13.605	Kr. 13.945
	b) Samlet volum fra 251 – 1000 m ³	Kr. 19.150	Kr. 19.630
	c) Areal fra 1001 m ³ , økning pr. påbegynt 500 m ³	Kr. 2.640	Kr. 2.705
	Arealoverføring (jf. Matrikkelloven § 15 og matrikkelforskriften § 33)		
4.13	Arealoverføring av grunneiendom, festegrunn eller jordsameie: <i>Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.</i>		
	a) Areal fra 0 – 250 m ²	Kr. 19.720	Kr. 20.215
	b) Areal fra 251 m ² - 1000 m ²	Kr. 22.595	Kr. 23.160
	c) Areal fra 1001 m ² – 5000 m ²	Kr. 34.920	Kr. 35.795
	d) Tillegg pr. påbegynt 1000 m ² , fra 5001 m ² til 20 000 m ²	Kr. 1.335	Kr. 1.370
	Over 20 000 m ² , etter medgått tid <i>Likevel ikke mindre enn satsen for inntil 20 000 m²</i>		
4.14	Arealoverføring av anleggseiendom: <i>For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenslåing er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.</i>		
	a) Volum fra 0 – 250 m ³	Kr. 19.720	Kr. 20.215
	b) Volum fra 251 – 500 m ³	Kr. 22.595	Kr. 23.160
	c) Volum over 501 m ³ , økning pr. påbegynt 500 m ³	Kr. 2.640	Kr. 2.705
	Oppmålingsforretning		
4.15	Nymerking av grensepunkt.		

	<i>Grensepunkt må tidligere være koordinatbestemt i oppmålingsforretning/eller tilsvarende forretning:</i>		
	a) For inntil 2 punkter	Kr. 6.335	Kr. 6.490
	b) Over 2 punkter, pr. punkt	Kr. 1.950	Kr. 2.000
	c) I nye boligfelt hvor 1. gangs grensemerking er ødelagt/fjernet som en følge av anleggsarbeid, eller når det er avtale om utsatt grensemerking, jf. matrikkelforskriften § 25 pkt. 3. Merking faktureres etter medgått tid, jf. pkt. 1.5.		
4.16	Klarlegging av eksisterende grenselinje <i>For grenselinjer som ikke tidligere er koordinatbestemt eller klarlegging av rettigheter. En grenselinje defineres som en rett linje mellom to grensepunkt:</i>		
	a) For 1 grenselinje	Kr. 11.195	Kr. 11.475
	b) For overskytende grenselinjer, pr. linje.	Kr. 3.390	Kr. 3.475
	c) For <u>ekstrapunkt</u> på rettligne	Kr. 1.950	Kr. 2.000
	d) Dersom alle grensene rundt eiendommen skal gås opp faktureres 75 % av gebyret etter pkt. 4.01.		
	e) Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid. Jfr. pkt. 1.5		
4.17	Pålegg etter PBL. § 21-4 5. ledd bokstav a <i>Ved pålegg etter PBL. § 21-4 5. ledd bokstav a om klarlegging av <u>grenselinje</u> før tiltak kan starte, settes gebyret til 50 % av pkt. 4.16.</i>		
4.18	Registrering av referanse til privat avtale om eksisterende grense <i>Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid jf. pkt. 1.5, likevel ikke mindre enn for 1 grenselinje.</i>		
	a) For 1 grenselinje (2 punkt)	Kr. 2.670	Kr. 2.735
	b) For overskytende grenselinjer, pr. linje	Kr. 670	Kr. 685
4.19	Matrikkelbrev <i>Satser bestemt av Kartverket.</i>		
	a) Matrikkelbrev inntil 10 sider - papirutskrift	Kr. 175	Kr. 175
	b) Matrikkelbrev over 10 sider - papirutskrift	Kr. 350	Kr. 350
	c) Matrikkelbrev – digitalt format	Kr. 175	Kr. 175
4.20	Grensemerker		
	Grensemerker betales pr. stk. (mva. inkludert i beløpet)	Kr. 60	Kr. 65

5.0 Eierseksjonering

5.01	<u>Eierseksjonering</u> og reseksjonering		
	a) 1 – 8 seksjoner	Kr. 10.855	Kr. 11.130
	b) 9 – 48 seksjoner, tillegg pr. ny seksjon	Kr. 535	Kr. 550
	c) 49 – 88 seksjoner, tillegg pr. ny seksjon	Kr. 270	Kr. 275
	d) 89 og flere seksjoner	Kr. 42.230	Kr. 43.285
5.02	Ny behandling av avslått søknad Søknad som avbrytes etter at saksbehandling er påbegynt settes gebyret til 50% av <u>gebyrstasene</u> .		
5.03	Befaring	Kr. 2.340	Kr. 2.400
5.04	Sletting av eierseksjoner	Kr. 4.100	Kr. 4.200

6.0 Utlevering av eiendomsinformasjon

6.01	Salg av eiendomsopplysninger		
	a) Eiendomsmeglerpakke, generell	Kr. 2.385	Kr. 2.445
	b) Eiendomsmeglerpakke, ubebygd tomt	Kr. 950	Kr. 975
	c) Eiendomsmeglerpakke, borettslag	Kr. 915	Kr. 940
	d) <u>Takstpakke</u>	Kr. 2.385	Kr. 2.445
	e) Bygningsdata fra matrikkelen	Kr. 260	Kr. 265
	f) Situasjonsskart	Kr. 160	Kr. 165
	g) Eiendomsliste med koordinatliste	Kr. 145	Kr. 150
	h) Godkjente bygningstegninger	Kr. 275	Kr. 280
	i) Ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse	Kr. 195	Kr. 200
	j) Seksjoneringstillatelse	Kr. 195	Kr. 200
	k) Planrapport med bestemmelser	Kr. 300	Kr. 310
	l) Tilknytning til kommunalt vann og avløp	Kr. 235	Kr. 240
	m) Adkomst til eiendommen	Kr. 115	Kr. 120
	n) Informasjon om boplikt	Kr. 125	Kr. 130
	o) Kommunale gebyr	Kr. 260	Kr. 265
	p) Legalpant	Kr. 180	Kr. 185
	q) Opplysninger om piper og ildsteder	Kr. 260	Kr. 265

Gebyrforskrift for plan-, bygge- og oppmålingssaker 2022. Begrunnelse for endringer utover 2,5 %:

Punkt 1.4:

Krav om redusert gebyr når saksbehandlingstiden oversittes er tatt bort fra gebyrforskriften da dette ivaretas i loven med forskrifter.

Punkt 1.5:

Differensiert pris på arbeid utført i marka og kontorarbeid er fjernet. Forenkling av forskriften da timesatsen er satt lik til alt arbeid.

Begrunnelse for nytt punkt 202 bokstav e:

Tydeliggjøring av at oppdeling i flere boenheter gebyrlegges likt som ved nybygg boenhet.

Begrunnelse for endring punkt 207 bokstav k:

Endringen foreslås på bakgrunn av at det er flere forhold som må avklares/planlegges for ved riving av større bygg. Dette er blant annet knyttet til behovet for avfallsplan, behov for plan knyttet til trafikkavvikling, eventuelle pengeheftelser i bygget, medfører riving graving i terreng, behov for høring hos kulturmyndighetene og avklaring av vann og avløpsforholdene.

Begrunnelse for endring punkt 212 bokstav b:

Forenkling av forskriften da bokstav a og b var overlappende.

Begrunnelse for endring punkt 3.2 bokstav a:

Det gjøres en justering slik at gebyret kreves inn tettere på gjennomførte forberedelser til, arbeid med og etterarbeid knyttet til oppstartsmøtet. Gebyret for behandling av en reguleringsplan økes ikke da gebyret for oppstartsmøtet godskrives ved fastsettelse av gebyr for plansaksbehandlingen dersom komplett planforslag sendes kommunen innen ett år etter avholdt oppstartsmøte.

Størrelsen på gebyret er tilsvarende som for Sandefjord kommune og Skien kommune og lavere enn i Tønsberg kommune.